საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკული კორპორაცია ჯგუფი

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება, მმართველობის ანგარიში და დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა 2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისათვის

ჯგუფი საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკული კორპორაცია

სარჩევი

	გვერდი
ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობის ანგარიში 2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებისა და მმართველობის ანგარიშის მომზადებასა და დამტკიცებაზე	1
დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა	2-4
კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება 2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისათვის	
კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიში	5
კონსოლიდირებული მოგება-ზარალისა და სხვა სრული შემოსავლების ანგარიში	6
კონსოლიდირებული კაპიტალის ცვლილებების ანგარიში	7
კონსოლიდირებული ფულადი ნაკადების მოძრაობის ანგარიში	8
ახსნა-განმარტებითი შენიშვნები ფინანსურ ანგარიშგებაზე:	
1. შესავალი	9
2. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების შეჯამება	10
3. კრიტიკული სააღრიცხვო შეფასებები და შეფასების განუსაზღვრელობის ძირითადი წყაროები	23
4. ახალი და შესწორებული ფინანსური აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტებისა (ფასს) ინტერპრეტაციების გამოყენება	25
5. უწყვეტი საწარმო	29
6. ძირითადი საშუალებები	30
7. გამოყენების უფლების მატარებელი აქტივები და ფინანსური იჯარის ვალდებულებები	31
8. საინვესტიციო ქონება	32
9. გაცემული სესხები	33
10. მარაგები	36
11. სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	36
12. გასაყიდად განკუთვნილი გრძელვადიანი აქტივები	38
13. ფული და ფულის ეკვივალენტები	39
14. საწესდებო კაპიტალი	39
15. აღებული სესხები	40
16. სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	41
17. შემოსავალი	42
18. გაყიდული საქონლის თვითღირებულება	43
19. გაყიდვისა და დისტრიბუციის ხარჯები	43
20. ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები	44
21. სხვა საოპერაციო ხარჯები, წმინდა	44
22. ფინანსური ხარჯები	45
23. ფინანსური რისკის მართვა	46
24. ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება	49
25. პირობითი და შესაძლო ვალდებულებები	50
26. ტრანზაქციები დაკავშირებულ მხარეებთან	51
27. მოვლენები საანგარიშგებო თარიღის შემდგომ	54
მმართველობის კონსოლიდირებული ანგარიში	55

ჯგუფი „საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკული კორპორაცია“

ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობის ანგარიში კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და დამტკიცებაზე
2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებაზე, რომელიც სამართლიანად ასახავს „საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკული კორპორაციისა“ და მისი შვილობილების („ჯგუფი“) ფინანსურ მდგომარეობას 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მის მიერ წარმოებული ოპერაციების შედეგებს, მისი ოპერაციების კონსოლიდირებულ შედეგებს, კაპიტალის ცვლილებისა და ფულადი ნაკადების მოძრაობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებას 2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია:

- მართებული ბუღალტრული პრინციპების არჩევასა და მათ თანმიმდევრულ შესრულებაზე;
- ინფორმაციის წარდგენაზე, ბუღალტრული პოლიტიკის ჩათვლით, რომელიც უზრუნველყოფს მართებულ, საიმედო, შესადარის და გასაგებ ინფორმაციას;
- დამატებითი ინფორმაციის წარდგენის უზრუნველყოფაზე, იმ შემთხვევაში, თუ ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების სპეციფიური მოთხოვნები არ არის საკმარისი იმისათვის, რომ მომხმარებელმა გააანალიზოს კონკრეტული გარიგების, სხვა მოვლენებისა და პირობების გავლენა ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ მდგომარეობასა და ფინანსურ შედეგებზე;
- ჯგუფის მიერ ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვების პრინციპის საფუძველზე მუშაობის უნარის შეფასებაზე.

ხელმძღვანელობა აგრეთვე პასუხისმგებელია:

- ჯგუფში ეფექტური და მყარი შიდა კონტროლის სისტემის შემუშავებაზე, დანერგვასა და შენარჩუნებაზე;
- ისეთი ბუღალტრული ჩანაწერების წარმოებაზე, რომელიც წარმოადგენს და ხსნის ჯგუფის გარიგებებს და ნებისმიერ დროს უზრუნველყოფს ჯგუფის კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის საკმარისი სიზუსტით წარდგენას და კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტებთან შესაბამისობას.
- სავალდებულო ბუღალტრული ჩანაწერების წარმოებაზე ადგილობრივი კანონმდებლობისა და ბუღალტრული სტანდარტების შესაბამისად;
- ჯგუფის აქტივების უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფად საჭირო ქმედებების განხორციელებაზე; და
- თაღლითობისა და სხვა დარღვევების აღმოჩენასა და თავიდან აცილებაზე.

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მოთხოვნების შესაბამისად მმართველობის კონსოლიდირებული ანგარიშის მომზადებაზე და ისეთი შიდა კონტროლის არსებობაზე რომელიც, მისი აზრით აუცილებელია თაღლითობისა თუ შეცდომებით გამოწვეული მცდარი ინფორმაციისგან თავისუფალი მმართველობის კონსოლიდირებული ანგარიშის მოსამზადებლად.

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია:

- 2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლის მმართველობის კონსოლიდირებული ანგარიში მზადდება ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მოთხოვნების შესაბამისად;
- 2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლის მმართველობის კონსოლიდირებული ანგარიში მოიცავს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონით გათვალისწინებულ ინფორმაციას;
- მმართველობის კონსოლიდირებულ ანგარიშში მოცემული ინფორმაცია, ყველა არსებითი თვალსაზრისით, შეესაბამება 2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლის აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებას.

ჯგუფის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება და მმართველობის კონსოლიდირებული ანგარიში 2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის დამტკიცებულია მენეჯმენტის მიერ 2020 წლის 28 დეკემბერს.

მენეჯმენტის სახელით:

_____	_____
მალხაზ იასეშვილი	თეონა კორტი
ადმინისტრაციული დირექტორი	მთავარი ბუღალტერი
2020 წლის 28 დეკემბერი	2020 წლის 28 დეკემბერი
თბილისი, საქართველო	თბილისი, საქართველო

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

ჯგუფი საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკული კორპორაციის მფლობელებს:

მოსაზრება

ჩვენ ჩავატარეთ შპს „საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკული კორპორაციისა“ („კომპანია“) და მისი შვილობილი კომპანიების („ჯგუფი“) კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც მოიცავს ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშს 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე სხვა სრული შემოსავლების, კაპიტალის ცვლილებებისა და ფულადი ნაკადების მოძრაობის კონსოლიდირებულ ანგარიშებს ამავე თარიღით დასრულებული წლისათვის და ახსნა-განმარტებით შენიშვნებს ბუღალტრული აღრიცხვის პოლიტიკის ძირითადი პრინციპების ჩათვლით.

ჩვენი აზრით, კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ მდგომარეობას 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მისი საქმიანობის შედეგებსა და ფულადი ნაკადების მოძრაობას მოცემული თარიღით დასრულებული წლისათვის ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების (ფასს) შესაბამისად.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტი ჩატარდა აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების (ასს) შესაბამისად. აღნიშნული სტანდარტებით განსაზღვრული ჩვენი პასუხისმგებლობა განმარტებულია ჩვენი ანგარიშის ქვეთავში „აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“. ჩვენ ვმოქმედებდით ჯგუფისგან დამოუკიდებლად, როგორც ამას მოითხოვს ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს დოკუმენტი „პროფესიონალ ბუღალტერთა ეთიკის კოდექსი“ (პბეკ კოდექსი) და საქართველოში აუდიტის განხორციელებისას საჭირო ეთიკური მოთხოვნები. შესაბამისად, ჩვენ მიერ შესრულებული ეთიკური ვალდებულებები შეესაბამებოდა როგორც პბეკ კოდექსის, აგრეთვე აღნიშნული მოთხოვნებით განსაზღვრულ სტანდარტებს. ჩვენი ღრმა რწმენით, ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისია პროფესიული დასკვნის გასაკეთებლად.

ხელმძღვანელობისა და კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე პასუხისმგებელ პირთა მოვალეობები

ხელმძღვანელობა მოვალეა, მოამზადოს და ობიექტურად წარმოადგინოს კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად და უზრუნველყოს იმგვარი შიდა კონტროლის სისტემის არსებობა, რომელიც, მისი აზრით, აუცილებელია ისეთი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს შეცდომით და თაღლითობით გამოწვეულ არსებით უზუსტობებს.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, ხელმძღვანელობა მოვალეა, შეაფასოს ჯგუფის მხრიდან საქმიანობის გაგრძელების (უწყვეტი საწარმოს პრინციპის) უნარი, აგრეთვე, აუცილებლობის შემთხვევაში, განმარტოს უწყვეტი საწარმოს პრინციპთან დაკავშირებული საკითხები და აღნიშნული პრინციპი გამოიყენოს ბუღალტრული აღრიცხვის საფუძვლად გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ხელმძღვანელობა ან მიზნად ისახავს ჯგუფის ლიკვიდაციას თუ საქმიანობის შეწყვეტას, ან არ გააჩნია ამისგან განსხვავებული ქმედების რეალისტური ალტერნატივა.

ზედამხედველობაზე პასუხისმგებელი პირები მოვალენი არიან, უზედამხედველონ ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგების პროცესს.

აუდიტორის მოვალეობები კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის პროცესში

ჩვენი ამოცანაა, მოვიპოვოთ იმის საფუძვლიანი რწმუნება, რომ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მთლიანობაში არ შეიცავს შეცდომით და თაღლითობით გამოწვეულ არსებით უზუსტობებს და გავცეთ აუდიტორული დასკვნა, რომელიც ჩვენი თვალსაზრისის გამომხატველი იქნება. საფუძვლიანი რწმუნება მაღალი ხარისხის რწმუნებაა წარმოადგენს, მაგრამ, ამავდროულად, არ არის იმის გარანტია, რომ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტებით ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს არსებითი ხასიათის უზუსტობას ასეთის არსებობის შემთხვევაში. უზუსტობები შეიძლება წარმოიშვას როგორც

თაღლითობის, აგრეთვე შეცდომის შედეგად და არსებითად ითვლება მაშინ, როდესაც, დამოუკიდებლად თუ ერთობლივად, შეიძლება პოტენციურად ზეგავლენას ახდენდეს ამ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების საფუძველზე მის მომხმარებელთა მიერ მიღებულ ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე.

აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების საფუძველზე, აუდიტის მთელი პროცესის განმავლობაში გამოვთქვამთ პროფესიულ თვალსაზრისს და ვინარჩუნებთ პროფესიულ სკეპტიციზმს. გარდა ამისა:

- ჩვენ ამოვიცნობთ და ვაფასებთ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში თაღლითობითა თუ შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობის რისკებს; ვგეგმავთ და ვატარებთ აუდიტის პროცედურებს ამ რისკებზე რეაგირების თვალსაზრისით და მოვიპოვებთ ისეთ აუდიტორულ მტკიცებულებას, რაც საკმარისი და ადეკვატური საფუძველი იქნება ჩვენი დასკვნის ჩამოსაყალიბებლად. თაღლითობით გამოწვეული არსებითი უზუსტობის ვერშემჩნევის რისკი შეცდომის შედეგად გაპარული არსებითი უზუსტობის ვერშემჩნევის რისკს აღემატება, რადგან თაღლითობა შეიძლება ხდებოდეს საიდუმლო გარიგების, გაყალბების, ინფორმაციის წინასწარგანზრახული გამოტოვების, ინფორმაციის არასწორად წარმოდგენის ან შიდა კონტროლის მექანიზმის დარღვევის გზით;
- მოცემული ვითარებისათვის შესაფერისი აუდიტის პროცედურების დაგეგმვის მიზნით, ვიქმნით წარმოდგენას არსებული შიდა კონტროლის მექანიზმების თაობაზე, რაც არ გულისხმობს ჯგუფის შიდა კონტროლის ეფექტურობის თაობაზე აზრის გამოთქმის განზრახვას;
- ვაფასებთ ბუღალტრული აღრიცხვის გამოყენებული პოლიტიკების შესაბამისობას და ხელმძღვანელობის მიერ გაკეთებული ბუღალტრული პროგნოზებისა და განმარტებების მართებულობას;
- ვაკეთებთ დასკვნას ხელმძღვანელობის მხრიდან აღრიცხვის უწყვეტი საწარმოს პრინციპზე საფუძველზე წარმოების თაობაზე და, მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებების საფუძველზე, გამოვთქვამთ თვალსაზრისს, არსებობს თუ არა არსებითი ხასიათის განუსაზღვრელობა ისეთ პირობებთან თუ მოვლენებთან მიმართებაში, რამაც შეიძლება ეჭვქვეშ დააყენოს ჯგუფის უნარი, გააგრძელოს საქმიანობა. თუ ჩვენი დასკვნის მიხედვით, არსებითი განუსაზღვრელობა არსებობს, ჩვენ ვალდებულები ვართ, ჩვენ მიერ შემუშავებულ აუდიტორის ანგარიშში ყურადღება გავამახვილოთ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში მოცემულ განმარტებებზე, ხოლო თუ ამგვარი განმარტებები არასაკმარისია, შევცვალოთ კიდეც დასკვნა. ჩვენი დასკვნები ეფუძნება აუდიტორის ანგარიშის მომზადების თარიღისათვის მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებას. თუმცა, მას შემდეგ, მომავალში დამდგარმა მოვლენებმა თუ გარემოებებმა შეიძლება ჯგუფი აიძულოს, შეწყვიტოს მოქმედი საწარმოს პრინციპით მოქმედება.
- ვაფასებთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მთლიან სტრუქტურას, შინაარსსა და წარმოდგენის ფორმას, მათ შორის განმარტებებს და ასევე იმას, თუ როგორ შეესაბამება კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მიერ შესაბამისი ტრანზაქციებისა და მოვლენების ასახვა ინფორმაციის ობიექტურად წარმოდგენის პრინციპს.

სხვა საკითხებს შორის, ჩვენ ზედამხედველობაზე პასუხისმგებელ პირებს ვატყობინებთ აუდიტის დაგეგმილ შინაარსსა და განრიგს, ასევე აუდიტის შედეგად მოპოვებულ მტკიცებულებებს, მათ შორის, შიდა კონტროლში აუდიტის დროს აღმოჩენილ მნიშვნელოვან ხარვეზებს.

დასკვნა სხვა სამართლებრივი და მარეგულირებელი მოთხოვნების თაობაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მოთხოვნების („კანონი“) შესაბამისად მმართველობის კონსოლიდირებული ანგარიშის მომზადებაზე და ისეთი შიდა კონტროლის არსებობაზე რომელიც, მისი აზრით აუცილებელია თაღლითობისა თუ შეცდომებით გამოწვეული მცდარი ინფორმაციისგან თავისუფალი მმართველობის კონსოლიდირებული ანგარიშის მოსამზადებლად.

ჩვენ ჩავატარეთ პროცედურები იმის შესამოწმებლად, არის თუ არა მმართველობის კონსოლიდირებული ანგარიში მომზადებული კანონის მოთხოვნების შესაბამისად და მოიცავს თუ არა იგი კანონით გათვალისწინებულ ინფორმაციას.
პროცედურები შევარჩიეთ და ჩავატარეთ საკუთარი შეფასებების საფუძველზე მათ შორის, გამოკითხვების, დოკუმენტაციის ანალიზისა და შემოწმების, კანონის მოთხოვნებთან ჯგუფის პოლიტიკების, პროცედურების, მეთოდოლოგიებისა და ანგარიშგებული ინფორმაციის შედარებით, აგრეთვე რაოდენობრივი მონაცემებისა და სხვა ინფორმაციის გადათვლის, შედარებისა და შეჯამების საფუძველზე.

ჩვენი აზრით:

- 2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლის მმართველობის კონსოლიდირებული ანგარიში მომზადებულია ბუღალტრული აღრიცხვის, ფინანსური ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მოთხოვნების შესაბამისად;
- 2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლის მმართველობის კონსოლიდირებულ ანგარიშში შესულია ბუღალტრული აღრიცხვის, ფინანსური ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული ინფორმაცია;
- მმართველობის კონსოლიდირებულ ანგარიშში შესული ინფორმაცია ყველა არსებითი თვალსაზრისით შეესაბამება 2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლის ფინანსურ ანგარიშგებას.

სტუარტ ლეიტონ
დელოიტი და ტუშის სახელით

2020 წლის 28 დეკემბერი
თბილისი, საქართველო

ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიში
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

ათასობით ლარში	შენიშვნები	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი
აქტივები			
გრძელვადიანი აქტივები			
ძირითადი საშუალებები	6	143,112	251,257
არამატერიალური აქტივები		449	535
გამოყენების უფლების მატარებელი აქტივები	7	1,664	-
საინვესტიციო ქონება	8	6,481	6,022
გუდვილი		726	726
ინვესტიციები ასოცირებულ პირებში		688	708
გაცემული სესხები	9	9,988	7
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	11	13,292	-
სხვა გრძელვადიანი აქტივები		369	1,588
სულ გრძელვადიანი აქტივები		**176,769**	**260,843**
მიმდინარე აქტივები			
მარაგები	10	7,993	8,199
გაცემული სესხები	9	27,426	38,135
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	11	29,909	16,750
წინსწრებით დაფარული საგადასახადო ვალდებულებები		1,139	828
გასაყიდად განკუთვნილი გრძელვადიანი აქტივები	12	-	53,532
შეზღუდული ფული	13	14,645	-
ფული და ფულის ეკვივალენტები	13	11,276	1,211
სულ მიმდინარე აქტივები		**92,388**	**118,655**
სულ აქტივები		**269,157**	**379,498**
კაპიტალი			
საწესდებო კაპიტალი	14	7,720	7,720
გაუნაწილებელი მოგება		119,391	243,343
კაპიტალი, რომელიც ეკუთვნის:			
ჯგუფის მფლობელებს		127,111	251,063
არაკონტროლირებადი წილის მფლობელებს		955	1,486
სულ კაპიტალი		**128,066**	**252,549**
ვალდებულებები			
გრძელვადიანი ვალდებულებები			
აღებული სესხები	15	36,560	45,710
საიჯარო ვალდებულება		1,460	-
სულ გრძელვადიანი ვალდებულებები		**38,020**	**45,710**
მიმდინარე ვალდებულებები			
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	16	25,794	20,023
საიჯარო ვალდებულება	7	452	-
საგადასახადო ვალდებულებები		3,707	2,646
აღებული სესხები	15	73,118	58,570
სულ მიმდინარე ვალდებულებები		**103,071**	**81,239**
სულ ვალდებულებები		**141,091**	**126,949**
სულ ვალდებულებები და კაპიტალი		**269,157**	**379,498**

დამტკიცდა და მენეჯმენტის სახელით 2020 წლის 28 დეკემბერს ხელი მოაწერეს:

მალხაზ იასეშვილი	თეონა კორტი
ადმინისტრაციული დირექტორი	მთავარი ბუღალტერი
2020 წლის 28 დეკემბერი	2020 წლის 28 დეკემბერი
თბილისი, საქართველო	თბილისი, საქართველო

9-54 გვერდამდე მოცემული თანხმლები შენიშვნები წარმოადგენს ამ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელ ნაწილს.

მოგება-ზარალისა და სხვა სრული შემოსავლების კონსოლიდირებული ანგარიში
2019 წლის 31 დეკემბრისთვის დამთავრებული წლისთვის

ათასობით ლარში	შენიშვნები	**2019**	**2018**
შემოსავალი	17	148,219	126,718
გაყიდული საქონელის თვითღირებულება	18	(116,827)	(85,707)
საერთო მოგება		**31,392**	**41,011**
გაყიდვისა და დისტრიბუციის ხარჯები	19	(13,636)	(13,536)
ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები	20	(11,289)	(9,732)
სხვა საოპერაციო ხარჯები, წმინდა	21	(110,009)	(1,549)
საოპერაციო (ზარალი)/მოგება		**(103,542)**	**16,194**
საინვესტიციო ქონების გადაფასებისგან მიღებული მოგება	8	459	13,204
ფინანსური შემოსავალი		4,564	3,382
ფინანსური ხარჯები	22	(10,358)	(11,591)
ასოცირებული პირების მოგების წილი		84	153
(ზარალი)/მოგება დაბეგვრამდე		**(108,793)**	**21,342**
მოგების გადასახადის შემოსავალი		-	-
მთელი წლის (ზარალი)/მოგება		**(108,793)**	**21,342**
სხვა სრული შემოსავალი		-	-
მთლიანი სრული (ზარალი)/მოგება		**(108,793)**	**21,342**
მთლიანი სრული (ზარალი)/მოგება, რომელიც ეკუთვნის:			
ჯგუფის მფლობელებს		(108,349)	21,590
არაკონტროლირებადი წილის მფლობელებს		(444)	(248)
მთლიანი სრული (ზარალი)/მოგება		**(108,793)**	**21,342**

დამტკიცდა და მენეჯმენტის სახელით 2020 წლის 28 დეკემბერს ხელი მოაწერეს:

მალხაზ იასეშვილი
ადმინისტრაციული დირექტორი

2020 წლის 28 დეკემბერი
თბილისი, საქართველო

თეონა კორტი
მთავარი ბუღალტერი

2020 წლის 28 დეკემბერი
თბილისი, საქართველო

9-54 გვერდამდე მოცემული თანხმლები შენიშვნები წარმოადგენს ამ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელ ნაწილს.

კაპიტალის ცვლილებების კონსოლიდირებული ანგარიში
2019 წლის 31 დეკემბერს დამთავრებული წლისთვის

ათასობით ლარში	მიეკუთვნება ჯგუფის მფლობელს				
	საწესდებო კაპიტალი	გაუნაწილებელი მოგება	სულ	არაკონტროლირებადი წილი	სულ
2018 წლის 1 იანვარს	**7,720**	**226,253**	**233,973**	**1,792**	**235,765**
მთლიანი სრული მოგება	**-**	21,590	**21,590**	(248)	**21,342**
გამოცხადებული დივიდენდები	**-**	(4,500)	**(4,500)**	(58)	**(4,558)**
2018 წლის 31 დეკემბერს	**7,720**	**243,343**	**251,063**	**1,486**	**252,549**
მთლიანი სრული ზარალი	**-**	(108,349)	**(108,349)**	(444)	**(108,793)**
გამოცხადებული დივიდენდები	**-**	(3,970)	**(3,970)**	(87)	**(4,057)**
სხვა განაწილებები	**-**	(11,633)	**(11,633)**	**-**	**(11,633)**
2019 წლის 31 დეკემბერს	**7,720**	**119,391**	**127,111**	**955**	**128,066**

სხვა განაწილებები უკავშირდება ჯგუფის უშუალო მშობელის შვილობილ კომპანიაზე, შპს „საქნახშირზე“ გაცემული სესხების პატიებას 11,583 ათასი ლარის (შენიშვნა #9) ოდენობით. თანხის დანარჩენი ნაწილი უკავშირდება ჯგუფის უშუალო მშობელის შვილობილი კომპანიის, შპს „საქნახშირისათვის“ სავაჭრო მოთხოვნის პატიებას.

დამტკიცდა და მენეჯმენტის სახელით 2020 წლის 28 დეკემბერს ხელი მოაწერეს:

მალხაზ იასეშვილი
ადმინისტრაციული დირექტორი

2020 წლის 28 დეკემბერი
თბილისი, საქართველო

თეონა კორტი
მთავარი ბუღალტერი

2020 წლის 28 დეკემბერი
თბილისი, საქართველო

ფულადი ნაკადების მოძრაობის კონსოლიდირებული ანგარიში
2019 წლის 31 დეკემბერს დამთავრებული წლისთვის

ათასობით ლარში	შენიშვნები	2019	2018
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობიდან			
მომხმარებლებისგან მიღებული ნაღდი ფული		156,247	143,246
მომწოდებლებისთვის გადახდილი ნაღდი ფული		(127,729)	(95,653)
თანამშრომლებისთვის გადახდილი ნაღდი ფული		(9,160)	(8,983)
საოპერაციო საქმიანობიდან გამომუშავებული ფულადი ნაკადები		**19,358**	**38,610**
გადახდილი საპროცენტო ხარჯი		(9,548)	(8,981)
გადახდილი საგადასახადო ვალდებულებები, წმინდა		(9,520)	(16,836)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფული, წმინდა		**290**	**12,793**
ფულადი ნაკადები საინვესტიციო საქმიანობიდან			
შეზღუდული ფულის ზრდა		(13,739)	-
ასოცირებული კომპანიებისგან მიღებული დივიდენდები		104	275
სესხების გაცემა		(40,171)	(16,228)
გაცემული სესხების დაფარვა		14,488	5,329
მიღებული საპროცენტო შემოსავალი		1,940	1,103
არამატერიალური აქტივების შეძენა		(12)	(337)
საინვესტიციო ქონების შეძენა		-	(409)
საინვესტიციო ქონების გაყიდვიდან მიღებული შემოსავალი			2,482
გასაყიდად განკუთვნილი გრძელვადიანი აქტივების რეალიზაცია		54,020	-
ძირითადი საშუალებების შეძენა		(2,642)	(6,309)
ძირითადი საშუალებების გაყიდვიდან მიღებული შემოსავალი		42	161
საინვესტიციო საქმიანობაში მიღებული/(გამოყენებული) ფული, წმინდა		**14,030**	**(13,933)**
ფულადი ნაკადები ფინანსური საქმიანობიდან			
სესხების აღება		32,742	27,495
სესხების დაფარვა		(33,459)	(23,289)
საიჯარო ვალდებულებების დაფარვა		(376)	-
გადახდილი დივიდენდები		(3,919)	(4,514)
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული ფული, წმინდა		**(5,012)**	**(308)**
წმინდა ზრდა/(კლება) ფულსა და ფულის ეკვივალენტებში		**9,308**	**(1,448)**
ფული და ფულის ეკვივალენტები წლის დასაწყისში		**1,211**	**2,652**
გაცვლითი კურსის ცვლილების ეფექტი ფულსა და ფულის ეკვივალენტებზე		757	7
ფული და ფულის ეკვივალენტები წლის ბოლოს		**11,276**	**1,211**

დამტკიცდა და მენეჯმენტის სახელით 2020 წლის 28 დეკემბერს ხელი მოაწერეს:

_____	_____
მალხაზ იასეშვილი	თეონა კორტი
ადმინისტრაციული დირექტორი	მთავარი ბუღალტერი
2020 წლის 28 დეკემბერი	2020 წლის 28 დეკემბერი
თბილისი, საქართველო	თბილისი, საქართველო

9-54 გვერდამდე მოცემული თანხმლები შენიშვნები წარმოადგენს ამ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელ ნაწილს.

ახსნა-განმარტებითი შენიშვნები კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე
2019 წლის 31 დეკემბერს დამთავრებული წლისთვის

1. შესავალი

შპს "საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკული კორპორაცია" ("კომპანია" ან "სსეკ") დაარსდა 2005 წლის 11 ივლისს და მდებარეობს საქართველოში. ჯგუფი და მისი შვილობილი კომპანიები ("ჯგუფი" ან "სსეკ ჯგუფი") ერთობლივად შექმნილია როგორც შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება საქართველოს კანონის შესაბამისად.

2019 და 2018 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფის უშუალო მშობელი კომპანიაა შპს. "ჰოლდინგი საქართველოს ინდუსტრიული ჯგუფი" და ჯგუფს საბოლოოდ აკონტროლებს ბატონი დავით ბეჟუაშვილი.

ძირითადი საქმიანობა. ჯგუფი არის საქართველოში რეგისტრირებული კომპანიების ჯგუფის დამფუძნებელი, რომელთა ძირითადი საქმიანობა მოიცავს მოიცავს ელექტროენერგიის გენერირებას, გაზგასამართი სადგურების ოპერირებას, საინჟინრო და გვერდით საკონსულტაციო საქმიანობას.

ელექტროენერგია გამომუშავდება თბოელექტროსადგურის ("თბილსრესის") და საქართველოს მასშტაბით მდებარე 8 ჰიდროელექტროსადგურის მიერ, რომლებიც კონტროლდება ჯგუფის მიერ. ელექტროენერგია იყიდება სხვადასხვა კერძო ჯგუფსა და სახელმწიფოს მფლობელობაში მყოფ ელექტროენერგიის ბაზრის კომერციულ ოპერატორზე („ესკო“). თბოელექტროსადგურის დადგმული სიმძლავრე 272 მეგავატია და მისი გასაყიდი ტარიფი დგინდება ნორმატიული აქტით. ჯგუფის მფლობელობაში არსებული თითოეული ჰიდროელექტროსადგურის დადგმული სიმძლავრე 13 მგვტ-ზე ნაკლებია და მათი ტარიფები დერეგულირებულია.
ჯგუფი ჩართულია ბარტერულ ტრანზაქციებში სომხეთში მოქმედი თბოელექტროსადგურის ოპერატორთან, რომლის მიხედვითაც სსეკ აწოდებს ელექტროენერგიას ბუნებრივი აირის სანაცვლოდ. ჯგუფი ბუნებრივ აირს ასევე ყიდულობს კავკასიის რეგიონში მოქმედი გაზის მომწოდებლებისგან, რომელთაც შეუძლიათ დიდი მოცულობის აირის მიწოდება. გაზის ძირითადი მომხმარებლები მსხვილი ქართული საწარმოები და გაზგასამართი სადგურების ქსელებია. ჯგუფი ასევე ჩართულია გაზის საცალო ვაჭრობაში საკუთარი გაზგასამართი სადგურების საშუალებით.

ჯგუფი არის საქართველოში რეგისტრირებული კომპანიების ჯგუფის მშობელი, რომელთა ძირითადი საქმიანობა მოიცავს საინვესტიციო ქონების განვითარებასა და გაყიდვას, გაზგასამართი სადგურების ოპერირებას, გაზზე მომუშავე ავტომანქანების ტესტირებას და ელექტროენერგიის გამომუშავებას.

ეს კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მოიცავს შემდეგ ძირითად შვილობილ კომპანიებს:

შვილობილი	2019 წლის 31 დეკემბერი, წილი/ხმის მიცემის უფლება	2018 წლის 31 დეკემბერი, წილი/ხმის მიცემის უფლება	ყიდვის/დაარსების წელი	ინსუსტრია
შპს. ბათუმი სითი	-	100.0%	2011	უძრავი ქონების განვითარება
შპს. ფაუერ თრეიდი	100.0%	100.0%	2012	ელექტროენერგიით ვაჭრობა
შპს. ნეოგაზი	100.0%	100.0%	2014	გაზგასამართი სადგურის მართვა
შპს. სი ფაუერი	100.0%	100.0%	2015	ელექტროენერგიის გამომუშავება
შპს „პაუერ ექსპორტი“	-	100.0%	2017	გაზზე მომუშავე ავტომანქანების ტესტირება
შპს. რიცეულაჰესი	88.5%	88.5%	2008	ელექტროენერგიის გამომუშავება
შპს. აჭარა ავტოგაზი	74.0%	74.0%	2009	გაზგასამართი სადგურის მართვა
შპს. მობილგორიგაზი	55.0%	55.0%	2011	გაზგასამართი სადგურის მართვა
შპს. ჯორჯიან ჰაიდრო ფაუერი - EPC	51.0%	51.0%	2012	ჰესების ინჟინერია
შპს. დელტა პე	50.0%	50.0%	2015	გაზგასამართი სადგურის მართვა
შპს. იქს გაზი	50.0%	50.0%	2012	გაზგასამართი სადგურის მართვა
შპს. ახალგაზი	50.0%	50.0%	2010	გაზგასამართი სადგურის მართვა
შპს. იბერგაზი	50.0%	50.0%	2010	გაზგასამართი სადგურის მართვა
შპს „ჯიეკ სოლუშენსი“	100%	-	2019	საინჟინრო და გვერდითი საკონსულტაციო საქმიანობა
შპს „ჯითი პაუერ ვენჩერსი“	50%	-	2019	საინჟინრო საქმიანობა

2019 წლის განმავლობაში კომპანიამ დააფუძნა ორი შვილობილი კომპანია, შპს „ჯიეკ სოლუშენსი“ და შპს „ჯითი პაუერ ვენჩერსი“, სადაც ფლობს წილის 100% და 50%, შესაბამისად. შპს „ჯითი პაეურ ვენჩერსს“ 2019 წლის განმავლობაში საქმიანობა არ განუხორციელებია.

2019 წლის განმავლობაში, ორი შვილობილი კომპანია, შპს „ბათუმი სითი“ და შპს „პაუერ ექსპორტი“ შეერწყა შპს „საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკულ კორპორაციას“.

რეგისტრირებული მისამართი და ბიზნესის წარმოების ადგილი. ჯგუფის რეგისტრირებული მისამართია სტალინის ქუჩა #66, თეთრიწყაროს რაიონი 2309, საქართველო. ჯგუფის ძირითადი საქმიანობის ადგილია დავით აღმაშენებლის #2, გარდაბანი, 1300, საქართველო.

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფში დასაქმებული იყო 961 თანამშრომელი (2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით - 984 თანამშრომელი).

2. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების შეჯამება

შესაბამისობის განცხადება. კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ფინანსური აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად.

მომზადების საფუძველი. კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ისტორიული ღირებულების საფუძველზე, გარდა იმ საინვესტიციო ქონებისა, რომელიც ფასდება გადაფასებული ღირებულებით. როგორც ეს აღწერილია ქვემოთ მოცემულ სააღრიცხვო პოლიტიკაში.

აქტივების ისტორიული ღირებულება ეფუძნება ამ აქტივების სანაცვლოდ მიცემული ფასეული აქტივების რეალურ ღირებულებას.

ძირითადი სააღრიცხვო პოლიტიკები ჩამოთვლილია ქვემოთ.

სამუშაო და საანგარიშგებო ვალუტა. საქართველოს ეროვნული ვალუტა არის ქართული ლარი ("ლარი"), რაც წარმოადგენს ჯგუფის ფუნქციურ ვალუტას, ასევე მისი შვილობილი კომპანიებისა და ასოცირებული პირებისთვის, რომელშიც წარმოდგენილია ჯგუფის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება. კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ყველა თანხა უახლოეს ათასზეა დამრგვალებული.

კონსოლიდაციის საფუძველი. კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება ითვალისწინებს ჯგუფისა და მისი შვილობილი კომპანიების მიერ კონტროლირებადი ჯგუფისა და ორგანიზაციების (მათ შორის, სტრუქტურული ერთეულების) ფინანსური ანგარიშგებას. კონტროლი მიღწეულია, როდესაც ჯგუფს:

- აქვს ძალაუფლება მეორე კომპანიაზე;
- აქვს უფლება ცვალებად შემოსავლებზე მისი ჩართულობიდან გამომდინარე მეორე ჯგუფში; და
- აქვს შესაძლებლობა გამოიყენოს ძალა, რომ გავლენა მოახდინოს შემოსავლებზე

ჯგუფი მუდმივად აფასებს, რამდენად აკონტროლებს მეორე ჯგუფს და თუ ახალი გარემოებები მიუთითებს, რომ შეიცვალა ერთ ან რამდენიმე კონტროლის გამომწვევი ელემენტი, რომლებიც ნახსენებია ზემოთ.

როდესაც ჯგუფი არ ფლობს ხმის უფლების მქონე აქციების უმრავლესობას ინვესტიციის ობიექტში, მას აქვს უფლებამოსილება ინვესტიციის ობიექტზე იმ შემთხვევაში, როდესაც ხმის უფლება საკმარისია იმისთვის, რომ მისცეს მას პრაქტიკული შესაძლებლობა, განკარგოს ინვესტიციის ობიექტის კონსოლიდირებული საქმიანობა ცალმხრივად. ჯგუფი განიხილავს ყველა შესაბამის ფაქტს და გარემოებებს, იმისათვის, რათა შეაფასოს არის თუ არა მისი ხმის უფლება საკმარისი შესაბამისი უფლებამოსილების, მათ შორის, შემდეგის მისაცემად:

- ჯგუფის მფლობელობაში არსებული ხმის უფლებების მოცულობა სხვა აქციონერების ხმის უფლებების მოცულობასთან და განაწილებასთან შედარებით;
- ჯგუფის, ხმის უფლების მქონე აქციების მფლობელი სხვა კომპანიების ან სხვა მხარეების პოტენციური ხმის უფლებები;
- სხვა საკონტრაქტო გარიგებებიდან წარმოქმნილი უფლებები; და

- რაიმე დამატებითი ფაქტები და გარემოებები, რომლებიც მიუთითებენ იმაზე, რომ ჯგუფს აქვს ან არ აქვს შესაბამისი პროცესების წარმართვის უნარი გადაწყვეტილებების მიღებისას, მათ შორის წინა აქციონერთა კრებებზე დაფიქსირებული ხმათა გადანაწილებები.

შვილობილი ჯგუფის კონსოლიდაცია იწყება, როდესაც ჯგუფი მოიპოვებს კონტროლს შვილობილ კომპანიაზე და წყდება, როდესაც ჯგუფი კარგავს კონტროლს შვილობილ კომპანიაზე. კერძოდ, წლის განმავლობაში შეძენილი ან განთავისუფლებული დამფინანსებლის შემოსავლები და ხარჯები შეტანილია მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში იმ დღიდან, როდესაც ჯგუფმა მოიპოვა კონტროლი შვილობილ კომპანიაზე და წყდება იმ დღიდან, როდესაც ჯგუფმა დაკარგა კონტროლი შვილობილ კომპანიაზე.

მოგება-ზარალისა და სხვა სრული შემოსავლის თითოეული კომპონენტი მიეკუთვნება ჯგუფის მფლობელებსა და არაკონტროლირებადი წილის მფლობელებს. ჯგუფის შვილობილი კომპანიების შემოსავალი მიეკუთვნება ჯგუფის მფლობელებსა და არაკონტროლირებადი წილის მფლობელებს, იმ შემთხვევაშიც კი, თუ არაკონტროლირებადი წილის მფლობელებს აქვთ საბალანსო დეფიციტი.

საჭიროების შემთხვევაში, კორექტირებები შედის შვილობილთა კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებებში, რათა თავიანთი საბუღალტრო პოლიტიკა შესაბამისობაში იყოს ჯგუფის საბუღალტრო პოლიტიკასთან.

ყველა ჯგუფის შიდა აქტივები, ვალდებულებები, კაპიტალი, შემოსავლები, ხარჯები და ფულის ნაკადის მოძრაობები ჯგუფის წევრ კომპანიებს შორის მთლიანად ელიმინირდება კონსოლიდაციისას.

ცვლილებები ჯგუფის საკუთრების წილში არსებულ შვილობილ კომპანიებში. ის ცვლილებები ჯგუფის საკუთრების წილში, რომლებსაც არ მოჰყვება შვილობილ კომპანიაზე კონტროლის დაკარგვა აღირცხება როგორც კაპიტალის ტრანზაქციები. ჯგუფის ინტერესებისა და არაკონტროლირებადი წილის საბალანსო ღირებულებები იცვლება შვილობილი კომპანიების მიერ მათი ფარდობითი ინტერესების მიხედვით. ნებისმიერი განსხვავება, რომლითაც არაკონტროლირებადი წილი იცვლება და გადახდილი ან მიღებული აქტივის რეალურ ღირებულებას შორის აღიარებულია უშუალოდ კაპიტალში და მიეკუთვნება ჯგუფის მფლობელებს.

როცა ჯგუფი კარგავს კონტროლს შვილობილ კომპანიაზე, მოგება ან ზარალი ტრანზაქციიდან აღიარდება მოგება/ზარალის ანგარიშგებაში და იანგარიშება როგორც სხვაობა i) მიღებული კომპენსაციის და შენარჩუნებული წილის რეალური ღირებულებების ჯამურ თანხასა და ii)კონტროლის დაკარგვამდე არსებული შვილობილის აქტივების (გუდვილის ჩათვლით) და ვალდებულებების ნარჩენ ღირებულებას და არაკონტროლირებად წილს შორის. ყველა თანხა აღიარებული შვილობილთან დაკავშირებით ადრე, როგორც სხვა საერთო შემოსავალი, აღირიცხება ისე როგორც აღირიცხებოდა ჯგუფს რომ პირდაპირ გაეყიდა შვილობილთან დაკავშირებული აქტივები და ვალდებულებები (გადაკლასიფიცირდება მოგება/ზარალში ან კაპიტალის რომელიმე სხვა კატეგორიაში შესაბამისი ფასს-ის შესაბამისი სტანდარტის მიხედვით). კონტროლის დაკარგვის მომენტში, ყოფილ შვილობილში შენარჩუნებული ინვესტიციის რეალური ღირებულება ჩაითვლება შემდგომში როგორც, რეალური ღირებულება თავდაპირველი აღიარებისას, ბასს 39-ის მიხედვით ინვესტიციის შემდგომ პერიოდებში აღრიცხვისათვის, როცა რელევანტურია, ღირებულებად ინვესტიციის ასოცირებულ ჯგუფში ან ერთობლივ საწარმოში.

ბიზნეს კომბინაციები. სხვადასხვა ბიზნესების შეძენა აღირიცხება შესყიდვის მეთოდით. გადაცემული კომპენსაცია ბიზნეს კომბინაციის დროს აღირიცხება რეალური ღირებულებით და იანგარიშება როგორც შეძენის თარიღში არსებული აქტივების რეალური ღირებულებისა ჯამი, რაც ჯგუფმა გასცა, ვალდებულებების რაც ჯგუფმა გასწია ყოფილ მფლობელებზე და კაპიტალისა, რაც ჯგუფმა შეიტანა კონტროლის სანაცვლოდ. შეძენასთან დაკავშირებული ხარჯები ზოგადად აღიარდება მოგება/ზარალში გაწევის მომენტში.

შეძენის თარიღში, შეძენილი იდენტიფიცირებადი აქტივები და ვალდებულებები აღიარდება რეალური ღირებულებით, გარდა ამისა:

- გადავადებული საგადასახადო აქტივები ან ვალდებულებები და თანამშრომელთა სარგებლის პროგრამებთან დაკავშირებული აქტივები ან ვალდებულებები, რომლებიც აღიარდება და იზომება ბასს 12 -ის და ბასს 19-ის მიხედვით შესაბამისად;
- ვალდებულებები ან წილობრივი ინსტრუმენტები, დაკავშირებული შეძენილი ბიზნესის წილებზე დაფუძნებული გადახდის პროგრამებთან ან ჯგუფის წილებზე დაფუძნებული გადახდის

პროგრამებთან, რომელმაც უნდა ჩაანაცვლოს შეძენილი ბიზნესის წილებზე დაფუძნებული გადახდის პროგრამები. ასეთი ვალდებულებები და კაპიტალის ინსტრუმენტები აღირიცხება ფასს 2 -ის „წილებზე დაფუძნებული ანაზღაურება“ მიხედვით, შეძენის მომენტში.

- აქტივები (ან გასაყიდი ჯგუფები) რომლებიც კლასიფიცირდება როგორც გასაყიდი ფასს 5-ის „გრძელვადიანი აქტივები გამზადებული გასაყიდად და შეწყვეტილი ოპერაციები „ მიხედვით და შესაბამისად იზომება მოცემული სტანდარტის მიხედვით.

გუდვილი ფასდება როგორც სხვაობა გადაცემული კომპენსაციის, შესყიდვის ობიექტში არაკონტროლირებად წილების მოცულობისა და შემსყიდველის მიერ შესყიდვის ობიექტში მანამდე ფლობილი წილის რეალურ ღირებულების ჯამსა და შესყიდვის დღეს შესყიდული აქტივებისა და ნაკისრი ვალდებულებების ღირებულებების სხვაობას შორის. თუ გადაფასების შემდეგ შესყიდვის დღეს არსებული შესყიდული აქტივებისა და ნაკისრი ვალდებულებების სხვაობა აჭარბებს გადაცემული კომპენსაციის, შესყიდვის ობიექტში არაკონტროლირებადი წილების მოცულობისა და შემსყიდველის მიერ შესყიდვის ობიექტში მანამდე ფლობილი წილის რეალურ ღირებულების ჯამს, ეს სხვაობა დაუყოვნებლივ აისახება მოგება-ზარალში როგორც სარფიანი შესყიდვით მიღებული მოგება.

არაკონტროლირებადი წილები, რომლებიც წარმოადგენს არსებულ წილებს და მფლობელს უფლებას აძლევს, მიიღონ პროპორციული წილი ობიექტის წმინდა აქტივებიდან ლიკვიდაციის შემთხვევაში, შესაძლებელია, თავიდან აისახოს ან რეალური ღირებულებით, ან შესყიდვის ობიექტის არსებული წმინდა ატივების აღიარებული ღირებულების იმ წილით, რომლებიც არაკონტროლირებადი წილების პროპორციულია. აღრიცხვის საფუძელი შეირჩევა თითოეული ტრანზაქციისათვის. არაკონტროლირებადი წილის სხვა სახეობები აისახება რეალური ღირებულებით, ან სხვა ფასს-ით გათვალისწინებული მიდგომით.

როდესაც კომპენსაცია, რომელსაც მყიდველი საწარმო გადასცემს შესყიდული საწარმოს სანაცვლოდ, შეიცავს აქტივებს ან ვალდებულებებს, რომლებიც წარმოშობილია პირობითი კომპენსაციის გარიგებით, მყიდველმა საწარმომ შეძენის თარიღისთვის განსაზღვრული პირობითი კომპენსაციის რეალური ღირებულება უნდა აღიაროს, როგორც შეძენილი საწარმოს სანაცვლოდ გადაცემული კომპენსაციის ნაწილი. შეფასების პერიოდის განმავლობაში, მყიდველმა საწარმომ რეტროსპექტიულად უნდა დააკორექტიროს შეძენის თარიღით აღიარებული პირობითი თანხები გუდვილთან მიმართებით. შეფასების პერიოდის განმავლობაში გაკეთებული კორექტირებები წარმოადგენს კორექტირებებს რომლებიც შეძენის თარიღისთვის არსებული ფაქტებისა და ვითარების შესახებ ახალი ინფორმაციის მიღების შედეგად წარმოიშვა (შეფასების პერიოდმა არ უნდა გადააჭარბოს შეძენის თარიღიდან ერთ წელს).

შეფასების პერიოდის დამთავრების შემდეგ, რეალურ ღირებულებაში ცვლილების აღრიცხვა დამოკიდებულია იმაზე, თუ როგორ კლასიფიცირდება პირობითი კომპენსაცია. თუ ის კლასიფიცირდება როგორც კაპიტალი, გადაფასება არ ხდება, ხოლო თუ კლასიფიცირდება როგორც აქტივი ან ვალდებულება, შეფასება უნდა მოხდეს ბასს 39 ან ბასს 37 სტანდარტების მიხედვით, ხოლო შესაბამისი შემოსულობის ან ზარალის აღიარება უნდა მოხდეს მოგებაში ან ზარალში.

ეტაპობრივად განხორციელებულ საწარმოთა გაერთიანებაში მყიდველმა საწარმომ მისი ადრინდელი სააქციო წილი შეძენილ საწარმოში უნდა გადააფასოს შეძენის თარიღისთვის გამოთვლილ რეალურ ღირებულებამდე და საჭიროებისამებრ, მოგებაში ან ზარალში აღიაროს მიღებული შემოსულობა ან ზარალი თუ ასეთი არსებობს. წინა საანგარიშგებო პერიოდში მყიდველ საწარმოს შეიძლება სხვა სრულ შემოსავალში ჰქონდეს აღიარებული შეძენილ საწარმოში თავისი სააქციო წილის ღირებულების ცვლილებები. ასეთ შემთხვევაში, სხვა სრულ შემოსავალში აღიარებული თანხა იმავე საფუძვლით უნდა აღიარდეს, როგორც იმ შემთხვევაში იქნებოდა საჭირო თუ მყიდველი საწარმო პირდაპირ გაასხვისებდა თავის ადრინდელ სააქციო წილს.

თუ საწარმოთა გაერთიანების საწყისი აღრიცხვა დასრულებული არ არის იმ საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს, როდესაც გაერთიანებას აქვს ადგილი, მყიდველმა საწარმომ ფინანსურ ანგარიშგებაში უნდა აჩვენოს პირობითი თანხები. შეფასების პერიოდის განმავლობაში, პირობითი თანხები შეიძლება დაკორექტირდეს (იხ. ზემოთ), ან საწარმომ უნდა აღიაროს დამატებითი აქტივები და ვალდებულებები, თუ მიღებულია ახალი ინფორმაცია შეძენის თარიღისთვის არსებული ფაქტებისა და ვითარების შესახებ, რომელიც თუ მაშინ იქნებოდა ცნობილი, განაპირობებდა ამ აქტივებისა და ვალდებულებების აღიარებას ამ თარიღისთვის.

გუდვილი. ბიზნესის შესყიდვით წარმოშობილი გუდვილი აღირიცხება შესყიდვის დღეს განსაზღვრული თვითღირებულებით, აკუმულირებული გაუფასურების ზარალის გამოკლებით (ამგვარი ზარალის არსებობისას).

გაუფასურებაზე შემოწმების მიზნებისათვის, ხდება გუდვილის განაწილება ჯგუფის ფულის გამომმუშავებელ ერთეულებზე ან მათ ჯგუფებზე, რომლებიც სავარაუდოდ სარგებელს მიიღებს კომბინაციის სინერგიის შედეგად.

ფულადი ნაკადების გამომმუშავებელი ერთეული, რომელზეც მოხდა გუდვილის განაწილება, გაუფასურებაზე მოწმდება ყოველწლიურად ან იმ შემთხვევაში, როდესაც არსებობს ერთეულის გაუფასურების ნიშანი. თუ ერთეულის აღდგენადი ღირებულება მის საბალანსო ღირებულებაზე ნაკლებია, ამ ერთეულზე განაწილებული გუდვილის საბალანსო ღირებულება მცირდება გაუფასურების ზარალის ოდენობით, იგივე ოდენობით შემდეგ პროპორციულად მცირდება ამ ერთეულის სხვა აქტივები, მათი საბალანსო ღირებულების მიხედვით. გუდვილის გაუფასურების ზარალი აისახება პირდაპირ მოგება-ზარალში. გუდვილზე აღიარებული გაუფასურების ზარალი მომდევნო პერიოდებში არ აღდგება.

ფულადი ნაკადების გამომმუშავებელი ერთეულის გაყიდვისას, მოგება ან ზარალის გამოანგარიშებაში გუდვილის პროპორციული ნაწილიც გაითვალისწინება.

შვილობილი კომპანიების შესყიდვა ერთობლივ კონტროლქვეშ არსებული პირებისგან. შვილობილი კომპანიების შესყიდვა ერთობლივ კონტროლქვეშ არსებული პირებისგან აღირიცხება წინამორბედის ღირებულებების მეთოდით. შესყიდული პირების შედეგების ინტეგრირება ხდება ერთობლივ კონტროლქვეშ არსებულ პირებს შორის ბიზნესების გაერთიანების დღიდან. ერთობლივი კონტროლიდან გადატანილი შვილობილი ჯგუფის აქტივები და ვალდებულებები აღირიცხება წინამორბედი პირის საბალანსო ღირებულებით. წინამორბედ პირად ითვლება ის უმაღლესი ანგარიშმგები პირი, რომლის ანგარიშგებაშიც ხდებოდა შვილობილი ჯგუფის ფასს ფინანსური ინფორმაციის კონსოლიდირება. ამ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში აგრეთვე ასახულია წინამორბედი პირის თავდაპირველი შესყიდვებისათვის დამახასიათებელი გუდვილი. სხვაობა წმინა აქტივების საბალანსო ღირებულებას, წინამორბედი პირის გუდვილის ჩათვლით, და შესყიდვაში გადახდილ კომპენსაციას შორის, ამ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში აღრიცხულია როგორც გაუნაწილებელი მოგების კორექტირება საკუთარ კაპიტალში.

ასოცირებული პირები. ასოცირებული პირები არიან კომპანიები, რომლებზეც ჯგუფს აქვს მნიშვნელოვანი გავლენა (პირდაპირ ან არაპირდაპირ), მაგრამ არა კონტროლი. ასოცირებულ კომპანიებში ინვესტიციების აღრიცხვა ხდება საბუღალტრო კაპიტალის მეთოდით და თავდაპირველად აღიარებულია მისი ღირებულებით. ასოცირებული კომპანიებისგან მიღებული დივიდენდები ამცირებს ასოცირებულ პირებში არსებული ინვესტიციების საბალანსო ღირებულებას. ასოცირებული პირის წმინდა აქტივებში მომხდარი შეძენის შემდგომი სხვა ცვლილებები ჯგუფი წილში აღიარებულია შემდეგნაირად: (1) ასოცირებული ჯგუფის მოგება-ზარალის ჯგუფის წილი ასახულია მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებასა და სხვა სრულ შემოსავალში როგორც ასოცირებული ჯგუფის წილი. (2) სხვა სრული შემოსავლის ჯგუფის წილი აღიარებულია სხვა სრულ შემოსავალში და ცალკე არის წარმოდგენილი. (3) ასოცირებული კომპანიების წმინდა აქტივების საბალანსო ღირებულების ყველა სხვა ცვლილება ჯგუფის წილში აღიარებულია მოგება-ზარალში ასოცირებული კომპანიების შედეგად მიღებული წილის ფარგლებში.

თუმცა, როდესაც ასოცირებული ჯგუფის ზარალი უტოლდება ან აღემატება ჯგუფის წილის პროცენტს ასოცირებულ ჯგუფში, რომელშიც შედის ნებისმიერი სხვა არაუზრუნველყოფილი მოთხოვნები, ჯგუფი არ აღიარებს მასზე მეტ ზარალს, იმ შემთხვევაში თუკი ჯგუფს არ დაუფარავს ვალდებულებები ან არ განახორციელა გადახდა ასოცირებული ჯგუფის ნაცვლად.

ჯგუფსა და ასოცირებულ ჯგუფს შორის განხორციელებული ტრანზაქციებიდან გამოწვეული არარეალიზებული მოგება ბათილდება იმდენად, რამდენიც არის ჯგუფის პროცენტი ასოცირებულ ჯგუფში; არარეალიზებული ზარალი ასევე ბათილდება იმ შემთხვევაში თუ ტრანზაქცია არ ასახავს გადაცემული აქტივის გაუფასურების მტკიცებულებას.

უცხოური ვალუტა. ჯგუფის თითოეული ინდივიდუალური ჯგუფის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, ისეთი ვალუტა რომელიც განსხვავდება ჯგუფის ფუნქციონალური ვალუტისაგან (უცხოური ვალუტა) აღიარებულია ტრანზაქციის თარიღში არსებული საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი გაცვლითი კურსით. ანგარიშგების ყოველი პერიოდის ბოლოს, უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული ფულადი ნაკადები გადაყვანილია მოცემულ თარიღში არსებული საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი კურსით. რეალური ღირებულებით აღიარებული არაფულადი ნაკადები, რომლებიც დენომინირებულია უცხოურ ვალუტაში, გადაყვანილია საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი კურსით იმ თარიღში, როდესაც მატი რეალური ღირებულება იქნა

დადგენილი. გაცვლითი კურსით კონვერტაცია არ ეხება იმ არაფულად ნაკადებს, რომლებიც უცხოურ ვალუტაში განსაზღვრულია ისტორიული ღირებულებით.

ფულადი ნაკადების საკურსო სხვაობები აღიარებულია მოგება-ზარალში იმ პერიოდში რომელშიც ისინი წარმოიშვება, გარდა უცხოურ ვალუტაში არსებული სესხების საკურსო სხვაობებისა, რომლებიც ეხება კონსტრუქციის ქვეშ მყოფ, მომავალში პროდუქტიული გამოყენებისთვის არსებულ აქტივებს, რომლებიც მოცულია იმ აქტივების ღირებულებებში, როდესაც ისინი განიხილება, როგორც უცხოურ ვალუტაში არსებული სესხების საპროცენტო ხარჯების კორექტირება.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას ჯგუფის მიერ გამოყენებული გაცვლითი კურსები შემდეგნაირია:

	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი
ლარი/1 აშშ დოლარი	2.8677	2.6766
ლარი/1 ევრო	3.2095	3.0701

ამჟამად ქართული ლარი საქართველოს გარეთ, ქვეყნების უმრავლესობაში თავისუფლად კონვერტირებადი ვალუტა არ არის.

ძირითადი საშუალებები. ძირითადი საშუალებები წარმოდგენილია როგორც ღირებულებას გამოკლებული აკუმულირებული ცვეთა და სადაც საჭიროა გაუფასურების რეზერვი.

ძირითადი საშუალებების მთავარი ნაწილების ან კომპონენტების გამოცვლის ხარჯები კაპიტალიზირდება და ხდება ჩანაცვლებული ნაწილების თავიდან მოშორება. შემდგომი ხარჯები კაპიტალიზირდება თუკი ხარჯებიდან წარმოიშვება მომავალი ეკონომიკური სარგებელი. შეკეთება შენარჩუნების უმნიშვნელო ღირებულება აღიარდება ხარჯებში განხორციელების დროს.

ანგარიშგების ყოველი პერიოდის ბოლოს მენეჯმენტი აფასებს არის თუ არა ძირითადი საშუალებების გაუფასურების რაიმე ინდიკატორი. ასეთის არსებობის შემთხვევაში, მენეჯმენტი ახორციელებს აღდგენის თანხის ხარჯთაღრიცხვას, რომელიც განსაზღვრულია როგორც აქტივის რეალურ ღირებულებას გამოკლებული ხარჯები და გამოყენების ღირებულებას შორის უფრო მაღალი. საბალანსო ღირებულება აღდგენად ღირებულებამდე მცირდება, ხოლო გაუფასურების ზარალი წლის მოგება-ზარალში აღიარდება. წინა წლებში აქტივზე აღიარებული გაუფასურების ზარალი აღდგება იმ შემთხვევაში, როდესაც ადგილი ჰქონდა ცვლილებას აქტივის გამოყენებული ღირებულების ან რეალური ღირებულებისა და გაყიდვის ხარჯების სხვაობის გაანგარიშებაში.

რეალიზაციიდან მიღებული მოგება-ზარალი განსაზღვრულია საბალანსო ღირებულების ცვლილების შედარებიდან გამომდინარე და აღიარებულია მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებასა და სხვა სრულ შემოსავლებში სხვა საოპერაციო შემოსავალსა და ხარჯების ფარგლებში.

ცვეთა. მიწაზე ცვეთის დარიცხვა არ ხდება. ძირითადი საშუალებების სხვა ნივთებზე ცვეთის კალკულაცია ხდება წრფივი მეთოდით, რათა ღირებულება განაწილდეს მათ სასარგებლო სასიცოცხლო ვადაზე ნარჩენ ღირებულებამდე:

	სასარგებლო გამოყენების ვადა
შენობები და კონსტრუქციები	10-დან 50 წლამდე
ჰიდროტექნიკური სტრუქტურები	5-დან 60 წლამდე
გაზის მილსადენები	5-დან 40 წლამდე
მანქანა დანადგარები	5-დან 30 წლამდე
ავტომობილები - მძიმე სატვირთო მანქანები	5-დან 20 წლამდე
ავტომობილები - მსუბუქი მანქანები	5-დან 15 წლამდე
ავეჯი და სხვა ინვენტარი	2-დან 10 წლამდე

აქტივის ნარჩენი ღირებულება არის განსაზღვრული რაოდენობა, რასაც ჯგუფი მიიღებს აქტივის რეალიზაციიდან გამოკლებული გაყიდვისთვის საჭირო ხარჯები, იმ შემთხვევაში თუკი აქტივი იქნება მისი

სასარგებლო სასიცოცხლო ვადის ამოწურვის პერიოდში. ანგარიშგების ყოველი პერიოდის ბოლოს აქტივის ნარჩენი ღირებულება და სასარგებლო სასიცოცხლო ვადა საჭიროების შემთხვევაში გადაიხედება და კორექტირდება.

საინვესტიციო ქონება. საინვესტიციო ქონება არის ჯგუფის მფლობელობაში მყოფი ქონება, რათა მიიღოს საიჯარო შემოსავალი ან კაპიტალის ზრდა ან ორივე და რომელიც არ არის ჯგუფის მიერ დაკავებული. საინვესტიციო ქონება თავდაპირველად აღიარებულია მისი ღირებულებით და შემდგომ ხდება გადაფასება განახლებული რეალური ღირებულებით რათა ანგარიშგების პერიოდის ბოლოს ასახავდეს საბაზრო პირობებს.

ჯგუფის საინვესტიციო ქონების საბაზრო ღირებულება განისაზღვრება დამოუკიდებელი შემფასებლების საანგარიშო მოხსენებით, რომლებიც ფლობენ შესაბამის აღიარებულ პროფესიულ კვალიფიკაციას და გააჩნიათ უახლესი გამოცდილება მსგავსი მდებარეობისა და კატეგორიის ქონების შეფასებაში.

გამომუშავებული საიჯარო შემოსავალი აღრიცხულია წლის მოგება-ზარალში სხვა საოპერაციო შემოსავლების ფარგლებში. საინვესტიციო ქონების რეალური ღირებულებების ცვლილებიდან გამოწვეული მოგება-ზარალი აღრიცხულია წლის მოგება-ზარალში და წარმოდგენილია ცალკე.

საინვესტიციო ქონების ჩამოწერა ხდება მისი რეალიზაციიდან შემდგომ ან მაშინ როცა საინვესტიციო ქონება მუდმივად გამოუყენებელია და მისგან მომავალი ეკონომიკური სარგებელი მოსალოდნელი არ არის. ქონების ჩამოწერით მიღებული ნებისმიერი მოგება ან ზარალი (გამოითვლება როგორც სხვაობა წმინდა რეალიზაციასა და აქტივის საბალანსო ღირებულებას შორის) შედის მოგება-ზარალში იმ პერიოდში, როდესაც მოხდა ქონების ჩამოწერა.

თუკი საინვესტიციო ქონებას დაიკავებს მფლობელი, ის რეკლასიფიცირდება როგორც ძირითადი საშუალება და რეკლასიფიცირების თარიღში მისი საბალანსო ღირებულება გახდება მისი ჩათვლილი ღირებულება საბუღალტრო მიზნებისთვის.

შემდგომი ხარჯები კაპიტალიზირდება აქტივების საბალანსო ღირებულებაზე მხოლოდ მაშინ, როდესაც ხარჯებთან დაკავშირებული მომავალი ეკონომიკური სარგებლის მოტანა ჯგუფისთვის სავარაუდოა და შესაძლებელია ღირებულების საიმედოდ განსაზღვრა. ყველა სხვა შეკეთება შენარჩუნების ღირებულება აღიარდება ხარჯებში განხორციელების დროს.

გასაყიდად განკუთვნილი გრძელვადიანი აქტივები. გრძელვადიანი აქტივები გასაყიდად განკუთვნილად კლასიფიცირდება, თუ მათი საბალანსო ღირებულების ამოღება უნდა მოხდეს, ძირითადად, გაყიდვის ტრანზაქციის და არა - მოხმარების შედეგად. ეს პირობა დაკმაყოფილებულად ითვლება მხოლოდ მაშინ, როდესაც აქტივი გასაყიდად დაუყოვნებლივ არის მზად არსებულ მდგომარეობაში მხოლოდ ისეთი პირობებით, რომლებიც ჩვეულებრივ დამახასიათებელია ამგვარი აქტივების გაყიდვისას და მისი გაყიდვა საკმარისად სავარაუდოა. ამავდროულად, მენეჯმენტს მტკიცედ უნდა ჰქონდეს გადაწყვეტილი გაყიდვა, რისი დასრულებულ გაყიდვად აღიარებაც უნდა მოხდეს კლასიფიკაციის თარიღიდან ერთი წლის განმავლობაში.

გასაყიდად განკუთვნილად კლასიფიცირებული გრძელვადიანი აქტივები ფასდება მათ წინა საბალანსო ღირებულებასა და რეალური ღირებულებისა და გაყიდვის ხარჯების სხვაობას შორის უმცირესი ოდენობით.

იჯარა - გამოიყენებოდა 2019 წლის 1 იანვრამდე

საოპერაციო იჯარა. როდესაც ჯგუფი არის მოიჯარე იჯარაში, რომელიც არ ითვალისწინებს საკუთრებასთან დაკავშირებული თითქმის ყველა რისკისა და სარგებლის მეიჯარიდან ჯგუფისთვის გადაცემას, მთლიანი გადახდილი საიჯარო თანხები აღირიცხება მოცემული წლის მოგებაში ან ზარალში სწორხაზოვანი მეთოდით საიჯარო ურთიერთობის ვადაში. საიჯარო ვადა არის ის არაგაუქმებადი ვადა, რომლითაც მოიჯარემ ხელშეკრულების საფუძველზე იჯარით აიღო აქტივი იმ დამატებით ვადებთან ერთად, რომლებითაც მოიჯარე უფლებამოსილია გააგრძელოს აქტივის იჯარა შემდგომი ანაზრაურებით თუ მის გარეშე, როცა საიჯარო ურთიერთობის დასაწყისში გონივრულად ნათელია, რომ მოიჯარე ისარგებლებს ამ უფლებამოსილებით.

იჯარა - გამოიყენება 2019 წლის 1 იანვრის შემდეგ

იმას, არის თუ არა კონტრაქტი იჯარა ან შეიცავს თუ არა იგი იჯარას, ჯგუფი ადგენს კონტრაქტის მოქმედების დაწყებისას. გამოყენების უფლების მატარებელი აქტივი და შესაბამისი საიჯარო ვალდებულება აღიარდება ყველა იმ საიჯარო გარიგებაში, რომელშიც კომპანია გამოდის როგორც მოიჯარე. აღნიშნული არ ეხება მოკლევადიან იჯარებს (განიმარტება, როგორც 12 თვიანი ან უფრო მოკლე ვადის იჯარა) და დაბალღირებულებიანი აქტივების იჯარებს (როგორებიცაა ტაბლეტები და პერსონალური კომპიუტერები, მცირე საოფისე ავეჯი და ტელეფონები). ამ უკანასკნელის შემთხვევაში, საიჯარო გადასახადი აღირიცხება როგორც საოპერაციო ხარჯი წრფივად იჯარის მთელი ვადის განმავლობაში, თუ სისტემატიზაციის სხვა საფუძველი უკეთ არ ასახავს იჯარით აღებული აქტივის ეკონომიკური სარგებლის მოხმარების დროით სურათს.

საიჯარო ვალდებულება თავდაპირველად აღირიცხება იმ საიჯარო გადახდების მიმდინარე ღირებულებით, რომლებიც იჯარის დაწყების დღეს არ გადაიხდება. მიმდინარე ღირებულება დისკონტირებულია იჯარაში ნაგულისხმევი განაკვეთით. თუ ამ განაკვეთის დადგენა შეუძლებელია, ჯგუფი იყენებს სესხის მზარდ განაკვეთს.

საიჯარო ვალდებულება ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში წარმოდგენილია ცალკე მუხლად.

იჯარის ვალდებულება შემდგომში აისახება საბალანსო ღირებულების გაზრდით, რაც მიზნად ისახავს საიჯარო ვალდებულებაზე დარიცხული პროცენტის ასახვას (ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით), და უკვე გადახდილი საიჯარო გადასახადის ასახვის მიზნით საბალანსო ღირებულების შესაბამისი შემცირებით.

ჯგუფი საიჯარო ვალდებულებას ხელახლა აფასებს (და გამოყენების უფლების მატარებელ შესაბამის აქტივს აკორექტირებს), თუ:

- იჯარის ვადა შეიცვალა ან ადგილი ჰქონდა მნიშვნელოვან ხდომილებას ან გარემოებათა ისეთ ცვლილებას, რამაც გამოიწვია შესყიდვის ოფციონის რეალიზების შეფასების ცვლილება; ასეთ დროს საიჯარო ვალდებულება გადაფასდება კორექტირებული საიჯარო გადახდების დისკონტირებით (კორექტირებული დისკონტირების განაკვეთით).
- საიჯარო გადახდები შეიცვალა გარანტირებული ნარჩენი ღირებულებიდან გამომდინარე მოსალოდნელი გადახდის ცვლილების ან ინდექსისა თუ განაკვეთის ცვლილების გამო; ასეთ დროს საიჯარო ვალდებულება გადაფასდება კორექტირებული საიჯარო გადახდების ძველი განაკვეთით დისკონტირებით (თუ იჯარის გადასახადის ცვლილება გამოწვეული არაა მცურავი საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებით, რა დროსაც გამოიყენება კორექტირებული დისკონტირების განაკვეთი).
- მოხდა საიჯარო კონტრაქტის მოდიფიცირება და იჯარის მოდიფიკაცია არ აღრიცხულა როგორც დამოუკიდებელი იჯარა; ასეთ დროს საიჯარო ვალდებულება გადაფასდება მოდიფიცირებული იჯარის საიჯარო ვადაზე დაყრდნობით და კორექტირებული გადახდების ასევე კორექტირებული დისკონტირების განაკვეთით დისკონტირების გზით, მოდიფიკაციის ძალაში შესვლის დღეს.

გამოყენების უფლების მატარებელი აქტივები მოიცავს შესაბამისი საიჯარო ვალდებულების საწყის აღიარებას, იჯარის დაწყების დღეს ან მანამდე გადახდილ საიჯარო გადახდებს, და აკლდება მიღებული საიჯარო შეღავათები და საწყისი პირდაპირი ხარჯები. შემდგომში ასეთი აქტივები აისახება თვითღირებულებით, დაგროვილი ცვეთისა და გაუფასურების ზარალის გამოკლებით.

როდესაც ჯგუფს ეკისრება ისეთი ხარჯების გაწევის ვალდებულება, რაც დაკავშირებულია იჯარით აღებული აქტივის დემონტაჟთან და გატანასთან, მისი მდებარეობის ადგილის აღდგენასთან ან შესაბამისი აქტივის იჯარის პირობებით გათვალისწინებულ მდგომარეობაში მოყვანასთან, აღიარდება რეზერვი, რომელიც ფასდება ბასს 37-ის საფუძველზე. თუ ხარჯები გამოყენების უფლების მატარებელ აქტივთანაა დაკავშირებული, ისინი შედის შესაბამისი აქტივის ღირებულებაში, თუ ამ ხარჯების გაწევა მარაგების შექმნასთან არაა დაკავშირებული.

გამოყენების უფლების მატარებელ აქტივებს ცვეთა ერიცხება იჯარის ვადასა და შესაბამისი აქტივის მოხმარების ვადას შორის უმცირესი პერიოდის განმავლობაში. თუ იჯარით ხდება შესაბამისი აქტივის საკუთრების უფლების გადაცემა ან გამოყენების უფლების მატარებელი აქტივის ღირებულებაში ასახლია, რომ ჯგუფი მოელის შესყიდვის ოფციონის რეალიზებას, შესაბამის გამოყენების უფლების მატარებელ აქტივს ცვეთა ერიცხება აქტივის მოხმარების ვადის განმავლობაში. ცვეთის დარიცხვა იწყება იჯარის დაწყებისას.

გამოყენების უფლების მატარებელი აქტივები ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში წარმოდგენილია დამოუკიდებელ მუხლში.

გამოყენების უფლების მატარებელი აქტივის გაუფასურების დასადგენად გამოიყენება ბასს 36. გაუფასურების გამოვლენილი ზარალი აღირიცხება „ძირითადი საშუალებების“ პოლიტიკაში აღწერილი წესით.

პრაქტიკული შეღავათის სახით, ფასს 16 მოიჯარეს უფლებას ამლევს, არ დააცალკევოს არასაიჯარო კომპონენტები და საიჯარო და შესაბამისი არასაიჯარო კომპონენტები ერთი გარიგების ფარგლებში აღრიცხოს. ჯგუფმა ამ პრაქტიკული შეღავათით ისარგებლა.

არამატერიალური აქტივები. ჯგუფის არამატერიალურ აქტივებს გარდა გუდვილისა აქვთ განსაზღვრული სასარგებლო გამოყენების ვადა და ძირითადად მოიცავს კომპიუტერულ და საბუღალტრო პროგრამების ლიცენზიებს. ისინი აღიარებულია საწყის ღირებულებას მინუს აკუმულირებული ამორტიზაცია. კომპიუტერული პროგრამების ლიცენზიების დაახლოებითი სასარგებლო გამოყენების ვადა არის 5 წელი, ხოლო საბუღალტრო პროგრამისთვის 10 წელი.

მოგების გადასახადები. 2018 წლის მაისში საქართველოს პარლამენტმა დაამტკიცა კომპანიების დაბეგვრის არსებული მოდელის ცვლილება, რომელიც ყველა პირისათვის, გარდა გარკვეული ფინანსური ინსტიტუტებისა, ძალაში შედის 2019 წლის 1 იანვარს. ახალი მოდელი ითვალისწინებს გაუნაწილებელი მოგების დაბეგვრას 0%-იანი განაკვეთით, ხოლო განაწილებული მოგების დაბეგვრას 15%-იანი მოგების გადასახადით (ადრე მოქმედი მოდელით კომპანიებს მოგებას გადასახადამდე 15%-იანი გადასახადი ერიცხებოდა იმის მიუხედავად, იგი ჯგუფში რჩებოდა თუ დივიდენდების სახით გაიშვებოდა). მოგების გადასახადის დარიცხვის ახალი წელი ჯგუფისათვის ძალაში შევიდა 2019 წლის 1 იანვრიდან. საგადასახადო ბაზა მოიცავს როგორც რეალურ, აგრეთვე ნაგულისხმევ მოგების განაწილებას, მათ შორის:

- განაწილებული მოგება;
- გაწეული ხარჯები ან სხვა გადახდები, რომლებიც არაა კავშირში ეკონომიკურ საქმიანობასთან;
- საქონლის/მომსახურების უფასო მიწოდება ან/და სახსრების გადარიცხვა; და
- წარმომადგენლობითი ხარჯები, რომლებიც აჭარბებს საგადასახადო კოდექსით გათვალისწინებულ მაქსიმალურ ოდენობას.

განაწილებულ მოგებაზე დარიცხული მოგების გადასახადი აღიარდება ხარჯად დივიდენდების გამოცხადების მომენტისათვის და მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში აისახება „მოგების გადასახადის“ ჯგუფში. მიმდინარე და წარსული პერიოდების მიმდინარე საგადასახადო აქტივი და საგადასახადო ვალდებულებები აისახება იმ თანხით, რომელიც, სავარაუდოდ უნდა გადაეხადოს საგადასახადო ორგანოებს ან მიღებულ იქნეს მათგან.

ზემოთ ჩამოთვლილ სხვა კომპონენტებზე დაწესებული გადასახადი მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში აისახება ჯგუფში „გადასახადები და მოსაკრებლები“.

ახალი კანონმდებლობის ამოქმედების შედეგად, ჯგუფმა შეწყვიტა მოგების გადასახადის ხარჯის აღიარება მოგების მიღების მომენტში და მოგების გადასახადს დაარიცხავს მოგების განაწილების შემთხვევაში.

ყველა გადავადებული საგადასახადო ბალანსი გამოთავისუფლდა და აისახა 2016 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული პერიოდის მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში.

დამატებული ღირებულების გადასახადი. გაყიდულ პროდუქციაზე თუ მომსახურებაზე დარიცხული დამატებული ღირებულების გადასახადი (დღგ) საგადასახადო ორგანოებისისთვის გადახდას ექვემდებარება პროდუქციისა თუ მომსახურების კლიენტებისთვის მიწოდებისთანავე. შეძენილ პროდუქციაზე თუ მომსახურებაზე დარიცხული დღგ-ის დაბრუნება ჩვეულებრივ შესაძლებელია გაყიდულ პროდუქციაზე თუ მომსახურებაზე დარიცხული დღგ-ის ხარჯზე დღგ-ის ანგარიშფაქტურის მიღებისთანავე. საგადასახადო ორგანოები უშვებენ დღგ-ის ნეტო ანგარიშსწორებას. გაყიდვასთან და შესყიდვასთან დაკავშირებული დღგ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშში აღიარება და ასახვა ხორციელდება ნეტო. თუ დებიტორული დავალიანებების გაუფასურების რეზერვი შექმნილია, გაუფასურების ზარალი აღირიცხება მოვალის მთლიანი (ბრუტო) თანხის გათვალისწინებით, დღგ-ის ჩათვლით.

მარაგები. სასაქონლო-მატერიალური მარაგები აღირიცხება ან თვითღირებულებით ან წმინდა რეალიზებადი ღირებულებით – იმის მიხედვით, ამ ორი ღირებულებიდან რომელიც უფრო დაბალია. მარაგების ღირებულება დგინდება საშუალო ღირებულების მეთოდით და მოიცავს გაწეული ხარჯებს მარაგების ყიდვისას და მათი ადგილზე მიტანისას. წმინდა რეალიზებადი ღირებულება არის ჩვეულებრივი საქმიანობის ფარგლებში სავარაუდო სარეალიზაციო ფასი, რომლიდანაც გამოქვითულია დასრულებისა და გაყიდვის საანგარიშო ხარჯები.

ფინანსური ინსტრუმენტები – შეფასების ძირითადი ტერმინები. კლასიფიკაციის მიხედვით, ფინანსური ინსტრუმენტები წარმოდგენილია რეალური ღირებულებით ან ამორტიზირებული ღირებულებით, როგორც ეს აღწერილია ქვემოთ.

რეალური ღირებულება არის ის ფასი, რასაც მიიღებდა აქტივის მფლობელი აქტივის გაყიდვისას ან გადაიხდიდა ვალდებულების მფლობელი ვალდებულების დასაფარად, ჩვეულებრივი ტრანზაქციისას საბაზრო მონაწილეებს შორის შეფასების თარიღის დროს, მიუხედავად იმისა, არის თუ არა ეს ფასი პირდაპირ დაკვირვებადი ან შეფასებული სხვა შეფასების მეთოდით. აქტივის ან ვალდებულების რეალური ღირებულების შეფასებისას, ჯგუფი მხედველობაში იღებს აქტივის ან ვალდებულების მახასიათებლებს, თუ ბაზრის მონაწილეებიც მიიღებდნენ ამ მახასიათებლებს მხედველობაში აქტივის ან ვალდებულების შეფასებისას შეფასების თარიღისთვის. რეალური ღირებულების საუკეთესო მტკიცებულებაა აქტიურ ბაზარზე მოქმედი ფასი. აქტიურია ბაზარი, რომელზეც აქტივზე ან ვალდებულებაზე ტრანზაქციები ტარდება საკმარისი სიხშირითა და მოცულობით, რომ საფასო ინფორმაცია რეგულარულად იქნას მიღებული.

გარდა ამისა, ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისათვის, რეალური ღირებულება შეიძლება გაიზომოს და კლასიფიცირდება 1, 2, 3 დონეების მიხედვით და ეს დამოკიდებულია იმაზე, თუ რამდენად რეალური ღირებულების დასადგენად მნიშვნელოვანი და ბაზარზე ხელმისაწვდომია ის მონაცემები, რომლების მეშვეობითაც დგინდება რეალური ღირებულება. ეს დონეები ახსნილია ქვემოთ:

- 1-ელი დონის კომპონენტებს წარმოადგენს აქტიურ ბაზარზე იდენტურ აქტივებზე ან ვალდებულებებზე კოტირებული ფასები (კორექტირების გარეშე), რომელთა შეფასება პირს შეუძლია გაზომვის დღეს;
- მე-2 დონის კომპონენტებს წარმოადგენს ის კომპონენტები, რომლებიც განსხვავდება 1-ელ დონეში მოცემული კოტირებული ფასებისგან და პირდაპირ ან ირიბად დაკვირვებადია მოცემული აქტივის ან ვალდებულებისათვის; და
- მე-3 დონის კომპონენტებზე დაკვირვება მოცემული აქტივის ან ვალდებულებისათვის შეუძლებელია.

ითვლება, რომ ფინანსური ინსტრუმენტი აქტიურ ბაზარზე კვოტირდება, თუ კვოტირებული ფასები რეგულარულად და პირდაპირ ხელმისაწვდომია ბირჟიდან თუ სხვა დაწესებულებიდან და თუ ეს ფასები წარმოადგენს რეალურ და რეგულარულად ჩატარებულ, პატიოსანი გარიგების ტრანზაქციებს.

იმ ფინანსური ინსტრუმენტის რეალური ღირებულების განსაზღვრის მიზნით, რომელთან დაკავშირებითაც არ მოიპოვება ინფორმაცია გარე საბაზრო ფასის შესახებ, გამოიყენება ისეთი შეფასების მეთოდები, როგორიცაა დისკონტირებული ფულადი ნაკადის მოდელები ან ბოლოდროინდელი კომერციული გარიგებების მოდელები ან ინვესტირებული საწარმოების ფინანსური მონაცემების განხილვა. შეფასების ტექნიკის გამოყენება შეიძლება გულისხმობდეს წინამდებარე კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში ისეთი დაშვებების გაკეთებას, რომლებიც დაკვირვებადი საბაზრო მონაცემებით არ არის გამაგრებული, თუ ამ რომელიმე დაშვების გონივრულად შესაძლო ალტერნატივით შეცვლა გამოიწვევდა მნიშვნელოვნად განსხვავებულ მოგებას, შემოსავალს, მთლიან აქტივებსა და ვალდებულებებს.

ტრანზაქციის ხარჯები არის ის დამატებითი ხარჯები, რომელიც პირდაპირ უკავშირდება ფინანსური ინსტრუმენტის შეძენას, გამოშვებას ან განკარგვას. დამატებითი ხარჯი არის ხარჯი, რომლის გაღებაც არ მოხდებოდა, ოპერაცია რომ არ განხორციელებულიყო. თრანზაქციის ხარჯი მოიცავს აგენტებისთვის (მათ შორის, თანამშრომლებისთვის, რომლებიც მოქმედებენ გაყიდვების აგენტების სახით), კონსულტანტებისთვის, ბროკერებისთვის და დილერებისთვის გადახდილ ჰონორარს და საკომისიოებს, სახელმწიფო მარეგულირებელი ორგანოების და საფონდო ბირჟების მოსაკრებლებს, და გასხვისების გადასახადებს და მოსაკრებლებს. ტრანზაქციის ხარჯი არ მოიცავს სავალო პრემიებს ან დისკაუნტებს, დაფინანსების ხარჯებს ან შიდა ადმინისტრაციულ ან ფლობის ხარჯებს.

ამორტიზირებული ღირებულება არის თანხა, რომლითაც ფინანსური ინსტრუმენტები აღირიცხება თავდაპირველი აღიარებისას, მინუს ნებისმიერი ძირითადი გადახდის თანხები, პლუს დარიცხული პროცენტი და, ფინანსური აქტივების შემთხვევაში, მინუს გაუფასურების ზარალთან დაკავშირებული ჩამოწერა. დარიცხული პროცენტი მოიცავს თავდაპირველი აღიარებისას გადავადებული საოპერაციო ხარჯების ამორტიზაციას და ნებისმიერი დაფარვის თანხის პრემიის ან დისკაუნტის ამორტიზაციას ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით. დარიცხული საპროცენტო შემოსავალი და დარიცხული საპროცენტო ხარჯი, მათ შორის, აღიარებისას გადავადებული საკომისიოები (თუ ასეთი არსებობს) არ არის წარმოდგენილი ცალკე და შეტანილია ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშის შესაბამისი მუხლების საბალანსო ღირებულებებში.

ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდი არის საპროცენტო შემოსავლის ან საპროცენტო ხარჯის შესაბამის პერიოდში განაწილების მეთოდი, საბალანსო ღირებულებაზე მუდმივი პერიოდული საპროცენტო განაკვეთის უზრუნველსაყოფად (ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი). ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი არის განაკვეთი, რომელიც ზუსტად ამცირებს სავარაუდო სამომავლო ნაღდი ანგარიშსწორების ან ფულად შემოსულობების თანხას (მომავალი საკრედიტო დანაკარგების გარდა) ფინანსური ინსტრუმენტის სავარაუდო ვადაში ან უფრო მოკლე პერიოდში ფინანსური ინსტრუმენტის წმინდა საბალანსო ღირებულებამდე. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი ამცირებს ცვალებადი საპროცენტო განაკვეთის მქონე ინსტრუმენტების ფულად ნაკადებს პროცენტის მომდევნო დადგენის დღისთვის პრემიის ან დისკონტის გარდა, რომელიც ასახავს აღნიშნულ ინსტრუმენტში განსაზღვრულ ცვალებად განაკვეთზე საკრედიტო სპრედს, ან სხვა ცვლადებს, რომლებიც არ არის მორგებული საბაზრო განაკვეთებზე. ამგვარი პრემიები ან დისკონტების ამორტიზაცია ხორციელდება ინსტრუმენტის მთელი პერიოდის განმავლობაში. მიმდინარე ღირებულების გაანგარიშება მოიცავს ხელშეკრულების მხარეებს შორის გადახდილ ან მიღებულ ყველა იმ საკომისიოს, რომლებიც ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის შემადგენელი ნაწილია.

ფინანსური ინსტრუმენტი არის ნებისმიერი კონტრაქტი, რომელიც წარმოშობს ერთი პირის ფინანსურ აქტივს და სხვა პირის ფინანსურ ვალდებულებას ან კაპიტალის ინსტრუმენტს.

ფინანსური აქტივების კლასიფიკაცია. ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციით, საწყისი აღიარებისას, დგინდება მათი შემდგომი შეფასება ამორტიზებული ღირებულებით. საწყისი აღიარებისას ფინანსური აქტივების კლასიფიკაცია დამოკიდებულია ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მახასიათებლებსა და მათი მართვის ბიზნეს-მოდელზე. ჯგუფი ფინანსურ აქტივებს ამორტიზებული ღირებულებით აფასებს, თუ დაკმაყოფილდა შემდეგი ორი პირობა:

- ფინანსურ აქტივს ჯგუფი ფლობს ისეთი ბიზნეს-მოდელით, რომლის ამოცანა არის ფინანსური აქტივების ფლობა მათგან სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღების მიზნით; და
- ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტულ თარიღებში წარმოშობს ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს „მხოლოდ ძირი თანხისა და მის დასაფარ ნაწილზე გადასახდელ საპროცენტო გადახდებს (SPPI)“. ამ შეფასებას SPPI ტესტი ეწოდება და ის ინსტრუმენტის დონეზე ხორციელდება.

ჯგუფის ბიზნეს-მოდელის შეფასება მოხდა ფასს 9-ის პირველი გამოყენების დღის, 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით. ჯგუფის ყველა ფინანსური ინსტრუმენტი და მისი ოპერაციები მიზნად ისახავს სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღებას გაზისა და ელექტროენერგიის გაყიდვიდან. ეს ჯგუფის მთავარი ამოცანა და მისი რეგულარული საქმიანობაა. ისტორიულად ჯგუფს კუთვნილი ფინანსური ინსტრუმენტები არასოდეს გაუყიდია. წარსული გამოცდილების საფუძველზე, ყველა ფინანსური ინსტრუმენტის ფლობის მიზანია სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღება და ისინი პირველი ბიზნეს-მოდელით - „ფულადი ნაკადების მიღების მიზნით ფლობა“ (H2C) კლასიფიცირდება. ჯგუფის სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებით მისაღები ფულადი ნაკადები SPPI ტესტს აკმაყოფილებს, რადგან ამ ფინანსურ ინსტრუმენტებზე საპროცენტო განაკვეთი არ ვრცელდება. ამავე კრიტერიუმებს აკმაყოფილებს გაცემული სესხები, რადგან მათზე მოქმედებს მხოლოდ ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთები.

ფინანსური აქტივების აღიარების გაუქმება. ჯგუფი ფინანსური აქტივის აღიარებას აუქმებს მაშინ, როცა: (ა) აქტივები გადახდილია ან უფლებები აღნიშნული აქტივებიდან მისაღებ ფულად ნაკადებზე სხვაგვარად ამოიწურა ან (ბ) ჯგუფმა გადასცა უფლებები ფინანსური აქტივებიდან მისაღებ ფულად ნაკადებზე ან გააფორმა კვალიფიციური გადაცემის ხელშეკრულება და ამასთან ერთად (i) განახორციელა აქტივების საკუთრებასა და კონტროლთან დაკავშირებული არსებითად ყველა რისკის და ჯილდოს გადაცემა ან (ii) საკუთრებასა და კონტროლთან დაკავშირებული არსებითად ყველა რისკი და ჯილდო არც გადაუცია, არც შეუნარჩუნებია, მაგრამ კონტროლი არ შეუნარჩუნებია.

კონტროლის შენარჩუნება ხდება, თუ კონტრაგენტს არ აქვს გაყიდვაზე შეზღუდვების დაწესების გარეშე არადაკავშირებულ მესამე მხარისთვის აქტივის მთლიანად მიყიდვის პრაქტიკული უნარი.

ფინანსური ვალდებულებების კლასიფიკაცია. ფინანსური ვალდებულებები შეფასების შემდეგ კატეგორიებად იყოფა: (ა) სავაჭროდ განკუთვნილი ფინანსური ვალდებულებები, რაც ასევე მოიცავს ფინანსურ დერივატივებს და (ბ) სხვა ფინანსური ვალდებულებები. სავაჭროდ განკუთვნილი ფინანსური ვალდებულებები აღირიცხება რეალური ღირებულებით, ხოლო ღირებულების ცვლილება აისახება შესაბამისი წლის მოგებაში ან ზარალში (ფინანსური შემოსავლის ან ფინანსური ხარჯის სახით) მათი დადგომის პერიოდში. სხვა ფინანსური ვალდებულებები აღირიცხება ამორტიზებული ღირებულებით.

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების თავდაპირველი აღიარება. ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები თავდაპირველად აღირიცხება რეალური ღირებულებისა და ტრანზაქციის ხარჯების ჯამით. თავდაპირველი აღიარებისას რეალური ღირებულების საუკეთესო მტკიცებულებაა გარიგების ფასი. მოგება ან ზარალი თავდაპირველ აღიარებისას აღირიცხება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ რეალურ ღირებულებასა და გარიგების ფასს შორის არსებობს სხვაობა, რომლის დამტკიცება შესაძლებელია იმავე ინსტრუმენტში სხვა ხილული მიმდინარე საბაზრო გარიგებების საფუძველზე ან ისეთი შეფასების მეთოდით, რომლის მონაცემებიც მოიცავს მხოლოდ ხილული ბაზრების მაჩვენებლებს.

იმ ფინანსური აქტივების ყიდვა-გაყიდვა, რომელთა მიწოდება უნდა მოხდეს რეგულირებით ან ბაზარზე შეთანხმებით დადგენილ ვადაში (რეგულარული ყიდვა-გაყიდვა), აისახება ვაჭრობის თარიღში, რომელიც არის ის თარიღი, რომელშიც ჯგუფი კისრულობს ფინანსური აქტივის მიწოდებას. ყველა სხვა შესყიდვა აღიარდება, როდესაც ჯგუფი ხდება ინსტრუმენტის სახელშეკრულებო პირობების მხარე.

ფინანსური ვალდებულებების აღიარების გაუქმება. ჯგუფი ფინანსური ვალდებულების აღიარებას აუქმებს მაშინ, როცა ვალდებულება დაიფარება ან გაუქმდება ან ვადა გასდის. როდესაც არსებულ ფინანსურ ვალდებულებას ანაცვლებს იმავე გამსესხებლის სხვა ფინანსური ვალდებულება არსებითად შეცვლილი პირობებით, ან არსებული ვალდებულების პირობები დიდწილად იცვლება, ამგვარი ჩანაცვლება ან მოდიფიცირება განიხილება როგორც თავდაპირველი ვალდებულების აღიარების შეწყვეტა და ახალი ვალდებულების აღიარება. სხვაობა საბალანსო ღირებულებებს შორის აღიარდება მოგების ან ზარალის ანგარიშგებაში.

ფინანსური აქტივები. ჯგუფის ფინანსური აქტივები მოიცავს ფულსა და ფულის ეკვივალენტებს, სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებს და გაცემულ სესხებს.

ფული და ფულის ეკვივალენტები. ფული და ფულის ეკვივალენტები მოიცავს ნაღდ ფულს, ბანკთაშორის განთავსებულ მოთხოვნამდე დეპოზიტებს და სხვა მოკლევადიან მაღალლიკვიდურ ინვესტიციებს, რომელთა დაფარვის თავდაპირველი ვადა სამი თვე ან უფრო ნაკლებია. ფული და ფულის ეკვივალენტები აღირიცხება ამორტიზირებული ღირებულებით, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით.

სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები და გაცემული სესხები. სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები და გაცემული სესხები აღირიცხება ამორტიზირებული ღირებულებით ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით. ამოუღებელი საპროგნოზო თანხების შესაბამისი რეზერვი მოგებაში ან ზარალში აღიარდება მაშინ, როდესაც არსებობს იმის ობიექტური მტკიცებულება, რომ აქტივი გაუფასურებულია.

ამორტიზირებული ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივების გაუფასურება. ჯგუფი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვებს ყველა სავალო ინსტრუმენტისათვის აღრიცხავს ამორტიზებული ღირებულებით. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (მსზ) ეფუძნება სხვაობას მოსალოდნელ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებსა და ყველა მოსალოდნელ ფულად ნაკადებს შორის, რომელიც დისკონტირებულია თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მიახლოებული მაჩვენებლით. მოსალოდნელ ფულად ნაკადებში შედის ფლობილი უზრუნველყოფის გაყიდვით მიღებული ან ხელშეკრულების პირობებში ჩადებული, კრედიტის გამაძლიერებელი სხვა ინსტრუმენტით წარმოშობილი ფულადი ნაკადები.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის აღიარება ხდება ორ ეტაპად. ისეთი კრედიტებისათვის, რომელთათვისაც საწყისი აღიარების შემდეგ საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან ზრდას ადგილი არ ჰქონია, მსზ რეზერვირდება შემდეგ 12 თვეში შესაძლებელი დეფოლტის მოვლენებით წარმოშობილი საკრედიტო ზარალისათვის (12 თვიანი მსზ). ისეთ შემთხვევაში, როდესაც საწყისი აღიარების შემდეგ ადგილი ჰქონდა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან ზრდას, რეზერვი აუცილებელია კრედიტის არსებობის განმავლობაში

დეფოლტის დროის მიუხედავად (მსზ არსებობის მანძილზე). ნაღდი ფულისა და საბანკო ნაშთების შემთხვევაში ჯგუფში 12 თვიანი მსზ იქმნება.

ჯგუფურად შეფასებული სავაჭრო მოთხოვნების შემთხვევაში, ჯგუფი მსზ-ის გამოთვლის გამარტივებულ მიდგომას იყენებს. ამდენად, ჯგუფი საკრედიტო რისკის ცვლილებას თვალს არ ადევნებს, არამედ დანაკარგების რეზერვს ანარიცხებს აღიარებს თითოეულ საანგარიშგებო დღეს მსზ არსებობის მანძილზე საფუძველზე. ჯგუფმა შექმნა რეზერვირების მატრიცა, რომელიც ისტორიულ საკრედიტო ზარალის გამოცდილებას ეფუძნება და ისეთი ფორვარდული ფაქტორებით კორექტირდება, რომელიც მსესხებლებისა და ეკონომიკური გარემოს სპეციფიურია. გაზის გაყიდვასთან დაკავშირებული სავაჭრო მოთხოვნები ფასდება ჯგუფურად.

ინდივიდუალურად შეფასებული სავაჭრო მოთხოვნების შემთხვევაში, ჯგუფი აფასებს დეფოლტის პარამეტრის ზღვრული ალბათობის რისკის პარამეტრებს, დეფოლტის შემთხვევაში რისკის მოცულობის პარამეტრს და დეფოლტით გამოწვეული ზარალის პარამეტრს. თუ საბაზო ნიშნულის გამოყენება შეუძლებელია, ჯგუფი მოსალოდნელი ზარალის გამოსათვლელად იყენებს ჯგუფური შეფასების რისკის პარამეტრებს. საბაზო ნიშნულის მიდგომის გამოყენების მიზნებისათვის ერთერთი მთავარი მონაცემია გარე რეიტინგები ან მათი საბაზო ნიშნულები კონტრაგენტის ფინანსური კოეფიციენტების ანალიზის გამოყენებით. ჯგუფი გარე რეიტინგების ხელმისაწვდომობას იკვლევს ღია წყაროების საშუალებით, მათ შორის, საერთაშორისო სარეიტინგო სააგენტოების ვებსაიტებზე, როგორებიცაა „მუდისი“, „ფიტჩი“ და „სტანდარდ ენდ ფურზი“. თუ გარე რეიტინგი ხელმისაწვდომი არ არის, ჯგუფი მოიპოვებს კონტრაგენტის ფინანსურ ანგარიშგებებს და საბაზო რეიტინგს ადგენს ფინანსური კოეფიციენტების გამოყენებით, „მუდისის“ ფინანსური კოეფიციენტების კვლევის საშუალებით.

ხელმძღვანელობამ დაასკვნა, რომ საწყისი აღიარებისას შესაბამის თარიღებში თითოეული სესხის საკრედიტო რისკის დადგენა დიდ ხარჯებსა და ძალისხმევას მოითხოვს. ჯგუფმა განსაზღვრა სრული მსზ არსებობის მანძილზე, ანუ ის მსზ არსებობის მანძილზე, რომელიც ფინანსური ინსტრუმენტის მთელი არსებობის მანძილზე ყველა შესაძლო დეფოლტის მოვლენით წარმოიშობა (იგივე - მე-2 და მე-3 ეტაპები). გაცემული სესხები მე-2 ეტაპს ეკუთვნის. დეფოლტის ალბათობის გამოსათვლელად ჯგუფი იყენებს სარეიტინგო სააგენტოების ისტორიულ დეფოლტის ალბათობებს. ჯგუფი სხვა მოთხოვნების მსზ-ს ანგარიშობს ექსპერტის შეფასებით დადგენილი ზარალის განაკვეთების გამოყენებით. ექსპერტის შეფასების გამოყენება მართებულად ჩაითვალა იმის გამო, რომ არ არსებობს ისეთი ისტორიული ინფორმაცია, რომლის მეშვეობით შესაძლებელი იქნებოდა რეზერვების მატრიცის შექმნა. ამოუღებადი თანხების მისაღებად გაუფასურების განაკვეთები მრავლდება შესაბამისი პერიოდის მოთხოვნების ნაშთებზე.

ყველა შემთხვევაში ჯგუფი მიიჩნევს, რომ 30 დღეზე მეტით ვადაგადაცილებული საკონტრაქტო გადახდები წარმოადგენს საკრედიტო რისკის საგრძნობ ზრდას.

ფინანსური აქტივი დეფოლტად ითვლება სახელშეკრულებო გადახდების 90 დღით ვადაგადაცილების შემთხვევაში. თუმცა, ზოგიერთ შემთხვევაში, დეფოლტად შეიძლება აგრეთვე ჩაითვალოს ისეთი ფინანსური აქტივი, რომელზეც, შიდა თუ გარე ინფორმაცია მიუთითებს, რომ ნაკლებ მოსალოდნელი იქნება დარჩენილი სახელშეკრულებო თანხის სრულად მიღება ჯგუფის მიერ ფლობილი კრედიტის გამაძლიერებელი მექანიზმების გაუთვალისწინებლად.

ამოუღებადი (უიმედო) აქტივები ჩამოიწერება შესაბამისი გაუფასურების ზარალის რეზერვის ხარჯზე – ამგვარი თანხები ჩამოიწერება აქტივების დაბრუნების ყველა აუცილებელი პროცედურის დასრულების და ზარალის თანხის განსაზღვრის შემდეგ. მანამდე ჩამოწერილი და შემდგომში ამოღებული თანხები მიეკუთვნება გაუფასურების ზარალის ანგარიშს, მოცემული წლის მოგების ან ზარალის მიხედვით.

ფინანსური ვალდებულებები. ჯგუფის ფინანსური ვალდებულებები მოიცავს სავაჭრო და სხვა ვალდებულებებს და აღებულ სესხებს.

სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები. სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები თავიდან აღირიცხება რეალური ღირებულებით და შემდეგ ამორტიზირებული ღირებულებით ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით. სავაჭრო ვალდებულებები აღრიცხულია დღგ-ის ჩათვლით.

აღებული სესხები. აღებული სესხები თავიდან აღირიცხება რეალურ ღირებულებას მინუს ტრანზაქციის ხარჯები. რეალური ღირებულება დგინდება საბაზრო განაკვეთით მსგავს ინსტრუმენტზე. პირველადი აღიარების შემდეგ, აღებული სესხები აღირიცხება ამორტიზირებული ღირებულებით ეფექტური

საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით, სადაც ყველა სხვაობა თავდაპირველსა და ახლანდელ ღირებულებას შორის აღიარდება იმ პერიოდის მოგება-ზარალის უწყისში საპროცენტო ხარჯად.

ისეთი აქტივების შესყიდვასთან, მშენებლობასთან ან წარმოებასთან პირდაპირ დაკავშირებული სესხის აღების ხარჯები, რომელთა გამოყენებისათვის ან გასაყიდად გამზადება (კვალიფიცირებული აქტივები) დიდი დრო სჭირდება, კაპიტალიზდება როგორც ამ აქტივების ხარჯების ნაწილი.

კაპიტალიზაციის დაწყების დღედ ითვლება დღე, როცა (ა) ჯგუფი გაიღებს ხარჯებს კვალიფიციურ აქტივზე; (ბ) ჯგუფი მიიღებს აღებული სესხების ხარჯებს; და (გ) ჯგუფი განახორციელებს იმ საქმიანობას, რომელიც აუცილებელია აქტივის დანიშნულებისამებრ გამოსაყენებლად ან სარეალიზაციოდ მომზადებისთვის.

აღებული სესხების კაპიტალიზაცია გრძელდება იმ დღემდე, როდესაც აქტივები არსებითად მზადაა დანიშნულებისამებრ გამოსაყენებლად ან სარეალიზაციოდ.

ჯგუფი ახორციელებს იმ აღებული სესხების კაპიტალიზაციას, რომელთა თავიდან აცილებაც შესაძლებელი იქნებოდა იმ შემთხვევაში, თუ ჯგუფი კვალიფიციურ აქტივებზე კაპიტალურ დანახარჯებს არ გასწევდა. კაპიტალური აღებული სესების გაანგარიშება ხორციელდება ჯგუფის საშუალო დაფინანსების ხარჯით (საშუალო შეწონილი საპროცენტო ხარჯი გამოიყენება სათანადო აქტივებზე დანახარჯების მიმართ) გარდა იმ შემთხვევისა, როცა ფინანსური სახსრების სესხად აღება ხდება კვალიფიციური აქტივის მიღების მიზნით. როდესაც ეს მოხდება, კაპიტალიზირდება აღებული სესხების ფაქტობრივად გაღებული ხარჯები, რომლებიდანაც გამოქვითულია ამ აღებული სესხების დროებითი ინვესტიციიდან მიღებული საინვესტიციო შემოსავალი.

გადახდილი ავანსები. გადახდილი ავანსები აღირიცხება თავდაპირველი ღირებულებით გაუფასურების გამოკლებით. გადახდილი ავანსი კლასიფიცირებულია, როგორც გრძელვადიანი, როდესაც გადახდილი ავანსი საქონელისთვის ან მომსახურებისთვის სავარაუდოდ მიიღება ერთი წლის შემდეგ, ან როდესაც გადახდილი ავანსი დაკავშირებულია აქტივთან, რომელიც თავისთავად კლასიფიცირდება როგორც გრძელვადიანი თავდაპირველი აღიარებისას. აქტივების შეძენისთვის წინასწარ გადახდა გადაეცემა აქტივის საბალანსო ღირებულებას, მას შემდეგ, რაც ჯგუფმა კონტროლი მოიპოვა აქტივებე და სავარაუდოა, რომ აქტივთან დაკავშირებული მომავალი ეკონომიკური სარგებელი ჯგუფში შემოვა. სხვა გადახდები ჩამოიწერება მოგება-ზარალში, როდესაც წინასწარ გადახდილი საქონლის ან მომსახურების მიღება ხდება. თუ არსებობს იმის მოლოდინი, რომ წინასწარ გადახდილი საქონელი ან მომსახურება არ მიიღება, გადახდილი ავანსი ღირებულება შემცირდება და შესაბამისი თანხა გატარდება როგორც გაუფასურების ზარალი წლის მოგება-ზარალის უწყისში.

საწესდებო კაპიტალი. საწესდებო კაპიტალის მოცულობა განისაზღვრება ჯგუფის წესდებით. ჯგუფის წესდებაში ცვლილებები შეიძლება განხორციელდეს მხოლოდ ჯგუფის მფლობელის გადაწყვეტილების საფუძველზე. საწესდებო კაპიტალი აღიარებული ჯგუფის კაპიტალში, რადგან ეს არის ის თანხა, რომელიც შემოტანილ იყო ჯგუფის მფლობელის მიერ.

დივიდენდები. დივიდენდები აღირიცხება როგორც ვალდებულება და აკლდება კაპიტალს იმ პერიოდში, როდესაც ისინი გამოაცხადეს და დაამტკიცეს. საანგარიშო პერიოდის შემდეგ გამოცხადებული ნებისმიერი დივიდენდები, რაც კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებების დამტკიცებამდე მოხდა, უნდა გამჟღავნდეს შემდგომ მოვლენებში.

ვალდებულებების და ჯარიმების რეზერვები. ვალდებულებების და ჯარიმების რეზერვები არის არაფინანსური ვალდებულებები გაურკვეველი დროისა და ოდენობის. ისინი დაირიცხება როდესაც ჯგუფს აქვს სამართლებრივი ან კონსტრუქციული ვალდებულება წარსულიდან გამოწვეული, და სავარაუდოა რომ ეკონომიკური სარგებლის შემცველი რესურსებია საჭირო იმისათვის, რომ დაიფაროს ვალდებულება და საიმედო შეფასების გაკეთებაც შესაძლებელია. თუ ეფექტი არსებითია, რეზერვის ოდენობა განისაზღვრება დისკონტირების გზით, სადაც გამოყენებულია დაბეგვრამდე საპროცენტო განაკვეთი, რომელიც ასახავს ბაზრის შეფასებას ფულის დროით ღირებულებაზე და ასევე იმ რისკებს რაც დაკავშირებულია მასთან.

შემოსავლის აღიარება. გაზისა და ელექტროენერგიის რეალიზაციისგან მიღებული შემოსავალი აღიარებულია მომხმარებლების მიერ გამოყენებული გაზომილი რაოდენობის მიხედვით.

გარანტირებული სიმძლავრის საფასური თბილსრესის თბოელექტროსადგურისთვის აღიარებულია დღეები რაოდენობის მიხედვით, რა დროსაც ელექტროსადგურს შეუძლია მიაწოდოს ელელქტროენერგია მისი

დადგმული სიმძლავრის შესაბამისად. დღიური ტარიფი დგინდება საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის მიერ (სემეკი).
შემოსავალი ნაჩვენებია დღგ-ისა და ფასდაკლებების გარეშე.

შემოსავალი იზომება როგორც გაყიდვის შედეგად მიღებული აქტივის რეალური ღირებულება. როდესაც ბარტერულ შეთანხმებაში საიმედოდ ვერ დგინდება მიღებული აქტივის ღირებულება, შემოსავალი აღიარდება იმ აქტივების ან სერვისის ღირებულებით, რომელიც ჯგუფმა გასცა ან გაუწია.

ჯგუფი გაზის გაყიდვასთან დაკავშირებულ შესრულების ვალდებულებას აღიარებს დროის ერთ მომენტში, რადგან არსებობს შესრულების მხოლოდ ერთი ვალდებულება.

ბარტერული გარიგებები და ურთიერთჩათვლები. გაყიდვებისა და შესყიდვების ნაწილზე ანგარიშსწორება ხორციელდება ურთიერთჩათვლის, გაცვლის (ბარტერი) ან უნაღდო ანგარიშსწორების გზით. ამ გარიგებებს ჩვეულებრივ აქვთ შემდეგი ფორმები: პირდაპირი ანგარიშსწორება საბოლოო კლიენტისგან განსხვავებული საქონლით და მომსახურებით (ბარტერი), მხარეთა მიერ ერთმანეთისათვის ბალანსების გაუქმება ან უნაღდო ანგარიშსწორება რამდენიმე საწარმოს მონაწილეობით.

გაყიდვებისა და შესყიდვების აღიარება, რომლებზე ანგარიშსწორებაც მოსალოდნელია ურთიერთანგარიშსწორების, ბარტერის ან სხვა უნაღდო ანგარიშსწორების გზით, ხორციელდება უნაღდო ანგარიშსწორებისას მისაღები ან გადასახდელი რეალური ღირებულების მენეჯმენტისეული გაანგარიშების საფუძველზე. რეალური ღირებულება განისაზღვრება დაკვირვებადი საბაზრო იფორმაციის გათვალისწინებით.

ფინანსური შემოსავალი და ხარჯები. ფინანსური შემოსავალი და ხარჯები შედგება აღებულ სესხებზე დარიცხული საპროცენტო ხარჯისგან, აღებულ სესხებზე მიღებული საპროცენტო შემოსავლისგან, საბანკო დეპოზიტებზე დარიცხული საპროცენტო შემოსავლებისგან და სავალუტო მოგებისგან და ზარალისგან, რომელიც ეხება სესხებს ან ფულსა და ფულის ექვივალენტებს.

თანამშრომლების სარგებელი. ხელფასები, გადახდილი წლიური შვებულება, ბონუსები და არაფულადი სარგებელი დარიცხული წლის განმავლობაში, რომელშიც ასოცირებული მომსახურება გაწეულია ჯგუფის თანამშრომლების მიერ. ჯგუფს არ აქვს კანონიერი ან კონსტრუქციული ვალდებულება, რომ გასცეს პენსიები ან მსგავსი სარგებელი. 2019 წლის 1 იანვრიდან მოყოლებული, ჯგუფს ექნება სამართლებრივი ვალდებულება, გააკეთოს თანამშრომელთა მთლიანი ხელფასებისა და ბენეფიტების 2%-ის ოდენობის საპენსიო შენატანები.

დაბალანსება. ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები დაბალანსდება და წმინდა თანხა აღირიცხება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშში მხოლოდ მაშინ, როდესაც არსებობს იურიდიულად განხორციელებადი უფლება აღიარებული თანხების ჩათვლაზე, და არსებობს ან ნეტო საფუძველზე დარეგულირების ან აქტივის რეალიზაციის და ვალდებულების დაფარვის ერთრდოულად განხორციელების განზრახვა.

3. კრიტიკული საღრიცხვო შეფასებები და შეფასების განუსაზღვრელობის ძირითადი წყაროები

ჯგუფი აკეთებს შეფასებებს და ვარაუდებს, რაც გავლენას ახდენს კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში წარდგენილ ციფრებსა და მომავალი საანგარიშგებო პერიოდის აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებაზე. შეფასებებისა და ვარაუდების გადახედვა ხდება მუდმივად და თავის მხრივ თითოეული მათგანი დაფუძნებულია მენეჯმენტის გამოცდილებასა და სხვა ფაქტორებზე, მათ შორის მომავალი მოვლენების მოხდენის მოლოდინზე რომელთა წარმოქმნის ალბათობა მოცემული გარემოებების ქვეშ მიიჩნევა ლოგიკურად.

შეფასებების გარდა, მენეჯმენტი ასევე აკეთებს განსაზღვრებებს საღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენებისას. განსაზღვრებები ახდენენ ყველაზე მნიშვნელოვან გავლენას კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში წარდგენილ ციფრებზე, ხოლო შეფასებებს შეუძლიათ მნიშვნელოვნად შეცვალონ აქტივებისა და ბალდებულებების საბალანსო ღირებულება.

შვილობილების კონსოლიდაცია. ჯგუფის მენეჯმენტმა გამოიყენა განსაზღვრებები იმ საწარმოებისთვის რომელთა წილის მფლობელობაც წარმოადგენს აქციების 50% (იხ შენიშვნა 1) . ჯგუფს აქვს უფლება დირექტორების დანიშვნისა და განთავისუფლების, ასევე ახორციელებს რელევანტური ფინანსური ოპერაციებისა და საოპერაციო აქტივობების მართვას ვინაიდან როგორც ჯგუფის მენეჯმენტის

წარმომადგენელი სარგებლობს დირექტორის უფლებამოსილებით. შესაბამისად, ჯგუფის მენეჯმენტი მიიჩნევს რომ ჯგუფი ეფექტურად მართავს დაქვემდებარებულ საწარმოებს და აქვს მნიშვნელოვანი კონტროლი მათზე, რის გამოც ჯგუფმა სრულად მოახდინა ასეთი საწარმოების კონსოლიდირება კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში.

იჯარა. იმის დადგენა, იჯარა მოკლევადიანია თუ გრძელვადიანი, ზოგჯერ მენეჯმენტისეულ განსჯას მოითხოვს და ხორციელდება მსგავს ხელშეკრულებებთან და მეიჯარეებთან არსებული გამოცდილების საფუძველზე. კერძოდ, მენეჯმენტმა გაითვალისწინა საიჯარო ხელშეკრულებების ვადის გაგრძელების ოფცია, როდესაც დარწმუნებულია, რომ გამოიყენებს ოფციას ან არ შეწყვეტს იჯარას. თუ იჯარაში საპროცენტო განაკვეთი ჩადებული არ არის, მენეჯმენტი იყენებს სესხის მზარდ განაკვეთს.

დაკავშირებულ მხარეებთან განხორციელებული ტრანზაქციების საწყისი აღიარება. ბიზნესი ჩვეული საქმიანობისას ახორციელებს ტრანზაქციებს დაკავშირებულ მხარეებთან. ბასს 39 მოითხოვს ფინანსური ინსტრუმენტების საწყისს აღიარებას საბაზრო ფასით. როდესაც არ არსებობს აქტიური ბაზარი აქტივისთვის, მენეჯმენტი იყენებს განსაზღვრებებს იმის დადგენაში განხორციელდა თუ არა ტრანზაქცია საბაზრო საპროცენტო განაკვეთით. განსაზღვრისას მენეჯმენტი ეყრდნობა არადაკავშირებულ მხარესთან განხორციელებული მსგავსი ტრანზაქციების ღირებულებას და ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის ანალიზს. დაკავშირებულ მხარეებთან არსებული ნაშთების პირობების და გარემოებები გამჟღავნებულია 25-ე შენიშვნაში.

ძირითადი საშუალებების სარგებლიანობის ვადა. ძირითადი საშუალებების სარგებლიანობის ვადის განსაზღვრა სუბიექტურია და დამოკიდებულია ასეთ აქტივებთან დაკავშირებულ გამოცდილებაზე. აქტივისთვის დამახასიათებელი მომავალი ეკონომიკური სარგებლიანობა ძირითადად გამოყენებისას მოიხმარება. აქტივის ღირებულების შემცირება ხმარებისას სხვა ფაქტორებმაც შეიძლება გამოიწვიოს. მენეჯმენტი აფასებს დარჩენილ სარგებლიანობის ვადას ახლანდელი ტექნიკური მდგომარეობის და აქტივებიდან სარგებლის მიღების სავარაუდო პერიოდის მიხედვით. შეფასებისას ხდება შემდეგი ძირითადი ფაქტორების გათვალისწინება (ა) აქტივების მოსალოდნელი გამოყენება; (ბ) მოსალოდნელი ფიზიკური ცვეთა, რომელიც საოპერაციო ფაქტორებსა და რემონტის პროგრამაზეა დამოკიდებული; და (გ) ტექნიკური და კომერციული მოძველება, რომელიც საბაზრო პირობების ცვლილებით არის განპირობებული.

საინვესტიციო ქონების შეფასება. საინვესტიციო ქონება ფასდება რეალური ღირებულებით დამოუკიდებელი შემფასებლის მიერ გაკეთებული რეპორტის საფუძველზე.

ჯგუფის საინვესტიციო ქონების შეფასების რეპორტების მომზადების პროცესში შესადარისი ფასების გათვალისწინებისას გარე შემფასებელმა გამორიცხა აუქციონით გაყიდვის ტრანზაქციები. საინვესტიციო ქონების თითოეული შემთხვევისათვის გამოვლინდა მსგავსი სამი ტრანზაქცია ბაზარზე. რადგან შესადარი აქტივები მაინც განსხვავდებოდა ჯგუფის აქტივებისგან, მოხდა ფასის დაკორექტირება მდებარეობის, მდგომარეობის, ზომის, მისადგომობის, ასაკისა და გამყიდველთან მოლაპარაკებაში შესაძლო ფასდათმობების გათვალისწინებით. კვადრატული მეტრის ამგვარად განსაზღვრული შესადარისი ფასები შემდეგ გამრავლდა შესაფასებელი ქონების ფართობზე და მიღებული იქნა საინვესტიციო ქონების შეფასებული ღირებულება.

შემოსავლის კაპიტალიზაციის მიდგომის, კერძოდ, დისკონტირებული ფულადი ნაკადების ანალიზის შემთხვევაში, შემფასებელმა ყურადღებით შეაფასა ფულად ნაკადებსა და კაპიტალის საშუალო შეწონილ ღირებულებაში გამოყენებული დაშვებები.

მენეჯმენტი გაეცნო შემფასებელთა მიდგომას შესადარისი ქონების შერჩევისა და კვოტირებული საბაზრო ფასების, ფულადი ნაკადებისა და კაპიტალის საშუალო შეწონილი ღირებულების კორექტირების პრინციპების საკითხში და დაადასტურა, რომ არჩეული მიდგომა და მიღებული დასკვნები მოცემული ვითარების შესაბამისი იყო.

გადასახადები. საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობაში არსებობს ისეთი მუხლები, რომელთა ინტერპრეტაცია სხვადასხვაგვარადაა შესაძლებელი. გარდა ამისა, კანონმდებლობის მენეჯმენტისეული შეფასება საგადასახადო ორგანოების შეფასებისგან შეიძლება განსხვავდებოდეს და ამან გამოიწვიოს საგადასახადო ორგანოთა მიერ ტრანზაქციების ეჭვქვეშ დაყენება, რის გამოც ჯგუფს შეიძლება დაერიცხოს დამატებითი გადასახადები, ჯარიმები და საურავები. ჯგუფის ხელმძღვანელობა მიიჩნევს, რომ მათ გადაიხადეს საგადასახადო კანონით მოთხოვნილი გადასახადები და რომ დამატებითი რეზერვების შექმნა კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში არ არის საჭირო. საგადასახადო ორგანოებს ჯგუფის

საგადასახადო შემოწმება შეუძლიათ სამი წლის განმავლობაში.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი. ჯგუფი მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს ქმნის იმ შეფასებული ზარალის აღსარიცხად, რაც წარმოიშობა კლიენტების მხრიდან სათანადო გადახდების განუხორციელებლობისგან ან მომწოდებლების მხრიდან შეთანხმებული საქონლის ან მომსახურების მოუწოდებლობისგან. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დონის შეფასებისას მენეჯმენტი მხედველობაში იღებს ზოგად ეკონომიკურ ვითარებას, მოთხოვნებისა და გადახდილი ავანსების ვადას, ჩამოწერების ისტორიულ გამოცდილებას, კლიენტებისა და მომწოდებლების კრედიტუნარიანობასა და გადახდის პირობების ცვლილებას. ეკონომიკის, დარგის თუ კონკრეტული კლიენტისა და მომწოდებლის გარემოებების ცვლილებამ შეიძლება გამოიწვიოს კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის კორექტირების აუცილებლობა.

დაუმთავრებელ მშენებლობად კვალიფიცირებული აქტივების გაუფასურების შეფასება (შენიშვნა #6). გარდაბნის მუნიციპალიტეტში ქვანახშირზე მომუშავე, 150-300 მეგავატი სიმძლავრის თბოელექტროსადგურის მშენებლობა ითვალისწინებდა ჯგუფის უშუალო მშობელის შვილობილი კომპანიის, შპს „საქნახშირის“ მიერ მოპოვებული ნახშირის გამოყენებას. 2019 წელს შპს „საქნახშირი“ფინანსურ სირთულეებს განიცდიდა საოპერაციო საქმიანობის გამო. საქართველოს ინდუსტრიული ჯგუფის ჰოლდინგის მენეჯმენტმა გადაწყვეტილება მიიღო, გაეყიდა შპს „საქანახშირი“. კომპანიას დიდი სოციალური მნიშვნელობა ჰქონდა, როგორც ტყიბულის მუნიციპალიტეტში მსხვილ დამსაქმებელს. ამდენად, შვილობილის გაყიდვაში მონაწილეობდა საქართველოს მთავრობა და პროექტის მშენებლობაც შეჩერდა. პროექტის შეჩერებამ გამოიწვია შპს „სი პაუერის“ კუთვნილი ძირითადი საშუალებების გაუფასურება, 120,072 ათასი ლარის ოდენობით. გაუფასურების ოდენობის დასადგენად მენეჯმენტმა დამოუკიდებელი შემფასებელი დაიქირავა, საბაზრო მიდგომით დაუმთავრებელ მშენებლობად კვალიფიცირებული აქტივების სალიკვიდაციო და საჯართე ღირებულების დასადგენად.

პროექტის შეწყვეტის შედეგად, აუცილებელი გახდა დაუმთავრებელი მშენებლობის და მანქანა-დანადგარების ჯგუფების შიდა რეკლასიფიკაცია მანქანა-დანადგარებში. რეკლასიფიცირებულ აქტივებში შედის გენერატორი და ტურბინა. ჯგუფის მენეჯმენტი განიხილავს შესაძლებლობას, ეს აქტივები სხვა მსგავს პროექტებში გამოიყენოს. აქტივების დაგეგმილი დანიშნულების განუსაზღვრელობა დაკავშირებულია მხოლოდ საშუალოვადიან, განჭვრეტად პერიოდთან.

4. ახალი და შესწორებული ფინანსური აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტებისა (ფასს) ინტერპრეტაციების გამოყენება

მიმდინარე წელს მიღებულ იქნა შემდეგი ახალი და რედაქტირებული სტანდარტები და ინტერპრეტაციები:

- ფასს 16 - იჯარა;
- შესწორება სტანდარტში ფასს 9 - წინასწარი გადახდის მახასიათებლები უარყოფითი ანაზღაურებით.

ფასს 16 - იჯარა

ფასს 16-ში მოცემულია კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარშგებაში საიჯარო გარიგებების გამოვლენისა და იჯარის ხელშეკრულების აღრიცხვის პრინციპები როგორც მოიჯარეთათვის, აგრეთვე მეიჯარეთათვის. ძალაში შესვლისას, 2019 წლის 1 იანვარს ან მის შემდეგ დაწყებულ წლიურ პერიოდებში ეს სტანდარტი ჩაანაცვლებს იჯარის შესახებ ამჟამად მოქმედ პრინციპებს, მათ შორის ბასს 17-სა და მასთან დაკავშირებულ ინტერპრეტაციებს. ჯგუფისათვის ფასს 16-ის საწყისი ამოქმედების თარიღია 2019 წლის 1 იანვარი. ჯგუფმა გადაწყვიტა, ფასს 16 გამოიყენოს მოდიფიცირებული რეტროსპექტიული მიდგომით, ფასს 16:C5(b) შესაბამისად. ამდენად, ჯგუფი შესადარ ინფორმაციას არ გადააფასებს და გამოიყენებს ფასს 16-ზე გადასვლის პრაქტიკულ შეღავათს, რომლის მიხედვით იმის გადაფასება, არის თუ არა კონტრაქტი იჯარა ან მოიცავს თუ არა იგი იჯარას, არ ხდება.

ფასს 16-ში საიჯარო და მომსახურების კონტრაქტები ერთმანეთისგან განსხვავდება იმის მიხედვით, აკონტროლებს თუ არა იდენტიფიცირებულ აქტივს კლიენტი. საოპერაციო იჯარის (არასაბალანსო) და ფინანსური იჯარის (საბალანსო) განსხვავებები უქმდება და ნაცვლდება მოდელით, რომლის მიხედვით გამოყენების უფლების მატარებელი აქტივი და შესაბამისი ვალდებულება, ყველა სახის იჯარის შემთხვევაში, უნდა აღიაროს იჯარის მიმღებმა (ანუ ყველა საბალანსო იჯარისა). აღნიშნული არ ეხება დაბალღირებულებიანი აქტივების იჯარებსა და მოკლევადიან იჯარებს.

გამოყენების უფლების მატარებელი აქტივი თავდაპირველად აისახება თვითღირებულებით, შემდგომში კი (გამონაკლისების გათვალისწინებით) თვითღირებულებისა და დაგროვილი ცვეთისა და გაუფასურების ზარალის სხვაობით, რომელიც საიჯარო ვალდებულების ნებისმიერი გადაფასებისას კორექტირდება. საიჯარო ვალდებულება თავდაპირველად აისახება აღიარების დღეს გადაუხდელი საიჯარო გადახდების მიმდინარე ღირებულებით. ამის შემდგომ საიჯარო ვალდებულება კორექტირდება პროცენტისა და საიჯარო გადახდების ოდენობით, აგრეთვე, სხვა ფაქტორთა შორის, იჯარის ცვლილების გათვალისწინებით. გარდა ამისა, ცვლილება ეხება ფულადი ნაკადების კლასიფიკაციას, რადგან ბასს 17-ით გათვალისწინებული საოპერაციო იჯარის გადახდები საოპერაციო ფულად სახსრებში აისახება; მეორე მხრივ, ფასს 16-ის მოდელით, საიჯარო გადახდები იყოფა ძირითად და პროცენტის ნაწილებად და, შესაბამისად, შედის ფინანსური და საოპერაციო ფულადი ნაკადების გაანგარიშებაში.

იჯარის მიმღების მხარეს არსებული აღრიცხვისგან განსხვავებით, ფასს 16-ში იჯარის გამცემის მხრიდან აღრიცხვიანობის პრინციპები ბასს 17-თან შედარებით დიდწილად იგივეა. აქაც იჯარის გამცემი მოვალეა, იჯარა ან საოპერაციო იჯარად ჩათვალოს ან ფინანსურ იჯარად.

გარდა ამისა, ფასს 16 მასშტაბურ განმარტებებსაც მოითხოვს.

ჯგუფმა დაასრულა კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე სტანდარტის პოტენციური ზემოქმედების საწყისი შეფასება. ჯგუფმა აღიარა ფილიალისა და საოფისე ფართების საოპერაციო ლიზინგიდან წარმოშობილი ახალი აქტივები და ვალდებულებები. აღნიშნულ იჯარებთან დაკავშირებული ხარჯების ბუნება ახლა შეიცვლება, რადგან ფასს 16 წრფივ საოპერაციო იჯარის ხარჯს ანაცვლებს ცვეთის ხარჯით, რომელიც გამოყენების უფლების მატარებელ აქტივებსა და საიჯარო ვალდებულებებზე საპროცენტო ხარჯზე ვრცელდება.

აქამდე ჯგუფი საოპერაციო იჯარის ხარჯს წრფივად აღიარებდა მთელი იჯარის განმავლობაში და აქტივებსა და ვალდებულებებს აღიარებდა მხოლოდ მაშინ, თუ არსებობდა დროითი სხვაობა რეალურ საიჯარო გადახდებსა და აღიარებულ ხარჯებს შორის.

ჯგუფმა ფასს 16 თავდაპირველად გამოიყენა 2019 წლის 1 იანვარს, მოდიფიცირებული რეტროსპექციული მიდგომით. მანამდე საოპერაციო იჯარებად აღიარებულ იჯარებთან დაკავშირებით საიჯარო ვალდებულებად ჯამურად განახლების მიდგომა გამოიყენა სტანდარტის გამოყენების პირველ დღეს. საიჯარო ვალდებულება აისახება დარჩენილი საიჯარო გადახდების მიმდინარე ღირებულებით, რომლებიც დისკონტირებულია თავდაპირველი გამოყენების თარიღში მოიჯარის მზარდი სესხის განაკვეთით.

პრაქტიკული შეღავათის სახით, რომელიც იჯარებზე ინდივიდუალურად ვრცელდება, ჯგუფი არ აღიარებს გამოყენების უფლების მატარებელ აქტივებს ან საიჯარო ვალდებულებებს იმ იჯარებზე, რომლებიც მანამდე საოპერაციო იჯარად იყო გამოყენებული და რომელთა ვადა სრულდება სტანდარტის პირველი გამოყენებიდან 12 თვის განმავლობაში.

წარსულში საოპერაციო იჯარებად აღიარებულ იჯარებზე, სტანდარტის პირველად გამოყენების დღეს, ჯგუფმა, გამოყენების უფლების მატარებელი აქტივების აღიარებისათვის გამოიყენა ჯამურად განახლების მიდგომა. წარსულში საოპერაციო იჯარებად აღიარებული იჯარები აისახება საიჯარო ვალდებულების ტოლი თანხით, რომელიც კორექტირდება წინასწარ გადახდილი ან დარიცხული საიჯარო გადახდებით, რაც დაკავშირებულია უშუალოდ სტანდარტის პირველ გამოყენებამდე კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში აღიარებულ იჯარასთან.

გარდა ამისა, ჯგუფმა, პირველი გამოყენების თარიღში, გამოყენების უფლების მატარებელი აქტივის გაანგარიშებიდან აგრეთვე გამორიცხა საწყისი პირდაპირი ხარჯები.

2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით აღიარებულია გამოყენების უფლების მატარებელი აქტივები და ფინანსური იჯარის ვალდებულებები 1,749 ათასი ლარის ოდენობით. ლარში დენომინირებულ ხელშეკრულებებში გამოყენებულია დისკონტირების განაკვეთი 12%, აშშ დოლარში დენომინირებულში - 8%. საშუალო შეწონილი საიჯარო ვადაა 3.7 წელი.

შესწორება ფასს 9 - წინასწარი გადახდა უარყოფითი ანაზღაურების მახასიათებლებით

ფასს 9-ის შესწორება განმარტავს, რომ იმის დასადგენად, აკმაყოფილებს თუ არა წინასწარი გადახდის მახასიათებელი SPPI პირობას, მხარეს, რომელიც ამ ოფციას გამოიყენებს, შეუძლია სათანადო ანაზღაურება

წინასწარ გადაიხადოს ან მიიღოს წინასწარი გადახდის მიზეზის მიუხედავად. სხვა სიტყვებით, წინასწარი გადახდის მახასიათებლებმა უარყოფითი ანაზღაურებით SPPI ტესტი შეიძლება გაიაროს კიდეც.

ჯგუფის ხელმძღვანელობა არ ელის, რომ ფასს 9-ის შესწორების გამოყენება საგრძნობ ზეგავლენას იქონიებს ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

აღნიშნულ შესწორებებს კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე საგრძნობი ეფექტი არ ჰქონია.

ჯგუფი არ იყენებს შემდეგ ახალ და რედაქტირებულ, გამოქვეყნებულ მაგრამ ძალაში ჯერ არშესულ ფასს-ებს:

- ფასს 17 - სადაზღვევო კონტრაქტები;
- ფასს 10 და ბასს 28 (შესწორებები) - აქტივების გაყიდვა ან შეწირვა ინვესტორსა და მის ასოცირებულ პირს ან ერთობლივ საწარმოს შორის;
- შესწორება ფასს 3 - ბიზნესის განსაზღვრება
- შესწორება ბასს 1 და ბასს 8 - არსებითობის განსაზღვრება
- ფასს-ების გაუმჯობესების წლიური ციკლი (2010-2012 წლების ციკლი; შესწორებები ბასს 1 - ვალდებულებების კლასიფიკაცია მიმდინარე და გრძელვადიან ვალდებულებებად).

ფასს 17 სადაზღვევო კონტრაქტები

ახალი სტანდარტით დგინდება სადაზღვევო კონტრაქტების აღიარების, გაზომვის, წარმოდგენისა და განმარტების პრინციპები. ის ფასს 4-ს - სადაზღვევო კონტრაქტებს ჩაანაცვლებს.

სტანდარტი იძლევა „ზოგად მოდელს“, რომელიც მოდიფიცირდება ისეთი სადაზღვევო კონტრაქტებისათვის, რომლებიც პირდაპირ მონაწილეობას ითვალისწინებს, რაც „ცვლადი ანაზღაურების მიდგომად“ განისაზღვრება. „ზოგადი მოდელი“ მარტივდება „პრემიუმის განაწილების მიდგომის“ გამოყენებით დარჩენილი სადაზღვევო პერიოდის ვალდებულებათა შეფასების კონკრეტული კრიტერიუმების დაკმაყოფილების შემთხვევაში.

„ზოგად მოდელში“ გამოყენებულია მიმდინარე დაშვებები სამომავლო ფულადი ნაკადების ოდენობასთან, დროსა და არასარწმუნოებასთან დაკავშირებით. მოდელი მკაფიოდ ზომავს ამ არასარწმუნოების ღირებულებას; მოდელი ეფუძნება საბაზრო საპროცენტო განაკვეთებსა და პოლისის მფლობელის ოფციონებისა და გარანტიების ზეგავლენას.

ახალი სტანდარტი ძალაში შევა 2021 წლის 1 იანვარს ან მის შემდეგ დაწყებული წლიური პერიოდებისათვის. ვადამდელი გამოყენების უფლება დაშვებულია. კომპანიამ ფასს 17 რეტროსპექტიულად უნდა გამოიყენოს, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ეს შეუძლებელია. ასეთ დროს გამოყენებული იქნება რეალური ღირებულების მიდგომა ან მოდიფიცირებული რეტროსპექტიული მიდგომა. ფასს 17-ის შესწორებათა წარმოდგენილი პროექტი მიზნად ისახავს განხორციელების იმ სირთულეების გადაჭრას, რომლებიც ფასს 17-ის გამოქვეყნების შემდეგ გაჩნდა. ერთერთი შემოთავაზებული ცვლილება ითვალისწინებს ფასს 17-ის პირველი გამოყენების თარიღის გადადებას ერთი წლით, 2022 წლის 1 იანვარს ან მის შემდეგ დაწყებული პერიოდებისათვის.

გარდამავლობის მოთხოვნების მიზნებისათვის, თავდაპირველი გამოყენების თარიღად ითვლება პირის მიერ სტანდარტის პირველად გამოყენების წლიური საანგარიშგებო პერიოდის დასაწყისი, ხოლო სტანდარტზე გადასვლის თარიღი არის პირველი გამოყენების თარიღის უშუალოდ წინმსწრები პერიოდის დაწყების თარიღი.

ჯგუფის მენეჯმენტი არ მოელის, რომ სტანდარტის გამოყენება მნიშვნელოვან ზეგავლენას იქონიებს ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახულ თანხებზე.

შესწორება ფასს 3 - ბიზნესის განსაზღვრება

შესწორებები განმარტავს, რომ თუმცა, ბიზნესი ხასიათდება პროდუქტით, იმისათვის, რომ საქმიანობისა და აქტივების ინტეგრირებული სიმრავლე ბიზნესად ჩაითვალოს, პროდუქტის არსებობა აუცილებელი არ არის. იმისათვის, რათა მიღებული საქმიანობისა და აქტივების ინტეგრირებული სიმრავლე ბიზნესად ჩაითვალოს, ის უნდა ხასიათდებოდეს, სულ მცირე, შემავალი კომპონენტი და არსობრივი პროცესი, რაც ერთობლივად მნიშვნელოვნად ეხმარება მის უნარს, შექმნას პროდუქტი.

გარდა ამისა, შესწორებაში მოცემულია დამატებითი მითითებები, რომლებიც პირს ეხმარება იმის განსაზღვრაში, მიღებული აქვს თუ არა მას არსობრივი პროცესი.

შესწორებაში მოცემულია ნებაყოფლობითი კონცენტრაციის ტესტი, რომელიც გამარტივებული წესით აფასებს, არის თუ არა საქმიანობათა და აქტივების მიღებული სიმრავლე ბიზნესი. კონცენტრაციის ნებაყოფლობითი ტესტით, საქმიანობათა და აქტივების მიღებული სიმრავლე ბიზნესი არ არის, თუ მიღებული მთლიანი აქტივების არსებითად მთლიანი რეალური ღირებულება კონცენტრირებულია ერთ ხილულ აქტივში ან მსგავსი აქტივების ჯგუფში.

შესწორება რეტროსპექტიულად ვრცელდება ყველა ბიზნეს-კომბინაციასა და აქტივების შესყიდვაზე, რომელთა შესყიდვა მოხდა 2020 წლის 1 იანვარს ან მას შემდეგ დაწყებულ პირველ საანგარიშგებო პერიოდში, ვადამდელი გამოყენების ნებართვით.

ჯგუფის მენეჯმენტი არ მოელის, რომ სტანდარტის გამოყენება მნიშვნელოვან ზეგავლენას იქონიებს ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახულ თანხებზე.

შესწორებები ბასს 1 და ბასს 8 არსებითობის განსაზღვრება

შესწორებათა მიზანია, ბასს 1-ით მოცემული არსებითობის განსაზღვრება გახადოს უფრო გასაგები და არ ისახავს მიზნად, შეცვალოს ფასს სტანდარტებში მნიშვნელოვანების საბაზისო ცნება. ახალ განსაზღვრებაში შევიდა უმნიშვნელო ინფორმაციით არსებითი ინფორმაციის „მიჩქმალვის“ ცნება.

მომხმარებლებზე არსებითი ინფორმაციის ზემოქმედების ზღვარი შეიცვალა „შეიძლება ზეგავლენა იქონიოს“ ხარისხიდან „გონივრულად მოსალოდნელია, რომ ზეგავლენა იქონიოს“ ხარისხით.

არსებითობის განსაზღვრება ბასს 8-ში შეიცვალა არსებითობის განსაზღვრებით, რომელიც ბასს 1-შია მოცემული. გარდა ამისა, სტანდარტების საბჭომ ჩაასწორა სხვა სტანდარტები და კონცეპტუალური ჩარჩო, რომელშიც მოცემულია არსებითობის განსაზღვრება ან მოიხმარს ტერმინს „არსებითი“ თანმიმდევრულობის მიზნით.

შესწორება რეტროსპექტიულად ვრცელდება 2020 წლის 1 იანვარს ან მას შემდეგ დაწყებულ წლიურ პერიოდებზე, ვადამდელი გამოყენების ნებართვით.

ჯგუფის მენეჯმენტი არ მოელის, რომ სტანდარტის გამოყენება მნიშვნელოვან ზეგავლენას იქონიებს ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახულ თანხებზე.

ფასს-ების წლიური რედაქტირების ციკლი (2010-2012); შესწორებები სტანდარტში „ბასს 1 - ვალდებულებათა კლასიფიკაცია მიმდინარე და გრძელვადიან ვალდებულებებად“

ამ შესწორებათა მიზანია, განმარტონ, რომ ვალდებულება გრძელვადიანად ითვლება, თუ არსებული სასესხო ხელშეკრულების საფუძველზე, პირი მოელის ან აქვს უფლებამოსილება, მოახდინოს ვალდებულების რეფინანსირება ან გადავადება საანგარიშგებო პერიოდის შემდეგ სულ მცირე თორმეტი თვით, იმავე გამსესხებელთან, იმავე ან მსგავსი პირობებით.

შესწორება მოქმედებს მხოლოდ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში ვალდებულებათა წარმოდგენის ფორმაზე და არა ოდენობაზე, აღიარების დროზე თუ იმ ინფორმაციაზე, რასაც პირი განმარტავს ამ მუხლების თაობაზე.

შესწორება განმარტავს, რომ კლასიფიკაცია უნდა ეფუძნებოდეს საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს უკვე არსებულ უფლებას, ანგარიშსწორება გადავადდეს სულ მცირე თორმეტი თვით. შესწორება აგრეთვე მკაფიოდ ადგენს, რომ ვალდებულებათა კლასიფიკაციაზე მოქმედებს მხოლოდ „საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს არსებული უფლებები“. კლასიფიკაციაზე არ იმოქმედებს იმის მოლოდინი, გამოიყენებს თუ არა პირი უფლებას, გადაავადოს ვალდებულების დაფარვა; და რომ ანგარიშსწორება გულისხმობს კონტრაგენტისათვის ნაღდი ფულის, კაპიტალის ინსტრუმენტების, სხვა აქტივებისა თუ მომსახურებების გადაცემას.

შესწორებები ძალაშია 2022 წლის 1 იანვარს ან მის შემდეგ დაწყებული წლიური საანგარიშგებო პერიოდებისათვის და უნდა გამოყენებულ იქნეს რეტროსპექტიულად. ვადამდელი გამოყენება ნებადართულია.

ჯგუფის მენეჯმენტი არ მოელის, რომ სტანდარტის გამოყენება მნიშვნელოვან ზეგავლენას იქონიებს ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახულ თანხებზე.

5. უწყვეტი საწარმო

წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია იმ დაშვებით, რომ ჯგუფი უწყვეტი საწარმოს სტატუსს შეინარჩუნებს განჭვრეტად მომავალში, რაც გულისხმობს, რომ ჯგუფი შეძლებს აქტივების რეალიზებას და ვალდებულებების დაფარვას ბიზნესის ნორმალურად ფუნქციონირების პროცესში. ამგვარად განსჯისას მენეჯმენტმა მხედველობაში მიიღო ჯგუფის ფინანსური მდგომარეობა, არსებული განზრახვები, ოპერაციათა მომგებიანობა და ფინანსურ რესურსებზე წვდომა და გაანალიზა ჯგუფის ოპერაციებზე ფინანსურ ბაზრებზე არსებული სიტუაციის ზეგავლენა.

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფის 103,071 ათასი ლარის ოდენობის მიმდინარე ვალდებულებები 10,683 ათასი ლარით აღემატებოდა მის 92,388 ათასი ლარის ოდენობის მიმდინარე აქტივებს. 2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლის განმავლობაში ჯგუფმა განიცადა წმინდა ზარალი 108,793 ათასი ლარის ოდენობით (2018: წმინდა მოგება - 21,342 ათასი ლარი). 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფს ჰქონდა გაუნაწილებელი მოგება 119,391 ათასი ლარის ოდენობით. 2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლის განმავლობაში ჯგუფმა საოპერაციო საქმიანობიდან მიიღო 290 ათასი ლარის ოდენობის წმინდა ნაღდი ფული.

ჯგუფის მენეჯმენტი დარწმუნებულია, რომ თანდართული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადება უწყვეტი საწარმოს პრინციპის საფუძველზე მართებულია, შემდეგი გარემოებების გამო:

- მიმდინარე ვალდებულებების უდიდესი ნაწილი წარმოდგენილია ისეთი კერძო პირებისგან აღებული სესხების მოკლევადიანი ნაწილით, რომლებიც არიან ჯგუფის აქციონერები და მათი ოჯახის წევრები და შეადგენს 8,519 ათას ლარს. ასევე 2,807 ათას ლარს და 2,009 ათას ლარს, Global International Energy Corporationდა შპს „მტკვარი ენერჯის“ მიმართ. შპს Global International Energy Corporation და შპს „მტკვარი ენერჯი“ არიან სხვა დაკავშირებული მხარე და ერთობლივ კონტროლქვეშ მყოფი კომპანია;

- სს „საქართველოს ბანკთან“, სს „თიბისი ბანკთან“, სს „ვითიბი ბანკთან“ და სს „პაშა ბანკთან“ არსებული სასესხო ხელშეკრულებებით გათვალისწინებული პირობების 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შესრულებასთან დაკავშირებით, ჯგუფმა ბანკებიდან მიიღო კომფორტის წერილი საანგარიშგებო თარიღამდე, რომლითაც ბანკებმა გამოხატეს მზადყოფნა, არ მოითხოვონ სესხის დაფარვა სახელშეკრულებო ვადის დადგომამდე.

- 2020 წლის დასაწყისიდან მოყოლებული, მსოფლიოში სწრაფად ვრცელდება ახალი კორონავირუსული დაავადება (კოვიდ-19), რის შედეგადაც, 2020 წლის მარტში ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციამ გამოაცხადა პანდემიის მდგომარეობა. ჯგუფის ოპერაციებზე კოვიდ-19-ის ზემოქმედების სიდიდე დიდწილად დამოკიდებულია მსოფლიოსა და საქართველოს ეკონომიკებზე პანდემიის ეფექტის ხანგრძლივობასა და მის ინტენსივობაზე.

  საქართველომ, კოვიდ-19-ის გავრცელების საპასუხოდ, 2020 წლის 21 მარტს საგანგებო მდგომარეობა გამოაცხადა. თავდაპირველად საგანგებო მდგომარეობა 2020 წლის 21 აპრილამდე გამოცხადდა, მაგრამ შემდეგ ის 2020 წლის 21 მაისამდე გაგრძელდა. შეწყდა ყველა სახის საზოგადოებრივი ტრანსპორტის მოძრაობა (მუნიციპალიტეტებს შიგნით და შორის). 2020 წლის 17 აპრილიდან 2020 წლის 26 აპრილამდე მთავრობამ აგრეთვე შეზღუდა კერძო ავტომანქანების გამოყენება, რამაც სერიოზულად შეამცირა ჯგუფის საცალო ბუნებრივი აირის რეალიზაცია, მაგრამ მას საკმარისი რესურსები ჰქონდა ოპერაციების გასაგრძელებლად. 2020 წლის 29 მაისიდან ყველა სახის საზოგადოებრივი ტრანსპორტის მოძრაობა აღდგა. კოვიდ-19-ის პანდემიით გამოწვეული ჩაკეტვის ზომებს ელექტროენერგიის გენერირებასა და მოხმარებაზე მნიშვნელოვანი ზეგავლენა არ ჰქონია.

6. ძირითადი საშუალებები

შემდეგი ცხრილი აჩვენებს ძირითადი საშუალებების მოძრაობას 31 დეკემბერს დამთავრებული 2018 და 2019 წლებისთვის:

ათასობით ლარში	მიწა, შენობები და ნაგებობები	ჰიდროტექნიკური ნაგებობები	გაზის მილსადენები	მანქანა-დანადგარები	სატრანსპორტო საშუალებები	ავეჯი და სხვა ინვენტარი	სულ
ღირებულება 2018 წლის 1 იანვარი	**203,187**	**29,782**	**3,306**	**53,156**	**3,887**	**2,556**	**295,874**
დამატება	3,475	194	206	3,034	93	462	7,464
ჩამოწერა	(315)	-	-	(209)	(21)	(124)	(669)
გადატანა სხვა გრძელვადიან აქტივებში	(2)	-	-	(220)	-	-	(222)
ღირებულება 2018 წლის 31 დეკემბერს	**206,345**	**29,976**	**3,512**	**55,761**	**3,959**	**2,894**	**302,447**
დამატება	6,191	155	5	16,790	103	235	23,479
ჩამოწერა	(2,295)	-	(43)	(3,326)	(28)	(105)	(5,797)
ჯგუფის შიდა რეკლასიფიკაციები	(24,820)	107	-	24,716	-	(3)	-
2019 წლის 31 დეკემბერს	**185,421**	**30,238**	**3,474**	**93,941**	**4,034**	**3,021**	**320,129**
აკუმულირებული ცვეთა							
2018 წლის 1 იანვარს	**7,513**	**6,945**	**2,755**	**25,589**	**1,522**	**1,503**	**45,827**
ცვეთა	1,116	643	280	2,932	310	318	5,599
აკუმულირებული ცვეთა ჩამოწერილ აქტივებზე	(32)	-	-	(147)	(13)	(44)	(236)
2018 წლის 31 დეკემბერს	**8,597**	**7,588**	**3,035**	**28,374**	**1,819**	**1,777**	**51,190**
ცვეთა	1,242	628	59	3,765	305	325	6,324
„სი-პაუერის“ აქტივების გაუფასურება	120,060	-	-	-	8	4	120,072
აკუმულირებული ცვეთა ჩამოწერილ აქტივებზე	(95)	-	(43)	(349)	(20)	(62)	(569)
ჯგუფის შიდა რეკლასიფიკაციები	2	-	-	(1)	-	(1)	-
2019 წლის 31 დეკემბერს	**129,806**	**8,216**	**3,051**	**31,789**	**2,112**	**2,043**	**177,017**
საბალანსო ღირებულება							
2018 წლის 31 დეკემბერს	**197,748**	**22,388**	**477**	**27,387**	**2,140**	**1,117**	**251,257**
2019 წლის 31 დეკემბერს	**55,615**	**22,022**	**423**	**62,152**	**1,922**	**978**	**143,112**

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ძირითადი საშუალებები, რომელთა ღირებულება 129,818 ათას ლარს შეადგენდა (2018 წლის 31 დეკემბრისთვის: 224,340 ათას ლარს) დაგირავებული იყო სესხების უზრუნველყოფის მიზნით მესამე პირებზე. (იხილეთ შენიშვნა 15).

გარდაბნის მუნიციპალიტეტში ქვანახშირზე მომუშავე, 150-300 მეგავატი სიმძლავრის თბოელექტროსადგურის მშენებლობა ითვალისწინებდა ჯგუფის უშუალო მშობელის შვილობილი კომპანიის, შპს „საქნახშირის“ მიერ წარმოებული ნახშირის გამოყენებას. 2019 წელს შპს „საქნახშირი“ ფინანსური სირთულეებს განიცდიდასაოპერაციო საქმიანობის გამო. საქართველოს ინდუსტრიული ჯგუფი ჰოლდინგის მენეჯმენტმა გადაწყვეტილება მიიღო, გაეყიდა შპს „საქანახშირი“. კომპანიას დიდი სოციალური მნიშვნელობა ჰქონდა, როგორც ტყიბულის მუნიციპალიტეტში მსხვილ დამსაქმებელს. ამდენად, შვილობილის გაყიდვაში მონაწილეობდა საქართველოს მთავრობა და პროექტის მშენებლობაც შეჩერდა. პროექტის შეჩერებამ გამოიწვია შპს „სი პაუერის“ კუთვნილი ძირითადი საშუალებების გაუფასურება,

120,072 ათასი ლარის ოდენობით. გაუფასურების ოდენობის დასადგენად მენეჯმენტმა დამოუკიდებელი შემფასებელი დაიქირავა, საბაზრო მიდგომით, დაუმთავრებელ მშენებლობად კვალიფიცირებული აქტივების სალიკვიდაციო და საჯართე ღირებულების დასადგენად.

2019 წლის სექტემბერში შპს „საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკულმა კორპორაციამ“ 16,621 ათას ლარად, დღგ-ის ჩათვლით, შპს „საქნახშირისგან“ შეისყიდა თბოელექტროსადგურის კუთვნილი ძირითადი საშუალებები. იმავდროულად, შპს „საქნახშირმა“ შპს „საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკული კორპორაციისგან“ 5,311 ათას ლარად, დღგ-ის ჩათვლით, შეისყიდა ძირითადი საშუალებები, რომლებიც დაკავშირებული იყო ქვანახშირის გადამუშავებასთან. შესყიდული და გაყიდული ძირითადი საშუალებების სამართლიანი ღირებულება მიღებული იქნა ჯგუფისგან დამოუკიდებელი შემფასებლის მიერ ჩატარებული შეფასებით. ამ ორი ტრანსაქციის შედეგად, წარმოიშვა ვალდებულება შპს „საქნახშირის“ მიმართ 11,310 ათასი ლარის ოდენობით, რომელიც გაიქვითა შპს „საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკული კორპორაციის“ მიერ შპს „საქნახშირზე“ გაცემულ სესხებთან.

აღნიშნულის შედეგად, შპს „საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკული კორპორაციის“ მიერ გაცემული სესხების ნაშთმა შეადგინა 3,790 ათასი ლარი.

იმის გამო, რომ ჯგუფის უშუალო მშობელის შვილობილი, შპს „საქნახშირი“ საოპერაციო საქმიანობის გამო ფინანსურ სირთულეებს განიცდიდა, შპს „საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკულმა კორპორაციამ“ მას აპატია დარჩენილი სესხები, იმის გამო რომ შპს „საქართველოს ინდუსტრიული ჯგუფი ჰოლდინგის“ მენეჯმენტმა მიიღო შპს „საქნახშირის“ გაყიდვის გადაწყვეტილება.

აღნიშნული ტრანსაქციის გამო შპს „საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკულ კორპორაციას“ დაერიცხა მოგების გადასახადი 669 ათასი ლარის ოდენობით (შენიშვნა 21).

7. გამოყენების უფლების მატარებელი აქტივები და ფინანსური იჯარის ვალდებულებები

	მიწა, შენობა-ნაგებობები და მანქანა-დანადგარები გაზ-გასამართი სადგურებისათვის	სულ
ღირებულება		
1 იანვარი 2019	1,749	1,749
დამატება	467	467
31 დეკემბერი 2019	**2,216**	**2,216**
დაგროვილი ცვეთა		
1 იანვარი 2019	-	-
წლის დარიცხვა	552	552
31 დეკემბერი 2019	**552**	**552**
წმინდა საბალანსო ღირებულება		
31 დეკემბერი 2019	**1,664**	**1,664**
31 დეკემბერი 2018	**-**	**-**

მოძრაობა საიჯარო ვალდებულებებში	2019
სულ მომავალი მინიმალური საიჯარო გადახდები უწყვეტ საოპერაციო იჯარებზე 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	2,271
მიმდინარე ღირებულებამდე დისკონტირების ეფექტი	(522)
თავდაპირველი აღიარება - 1 იანვარი 2019	**1,749**
საიჯარო ვალდებულებების აღიარება	467
საპროცენტო ხარჯი საიჯარო ვალდებულებებზე	168
ვალუტის გაცვლის ეფექტი	118
საპროცენტო ხარჯის დაფარვა	(168)
საიჯარო ვალდებულებების დაფარვა	(422)
საიჯარო ვალდებულება 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	**1,912**

გამოყენების უფლების მატარებელი აქტივების საშუალო შეწონილი საიჯარო ვადაა 3.7 წელი, ხოლო საიჯარო ვალდებულებებზე მოქმედი მოიჯარის საშუალო შეწონილი სესხის განაკვეთი - 8.6%.

მოგება-ზარალში აღიარებული თანხები	2019
ცვეთის ხარჯი გამოყენების უფლების მატარებელ აქტივებზე	552
საპროცენტო ხარჯი საიჯარო ვალდებულებებზე	168
ვალუტის გაცვლის ეფექტი	118
სულ	**838**

საიჯარო ვალდებულება	31 დეკემბერი 2019	
ვადიანობის ანალიზი	ფინანსური იჯარებით გადასახდელი თანხები	მომავალი ფინანსური დარიცხვები
პირველი წელი	452	140
მეორე წელი	455	105
მესამე წელი	395	69
მეოთხე წელი	375	40
მეხუთე წელი	80	20
მეხუთე წლიდან	155	24
სულ საიჯარო ვალდებულება	**1,912**	**398**

8. საინვესტიციო ქონება

ჯგუფის საინვესტიციო ქონების საბალანსო ღირებულების მოძრაობა შემდეგნაირია:

ათასობით ლარში	2019	2018
საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულება 1 იანვარს	**6,022**	**41,475**
დამატება	-	4,875
საინვესტიციო ქონების გადაფასებისგან მიღებული მოგება	459	13,204
საინვესტიციო ქონებიდან გასაყიდად განკუთვნილ გრძელვადიან აქტივებში გადატანა		(53,532)
საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულება 31 დეკემბერს	-	
	6,481	**6,022**

2019 და 2018 წლების 31 დეკემბრისთვის, საინვესტიციო ქონება, რომლის ღირებულება 6,481 ათას ლარს შეადგენდა (2018 წლის 31 დეკემბერს: 6,022 ათას ლარს) დაგირავებული იყო სესხების უზრუნველყოფის მიზნით მესამე პირებზე. (იხილეთ შენიშვნა 15).

ჯგუფის საინვესტიციო ქონების რეალური ღირებულება 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით დადგინდა შპს „მურის“ მიერ, რომელიც არ არის ჯგუფთან დაკავშირებული. ხსენებულ დამოუკიდებელ

შემფასებელს აქვს მსგავს მდებარეობებზე არსებული ქონების შეფასების შესაბამისი კვალიფიკაცია და გამოცდილება.

შეფასებული ქონება წარმოადგენს ზოგადი დანიშნულების, არასპეციალიზებულ შენობებს - კომერციულ ფართებსა და მიწის ნაკვეთებს. რეალური ღირებულების დადგენის მიზნით, შემფასებელმა გამოიყენა შემოსავლის კაპიტალიზაციის მეთოდი, კერძოდ, დისკონტირებული ფულადი ნაკადების ანალიზი, რომელიც ღია ბაზარზე არასაკმარისი შესადარი მონაცემების არსებობის პირობებში, უძრავი ქონების შეფასების აღიარებული მეთოდია.

ჯგუფის საინვესტიციო ქონების - ძირითადად, ბათუმში მშენებარე საცხოვრებელი კომპლექსის - რეალური ღირებულება მიღებული იქნა შპს „მორისონ ჯორჯიას“ მიერ ჩატარებული შეფასებით. შეფასებული ქონება წარმოადგენს ზოგადი დანიშნულების, არასპეციალიზებულ შენობებს - საცხოვრებელ კომპლექსს პირველ სართულზე კომერციულ ფართებით, ძირითადად, შავი კარკასის მდგომარეობაში. რეალური ღირებულების დადგენის მიზნით, შემფასებელმა გამოიყენა გაყიდვების შედარებითი მეთოდი, რაც უძრავი ქონების შეფასების ფართოდ გავრცელებული მეთოდია ისეთ შემთხვევაში, როდესაც არსებობს ღია ბაზარზე ხელმისაწვდომი საკმარისი შესადარი მონაცემები. 2019 წლის მიწურულს მენეჯმენტმა გადაწყვიტა, გაეყიდა საცხოვრებელი კომპლექსი, შეიმუშავა გაყიდვის გეგმა და აქტიურად შეუდგა მყიდველის ძებნას. წლის ბოლომდე მყიდველი ნაპოვნი იქნა და ჯგუფსა და პოტენციურ მყიდველს შორის გაფორმდა მემორანდუმი შესყიდვის ხელშეკრულების თაობაზე, რაც გაფორმდა საანგარიშგებო პერიოდის შემდეგ.

ათასობით ქართულ ლარში	რეალური ღირებულების იერარქია	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი
მიწა და შენობები თბილისში, კოსტავას ქუჩაზე	დონე 3	6,481	6,022
საინვესტიციო ქონების რეალური ღირებულება		**6,481**	**6,022**

2019 წლის 1 თებერვალს ჯგუფსა და შპს „ალიანს სიტის“ შორის გაფორმდა ყიდვის ხელშეკრულება 29,500 ათას (დღგ-ის ჩათვლით) აშშ დოლარად ბათუმში მდებარე საცხოვრებელი კომპლექსის შესყიდვის თაობაზე. ქონების სამართლიანი ღირებულება იყო 53,532 ათასი ლარი, საკონტრაქტო გასაყიდი ფასი - 66,380 ათასი ლარი, ამდენად, გასაყიდად განკუთვნილი გრძელვადიანი აქტივის გაყიდვის შედეგად აღიარებული იქნა მოგება 12,848 ათასი ლარის ოდენობით. მისი აღიარება მოხდა გასაყიდად განკუთვნილი გრძელვადიანი აქტის გაყიდვის შედეგად მიღებული გრძელვადიანი მოთხოვნის დისკონტირების ეფექტთან ერთად რამაც შეადგინა 11,527 ათასი ლარის მოგება(შენიშვნა 21).

9. გაცემული სესხები

ათასობით ლარში	საპროცენტო განაკვეთი	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი
გრძელვადიანი			
შპს „ ჰოლდინგი საქართველოს ინდუსტრიული ჯგუფი“	7.70%	10,037	-
ფიზიკური პირები	13.0% - 20.0%	4	10
სულ გრძელვადიანი გაცემული სესხები, ბრუტო		**10,041**	**10**
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი გრძელვადიან სესხებზე		(53)	(3)
სულ გრძელვადიანი გაცემული სესხები, წმინდა		**9,988**	**7**

ახსნა-განმარტებითი შენიშვნები კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე
2019 წლის 31 დეკემბერს დამთავრებული წლისთვის (გაგრძელება)

ათასობით ლარში	საპროცენტო განაკვეთი	**2019 წლის 31 დეკემბერი**	**2018 წლის 31 დეკემბერი**
მიმდინარე			
შპს ლურაქ ინვესთმენთსი	9.60%	10,244	9,139
შპს „ჯეო დეველოპმენტი“	8.3% - 11.3%	9,438	9,028
შპს „მეცნიერება“	7.70%	3,266	-
შპს „ჰოლდინგი საქართველოს ინდუსტრიული ჯგუფი“	7.7% - 11.00%	2,244	-
სს ხაშურის მინის ტარა	15.00%	1,331	1,076
შპს 1 სტერეო	15.00%	474	409
შპს ავტოგაზი (შპს „ავტოკოლონა“)	15.00%	357	338
შპს გლობალტრანსი	14.10%	273	285
ფიზიკური პირები	9.00% - 22.4%	265	234
შპს „ევროფარმი“	10.80%	31	13
შპს „საქნახშირი“	13.60% - 16.00%	-	17,305
შპს „ჯეო ინვესტმენტსი“	11.10%	-	754
სულ მოკლევადიანი გაცემული სესხები, ბრუტო		**27,923**	**38,581**
გაუფასურების რეზერვი მოკლევადიან სესხებზე		(497)	(446)
სულ მოკლევადიანი გაცემული სესხები, წმინდა		**27,426**	**38,135**

2019 და 2018 წლების 31 დეკემბრისთვის, დარიცხული პროცენტი გაცემულ სესხებზე იყო 3,075 ათასი ლარი და 6,519 ათასი ლარი, შესაბამისად.

გაცემული სესხები მოიცავს დაკავშირებულ მხარეთა ბალანსებს და ფინანსურ ანგარიშგებაში მიმდინარედ არის ასახული საკონტრაქტო პირობების საფუძველზე, რომლებიც დაკავშირებულ მხარეებთან შეიძლება შეიცვალოს. დაკავშირებული მხარეების ბალანსების პირობები განმარტებულია შენიშვნაში 26.

გაცემული სესხების სამართლიანი ღირებულება 2019 წლის 31 დეკემბერს მიახლოებული იყო მათს საბალანსო ღირებულებასთან. სესხებზე საპროცენტო განაკვეთები ფიქსირებულია.

გაცემული სესხები ვალუტების მიხედვით შემდეგნაირადაა გადანაწილებული:

ათასობით ლარში	**2019 წლის 31 დეკემბერი**	**2018 წლის 31 დეკემბერი**
გაცემული სესხები დენომინირებული:		
- ლარში	3,603	21,971
- აშშ დოლარში	33,267	15,709
- ევროში	544	462
გაცემული სესხები, წმინდა	**37,414**	**38,142**

გაცემული სესხების ვადიანობა შემდეგნაირია:

ათასობით ლარში	**2019 წლის 31 დეკემბერი**	**2018 წლის 31 დეკემბერი**
ერთ წელზე ნაკლები	27,923	38,581
ერთიდან ორ წლამდე	10,040	7
ორიდან ხუთ წლამდე	1	3
ხუთ წელზე მეტი	-	-
სულ გაცემული სესხები, ბრუტო	**37,964**	**38,591**
მინუს: გაუფასურების რეზერვი	(550)	(449)
გაცემული სესხები, წმინდა	**37,414**	**38,142**

საანგარიშო პერიოდში გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვის მოძრაობა შემდეგნაირი იყო:

ათასობით ლარში	**2019 წლის 31 დეკემბერი**	**2018 წლის 31 დეკემბერი**
გაუფასურების რეზერვი 1-ელ იანვარს	**449**	**319**
გაცემულ სესხებზე გაუფასურების რეზერვის აღდგენა	(49)	-
გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი	150	130
გაუფასურების რეზერვი 31 დეკემბერს	**550**	**449**

იმის გამო, რომ ჯგუფის უშუალო მშობელის შვილობილი კომპანია შპს „საქნახშირი“ საოპერაციო საქმიანობის გამო ფინანსურ სირთულეებს განიცდიდა და კომპანიას დიდი მნიშვნელობა გააჩნდა, როგორც ქვეყნის მოცემულ რეგიონში მსხვილ დამსაქმებელს, საქართველოს მთავრობამ შპს „ნეოგაზს“ შესთავაზა 5,107 ათასი ლარის ოდენობის საგადასახადო შეღავათი შპს „საქნახშირზე“ გაცემული სესხების პატიების სანაცვლოდ, რომელთა დანიშნულება იყო კომპანიის თანამშრომელთა ბენეფიტების დაფინანსება.

2019 წლის განმავლობაში შპს „ნეოგაზის“ მხრიდან შპს „საქნახშირზე“ განხორციელდა დამატებითი გაცემები არსებული სასესხო ხელშეკრულების ფარგლებში და შპს „ნეოგაზისგან“ ნაპატიები მთლიანი თანხა შეადგენს 7,793 ათას ლარს (შენიშვნა 21).

2019 წლის სექტემბერში შპს „საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკულმა კორპორაციამ“ 16,621 ათას ლარად, დღგ-ის ჩათვლით, შპს „საქნახშირისგან“ შეისყიდა თბოელექტროსადგურის კუთვნილი ძირითადი საშუალებები. იმავდროულად, შპს „საქნახშირმა“ შპს „საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკული კორპორაციისგან“ 5,311 ათას ლარად, დღგ-ის ჩათვლით, შეისყიდა ძირითადი საშუალებები, რომლებიც დაკავშირებული იყო ქვანახშირის გადამუშავებასთან. შესყიდული და გაყიდული ძირითადი საშუალებების სამართლიანი ღირებულება მიღებული იქნა ჯგუფისგან დამოუკიდებელი შემფასებლის მიერ ჩატარებული შეფასებით. ამ ორი ტრანსაქციის შედეგად, წარმოიშვა ვალდებულება შპს „საქნახშირის“ მიმართ 11,310 ათასი ლარის ოდენობით, რომელიც გაიქვითა შპს „საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკული კორპორაციის“ მიერ შპს „საქნახშირზე“ გაცემულ სესხებთან.

აღნიშნული შედეგად, შპს „საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკული კორპორაციის“ მიერ გაცემული სესხების დარჩენილმა ნაშთმა შეადგინა 3,790 ათასი ლარი.

იმის გამო, რომ ჯგუფის უშუალო მშობელის შვილობილი შპს „საქნახშირი“ საოპერაციო საქმიანობის გამო ფინანსურ სირთულეებს განიცდიდა, შპს „საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკულმა კორპორაციამ“ მას აპატია დარჩენილი სესხები, იმის გამო რომ შპს „საქართველოს ინდუსტრიული ჯგუფი ჰოლდინგის“ მენეჯმენტმა მიიღო შპს „საქნახშირის“ გაყიდვის გადაწყვეტილება.

აღნიშნული ტრანსაქციის გამო შპს „საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკულ კორპორაციას“ დაერიცხა მოგების გადასახადი 669 ათასი ლარის ოდენობით (შენიშვნა 21).

10. მარაგები

ათასობით ლარში	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი
სათადარიგო ნაწილები და სახარჯი მასალები	7,724	7,906
ჯართი და სხვა მასალები	269	293
სულ მარაგები	**7,993**	**8,199**

11. სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები

ათასობით ლარში	**2019 წლის 31 დეკემბერი**	**2018 წლის 31 დეკემბერი**
მიმდინარე		
სავაჭრო მოთხოვნები	22,946	15,422
სხვა მოთხოვნები	508	508
მინუს: გაუფასურების რეზერვი	(1,665)	(1,418)
გრძელვადიანი		
სავაჭრო მოთხოვნები	13,292	-
სულ ფინანსური აქტივები სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებში	**35,081**	**14,512**
გადახდილი ავანსები	4,908	2,043
სავაჭრო მოთხოვნები	3,651	-
თანამშრომლებზე გაცემული ავანსები	160	162
სხვა მოთხოვნები	35	33
მინუს: გაუფასურების რეზერვი	(634)	-
სულ სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	**43,201**	**16,750**

2019 წლის 31 დეკემბერს, ჯამური სავაჭრო მოთხოვნები დენომინირებული აშშ დოლარში იყო 18,195 ლარი (2018 წლის 31 დეკემბერს: 1,678 ათასი ლარი), 1,123 ათასი ლარის სავაჭრო მოთხოვნები დენომინირებული იყო ევროში (2018 წლის 31 დეკემბერს: ნული). ყველა დანარჩენი სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები იყო დენომინირებული ლარში. არცერთ სავაჭრო მოთხოვნაზე კონტრაგენტებს არ ჰქონდათ გადასახდელი არც პროცენტი და არც ჯარიმა.

ზოგ შემთხვევაში მენეჯმენტმა შეიძლება ნება მისცეს გარკვეულ დაკავშირებულ-მხარე დებიტორებს, რომ დააგვიანონ გადახდები. სავაჭრო და სხვა მოთხოვნების გაუფასურების რეზერვი დათვლილია მომხმარებელთა გადახდების, თანხის შემდგომი მიღებისა და მომავალი ფულის სახსრების მოძრაობის ანალიზის გზით თითოეული მნიშვნელოვანი კლიენტის ჭრილში.

2019 წლის 1 თებერვალს ჯგუფსა და შპს „ალიანს სიტის“ შორის გაფორმდა ყიდვის ხელშეკრულება 29,500 ათას (დღგ-ის ჩათვლით) აშშ დოლარად ბათუმში მდებარე საცხოვრებელი კომპლექსის შესყიდვის თაობაზე. ქონების სამართლიანი ღირებულება იყო 53,532 ათასი ლარი, საკონტრაქტო გასაყიდი ფასი - 66,380 ათასი ლარი, ამდენად, გასაყიდად განკუთვნილი გრძელვადიანი აქტივის გაყიდვის შედეგად აღიარებული იქნა მოგება 12,848 ათასი ლარის ოდენობით. მისი აღიარება მოხდა გასაყიდად განკუთვნილი გრძელვადიანი აქტივის გაყიდვის შედეგად მიღებული გრძელვადიანი მოთხოვნის დისკონტირების ეფექტთან ერთად, რამაც შეადგინა 11,527 ათასი ლარის ოდენობის მოგება. (შენიშვნა 21).

გადახდები იყოფა ტრანშებად, რომელთაგან დარჩენილი მოთხოვნა გადახდილი უნდა იქნას აქტივის გაყიდვის თარიღიდან 5 წლის განმავლობაში. ჯგუფმა თანხა აღიარა დროში ფულის ღირებულების გათვალისწინებით. გრძელვადიანი მოთხოვნის ნაშთი 14,339 ათას ლარს შეადგენს (5 მილიონი აშშ დოლარი), რომელიც, მიმდინარე ღირებულებამდე დისკონტირებისას, 13,292 ათას ლარს შეადგენს.

სავაჭრო და სხვა მოთხოვნების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოძრაობა შემდეგნაირია:

ათასობით ლარში	**2019**	**2018**
გაუფასურების რეზერვი 1-ელ იანვარს	**1,418**	**1,311**
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნების გაუფასურების რეზერვი	278	116
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნების გაუფასურების რეზერვის ამოღება	(31)	(9)
გაუფასურების რეზერვი 31 დეკემბერს	**1,665**	**1,418**

სავაჭრო მოთხოვნების ანალიზი ვადიანობის მიხედვით შემდეგია:

31 დეკემბერი 2019 (ათასი ლარი)	**ვადაგადაუცილებელი**	**- 30 დღეზე ნაკლები ვადაგადაცილება**	**- 30-90 დღე ვადაგადაცილება**	**- 90-180 დღე ვადაგადაცილება**	**- 180 დღეზე მეტი ვადაგადაცილება**	**სულ**
შეფასებული მთლიანი საბალანსო ღირებულება დეფოლტისას, სულ	16,048	2,143	143	189	18,223	**36,746**
მსზ არსებობის მანძილზე	(50)	(183)	(25)	(35)	(1,372)	**(1,665)**

31 დეკემბერი 2018 (ათასი ლარი)	**ვადაგადაუცილებელი**	**- 30 დღეზე ნაკლები ვადაგადაცილება**	**- 30-90 დღე ვადაგადაცილება**	**- 90-180 დღე ვადაგადაცილება**	**- 180 დღეზე მეტი ვადაგადაცილება**	**სულ**
შეფასებული მთლიანი საბალანსო ღირებულება დეფოლტისას, სულ	10,661	441	136	148	4,544	**15,930**
მსზ არსებობის მანძილზე	(33)	(13)	(6)	(16)	(1,350)	**(1,418)**

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში ნაჩვენებია საკრედიტო რისკის რეიტინგის განმარტებები:

	31 დეკემბერი 2019		
(ათასი ლარი)	მე-2 ეტაპი მსზ არსებობის მანძილზე - კრედიტის გაუარესების გარეშე	მე-3 ეტაპი მსზ არსებობის მანძილზე - კრედიტგაუარესებული	სულ
ვადაგადაცილების გარეშე	(50)	-	**(50)**
0-30 დღით ვადაგადაცილება	(183)	-	**(183)**
30-90 დღით ვადაგადაცილება	(25)	-	**(25)**
90-180 დღით ვადაგადაცილება		(35)	**(35)**
180> დღით ვადაგადაცილება		(1,372)	**(1,372)**
სულ	**(258)**	**(1,407)**	**(1,665)**

	1 იანვარი 2019		
(ათასი ლარი)	მე-2 ეტაპი მსზ არსებობის მანძილზე - კრედიტის გაუარესების გარეშე	მე-3 ეტაპი მსზ არსებობის მანძილზე - კრედიტგაუარესებული	სულ
ვადაგადაცილების გარეშე	(33)	-	**(33)**
0-30 დღით ვადაგადაცილება	(13)	-	**(13)**
30-90 დღით ვადაგადაცილება	(6)	-	**(6)**
90-180 დღით ვადაგადაცილება	-	(16)	**(16)**
180> დღით ვადაგადაცილება	-	(1,350)	**(1,350)**
სულ	**(52)**	**(1,366)**	**(1,418)**

12. გასაყიდად განკუთვნილი გრძელვადიანი აქტივები

მოძრაობა ჯგუფის გასაყიდად განკუთვნილი გრძელვადიანი აქტივების საბალანსო ღირებულებებში იყო:

ათასი ქართული ლარი	2019	2018
გასაყიდად განკუთვნილი გრძელვადიანი აქტივების რეალური ღირებულებით 1 იანვარს	**53,532**	**-**
გადატანილია საინვესტიციო ქონებიდან	-	53,532
რეალიზაცია	(53,532)	
გასაყიდად განკუთვნილი გრძელვადიანი აქტივების რეალური ღირებულებით 31 დეკემბერს	**-**	**53,532**

გასაყიდად განკუთვნილი გრძელვადიანი აქტივები წარმოადგენს ბათუმში მდებარე საცხოვრებელ კომპლექსს, რომელიც 2018 წლის განმავლობაში გადატანილი იქნა საინვესტიციო ქონებიდან (შენიშვნა #8). 2018 წლის მიწურულს მენეჯმენტმა გადაწყვიტა, გაეყიდა საცხოვრებელი კომპლექსი, შეიმუშავა გაყიდვის გეგმა და აქტიურად შეუდგა მყიდველის ძებნას. წლის ბოლომდე მყიდველი ნაპოვნი იქნა და ჯგუფსა და პოტენციურ მყიდველს შორის გაფორმდა მემორანდუმი შესყიდვის ხელშეკრულების თაობაზე, რაც გაფორმდა საანგარიშგებო პერიოდის შემდეგ.

2019 წლის 1 თებერვალს ჯგუფსა და შპს „ალიანს სიტის“ შორის გაფორმდა ყიდვის ხელშეკრულება 29,500 ათას (დღგ-ის ჩათვლით) აშშ დოლარად ბათუმში მდებარე საცხოვრებელი კომპლექსის შესყიდვის თაობაზე.

13. ფული და ფულის ეკვივალენტები

ათასობით ლარში	**2019 წლის 31 დეკემბერი**	**2018 წლის 31 დეკემბერი**
ფული ხელზე	79	60
ფული ბანკებში	11,139	1,107
ფული გზაში	58	44
სულ ფული და ფულის ეკვივალენტები	**11,276**	**1,211**

ბანკებს, რომლებშიც ჯგუფს ფული ჰქონდა შენახული ჰქონდათ შემდეგნაირი საკრედიტო რეიტინგები "Fitch"-ის შეფასებით. იმ შვილობილი საქართველოში არსებული ბანკების საკრედიტო რეიტინგები, რომლებიც შეფასებული არ იყო, მშობელი ბანკების რეიტინგია აღებული ქვემოთ მოცემული ცხრილისთვის:

ათასობით ლარში	**2019 წლის 31 დეკემბერი**	**2018 წლის 31 დეკემბერი**
BB-	11,082	1,098
BB+	54	7
B+	3	2
A	-	-
სულ ნაღდი ფული ბანკებში	**11,139**	**1,107**

ყველა ფული და ფულის ეკვივალენტები კლასიფიცირებულია როგორც მიმდინარე და არაგაუფასურებული. 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის 10,547 ათასი ლარის ეკვივალენტი ჰქონდა ჯგუფს აშშ დოლარში (2018 წლის 31 დეკემბერს: 10 ათასი ლარის), ხოლო 3 ათასი ლარის ეკვივალენტი ევროში (2018 წელს: 11 ათასი ლარის).

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, შეზღუდული ფული 9,770 ათასი და 4,875 ათასი ლარის ოდენობით დარეზერვებული იყო შპს „საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკულ კორპორაციასა" და სს „თიბისი ბანკს" შორის ხელმოწერილი ხელშერკულების შესაბამისად, დაკავშირებული მხარეების აკრედიტივის უზრუნველსაყოფად. შესაბამისი ხელშეკრულებების თანახმად, ნაღდი ფულის ნაშთები შეზღუდვაში რჩება 2020 წლის 6 მარტამდე და 2020 წლის 21 თებერვლამდე, შესაბამისად.

14. საწესდებო კაპიტალი

ათასობით ლარში	**2019 წლის 31 დეკემბერი**	**2018 წლის 31 დეკემბერი**
1-ელ იანვარს	7,720	7,720
ზრდა საწესდებო კაპიტალში	-	-
სულ საწესდებო კაპიტალი	**7,720**	**7,720**

2019 წლის 31 დეკემბრისთვის, ჯგუფის 100%-იანი (2018 წლის 31 დეკემბრისთვის 100%) წილის მფლობელი იყო შპს. „საქართველოს ინდუსტრიული ჯგუფი ჰოლდინგი".

15. აღებული სესხები

ათასობით ლარში	საკონტრაქტო წლიური საპროცენტო განაკვეთი	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი
გრძელვადიანი			
სესხები არადაკავშირებული პირებისგან			
სს. თიბისი ბანკი	7.41% - 13.25%	33,887	41,065
სს „პაშა-ბანკი“	8.90%	1,660	1,914
სს „საქართველოს ბანკი“	8.00% - 10.92%	1,013	2,731
სულ გრძელვადიანი აღებული სესხები		**36,560**	**45,710**
მიმდინარე			
სესხები არადაკავშირებული პირებისგან			
სს „თიბისი ბანკი“	7.41% - 13.25%	24,117	21,653
სს „საქართველოს ბანკი“	8.00% - 10.92%	20,090	15,048
სს „ვითიბი ბანკი საქართველო“	6.5% - 7.00%	14,609	12,833
ფიზიკური პირები	13.00%	515	482
სს „პაშა-ბანკი“	8.90%	394	331
სესხები დაკავშირებული პირებისგან			
ფიზიკური პირები	15.00%-15.50%	8,519	8,168
Global International Energy Corporation	7.10%	2,807	-
შპს „მტკვარი ენერჯი“	11.00%	2,009	-
შპს „ეარ პომპანი“	16.00%	54	51
შპს „ენჯიეს წნორი“	16.00%	4	4
სულ მიმდინარე აღებული სესხები		**73,118**	**58,570**
სულ აღებული სესხები		**109,678**	**104,280**

ყველა სესხის საპროცენტო განაკვეთი ფიქსირებულია გარდა სს „თიბისი ბანკისგან“, სს „საქართველოს ბანკისგან“ და სს „ფაშა-ბანკ ჯორჯიასგან“ აღებული სესხებისა, რომელიც არის 6 თვიანი LIBOR + 7.81%, 6.03% და 5.5% სს „თიბისი ბანკის“ შემთხვევაში; 6 თვიანი LIBOR + 9% და 6% სს „საქართველოს ბანკის“ შემთხვევაში და 6 თვიანი LIBOR + 7% სს „ფაშა ბანკის“ შემთხვევაში. შესაბამისად. 2019 წლის 31 დეკემბერს სესხების დაახლოებით შეფასებული რეალური ღირებულება იყო 109,678 ათასი ლარი (2018 წლის 31 დეკემბერს: 104,280 ათასი ლარი).

ჯგუფის სესხები შემდეგნაირადაა ვალუტების მიხედვით გადანაწილებული:

ათასობით ლარში	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი
აშშ დოლარი	94,591	91,925
ევრო	4,982	4,766
ლარი	10,105	7,589
სულ აღებული სესხები	**109,678**	**104,280**

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ძირითადი საშუალებები, რომელთა ღირებულება 129,818 ათას ლარს შეადგენდა (2018 წლის 31 დეკემბრისთვის: 224,620 ათას ლარს) და საინვესტიციო ქონება, რომლის ღირებულება 6,481 ათას ლარს შეადგენდა (2018 წლის 31 დეკემბერს: 6,022 ათას ლარს) დაგირავებული იყო სესხების უზრუნველყოფის მიზნით მესამე პირებზე (შენიშვნა 6 და 8).

2019 და 2018 წლების 31 დეკემბრისთვის აღებულ სესხებზე დარიცხული პროცენტი იყო 837 ათასი და 764 ათასი ლარი, შესაბამისად.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში ნაჩვენებია ფინანსური საქმიანობიდან წარმოშობილი ვალდებულებების, მათ შორის, ფულადი და არაფულადი ცვლილებები. ფინანსური საქმიანობიდან წარმოშობილია ვალდებულებები, რომელთა ფულადი ნაკადები, ჯგუფის ფულადი ნაკადების მოძრაობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში უკვე იქნა ან მომავალში იქნება კლასიფიცირებული როგორც ფულადი ნაკადები ფინანსური საქმიანობიდან.

	1 იანვარი 2019	ფულადი ნაკადები ფინანსური საქმიანობიდან (i)	პროცენტის ცვლილება (ii)	საკურსო სხვაობის ცვლილებით მიღებული მოგება	31 დეკემბერი 2019
აღებული სესხები	104,280	(717)	73	6,042	**109,678**

i) დაკავშირებული მხარეებისგან აღებული სესხების ფულადი ნაკადები წარმოადგენს აღებული სესხებით მიღებულ წმინდა შემოსავალს და აღებული სესხების დაფარვას ფულადი ნაკადების მოძრაობის ანგარიშგებაში.
ii) პროცენტის ცვლილება მოიცავს პროცენტის დარიცხვას და გადახდას.

16. სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები

ათასობით ლარში	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი
სავაჭრო ვალდებულებები	24,584	18,977
გადასახდელი დივიდენდები	257	136
გადასახდელი ხელფასები	35	44
სხვა ვალდებულებები	-	-
სულ ფინანსური ვალდებულებები სავაჭრო და სხვა გადასახდელებში	**24,876**	**19,157**
მომხმარებლებისგან მიღებული ავანსები	401	388
გადავადებული შემოსავალი	517	478
სულ სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	**25,794**	**20,023**

2019 წლის 31 დეკემბრისთვის, სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები დენომინირებული აშშ დოლარში იყო 197 ათასი ლარის (2018 წლის 31 დეკემბრისთვის 199 ათასი ლარის), ხოლო დენომინირებული ევროში იყო 2 ათასი ლარის ეკვივალენტი (2018 წლის 31 დეკემბრისთვის 314 ლარის). ყველა სხვა სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები დენომინირებული იყო ლარში.

გადავადებული შემოსავალი წარმოადგენს ლოიალობის ბარათებზე დარიცხულ ჯგუფის ვალდებულებას. 2015 წლის ოქტომბერში ჯგუფმა დაიწყო მარკეტინგული კამპანია და გამოუშვა ლოიალობის ბარათი, რათა გაზის საცალო გაყიდვების სტიმულირება მოეხდინა. საცალო კლიენტები ფულს აგროვებენ ბუნებრივი აირის შესყიდვის გზით და ეს თანხა მათ შემდეგ შეუძლიათ გამოიყენონ დამატებითი ბუნებრივი აირის შესყიდვისთვის. დარიცხული თანხა ხელმისაწვდომია თითოეული ლოიალობის ბარათისათვის დაგროვების ბოლო ტრანზაქციის თარიღიდან ერთ წლამდე ვადით.

2019 წლის განმავლობაში ჯგუფმა გამოაცხადა დივიდენდები 4,057 ათასი ლარის ოდენობით. 3,936 ათასი ლარის ოდენობის დივიდენდები გადახდილ იქნა ნაღდ ფულად.

2018 წლის განმავლობაში ჯგუფმა გამოაცხადა დივიდენდები 4,558 ათასი ლარის ოდენობით. 4,525 ათასი ლარის ოდენობის დივიდენდები გადახდილ იქნა ნაღდ ფულად.

17. შემოსავალი

ათასობით ლარში	2019	2018
გაზის გაყიდვა		
გაზის გაყიდვა - საცალო	39,951	45,673
გაზის გაყიდვა - საბითუმო - ადგილობრივი კლიენტები	9,982	20,559
გაზის გაყიდვა - საცალო, ლოიალობის ბარათით	1,142	1,470
გაზის გაყიდვა - საბითუმო - ექსპორტი	-	-
	51,075	**67,702**
ელექტროენერგიის გაყიდვა		
ელექტროენერგიის გაყიდვა - ადგილობრივი კლიენტები	72,901	39,927
თბილსრესის თბოელექტროსადგურის გარანტირებული სიმძლავრის საფასური	12,545	11,698
ელექტროენერგიის გაყიდვა - ელექტროენერგიის ექსპორტი (ვაჭრობა)	4,128	24
ელექტროენერგიის გაყიდვა - თავისუფალი ინდუსტრიული ზონა	2,817	-
ელექტროენერგიის გაყიდვა - ელექტროენერგიის ექსპორტი (გენერაცია)	1,632	4,304
ელექტროენერგიის გაყიდვა - ქვეყნის შიგნით შესყიდული (ვაჭრობა)	1,517	-
ელექტროენერგიის გაყიდვა - ქვეყნის გარეთ შესყიდული (ვაჭრობა)	-	3,026
	95,540	**58,979**
სხვა შემოსავალი		
მომსახურების გაწევა	1,604	37
სულ შემოსავალი	**1,604**	**37**
	148,219	**126,718**

ჯგუფი იღებს თბილსრესის თბოელექტროსადგურის შენარჩუნებისათვის გარანტირებული სიმძლავრის საფასურს სახელმწიფოს მფლობელობაში მყოფ ელექტროენერგეტიკული სისტემის კომერციული ოპერატორის მოთხოვნის საფუძველზე. ელექტროენერგიის საექსპორტო გაყიდვები მოიცავს სომხეთის თბოელექტროსადგურის ოპერატორთან ბარტერული ხელშეკრულების მიხედვით მიღებულ გაყიდვებს. ჯგუფი იღებს ბუნებრივ აირს ბარტერული შეთანხმების საშუალებით ელექტროენერგიის სანაცვლოდ.

2019 და 2018 წლების 31 დეკემბერს დასრულებული წლების ელექტროენერგიის გაყიდვა ადგილობრივ კლიენტებზე მოიცავს თბილსრესი თეს-ის მიერ გამომუშავებულ შემოსავალს 58,047 ათასი და 22,538 ათასი ლარის ოდენობით, შესაბამისად.

ელექტროენერგიის გაყიდვა ექსპორტზე მოიცავს ბარტერულ გაყიდვებს. 2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლის განმავლობაში ჯგუფმა აღიარა ბარტერული ტრანსაქციით მიღებული შემოსავალი 3,651 ათასი ლარის ოდენობით. ჯგუფი ბარტერის ხელშეკრულებით ელექტროენერგიის სანაცვლოდ იღებს ბუნებრივ გაზს.

18. გაყიდული საქონლის თვითღირებულება

ათასობით ლარში	2019	2018
ელექტროენერგიის თვითღირებულება		
თბოსადგურისთვის ნაყიდი გაზის ღირებულება (თბილსრესი)	58,987	23,800
ქვეყნის შიგნით გასაყიდად შესყიდული ელექტროენერგიის თვითღირებულება	1,042	-
ექსპორტზე გასაყიდად შესყიდული ელექტროენერგიის თვითღირებულება	1,256	34
ქვეყნის გარეთ შესყიდული ელექტროენერგიის თვითღირებულება	-	3,268
იმპორტზე გასაყიდად შესყიდული ელექტროენერგიის თვითღირებულება	-	-
	61,285	**27,102**
გაზის თვითღირებულება		
გასაყიდად შესყიდული გაზის თვითღირებულება	39,356	42,574
	39,356	**42,574**
ზედნადები ხარჯები		
თანამშრომელთა ხელფასები	5,366	5,301
ძირითადი საშუალებებისა და არამატერიალური აქტივების ცვეთა და ამორტიზაცია	3,308	3,168
სარემონტო და ტექნიკური სამუშაოების ხარჯი	1,678	1,628
კომუნალური ხარჯები	729	706
დაზღვევის ხარჯი	706	684
მასალები და სახარჯი მასალები	526	308
საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიისა და სხვა მარეგულირებლების ხარჯები	449	385
წყლით მომარაგების ხარჯები	439	459
ტრანსპორტირებისა და ავტომანქანების ხარჯები	323	257
დაცვის ხარჯები	296	287
ძირითადი საშუალებების საოპერაციო იჯარის ხარჯი	253	328
ინფორმაციის, საკონსულტაციო და სხვა პროფესიული ხარჯები	92	62
სხვა ხარჯები	2,021	2,458
	16,186	**16,031**
სულ გაყიდული საქონლის თვითღირებულება	**116,827**	**85,707**

19. გაყიდვისა და დისტრიბუციის ხარჯები

ათასობით ლარში	2019	2018
თანამშრომელთა ხელფასები	3,566	3,533
ძირითადი საშუალებებისა და არამატერიალური აქტივების ცვეთა და ამორტიზაცია	2,183	1,780
ელექტროენერგიის გატარების ხარჯი	2,052	1,447
კომუნალური ხარჯები	1,951	2,141
ძირითადი საშუალებების საოპერაციო იჯარა	836	1,213
სარემონტო და ტექნიკური სამუშაოების ხარჯი	712	823
ტრანსპორტირებისა და ავტომანქანების ხარჯები	541	530
რეკლამის ხარჯები	336	438
მასალები და სახარჯი მასალები	307	320
დაზღვევის ხარჯი	306	280
ინფორმაციის, საკონსულტაციო და სხვა პროფესიული ხარჯები	260	352
საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიისა და სხვა მარეგულირებლების ხარჯები	97	112
სხვა ხარჯები	489	567
სულ გაყიდვისა და დისტრიბუციის ხარჯები	**13,636**	**13,536**

20. ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები

ათასობით ლარში	**2019**	**2018**
ინფორმაციის, საკონსულტაციო და სხვა პროფესიული ხარჯები	4,054	3,974
თანამშრომელთა ხელფასები	2,727	2,515
ძირითადი საშუალებებისა და არამატერიალური აქტივების ცვეთა და ამორტიზაცია	1,487	766
წარმომადგენლობითი ხარჯები	1,297	976
მივლინებები	873	565
ტრანსპორტირებისა და ავტომანქანების ხარჯები	252	231
დაზღვევის ხარჯი	146	128
კომუნალური ხარჯები	134	155
ტელეკომუნიკაციის ხარჯები	116	109
ძირითადი საშუალებების საოპერაციო იჯარა	52	49
სარემონტო და ტექნიკური სამუშაოების ხარჯი	10	26
სხვა ხარჯები	141	238
სულ ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები	**11,289**	**9,732**

21. სხვა საოპერაციო ხარჯები, წმინდა

ათასობით ლარში	**2019**	**2018**
გასაყიდად განკუთვნილი გრძელვადიანი აქტივის გაყიდვით მიღებული წმინდა მოგება	11,527	-
ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა, წმინდა	4,918	651
შემოსავალი იჯარიდან	663	481
შემოსავალი მომსახურების გაწევიდან	111	131
მოგება სათადარიგო ნაწილების, მასალებისა და ჯართის გაყიდვიდან/ჩამოწერიდან-	39	106
მოგება ძირითადი საშუალებების გაყიდვიდან/ჩამოწერიდან	19	(41)
შემოსავალი ჯარიმებიდან	3	15
გრძელვადიანი აქტივების გაუფასურება	(120,072)	-
გადასახადები და მოსაკრებლები	(4,576)	(2,246)
სხვა გრძელვადიანი აქტივების გაუფასურების რეზერვი	(980)	-
გაუფასურებული სავაჭრო და სხვა მოთხოვნების რეზერვი	(881)	(107)
დარიცხული ჯარიმები	(806)	(52)
გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი	(101)	(130)
ქველმოქმედებისა და სპონსორობის ხარჯი	(91)	(178)
სხვა, წმინდა	218	(179)
სულ სხვა საოპერაციო ხარჯები, წმინდა	**(110,009)**	**(1,549)**

2019 და 2018 წლებში ჯარიმები წარმოადგენს სავაჭრო ვალდებულებების დაგვიანებული გადახდით და კონტრაგენტებისათვის საქონლის არასაკონტრაქტო მიწოდებით გამოწვეულ ჯარიმებს.

გარდაბნის მუნიციპალიტეტში ქვანახშირზე მომუშავე, 150-300 მეგავატი სიმძლავრის თბოელექტროსადგურის მშენებლობა ითვალისწინებდა ჯგუფის უშუალო მშობელის შვილობილი კომპანიის, შპს „საქნახშირის“ მიერ წარმოებული ნახშირის გამოყენებას. 2019 წელს შპს „საქნახშირი“ ფინანსურ სირთულეებს განიცდიდა საოპერაციო საქმიანობის გამო. საქართველოს ინდუსტრიული ჯგუფის ჰოლდინგის მენეჯმენტმა გადაწყვეტილება მიიღო, გაეყიდა შპს „საქანახშირი“. კომპანიას დიდი სოციალური დატვირთვა ჰქონდა, რადგან ტყიბულის მუნიციპალიტეტში მსხვილი დამსაქმებელი იყო. ამდენად, შვილობილის გაყიდვაში მონაწილეობდა საქართველოს მთავრობა და პროექტის მშენებლობა შეჩერდა. პროექტის შეჩერებამ გამოიწვია შპს „სი პაუერის“ კუთვნილი ძირითადი საშუალებების გაუფასურება, 120,072 ათასი ლარის ოდენობით.

გაუფასურების ოდენობის დასადგენად მენეჯმენტმა დამოუკიდებელი შემფასებელი დაიქირავა, საბაზრო მიდგომით დაუმთავრებელ მშენებლობად კვალიფიცირებული აქტივების სალიკვიდაციო და საჯართე

ღირებულების დასადგენად.

2019 წლის 1 თებერვალს ჯგუფსა და შპს „ალიანს სიტის“ შორის გაფორმდა ყიდვის ხელშეკრულება 29,500 ათას (დღგ-ის ჩათვლით) აშშ დოლარად ბათუმში მდებარე საცხოვრებელი კომპლექსის შესყიდვის თაობაზე. ქონების სამართლიანი ღირებულება იყო 53,532 ათასი ლარი, საკონტრაქტო გასაყიდი ფასი - 66,380 ათასი ლარი, ამდენად, გასაყიდად განკუთვნილი გრძელვადიანი აქტივის გაყიდვის შედეგად აღიარებული იქნა მოგება 12,848 ათასი ლარის ოდენობით. მისი აღიარება მოხდა გასაყიდად განკუთვნილი გრძელვადიანი აქტივის გაყიდვის შედეგად მიღებული გრძელვადიანი მოთხოვნის დისკონტირების ეფექტთან ერთად, რამაც შეადგინა 11,527 ათასი ლარის ოდენობის მოგება.

2019 წლის სექტემბერში შპს „საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკულმა კორპორაციამ“ 16,621 ათას ლარად, დღგ-ის ჩათვლით, შპს „საქნახშირისგან“ შეისყიდა თბოელექტროსადგურის კუთვნილი ძირითადი საშუალებები. იმავდროულად, შპს „საქნახშირმა“ შპს „საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკული კორპორაციისგან“ 5,311 ათას ლარად, დღგ-ის ჩათვლით, შეისყიდა ძირითადი საშუალებები, რომლებიც დაკავშირებული იყო ქვანახშირის გადამუშავებასთან. შესყიდული და გაყიდული ძირითადი საშუალებების სამართლიანი ღირებულება მიღებული იქნა ჯგუფისგან დამოუკიდებელი შემფასებლის მიერ ჩატარებული შეფასებით. ამ ორი ტრანსაქციის შედეგად, წარმოიშვა ვალდებულება შპს „საქნახშირის“ მიმართ 11,310 ათასი ლარის ოდენობით, რომელიც გაიქვითა შპს „საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკული კორპორაციის“ მიერ შპს „საქნახშირზე“ გაცემულ სესხებთან.

აღნიშნულის შედეგად, შპს „საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკული კორპორაციის“ მიერ გაცემული სესხების ნაშთმა შეადგინა 3,790 ათასი ლარი.

იმის გამო, რომ ჯგუფის უშუალო მშობელის შვილობილი შპს „საქნახშირი“ საოპერაციო საქმიანობის გამო ფინანსურ სირთულეებს განიცდიდა, შპს „საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკულმა კორპორაციამ“ მას აპატია დარჩენილი სესხები, იმის გამო რომ შპს „საქართველოს ინდუსტრიული ჯგუფი ჰოლდინგის“ მენეჯმენტმა მიიღო შპს „საქნახშირის“ გაყიდვის გადაწყვეტილება.

აღნიშნული ტრანსაქციის გამო შპს „საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკულ კორპორაციას“ დაერიცხა მოგების გადასახადი 669 ათასი ლარის ოდენობით.

იმის გამო, რომ ჯგუფის უშუალო მშობელის შვილობილი კომპანია შპს „საქნახშირი“ საოპერაციო საქმიანობის გამო ფინანსურ სირთულეებს განიცდიდა და კომპანიას დიდი მნიშვნელობა გააჩნდა, როგორც ქვეყნის მოცემულ რეგიონში მსხვილ დამსაქმებელს, საქართველოს მთავრობამ შპს „ნეოგაზს“ შესთავაზა 5,107 ათასი ლარის ოდენობის საგადასახადო შეღავათი შპს „საქნახშირზე“ გაცემული სესხების პატიების სანაცვლოდ, რომელთა დანიშნულება იყო კომპანიის თანამშრომელთა ბენეფიტების დაფინანსება. აღნიშნული ტრანზაქციის ეფექტი აისახა მოთხოვნების/ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტის მუხლში.

2019 წლის განმავლობაში შპს „ნეოგაზის“ მხრიდან შპს „საქნახშირზე“ განხორციელდა დამატებითი გაცემები არსებული სასესხო ხელშეკრულების ფარგლებში. შპს „ნეოგაზისგან“ ნაპატიები მთლიანი თანხა შეადგენს 7,793 ათას ლარს.

შპს ნეოგაზისთვის ამ ოპერაციასთან დაკავშირებულმა მოგების გადასახადმა შეადგინა 1,375 ათასი ლარი.

22. ფინანსური ხარჯები

ათასობით ლარში	**2019**	**2018**
საპროცენტო ხარჯები	9,676	8,788
სავალუტო დანაკარგები, წმინდა	500	2,631
ბანკის საკომისიოები	182	172
სულ ფინანსური ხარჯები	**10,358**	**11,591**

23. ფინანსური რისკის მართვა

საკრედიტო რისკი. ჯგუფზე მოქმედებს საკრედიტო რისკი, რაც რისკია იმისა, რომ კონტრაგენტი ვერ გადაუხდის ჯგუფს საკუთარ ვალდებულებებს, როდესაც გადახდის დრო მოვა. ფინანსური აქტივები, რომლებიც საკრედიტო რისკის მთავარი გამომწვევი არიან ძირითადად შედგება გაცემული სესხებისგან, სავაჭრო მოთხოვნებისგან და ფულისა და ფულის ეკვივალენტებისგან. ჯგუფს აქვს პროცედურები იმის უზრუნველსაყოფად, რომ მხოლოდ კარგი საკრედიტო ისტორიის მქონე კონტრაგენტებს მიაწოდოს საქონელი ან შესთავაზოს გადახდის ალტერნატიული გზები (მაგალითად წინასწარ გადახდები). დებიტორული დავალიანების საბალანსო ღირებულება, ფული და ფულის ეკვივალენტები და გაცემული სესხები წარმოადგენენ საკრედიტო რისკის მაქსიმალურ ოდენობას. მიუხედავად იმისა, რომ დებიტორული დავალიანებისა და გაცემული სესხების შეგროვებაზე შეიძლება გავლენა იქონიოს ეკონომიკურმა ფაქტორებმა, ხელმძღვანელობა მიიჩნევს, რომ ჯგუფისთვის ზიანის მნიშვნელოვანი რისკი არ არსებობს, გარდა იმისა, რაც აღრიცხულია როგორც ფინანსური აქტივების გაუფასურების რეზერვი.

ჯგუფს აქვს საკრედიტო რისკის მაღალი კონცენტრაცია, რადგან კლიენტთა პორტფელი შედგება რამდენიმე მსხვილი ბუნებრივი აირისა და ელექტროენერგიის შემსყიდველისგან ქვემოთ მოყვანილი ცხრილი გვიჩვენებს, რომ საანგარიშო თარიღების მიხედვით 10 ძირითადი კლიენტის სავაჭრო დებიტორული ნაშთები, გაუფასურების რეზერვის გათვალისწინებით, 88% და 24%-ია მთლიანი სავაჭრო და სხვა მოთხოვნების 2019 და 2018 წლების ბოლოსთვის.

ათასობით ლარში	**2019 წლის 31 დეკემბერი**	**2018 წლის 31 დეკემბერი**
შპს „ალიანს სიტი“	13,292	-
სს „თელასი“	12,224	20
„ენერგაიმპექსი“	3,651	-
„არეტი ენერჯი“	2,591	-
კერძო პირები	1,712	1,606
შპს „ჰაიდელბერგცემენტი ჯორჯია“	1,140	264
შპს „უკრაინიან ენერ სოლუშენსი 2018“	1,118	-
ესკო	772	1,022
შპს „ჯორჯიან მედია ჰოლდინგი“	762	510
შპს „გლობალ ტრანსი“	600	614
სულ	**37,862**	**4,036**

მნიშვნელოვანი გაცემული სესხების დეტალებზე იხილეთ შენიშვნა 8. ფულადი ნაკადების ზედმეტი ნაშთები დადებულია ფინანსურ ინსტიტუტებში, რომლებიც ითვლებიან დეპოზიტის განთავსების დროს მინიმალური დეფოლტის რისკის მქონედ.

საბაზრო რისკი. ჯგუფი იღებს ბაზრის რისკებს. საბაზრო რისკები უპირატესად უკავშირდება საბაზრო ძალებით განსაზღვრულ ფასებს საქონელზე და ამით ქმნის ლიმიტებს ფასზე, რომელიც შეიძლება დააკისრო მომხმარებელს. მიუხედავად იმისა, რომ ჯგუფს აქვს ამ ფასებზე საბითუმო მომხმარებლებისთვის, მისი გავლენა იზღუდება ისეთი კონკურენტების ქმედებებით, როგორიცაა შპს. სოკარ გაზი (მთავარი ეროვნული საბითუმო გაზის მომწოდებლები). საცალო გაზის გაყიდვებში ჯგუფი თანხმდება ბაზარზე არსებულ ფასებს, სადაც მისი ძირითადი კონკურენტები არიან შპს. ვისოლ პეტროლიუმი და შპს. სოკარ გაზი.

საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში, ბუნებრივი აირი ძირითადად შესყიდული იყო შპს „გაზ ტრეიდინგისგან“ ფულადი ანაზღაურებით.

გარდა ამისა, ჯგუფს აქვს ღია სავალუტო პოზიცია, რომელიც მერყეობს ზოგადი და კონკრეტული ბაზრის მოძრაობების შესაბამისად. მენეჯმენტი ადგენს ლიმიტებს რისკის იმ ოდენობაზე, რომელიც შეიძლება რომ ტოლერილებულ იქნას, რაც რეგულარულად მონიტორინგის ქვეშაა. თუმცა, ამ მიდგომის გამოყენებამ შეიძლება ვერ შეზღუდოს ზარალი ამ ფარგლებს მიღმა უფრო მნიშვნელოვნად ბაზრის არახელსაყრელად მოძრაობის შემთხვევაში.

გეოგრაფიული რისკი. ჯგუფის აქტივები საქართველოში მდებარეობს. ქვეყანა განაგრძობს განვითარებადი ბაზრის გარკვეული მახასიათებლების ჩვენებას. ამგვარად, ჯგუფი ექვემდებარება საქართველოში არსებული ბიზნეს გარემოს გაუარესების რისკებს.

ჯგუფი ასევე ნაწილობრივ დამოკიდებულია საქართველოსა და რეგიონის სხვა ქვეყნების ურთიერთობების განვითარებაზე. ნებისმიერი მოვლენა, რომელიც გავლენას მოახდენს ბუნებრივი აირის ფასზე, შეიძლება საფრთხე შეუქმნას ჯგუფს განაგრძოს ბიზნესი ჩვეულებისამებრ. ამასთანავე, ჯგუფზე ცუდი ზეგავლენა შეიძლება იქონიოს იმ ფაქტმა, თუ მთავრობა შეზღუდავს ელექტროენერგიის ექსპორტს საქართველოდან და ჯგუფის მომგებიანი ბარტერული ტრანზაქციები შეიზღუდება.

სავალუტო რისკი. სავალუტო რისკი არის საფრთხე, რომ ფინანსური ინსტრუმენტების ღირებულება სავალუტო კურსის ცვლილების გამო შეიცვლება. ჯგუფის ფინანსური პოზიციისა და ფულადი ნაკადების მოძრაობის უწყისებში ჩანს, რომ ჯგუფი შეიძლება დაუცველი იყოს სავალუტო რისკებისგან. 2019 და 2018 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფს ჰქონდა მნიშვნელოვანი აქტივები რამდენიმე გაცემული სესხისა და სავაჭრო მოთხოვნების მხრივ, რომლებიც დენომინირებული იყო აშშ დოლარსა და ევროში.

2019 წლის 31 დეკემბერს, ქართული ლარი რომ გაუფასურებულიყო/გაძლიერებულიყო 20%-ით აშშ დოლარის მიმართ, (და სხვა ყველა ცვლადი დარჩენილიყო იგივე) ჯგუფის გაუნაწილებელი მოგება იქნებოდა 6,835 ათასი ლარით (2018 წლის 31 დეკემბრისთვის 14,936 ათასი ლარით) დაბალი/მაღალი, ძირითადად საკურსო ზარალით/მოგებით გამოწვეული დოლარში დენომინირებულ საბანკო ბალანსების, მოთხოვნების, გაცემული სესხების, აღებული სესხებისა და სავაჭრო ვალდებულებების გამო.

2019 წლის 31 დეკემბერს, ქართული ლარი რომ დასუსტებულიყო/გაძლიერებულიყო 20%-ით ევროს მიმართ, (და სხვა ყველა ცვლადი დარჩენილიყო იგივე) ჯგუფის გაუნაწილებელი მოგება იქნებოდა 662 ათასი ლარით (2018 წლის 31 დეკემბრისთვის 921 ათასი ლარით) ნაკლები/მეტი, ძირითადად საკურსო ზარალით/მოგებით გამოწვეული ევროში დენომინირებულ სესხების გამო.

ქვემოთ მოყვანილ ცხრილზე ნაჩვენებია საანგარიშო პერიოდის ბოლოს ჯგუფის უცხოური ვალუტის კურსის მიმართ რისკი:

ათასობით ლარში	**2019 წლის 31 დეკემბერი**	**2018 წლის 31 დეკემბერი**
დენომინირებლი აშშ დოლარში:		
მონეტარული ფინანსური აქტივები	62,179	17,446
მონეტარული ფინანსური ვალდებულებები	(96,354)	(92,124)
დენომინირებული ევროში:	1,673	
მონეტარული ფინანსური აქტივები	(4,983)	473
მონეტარული ფინანსური ვალდებულებები		(5,080)
წმინდა პოზიცია აშშ დოლარში	**(34,175)**	**(74,678)**
წმინდა პოზიცია ევროში	**(3,310)**	**(4,607)**

კაპიტალის რისკის მართვა. ჯგუფი კაპიტალს მართავს იმის უზრუნველსაყოფად, რომ ჯგუფში შემავალმა კომპანიებმა შეძლონ ფუნქციონირებადი საწარმოს სტატუსით საქმიანობის გაგრძელება, ხოლო აქციონერებმა, სესხისა და საკუთარი კაპიტალის ბალანსის ოპტიმიზების გზით, მაქსიმალურად გაზარდონ თავისი უკუგება.

როგორც სხვები ამავე ინდუსტრიაში, ჯგუფი კაპიტალის მონიტორინგს ახორციელებს „Gearing Ratio"-ს საფუძველზე. ეს თანაფარდობა გამოითვლება როგორც წმინდა ვალი გაყოფილი მთლიანი კაპიტალით. წმინდა ვალი გამოითვლება მთლიან სესხებს (მათ შორის "მიმდინარე და გრძელვადიანი სესხები", როგორც ეს ნაჩვენებია კონსოლიდირებულ ფინანსური მდგომარეობის უწყისში) მინუს ფული და ფულის ეკვივალენტები. მთლიანი კაპიტალი გამოითვლება როგორც "კაპიტალი", როგორც ეს ნაჩვენებია კონსოლიდირებულ ფინანსური მდგომარეობის უწყისში პლუს წმინდა ვალი.

ათასობით ლარში	**2019 წლის 31 დეკემბერი**	**2018 წლის 31 დეკემბერი**
სულ სესხები (შენიშვნა 15)	109,678	104,280
მინუს: ფული და ფულის ეკვივალენტები (შენიშვნა 13)	(11,276)	(1,211)
წმინდა სესხები	98,402	103,069
სულ კაპიტალი	128,066	252,549
სულ კაპიტალი	226,468	355,618
წმინდა სესხის ფარდობა საკუთარ კაპიტალთან	**77%**	**41%**
წმინდა სესხების ფარდობა კაპიტალთან	**43%**	**29%**

ლიკვიდობის რისკი. გონივრული ლიკვიდობის რისკის მართვა გულისხმობს საკმარისი ფულადი ნაკადების შენარჩუნებას და დაფინანსების ხელმისაწვდომობას ერთობლივი საკრედიტო ობიექტების ადეკვატური თანხის ოდენობით.

ჯგუფი ახდენს ლიკვიდობის რისკის მართვას სესხებზე წვდომის შენარჩუნებით და მუდმივი პროგნოზირებისა და რეალურ ფულადი ნაკადების მოძრაობის მონიტორინგის გზით. ფულადი ნაკადების მოძრაობის პროგნოზირება ხორციელდება ჯგუფის საოპერაციო ერთეულებში და ჯამდება ჯგუფის ფინანსების მიხედვით. ასეთი პროგნოზები ითვალისწინებენ ჯგუფის რეფინანსირების გეგმებს. ჯგუფის ფინანსების განყოფილება მონიტორინგს უწევს ჯგუფის ლიკვიდობის მოთხოვნებს რომ უზრუნველყოს საკმარისი ფულის ქონა საკუთარი საოპერაციო მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად და დაიტოვოს საკმარისი არეალი იმისათვის, რომ არ დაარღვიოს სესხების ლიმიტები.

ჯგუფის ლიკვიდობის რეზერვი შედგებოდა გამოუყენებელი საკრედიტო ლიმიტებისა და ფულისა და ფულის ეკვივალენტებისგან (შენიშვნა 13). 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით „სსეკ“ ჯგუფს ჰქონდა გამოუყენებელი საკრედიტო ლიმიტები 65 ათასი ლარის ოდენობით (2018 წლის 31 დეკემბერს: 1,340 ათასი ლარის ოდენობით)

ქვემოთ მოყვანილ ცხრილში ვალდებულებები გაანალიზებულია მათი დარჩენილი საკონტრაქტო ვადების მიხედვით. დაფარვის ცხრილში გაწერილი თანხები არის ხელშეკრულების არადისკონტირებული ფულადი ნაკადები, მათ შორის სესხის ვალდებულებები. ასეთი არადისკონტირებული ოდენობები ფინანსურ უწყისებში ნაჩვენები ოდენობებისგან, რადგან იქ მოცემული ოდენობები დისკონტირებულია.

როდესაც გადასახდელი თანხა არ არის ფიქსირებული, თანხის გამჟღავნება განისაზღვრება საანგარიშგებო თარიღში არსებული პირობების მითითებით. უცხოური ვალუტის გადახდები გადაყვანილია საანგარიშგებო თარიღში არსებული გაცვლითი კურსებით.

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სახელშეკრულებო გადახდების ვადიანობის ანალიზი შემდეგნაირია:

ათასობით ლარში	**1 წელზე ნაკლები**	**1-იდან 2 წლამდე**	**2-იდან 5 წლამდე**	**5 წელზე მეტი**	**სულ**
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	(24,876)	-	-	-	(24,876)
გადასახადები	(3,707)	-	-	-	(3,707)
საიჯარო ვალდებულება	(592)	(560)	(979)	(179)	(2,310)
აღებული სესხები	(76,516)	(15,068)	(26,860)	-	(118,444)
სულ ფინანსური ვალდებულებები	**(105,691)**	**(15,628)**	**(27,839)**	**(179)**	**(149,337)**

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით სახელშეკრულებო გადახდების ვადიანობის ანალიზი შემდეგნაირია:

ათასობით ლარში	1 წელზე ნაკლები	1-იდან 2 წლამდე	2-იდან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	(19,157)	-	-	-	**(19,157)**
გადასახადები	(2,646)	-	-	-	**(2,646)**
აღებული სესხები	(62,875)	(15,130)	(32,280)	(7,254)	**(117,539)**
სულ ფინანსური ვალდებულებები	**(84,678)**	**(15,130)**	**(32,280)**	**(7,254)**	**(139,342)**

მენეჯმენტი მიიჩნევს, რომ ჯგუფის ლიკვიდობის გაზრდა მოხდება კომერციული ბანკების მიერ ახალი საკრედიტო ხაზების მოპოვებით ან არსებული სესხების საპროცენტო განაკვეთების შემცირებით, ხარჯების მართვის გაუმჯობესებით, აქტივობის გაზრდით და აქტიურად ახალი კონტრაქტების მოძიებით.

საპროცენტო განაკვეთის რისკი. საპროცენტო განაკვეთის რისკი არის ჯგუფის ფინანსური მდგომარეობის ცვლილება საპროცენტო განაკვეთების უარყოფითი მოძრაობის მიმართ, რაც გამოიხატება მოზიდული სახსრების ან/და ფულადი ნაკადებიდან მიღებული შემოსავლების შემცირებით. ჯგუფს არ გააჩნია ფორმალური პოლიტიკა, თუ რა პროპორციით უნდა იყოს ფიქსირებული და ცვლადი სესხები ჯგუფში. თუმცა, ყველა სესხის საპროცენტო განაკვეთი ფიქსირებულია გარდა „თიბისი ბანკისგან“, საქართველოს ბანკისგან და სს „ფაშა-ბანკ ჯორჯიასგან“ აღებული სესხებისა, რომელიც არის 6 თვიანი LIBOR + 7.81%, 6.03% და 5.5% სს „თიბისი ბანკის“ შემთხვევაში; 6 თვიანი LIBOR + 9% და 6% სს „საქართველოს ბანკის“ შემთხვევაში და 6 თვიანი LIBOR + 7% სს „ფაშა ბანკის“ შემთხვევაში.

ამ ცვლილებების შედეგად შეიძლება გაიზარდოს საპროცენტო მარჟები, მაგრამ შეიძლება შემცირდეს ან წავიდეს ზარალში იმ შემთხვევაში, როდესაც მოულოდნელი მოძრაობები წარმოიქმნება ბაზარზე. ჯგუფი არ აკეთებს მისი საპროცენტო განაკვეთის რისკის ჰეჯირებას.

ქვემოთ მოყვანილ ცხრილში შეჯამებულია საშუალო შეწონილი საპროცენტო განაკვეთები პროცენტიან ფინანსურ აქტივებსა და ვალდებულებებზე საანგარიშო თარიღებისთვის, იმ რეპორტებზე დაყრდნობით, რომელიც მთავარი მენეჯერების მიერ არის განხილული:

	2019 წლის 31 დეკემბერი			**2018 წლის 31 დეკემბერი**		
		აშშ			აშშ	
საშუალო შეწონილი წლიური %	ლარი	დოლარი	ევრო	ლარი	დოლარი	ევრო
გაცემული სესხები						
დაკავშირებული მხარეები	12.97%	8.59%	14.28%	14.08%	9.06%	14.38%
არადაკავშირებული მხარეები	22.04%	10.81%	-	22.04%	10.92%	-
აღებული სესხები						
დაკავშირებული მხარეები	12.78%	10.40%	15.22%	15.04%	15.00%	15.22%
არადაკავშირებული მხარეები	13.23%	7.73%	-	11.85%	8.36%	-

24. ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება

„ფასს“-ი განსაზღვრავს სამართლიან ღირებულებას, როგორც იმ ფასს, რასაც მიიღებდა აქტივის მფლობელი აქტივის გაყიდვისას ან გადაიხდიდა ვალდებულების მფლობელი ვალდებულების დასაფარად, ჩვეულებრივი ტრანზაქციისას საბაზრო მონაწილეებს შორის შეფასების თარიღის დროს, მიუხედავად იმისა, არის თუ არა ეს ფასი პირდაპირ დაკვირვებადი ან შეფასებული სხვა შეფასების მეთოდით. მიახლოებითი სამართლიანი ღირებულებები დადგინდა ჯგუფის მიერ ბაზარზე არსებული ინფორმაციისა და შეფასების მეთოდოლოგიების მიხედვით. თუმცა, მაინც სუბიექტურობა არის საჭირო რომ გაშიფრო საბაზრო ინფორმაცია და დათვალო მიახლოებითი სამართლიანი ღირებლება. საქართველო ჯერ კიდევ ამჟღავნებს განვითარებადი ბაზრის მახასიათებლებს და ეკონომიკური მდგომარეობა ჯერ კიდევ ზღუდავს ფინანსური ბაზრების საქმიანობის მოცულობას. ბაზრების კვოტირებული ფასები შეიძლება იყოს მოძველებული და ამიტომ შესაძლოა სწორად ვერ ასახავდეს ფინანსური ინსტრუმენტის რეალურ ღირებულებას. მენეჯმენტმა

გამოიყენა ყველა არსებული საბაზრო ინფორმაცია ფინანსური ინსტრუმენტების რეალური ღირებულები დასადგენად.

ამორტიზირებული ღირებულებით აღიარებული ფინანსური აქტივები. სავარაუდო რეალური ღირებულება ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთების მქონე ფინანსური ინსტრუმენტებისთვის დამოკიდებულია დადისკონტირებულ სავარაუდო ფულის ნაკადის შემოდინებაზე. დისკონტირებისას გამოყენებული საპროცენტო განაკვეთი დამოკიდებულია კონტრაგენტის საკრედიტო რისკზე. სავაჭრო მოთხოვნებისა და სხვა ფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულება ახლოსაა მათ რეალურ ღირებულებასთან მათი მოკლე ვადიანობის გამო.

ამორტიზირებული ღირებულებით აღიარებული ფინანსური ვალდებულებები.
სავარაუდო რეალური ღირებულება ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთების მქონე ფინანსური ვალდებულებებისთვის დამოკიდებულია დადისკონტირებულ სავარაუდო ფულის ნაკადის გადინებაზე. დისკონტირებისას გამოყენებული საპროცენტო განაკვეთი არის მსგავსი საკრედიტო რისკისა და ვადიანობის მქონე ვალდებულების მიხედვით აღებული. ჯგუფის მენეჯმენტი მიიჩნევს რომ ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება ახლოსაა მათ რეალურ ღირებულებასთან.
რეალური ღირებულება ფულისა და ფულის ეკვივალენტებისთვის განისაზღვრა 1-ლი დონის შეფასების მიხედვით, ხოლო სხვა ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებებისთვის კი მე-3 დონის შეფასების მიხედვით.

25. პირობითი და შესაძლო ვალდებულებები

სამართლებრივი დავები. დროდადრო და ბიზნესის ნორმალურ კურსში შეიძლება ჯგუფის წინააღმდეგ პრეტენზიები იქნას წაყენებული. საკუთარი შეფასების საფუძველზე, აგრეთვე შიდა და გარე პროფესიული კონსულტაციების საფუძველზე, მენეჯმენტი მიიჩნევს, რომ არანაირი არსებითი დანაკარგი არ იქნება გამოწვეული რაიმე სასამართლო დავის გამო. აქედან გამომდინარე, ამ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში არ გაკეთებულა არანაირი რეზერვი შესაძლო ჯარიმებთან დაკავშირებით.

გადასახადები. საქართველოს სამეწარმეო და საგადასახადო კანონმდებლობაში არსებობს ისეთი მუხლები, რომელთა ინტერპრეტაცია სხვადასხვაგვარადაა შესაძლებელი. ასევე არსებობს საგადასახადო ორგანოების მიერ სუბიექტური გადაწყვეტილებების მიღების პრაქტიკა. აქედან გამომდინარე, იმ შემთხვევაში, თუ რომელიმე კონკრეტული ქმედება, რომელიც ეფუძნება ხელმძღვანელობის მიერ ჯგუფის ბიზნეს საქმიანობის თავისებურად განსჯას, არ იქნება მოწონებული საგადასახადო ორგანოების მიერ, ჯგუფს შეიძლება დაერიცხოს დამატებითი გადასახადები, ჯარიმები და საურავები. ჯგუფის ხელმძღვანელობა მიიჩნევს, რომ მათ გადაიხადეს საგადასახადო კანონით მოთხოვნილი გადასახადები და რომ დამატებითი რეზერვების შექმნა შუალედურ შემოკლებულ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში არ არის საჭირო. საგადასახადო ორგანოებს ჯგუფის შემოწმება შეუძლია ბოლო სამი წლის განმავლობაში.

თბილსრესი აქტივების აუქციონის მოგებიდან აღებული ვალდებულებები

2010 წლის 23 თებერვალს სს "თბილსრესის" აქტივების აუქციონში გამარჯვების შედეგად, სხვა ვალდებულებებთან ერთად, ჯგუფმა ვალდებულება აიღო რომ უზრუნველყო შემდეგი საკითხები:

- ელექტროენერგიის გამომუშავების ერთეულების სათანადო ფუნქციონირება ლიცენზირების ორგანოების მოთხოვნის შესაბამისად;
- არსებული სიმძლავრის (272 მეგავატი) მოვლა და შენარჩუნება მინიმუმ 2025 წლამდე;
- ქვანახშირის ქარხნის მშენებლობა გარდაბანში 100-150 მეგავატის სიმძლავრის და მისი ექსპლუატაციაში მიღება არა უგვიანეს 2013 წლის 31 დეკემბრისა;
- სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული ნავთობის შენახვა მის რეზერვუარებში უფასოდ.

2015 წლის 23 ოქტომბერს ჯგუფმა ხელი მოაწერა შეთანხმებას საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროსთან და ენერგეტიკის სამინისტროსთან ერთად, 2010 წლის 23 თებერვალს სს "თბილსრესის" აქტივების აუქციონიდან გამომდინარე ვალდებულებების შესწორებისა და განმარტების მიზნით. შესაბამისად ჯგუფი ვალდებულია:

- 2020 წლის 30 ივლისამდე ტყიბულის მუნიციპალიტეტში 100-150 მგვტ სიმძლავრის თბოელექტროსადგური ექსპლუატაციაში მიიღოს;
- დაიწყოს ქვანახშირის თბოელექტროსადგურის მშენებლობა 2016 წლის 30 სექტემბრის ჩათვლით.

2016 წლის 4 ივლისს ჯგუფმა ხელი მოაწერა ცვლილებას თბოელქტროსადგურის ტყიბულის მუნიციპალიტეტში აშენებასთან დაკავშირებით, ენერგეტიკის სამინისტროსა და „ესკო“-სთან. ცვლილების მიხედვით, ჯგუფმა აიღო ვალდებულება რომ ააშენებს და ოპერირებას გაუწევს ქვანახშირის თბოელექტროსადგურს დადგმული სიმძლავრით 150-300 მგვტ (+/-10%) გარდაბანის მუნიციპალიტეტში 2020 წლის 31 ივლისამდე.

პროექტი ითვალისწინებდა ჯგუფის უშუალო მშობელის შვილობილი კომპანიის, შპს „საქნახშირის“ მიერ მოპოვებული ნახშირის გამოყენებას ქვანახშირზე მომუშავე თბოელექტროსადგურისთვის. 2019 წელს შპს „საქნახშირი“საოპერაციო საქმიანობის გამო ფინანსურ სირთულეებს განიცდიდა .საქართველოს ინდუსტრიული ჯგუფი ჰოლდინგის მენეჯმენტმა გადაწყვეტილება მიიღო, გაეყიდა შპს „საქანახშირი“. კომპანიას დიდი სოციალური მნიშვნელობა ჰქონდა, როგორც ტყიბულის მუნიციპალიტეტში მსხვილ დამსაქმებელს. ამდენად, შვილობილის გაყიდვაში მონაწილეობდა საქართველოს მთავრობა და პროექტის მშენებლობაც შეჩერდა. მენეჯმენტი არ ელის აღნიშნული პროექტიდან რაიმე ვალდებულებების დადგომას.

გარემოსდაცვითი საკითხები. – საქართველო, როგორც განვითარებადი ბაზარი, ხასიათდება ისეთი რისკებით, მათ შორის ეკონომიკური, პოლიტიკური და სოციალური, იურიდიული და საკანონმდებლო რისკებით, რომლებიც არ არსებობს განვითარებულ ბაზარზე. წესები და კანონები, რომლებიც გავლენას ახდენს ბიზნესზე საქართველოში, სწრაფად ვითარდება. საგადასახადო და მარეგულირებელ კანონმდებლობას ახასიათებს სხვადასხვაგვარი ინტერპრეტაცია. საქართველოს ეკონომიკის მომავალი მიმართულება მნიშვნელოვნადაა დამოკიდებული ხელისუფლების მიერ განხორციელებული ეკონომიკური, ფისკალური და მონეთარული ღონისძიებების ეფექტურობაზე, საკანონმდებლო, მარეგულირებელი და პოლიტიკური მოვლენების პარალელურად.

ბოლო ორი წლის განმავლობაში საქართველოში რამდენიმე საკანონმდებლო ცვლილება განხორციელდა, რომლებიც დიდწილად ევროკავშირთან ასოცირების შეთანხმებასთანაა დაკავშირებული. 2018 და 2019 წლებში განხორციელებული ეს ცვლილებები გარკვეულწილად ნიადაგის შემამზადებელი ხასიათისაა და მომავალში მეტი ცვლილებაა მოსალოდნელი ევროკავშირთან დაახლოების სამოქმედო გეგმის განხორციელების პარალელურად.

ამასთან, 2020 წლის დასაწყისიდან მოყოლებული, მსოფლიოში სწრაფად ვრცელდება ახალი კორონავირუსული დაავადება (კოვიდ-19), რის შედეგადაც, 2020 წლის მარტში ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციამ გამოაცხადა პანდემიის მდგომარეობა. კოვიდ-19-ის გავრცელების შესაფერხებლად ბევრი ქვეყნის მიერ მიღებული ზომები ბევრ კომპანიას ოპერაციებს მნიშვნელოვნად ურთულებს და დიდი ზეგავლენა აქვს გლობალურ ფინანსურ ბაზრებზე. სწრაფად ცვალებადმა სიტუაციამ შეიძლება საგრძნობი ეფექტი იქონიოს მრავალ სექტორში მოღვაწე ბევრ კომპანიაზე, მათ შორის, წარმოების შეწყვეტისა თუ ინფრასტრუქტურის დახურვის, მიწოდების შეფერხების, პერსონალის კარანტინში გადასვლის, მოთხოვნის შემცირებისა და დაფინანსების მოძიების გართულების გამო ბიზნესის ოპერირების შეფერხების თვალსაზრისით. შესაძლებელია, ჯგუფი დაექვემდებაროს კოვიდ-19-ის მზარდ ეფექტს გლობალურ ეკონომიკასა და მსხვილ ფინანსურ ბაზრებზე ზემოქმედების გამო. ჯგუფის ოპერაციებზე კოვიდ-19-ის ზემოქმედების სიდიდე დიდწილად დამოკიდებულია მსოფლიოსა და საქართველოს ეკონომიკებზე პანდემიის ეფექტის ხანგრძლივობასა და მის ინტენსივობაზე.

26. ტრანზაქციები დაკავშირებულ მხარეებთან

მაკონტროლებელი ურთიერთობები. ჯგუფის უშუალო მშობელია შპს. საქართველოს ინდუსტრიული ჯგუფი ჰოლდინგი, რომელიც დაარსდა ქართული კანონმდებლობის შესაბამისად და იურიდიული მისამართია გაზაფხულის ქუჩა 18, თბილისი, 0177, საქართველო. შპს. საქართველოს ინდუსტრიული ჯგუფი ჰოლდინგი კონტროლდება „ჩემექსიმ ინთერნეიშენალ ლიმითედ, ბ.ვ.-ის მიერ, რომელიც დაარსებულია მარშალის კუნძულების კანონმდებლობის შესაბამისად და იურიდიული მისამართია, თრასთ ქომფანი კომპლექს, აჯელტაკეს ქუჩა, აჯელტაკეს კუნძული, მაჯურო, მარშალის კუნძულები MH96960. ჩემექსიმინთერნეიშენალ ლიმითედი კონტროლდება ბატონი დავით ბეჟუაშვილის მიერ, რომელიც ჯგუფის საბოლოო მაკონტროლებელი პირია.

ყველაზე მნიშვნელოვანი ტრანზაქციები დაკავშირებულია სესხებისა გაცემასა და იმ აქტივობებთან, რომლებიც არის ჯგუფის მთავარი საქმიანობა, მაგალითად ბუნებრივი აირის მიწოდება.

დაკავშირებულ მხარეებთან ტრანზაქციები და ბალანსები. მხარეები ზოგადად არიან დაკავშირებული იმ შემთხვევაში, თუ ისინი ერთი და იმავე პირის კონტროლის ქვეშ არიან, ან თუ ერთ-ერთ მათგანს აქვს შესაძლებლობა რომ გააკონტროლოს მეორე ან აქვს მასზე მნიშვნელოვანი ზეგავლენა, ან არის საერთო კონტროლში ფინანსური და საოპერაციო გადაწყვეტილების მიღებისას. ყურადღება უნდა მიექცეს ურთიერთდამოკიდებულების ბუნებას და არა მხოლოდ იურიდიულ ფორმას.

2019 წლის 31 დეკემბერს, ბალანსები დაკავშირებულ მხარეებთან შემდეგნაირი იყო:

ათასობით ლარში	უშუალო ან შუამავალი მშობელი კომპანიები	კომპანიები საერთო კონტროლის ქვეშ	ასოცირებული პირები	სხვა დაკავშირებული მხარეები*
სავაჭრო მოთხოვნები, ბრუტო	19	2,878	353	1,730
გაუფასურების რეზერვი სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებზე	-	48	2	8
გაცემული სესხები, ბრუტო (საკონტრაქტო საპროცენტო განაკვეთი: 7.7%%-15.0% წლიურად)	12,281	11,848	-	13,586
გაუფასურების რეზერვი გაცემულ სესხებზე	59	56	-	421
აღებული სესხები	-	2,009	58	11,326
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	257	816	-	55

შემოსავლისა და ხარჯების მუხლები დაკავშირებულ მხარეებთან 2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისათვის შემდეგნაირია:

ათასობით ლარში	უშუალო ან შუამავალი მშობელი კომპანიები	კომპანიები საერთო კონტროლის ქვეშ	ასოცირებული პირები	სხვა დაკავშირებული მხარეები*
გაზის გაყიდვა - საბითუმო - ადგილობრივი კლიენტები	-	1,169	-	-
გაზის გაყიდვა - საცალო	-	-	-	4
ელექტროენერგიის გაყიდვა - ადგილობრივი კლიენტები	-	76	-	-
ელექტროენერგიის გაყიდვა - გასაყიდად შესყიდული ელექტროენერგიის ექსპორტი	-	-	-	1,530
ელექტროენერგიის გაყიდვა - საკუთარი გამომუშავების ელექტროენერგიის ექსპორტი	-	-	-	578
საიჯარო შემოსავალი	8	307	-	1
გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი/(აღდგენა)	59	(18)	-	57
საპროცენტო შემოსავალი	648	2,197	-	989
საპროცენტო ხარჯი	-	26	3	1,307
მომსახურების გაწევა	-	1,123	-	-
სხვა შემოსავალი და ხარჯები	-	-	-	20
წმინდა მოგება ძირითადი საშუალებების გაყიდვიდან/ჩამოწერიდან	-	57	-	9
წმინდა მოგება სათადარიგო ნაწილების, მასალებისა და ჯართის გაყიდვიდან/ჩამოწერიდან	-	37	-	-
შემოსავალი მომსახურების გაწევიდან	-	65	-	4
შემოსავალი დივიდენდებიდან	-	-	104	-
ძირითადი საშუალებების საოპერაციო იჯარა	-	38	-	1
საინფორმაციო, საკონსულტაციო და სხვა პროფესიული ხარჯები	-	3,154	-	-
წყალმომარაგების ხარჯები	-	134	-	-
სარემონტო და ტექნიკური სამუშაოების ხარჯი	-	584	-	-
დაზღვევა	-	-	-	93
სხვა	-	2	-	-
წარმომადგენლობითი ხარჯები	-	-	-	4
ტრანსპორტირებისა და ავტომანქანის ხარჯები	-	5	-	-

2018 წლის 31 დეკემბერს, ბალანსები დაკავშირებულ მხარეებთან შემდეგნაირი იყო:

ათასობით ლარში	უშუალო ან შუამავალი მშობელი კომპანიები	კომპანიები საერთო კონტროლის ქვეშ	ასოცირებული პირები	სხვა დაკავშირებული მხარეები*
სავაჭრო მოთხოვნები, ბრუტო	13	1,795	353	1,613
გაუფასურების რეზერვი სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებზე	-	39	1	4
გაცემული სესხები, ბრუტო (საკონტრაქტო საპროცენტო განაკვეთი: 8.30%-18.0% წლიურად)	-	27,806	-	10,568
გაუფასურების რეზერვი გაცემულ სესხებზე	-	74	-	366
აღებული სესხები	-	-	55	8,168
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	333	1,115	-	-

შემოსავლისა და ხარჯების მუხლები დაკავშირებულ მხარეებთან 2018 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლის განმავლობაში შემდეგნაირია:

ათასობით ლარში	უშუალო ან შუამავალი მშობელი კომპანიები	კომპანიები საერთო კონტროლის ქვეშ	ასოცირებული პირები	სხვა დაკავშირებული მხარეები*
გაზის გაყიდვა - საბითუმო - ადგილობრივი კლიენტები	-	1,121	2	-
გაზის გაყიდვა - საცალო	-	1	-	-
ელექტროენერგიის გაყიდვა - ადგილობრივი კლიენტები	-	418	-	-
საიჯარო შემოსავალი	8	188	-	-
გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი	-	74	-	56
საპროცენტო შემოსავალი	-	2,544	-	697
საპროცენტო ხარჯი	-	-	3	1,188
სხვა შემოსავალი და ხარჯები	-	-	-	12
წმინდა მოგება ძირითადი საშუალებების გაყიდვიდან/ჩამოწერიდან	-	22	-	-
წმინდა მოგება სათადარიგო ნაწილების, მასალებისა და ჯართის გაყიდვიდან	-	21	-	-
შემოსავალი მომსახურების გაწევიდან	-	72	-	7
ძირითადი საშუალებების საოპერაციო იჯარა	-	68	-	-
საინფორმაციო, საკონსულტაციო და სხვა პროფესიული ხარჯები	-	2,614	-	-
წყალმომარაგების ხარჯები	-	127	-	-
სარემონტო და ტექნიკური სამუშაოების ხარჯი	-	585	-	-
დაზღვევა	-	-	-	225
ქველმოქმედება და სპონსორობა	-	-	-	85
რეკლამა	-	-	-	15
კომუნალური ხარჯები	-	2	-	-
წარმომადგენლობითი ხარჯები	-	2	-	-
სხვა	-	1	-	-

მთავარი მენეჯმენტის კომპენსაცია. მთავარი მენეჯმენტი მოიცავს დირექტორთა საბჭოს წევრებს. მათთვის გადასახდელი კომპენსაცია შედგება საკონტრაქტო ხელფასისგან, ფინანსური მიზნების შესრულებასთან დაკავშირებული ბონუსისგან და სხვა კომპენსაციებისგან, მივლინების ხარჯების ანაზღაურების სახით. მთლიანი მთავარი მენეჯმენტის კომპენსაცია 2019 წელს იყო 1,070 ათასი ლარი (2018 წელს: 635 ათასი ლარი) და მთლიანად შედგებოდა მოკლევადიანი სარგებლისგან.

27. მოვლენები საანგარიშგებო თარიღის შემდგომ

სავალუტო ბაზრის გაზრდილი მერყეობა და სხვა ვალუტების მიმართ ქართული ლარის გაუფასურება ასახავს კორონავირუსით გამოწვეულ ეკონომიკურ შოკსა და პანდემიისა და საქართველოს ეკონომიკაზე მისი ზემოქმედების მომავალი განვითარების მოლოდინებს.

ამჟამად არსებული მრავალი განუსაზღვრელობის მიუხედავად, ეროვნული ბანკი კვლავაც ინტენსიურად მუშაობს მოქალაქეებსა და კომპანიებზე პანდემიის ნეგატიური ზემოქმედების შესამცირებლად.

წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების გამოშვების თარიღისათვის გაცვლითი კურსი იყო 3.2699.

საქართველომ, კოვიდ-19-ის გავრცელების საპასუხოდ, 2020 წლის 21 მარტს საგანგებო მდგომარეობა გამოაცხადა. თავდაპირველად საგანგებო მდგომარეობა 2020 წლის 21 აპრილამდე გამოცხადდა, მაგრამ შემდეგ ის 2020 წლის 21 მაისამდე გაგრძელდა. შეწყდა ყველა სახის საზოგადოებრივი ტრანსპორტის მოძრაობა (მუნიციპალიტეტებს შიგნით და შორის). 2020 წლის 17 აპრილიდან 2020 წლის 26 აპრილამდე მთავრობამ აგრეთვე შეზღუდა კერძო ავტომანქანების გამოყენება, რამაც სერიოზულად შეამცირა ჯგუფის გაზის გაყიდვები, მაგრამ მას საკმარისი რესურსები ჰქონდა ოპერაციების გასაგრძელებლად. 2020 წლის 29 მაისიდან ყველა სახის საზოგადოებრივი ტრანსპორტის მოძრაობა აღდგა. კოვიდ-19-ის პანდემიით გამოწვეული ჩაკეტვის ღონისძიებებს ელექტროენერგიის მოხმარებაზე საგრძნობი ეფექტი არ ჰქონია.

კოვიდ-19-ის მეორე ტალღა საქართველოში გაჩნდა 2020 წლის სექტემბრიდან. საქართველოს მთავრობამ კიდევ ერთხელ დააწესა რამდენიმე შეზღუდვა ბიზნესისთვის და ზოგადად მოსახლეობისთვის.

2020 წლის 26 ნოემბერს, საქართველოს პრემიერ-მინისტრმა გააკეთა განცხადება მეორედ ჩაკეტვის და მომავალი შეზღუდვის შესახებ, რომელიც დაწესდა 2020 წლის 28 ნოემბრიდან 2021 წლის 31 იანვრამდე. შეზღუდვები მნიშვნელოვნად მსუბუქი ხასიათისაა გაზაფხულთან შედარებით, რამაც მცირედით შეამცირა ჯგუფის ბუნებრივი აირის საცალო რეალიზაცია, მაგრამ მას საკმარისი რესურსები ჰქონდა ოპერაციების გასაგრძელებლად.

საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომ ჯგუფმა ბანკებიდან მიიღო კომფორტის წერილები, რომელთა მიხედვით, ბანკები თანახმანი არიან, არ მოითხოვონ სესხის დაფარვა საკონტრაქტო ვადის ამოწურვამდე.

2020 წელს ჯგუფმა დაიწყო საწვავის საბითუმო გაყიდვა, რაც ახალ საქმიანობას წარმოადგენს.

2020 წლის განმავლობაში შპს „რიცეულაჰესმა“ გამოაცხადა დივიდენდი თავის ორ აქციონერზე, შპს „საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკულ კორპორაციასა“ და ერთ კერძო პირზე 477 ათასი ლარისა და 62 ათასი ლარის ოდენობით, შესაბამისად.

მმართველობის კონსოლიდირებული ანგარიში

საქმიანობის განვითარება, შედეგები და მდგომარეობა

შპს "საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკული კორპორაცია" (სსეკ) დაარსდა 2005 წლის 11 ივლისს. კომპანია არის საქართველოში რეგისტრირებული კომპანიების ჯგუფის მშობელი, რომელთა ძირითადი საქმიანობა მოიცავს ელექტროენერგიის გამომუშავებას, გაზგასამართი სადგურების ოპერირებას, საინჟინრო და შესაბამის საკონსულტაციო საქმიანობას.

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კომპანიის უშუალო მშობელი კომპანია და წილის 100% მფლობელი იყო საქართველოში რეგისტრირებული შპს „ჰოლდინგი საქართველოს ინდუსტრიული ჯგუფი“ (“GIG”).

რაც შეეხება ელექტროენერგიის გენერაციას, მისი გამომუშავება ხდება საქართველოს ტერიტორიაზე არსებული 8 ჰიდროელექტროსადგურისა და გარდაბანში მდებარე თბოელექტროსადგურის (“თბილსრესის“) ორი ენერგო ბლოკის მეშვეობით. ელექტროენერგია იყიდება ელექტროენერგიის ბაზრის კომერციულ ოპერატორზე („ესკო“) და გამანაწილებელ კომპანიებზე (თელასი, ენერგოპრო). თბოელექტროსადგურის დადგმული სიმძლავრე შეადგენს 272 მეგავატს და მისი გასაყიდი ფასი დგინდება სემეკის ნორმატიული აქტით. ჰიდროელექტროსადგურების დადგმული სიმძლავრე ჯამში 48.743 მეგავატია. მათი ტარიფები კანონის მიხედვით („საქართველოს კანონი ელექტროენერგეტიკისა და ბუნებრივი გაზის შესახებ“) დერეგულირებულია და ტარიფს ადგენს თავისუფალი ბაზარი.

თბოელექტროსადგურების მიერ ესკოსა და გამანაწილებელ კომპანიებზე მიყიდულმა ელექტროენერგიის რაოდენობამ 2019 წელს შეადგინა 451,433,400 კვტ/სთ, ტარიფი იყო 12.762 თეთრი კვტ/სთ-ზე და 13.233 თეთრი კვტ/სთ-ზე 2019 წლის დეკემბერში.

ჰიდროელექტროსადუგრების მიერ გამომუშავებულმა და გაყიდული ელექტროენერგიის რაოდენობამ 2019 წელს შეადგინა 162,940,182 კვტ/სთ.

სსეკ-ის საქმიანობა ასევე მოიცავს ჰიდრო და თბოელექტროსადგურებზე გამომუშავებულ, სხვის სადგურებზე გამომუშავებულ, ქვეყანაში იმპორტირებული ელ. ენერგიის საბითუმო ყიდვა-გაყიდვას საქართველოს ადგილობრივ ბაზარზე და ექსპორტს (ტრანზიტი) მეზობელ ქვეყნებში და ელექტროენერგიის გაყიდვას თავისუფალ ინდუსტრიულ ზონაში.

ელექტროენერგიის საექსპორტო გაყიდვა მოიცავს ბარტერულ გარიგებას სომხეთში მდებარე თბოელექტროსადგურის ოპერატორთან. კომპანია ბუნებრივ გაზს იღებს ბარტერული გარიგებით, ელექტროენერგიის სანაცვლოდ.

გაზის ძირითადი მომხმარებლები მსხვილი ქართული სამრეწველო საწარმოები, მათ შორის ცემენტის ქარხნები და გაზგასამართი სადგურების ქსელები. ჯგუფი ასევე ჩართულია გაზის საცალო ვაჭრობაში საკუთარი გაზგასამართი სადგურების საშუალებით.

საქართველოს ელექტროენერგიის ბაზრის სტრუქტურა

ენერგო-სექტორში ელექტროენერგიის გენერირება ძირითადად ჰიდროელექტრო სადგურების (ჰესი) და თბოელექტრო სადგურების (თესი) საშუალებით ხდება. საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკული კორპორაციის მფლობელობაშია მცირე ჰესების მიერ გამომუშავებული ელექტროენერგიის 25.08% და თესების მიერ გამომუშავებული ელექტრო ენერგიის დაახლოებით 16.76%. ასევე გარდაბნის თბოსადგური მთელი წლის განმავლობაში, გარდა რემონტის დღეებისა წარმოადგენს ქვეყნის გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს.

გაზგასამართი სადგურების ოპერირება

რაც შეეხება ჯგუფის მეორე ძირითად საქმიანობას, გაზგასამართი სადგურების ოპერირებას, ახორციელებს ენერგეტიკული ჯგუფის შვილობილი კომპანია „ნეოგაზი“ ჯგუფი, რომელიც საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე შეკუმშული ბუნებრივი აირის რეალიზაციას ახდენს. 10 წელზე მეტია რაც ბაზარზე ოპერირებს, 2015 წლიდან კი რებრენდინგის შემდეგ, ,,ნეოგაზის'' სახელით არის წარმოდგენილი და სფეროში ერთ-ერთი წამყვანი ბრენდია. ბრენდის შექმნასთან ერთად შემუშავდა და ეტაპობრივად დაინერგა სადგურების ახალი ვიზუალური კონცეფცია, ერთიანი სამეურნეო და მომსახურების სტანდარტი.

,,ნეოგაზი'' ერთ-ერთი ყველაზე ფართო ქსელის მფლობელია, რომელიც 24 ავტოგაზგასამართ სადგურს (მათ შორის შვილობილები) და 13 მოძრავ სადგურს აერთიანებს (იხ. დანართი N1). ,,ნეოგაზის'' სადგურები აღჭურვილია თანამედროვე ტექნოლოგიებით და სრულად დაცულია უსაფრთხოების ნორმები.
სსეკ-ის ჯგუფი მოიცავს შემდეგ შვილობილ კომპანიებს:

შვილობილი	2019 წლის 31 დეკემბერი, წილი/ხმის მიცემის უფლება	2018 წლის 31 დეკემბერი, წილი/ხმის მიცემის უფლება	ყიდვის/დაარსების წელი	ინდუსტრია
შპს. ბათუმი სითი	-	100.0%	2011	უძრავი ქონების განვითარება
შპს. ფაუერ თრეიდი	100.0%	100.0%	2012	ელექტროენერგიით ვაჭრობა
შპს. ნეოგაზი	100.0%	100.0%	2014	გაზგასამართი სადგურის მართვა
შპს. სიპაუერი	100.0%	100.0%	2016	ელექტროენერგიის გამომუშავება
შპს ფაუერ ექსპორტი	-	100.0%	2017	გაზზე მომუშავე ავტომანქანების ტესტირება
შპს. რიცეულაჰესი	88.5%	88.5%	2008	ელექტროენერგიის გამომუშავება
შპს. აჭარა ავტოგაზი	74.0%	74.0%	2009	გაზგასამართი სადგურის მართვა
შპს. მობილგორიგაზი	55.0%	55.0%	2011	გაზგასამართი სადგურის მართვა
შპს. ჯორჯიან ჰიდრო პაუერ - EPC	51.0%	51.0%	2012	ჰესების ინჟინერია
შპს. დელტა პე	50.0%	50.0%	2015	გაზგასამართი სადგურის მართვა
შპს. იქს გაზი	50.0%	50.0%	2012	გაზგასამართი სადგურის მართვა
შპს. ახალგაზი	50.0%	50.0%	2010	გაზგასამართი სადგურის მართვა
შპს. იბერგაზი	50.0%	50.0%	2010	გაზგასამართი სადგურის მართვა
შპს „ჯიეკ სოლუშენსი“	100%	-	2019	საინჟინრო და საკონსულტაციო საქმიანობა
შპს „ჯითი პაუერ ვენჩერსი“	50%	-	2019	საინჟინრო საქმიანობა

ჯგუფის მომავალი განვითარების გეგმები

2018 წლის მთავრობის დადგენილების შედეგად, 2019 წლის მაისიდან საცალო მომხმარებელი, რომელიც აკმაყოფილებს ამავე დადგენილებით ელექტროენერგიის პირდაპირი მომხმარებლისათვის განსაზღვრულ სავალდებულო კრიტერიუმებს, უნდა დარეგისტრირდეს საბითუმო ვაჭრობაში, როგორც პირდაპირი მომხმარებელი. აღნიშნული დადგენილება საშუალებას მისცემს სსეკ-ს აწარმოოს მოლაპარაკებები პირდაპირ მომხმარებლებთან და გააფორმოს ხელშეკრულებები ელექტროენერგიის პირდაპირი წესით მიყიდვაზე.

რაც შეეხება განვითარების გეგმებს გაზგასამართი სადგურების ოპერირებასთან დაკავშირებით, რასაც „ნეოგაზი ჯგუფი“ ახორციელებს, მდგომარეობს შემდეგში:

ქსელის გაფართოება

,,ნეოგაზის'' გაზგასამართი სადგურების ტერიტორიულად ხელსაყრელ ადგილზე არსებობა და ქსელის სიდიდე გაზგასამართი კომპანიის შერჩევის წამყვანი კრიტერიუმია. იმისათვის, რომ ,,ნეოგაზმა'' შეძლოს კიდევ უფრო დიდი რაოდენობის მომხმარებლის მოზიდვა, კომპანია მიზნად ისახავს გადახედოს არსებული ქსელის სიდიდეს, სადგურების ლოკაციებს და დაამატოს სადგურები ახალ, ტერიტორიულად ოპტიმალურ ლოკაციებზე. ამისათვის მიზანშეწონილია, ქსელის გეოგრაფიული დაფარვის არეალის გაზრდა და ქსელის გაფართოება საქართველოს იმ რეგიონებსა და ლოკაციებზე, სადაც არ არის წარმოდგენილი ,,ნეოგაზი''.

სადგურზე დამატებითი სერვისის განვითარება

სამომხმარებლო ბაზრისათვის მიმზიდველია სადგურებზე არსებობდეს დამატებითი როგორც უფასო, ასევე ფასიანი მომსახურებები. იმისათვის რომ კომპანია ,,ნეოგაზმა'' კონკურენცია გაუწიოს კონკურენტ ქსელებს, რეკომენდირებულია საკუთარ ქსელში დანერგოს დამატებითი სერვისები, როგორიც არის:

- მარკეტი
- სწრაფი კვების ობიექტი
- ავტო სამრეცხაოები
- და სხვა მომსახურებები

2020 წლის აგვისტოში შპს „ნეოგაზმა“ რამდენიმე სადგურზე გახსნა მარკეტები და გეგმავს, ამ საქმიანობით სხვა სადგურებიც მოიცვას.

ლოიალობის ბარათზე დამატებითი ფუნქციების განვითარება

ზოგადად ლოიალობის ბარათები გავლენას ახდენს, არამხოლოდ ბრენდის შერჩევაზე, არამედ შემდეგ ბრენდის მიმართ ლოიალობაზეც. კომპანია ,,ნეოგაზის'' მომხმარებლები აქტიურად იყენებენ ,,ნეოქარდს'' და დადებითად აფასებენ მიღებულ სარგებელს. იმისათვის, რომ ლოიალობის ბარათი ,,ნეოქარდის'' პირობები მიმზიდველი გახდეს უფრო მეტი მომხმარებლისთვის კომპანია გეგმავს მისი პირობების გამრავალფეროვნებას.

ჯგუფის მიერ წარმოებული კვლევებისა და განვითარების მიმოხილვა

2019 წლის განმავლობაში ჯგუფი არ ყოფილა ჩართული რაიმე კვლევის და განვითარების აქტივობაში.

ჯგუფის ფილიალების მიმოხილვა

ჰესები
2007 წლიდან სსეკ-მ დაიწყო ჰიდროელექტროსადგურების შეძენა და 2019 წლისათვის მის მფლობელობაშია უკვე 8 ჰიდროელექტრო სადგური. აქედან კომპანიის მიერ აშენდა რაჭა ჰესი და ალაზანი 2 ჰესი, ხოლო ალაზანი 1 ჰესს ჩაუტარდა სრული რეაბილიტაცია. 8 ჰიდრო სადგურის დადგმული სიმძლავრე 48.743 მგვტ-ია:

რიწეულა ჰესი - ექსპლუატაციაში 1956 წელს შევიდა, სამივე ჰიდრო აგრეგატის დადგმული სიმძლავრეა ჯამში 6.32 მგვტ.
რაჭა ჰესი - აშენდა ენერგეტიკული კორპორაციის მიერ და ექსპლუატაციაში შევიდა 2013 წელს და დადგმული სიმძლავრეა 11 მგვტ.
ბჟუჟა ჰესი - 1956 წლიდანაა ექსპლუატაციაში შესული და შეუძლია 12.24 მგვტ. ელექტროენერგია გამოიმუშაოს.
ალაზანი 1 - ჰესს სსეკ-მ ჩაუტარა რეაბილიტაცია და განახლებული ჰესი ექსპლუატაციაში 2011 წლიდან შევიდა. მისი დადგმული სიმძლავრე ჯამში შეადგენს 6.064 მგვტ-ს.
ალაზანი 2 - ჰესი აშენდა ასევე 2011 წელს და მისი დადგმული სიმძლავრეა 6.064 მგვტ.
კახარეთი ჰესი - აშენდა 1949 წელს და 1950 წლიდან გამოიმუშავებს 2.08 მგვტ. ელექტროენერგიას.
იგოეთი ჰესი - ექსპლუტაციაშია 1955 წლიდან 1.775 მგვტ. სიმძლავრით.
ტირიფონი ჰესი - მშენებლობა დასრულდა 1950 წელს და ორი ჰიდროაგრეგატი გამოიმუშავებს ჯამში 3.2 მგვტ. ელექტრონერგიას.

თბოსადგურები
სსეკ-ს მფლობელობაშია გარდაბანში მდებარე თბოელექტროსადგურის მესამე და მეოთხე ბლოკები.
მესამე ბლოკი აშენდა და ექსპლუტაციაში შევიდა 1965 წელს და 2019 წელს მისმა გენერაციამ შეადგინა 225,368,880 კვტ/სთ.

მეოთხე ბლოკი ფუნქციონირებს 1967 წლიდან და 2019 წელს გამოიმუშავა 226,064,520 კვტ/სთ. ელექტროენერგია.

გაზგასამართი სადგურები

ასევე ენერგეტიკულის ჯგუფი მოიცავს თავის მხრივ „ნეოგაზი“ ჯგუფს, რომელიც წარმოადგენს ენერგეტიკულის შვილობილ კომპანიას. „ნეოგაზი“ ჯგუფი აერთიანებს 24 გაზგასამართ სადგურს (შვილობილების ჩათვლით) საქართველოს სხვადასხვა რეგიონში. (იხ. დანართი N1) მათ მთავარ საოპერაციო საქმიანობას წარმოადგენს შეკუმშული ბუნებრივი აირის რეალიზაცია, თუმცა 2019 წელს დაემატა ახალი პროდუქტი თხევადი გაზის სახით, რისი რეალიზაციაც ასევე ხდება მოცემულ სადგურებზე. (იხ. დანართი N2)
ასევე საქართველოს სხვადასხვა ტერიტორიაზე მდებარეობის ჯგუფის სხვა შვილობილები, როგორებიცაა შპს „სიპაუერი“, შპს „ფაუერ თრეიდი“, შპს „ჯორჯიან ჰიდრო ფაუერი, შპს „იქს გაზი“, შპს „პაუერ ექსპორტი“ და შპს „ჯიეკ სოლუშენსი“.

ჯგუფის ძირითადი ფინანსური და არაფინანსური მაჩვენებლები

(თანხები გამოხატულია ათას ლარში)

	2019 წელი	2018 წელი
შემოსავალი	**148,219**	**126,718**
მთლიანი (ზარალი)/მოგება	**31,392**	**41,011**
წმინდა მოგება	**(108,793)**	**21,342**
მთლიანი მოგება (%)	**21.18%**	**32,36 %**

წმინდა ზარალის ზრდა 2019 წელს უმეტესწილად გამოწვეულია შვილობილი კომპანიის, შპს „სი პაუერის“ ძირითადი საშუალებების გაუფასურებით.

რაც შეეხება არაფინანსურ მაჩვენებლებს, დიდი ყურადღება ექცევა გარემოს დაცვის საკითხებს, როგორც ძირითად ტერიტორიაზე ასევე ინფრასტრუქტურულ ერთეულებში. შემუშავებულია: ნარჩენების მართვის გეგმა და შესაბამისად სახიფათო და არასახიფათო ნარჩენების სეპარირება და გეგმის შესაბამისად განკარგვა, გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმა, ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების გეგმა, ტარდება ღონისძიებები გარემოზე ზემოქმედების შესაბამისი დოკუმენტაციის დასკვნით ნაწილში რეკომენდაციების შესრულებაზე,

ინფორმაცია საანგარიშგებო პერიოდში კომპანიის მიერ საკუთარი აქციების შეძენის შესახებ

2019 წლის განმავლობაში შპს „საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკულმა კომპანიამ“ დააფუძნა ორი შვილობილი კომპანია: შპს „ჯიეკ სოლუშენსი“ და შპს „ჯითი პაუერ ვენჩერსი“, რომლებშიც ფლობს 100% და 50%, შესაბამისად. შპს „ჯითი პაუერ ვენჩერსს“ 2019 წლის განმავლობაში ოპერაციები არ უწარმოებია.

კომპანიის ფინანსური და არაფინანსური რისკების მიმოხილვა და შესაბამისი მექანიზმები რისკების მენეჯმენტისთვის

ჯგუფში რისკების მართვა ხორციელდება ფინანსურ, ოპერაციულ და იურიდიულ რისკებთან დაკავშირებით.
ფინანსური რისკის ერთ-ერთ შემადგენელ ნაწილს წარმოადგენს **საკრედიტო რისკი,** რაც რისკია იმისა, რომ კონტრაგენტი ვერ გადაუხდის კომპანიას საკუთარ ვალდებულებებს, როდესაც გადახდის დრო მოვა. ფინანსური აქტივები, რომლებიც საკრედიტო რისკის მთავარ გამომწვევ ფაქტორებს წარმოადგენენ ძირითადად შედგება გაცემული სესხებისგან, სავაჭრო მოთხოვნებისა და ფულისა და ფულის ეკვივალენტებისგან. ჯგუფს შემუშავებული აქვს პროცედურები იმის უზრუნველსაყოფად, რომ მხოლოდ დადებითი საკრედიტო ისტორიის მქონე კონტრაგენტებს მიაწოდოს საქონელი ან შესთავაზოს გადახდის ალტერნატიული გზები (მაგალითად წინასწარ გადახდები). დებიტორული დავალიანების საბალანსო ღირებულება, ფული და ფულის ეკვივალენტები და გაცემული სესხები წარმოადგენენ საკრედიტო რისკის მაქსიმალურ ოდენობას. მიუხედავად იმისა, რომ დებიტორული დავალიანებისა და გაცემული სესხების შეგროვებაზე შეიძლება გავლენა იქონიოს ეკონომიკურმა ფაქტორებმა, ხელმძღვანელობა მიიჩნევს, რომ ჯგუფისთვის ზიანის მნიშვნელოვანი რისკი არ არსებობს, გარდა იმისა, რაც აღრიცხულია როგორც ფინანსური აქტივების გაუფასურების რეზერვი.

საბაზრო რისკი. ჯგუფზე გავლენას ახდენს ბაზარზე არსებული რისკებიც. საბაზრო რისკები უმეტესად უკავშირდება საბაზრო ძალებით განსაზღვრულ ფასებს საქონელზე და ამით ქმნის ლიმიტებს ფასზე, რომელიც შეიძლება დააკისრო მომხმარებელს. მიუხედავად იმისა, რომ ჯგუფს აქვს გავლენა ამ ფასებზე, საბითუმო

მომხმარებლებისთვის, მისი გავლენა იზღუდება ისეთი კონკურენტების ქმედებებით, როგორიცაა შპს „სოკარ გაზი“ (მთავარი ეროვნული საბითუმო გაზის მომწოდებლები).

საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში, ბუნებრივი აირი ძირითადად შესყიდული იყო შპს. „გაზ თრეიდინგისგან“ და შპს. „სოკარ გაზ ექსპორტ-იმპორტისგან“ ფულადი ანაზღაურებით. მათგან ბუნებრივი აირის შესყიდვის ფასი შეთანხმებულია წინასწარ.

გარდა ამისა, ჯგუფს აქვს ღია სავალუტო პოზიცია, რომელიც მერყეობს ზოგადი და კონკრეტული ბაზრის მოძრაობების შესაბამისად. მენეჯმენტი ადგენს ლიმიტებს რისკის იმ ოდენობაზე, რომელიც შეიძლება რომ ტოლერილებულ იქნას, რაც რეგულარულად მონიტორინგის ქვეშაა. თუმცა, ამ მიდგომის გამოყენებამ შეიძლება ვერ შეზღუდოს ზარალი ამ ფარგლებს მიღმა, უფრო მნიშვნელოვნად, ბაზრის არახელსაყრელად მოძრაობის შემთხვევაში.

გეოგრაფიული რისკი. ჯგუფის აქტივები მდებარეობს საქართველოში. ქვეყანა განაგრძობს განვითარებადი ბაზრის გარკვეული მახასიათებლების ჩვენებას. ამგვარად, კომპანიაზე ზემოქმედებას ახდენს საქართველოში არსებული ბიზნეს გარემოს გაუარესების რისკები.

ჯგუფი ასევე, ნაწილობრივ დამოკიდებულია საქართველოსა და რეგიონის ქვეყნების ურთიერთობების განვითარებაზე. ნებისმიერმა მოვლენამ, რომელიც გავლენას მოახდენს ბუნებრივი აირის ფასზე, შეიძლება საფრთხე შეუქმნას კომპანიას, განაგრძოს ბიზნესი ჩვეულებისამებრ. ამასთანავე, ჯგუფზე ცუდი ზეგავლენა შეიძლება იქონიოს იმ ფაქტმა, რომ თუ მთავრობა შეზღუდავს ელექტროენერგიის ექსპორტს საქართველოდან, ჯგუფის მომგებიანი ბარტერული ტრანზაქციები შეიზღუდება.

სავალუტო რისკი

სავალუტო რისკთან დაკავშირებით, ხელმძღვანელობა ადგენს ლიმიტებს რისკის დონეზე ვალუტასთან დაკავშირებით და მთლიანობაში. პოზიციების მონიტორინგი ხორციელდება ყოველთვიურად.

ლიკვიდობის რისკი. გონივრული ლიკვიდობის რისკის მართვა გულისხმობს საკმარისი ფულადი სახსრების შენარჩუნებას და დაფინანსების ხელმისაწვდომობას ერთობლივი საკრედიტო ობიექტების ადეკვატური თანხის ოდენობით.

ჯგუფი ახდენს ლიკვიდობის რისკის მართვას სესხებზე წვდომის შენარჩუნებით და მუდმივი პროგნოზირებისა და რეალური ფულადი ნაკადების მოძრაობის მონიტორინგის გზით. ფულადი ნაკადების მოძრაობის პროგნოზირება ხორციელდება ჯგუფის საოპერაციო ერთეულებში და ჯამდება ჯგუფის ფინანსების მიხედვით. ასეთი პროგნოზები ითვალისწინებენ ჯგუფის რეფინანსირების გეგმებს. ჯგუფის ფინანსების განყოფილება მონიტორინგს უწევს ჯგუფის ლიკვიდობის მოთხოვნებს, რომ უზრუნველყოს საკმარისი ფულის ქონა საკუთარი საოპერაციო მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად და დაიტოვოს საკმარისი არეალი იმისათვის, რომ არ დაარღვიოს სესხების ლიმიტები.

ქვემოთ მოყვანილ ცხრილში ვალდებულებები გაანალიზებულია მათი დარჩენილი საკონტრაქტო ვადების მიხედვით. დაფარვის ცხრილში გაწერილი თანხები არის ხელშეკრულების არადისკონტირებული ფულადი ნაკადები, მათ შორის სესხის ვალდებულებები. ასეთი არადისკონტირებული ოდენობები განსხვავდება ფინანსურ უწყისებში ნაჩვენები ოდენობებისგან, რადგან იქ მოცემული ოდენობები დისკონტირებულია.
როდესაც გადასახდელი თანხა არ არის ფიქსირებული, თანხა წარმოდგენილია საანგარიშგებო თარიღში არსებული პირობების მითითებით. უცხოური ვალუტის გადახდები გადაყვანილია საანგარიშგებო თარიღში არსებული გაცვლითი კურსებით.

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ვადიანობის ანალიზი შემდეგნაირია:

ათასობით ლარში	1 წელზე ნაკლები	1-იდან 2 წლამდე	2-იდან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	24,876	-	-	-	**24,876**
აღებული სესხები	76,516	15,068	26,860	-	**118,444**
სულ ფინანსური ვალდებულებები	**101,392**	**15,068**	**26,860**	**-**	**143,320**

მენეჯმენტი მიიჩნევს, რომ ჯგუფის ლიკვიდობის გაზრდა მოხდება კომერციული ბანკების მიერ ახალი საკრედიტო ხაზების მოპოვებით ან არსებული სესხების საპროცენტო განაკვეთების შემცირებით, ხარჯების მართვის გაუმჯობესებით, აქტივობის გაზრდით და აქტიურად ახალი კონტრაქტების მოძიებით.

საპროცენტო განაკვეთის რისკი. საპროცენტო განაკვეთის რისკი არის ჯგუფის ფინანსური მდგომარეობის ცვლილება საპროცენტო განაკვეთების უარყოფითი მოძრაობის მიმართ, რაც გამოიხატება მოზიდული სახსრების ან/და ფულადი სახსრებიდან მიღებული შემოსავლების შემცირებით. ჯგუფს არ გააჩნია ფორმალური პოლიტიკა, თუ რა პროპორციით უნდა იყოს ფიქსირებული და ცვლადი სესხები ჯგუფში. თუმცა, ყველა სესხის საპროცენტო განაკვეთი ფიქსირებულია გარდა „თიბისი ბანკისგან“ (ყოფილი ბანკი რესპუბლიკის სესხი), საქართველოს ბანკისგან და სს. პაშა ბანკ ჯორჯიასგან აღებული სესხებისა, რომელთა საპროცენტო განაკვეთი 6 თვიან LIBOR-ზეა მიბმული.

ამ ცვლილებების შედეგად შეიძლება გაიზარდოს საპროცენტო მარჟები, მაგრამ შეიძლება შემცირდეს ან წავიდეს ზარალში იმ შემთხვევაში, როდესაც მოულოდნელი მოძრაობები წარმოიქმნება ბაზარზე. ჯგუფი არ აკეთებს მისი საპროცენტო განაკვეთის რისკის ჰეჯირებას.

დამატებითი ინფორმაცია კომპანიის შესახებ

ახალი პროგრამები
„ქსელის წესების“ მოთხოვნის თანახმად, 2019 წელს დაიწყო ახალი ტირისტორული აღგზნების სისტემების მონტაჟი სსეკ-ს კუთვნილ ჰესებსა და თბოელექტრო სადგურის ბლოკებზე. აღნიშნული სისტემის დამონტაჟება ჰესებზე და ბლოკზე უზრუნველყოფს ოპერაციის საიმედოობას, სტაბილურობას და იძლევა სწრაფი რეაგირების საშუალებას.

SCADA სისტემის დანერგვა
დისპეჩერიზაციის ლიცენზიატსა და ელექტროენერგეტიკული სისტემის მონაწილეებს შორის კომუნიკაციის გაუმჯობესების მიზნით სსეკ-მ დაიწყო SCADA-ს მონაცემთა გადაცემის სისტემის განთავსება ჰესებზე, რომლის დანიშნულებაა ჰესებში მიმდინარე სამრეწველო პროცესის მეთვალყურეობა რეალურ დროში. 2018 წელს აღნიშნული სისტემა მოეწყო რაჭის, რიცეულას და ბჟუჟა ჰესებზე.

სოციალური პასუხისმგებლობა
საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკული კორპორაცია როგორც ჰოლდინგი საქართველოს ინდუსტრიული ჯგუფის შვილობილი კომპანია აქტიურადაა ჩართული მშობელი კომპანიის ქოლგის ქვეშ განხორციელებულ სხვადასხვა სოციალურ თუ საქველმოქმედო აქტივობებში. იქნება ეს სოციალური თემატიკის, საგანმანათლებლო, სპორტული თუ ეკოლოგიური.

დანართი N1

"ნეოგაზის" ავტო გაზგასამართი სადგურების მისამართები

"ნეოგაზის" სტაციონარი სადგურები:

1. საბურთალო უნივერსიტეტი 1 - ქ. თბილისი, უნივერსიტეტის ქ. N6
2. საბურთალო უნივერსიტეტი 2 - ქ. თბილისი, უნივერსიტეტის ქ. N6
3. საბურთალო ქავთარაძე 1 - ქ. თბილისი, ქავთარაძის ქ. N19
4. საბურთალო ხიდები - ქ. თბილისი, მდ. მტკვრის მარჯვენა სანაპირო ბაქტერიოფაგისკენ ჩასასვლელი გზის მიმდებარედ
5. ორთაჭალა - ქ. თბილისი, გულუას ქ. N22
6. ვარკეთილი - ქ. თბილისი ჯავახეთის ქუჩაზე ვარკეთილის 3-ის საცხოვრებელი რაიონის III მ/რ - ის მოპირდაპირედ
7. აეროპორტი - ქ. თბილისი, კახეთის გზატკეცილზე მშენებარე თხევადი გაზით გასამართი სადგურის მიმებარედ
8. დიღომი - ქ. თბილისი, საქართველოს სამხედრო გზასა და გლდანში გადასახვევი გზის გადაკვეთასთან
9. ავჭალა - ქ. თბილისი, სარაჯიშვილის გამწზირი N 39
10. ლოჭინი - გარდაბნის რაიონი, სოფელი მარტყოფი
11. მარნეული - ქ. მარნეული, 26 მაისის ქ.
12. ველისციხე - გურჯაანის რაიონი, სოფელი მუკუზანი
13. თელავი - ქ. თელავი თბილისის გზატკეცილი
14. ნატახტარი - მცხეთის რაიონი, სოფელი წეროვანი
15. ახალციხე - ქ. ახალციხე, ახალქალაქის გზატკეცილი N2
16. ხაშური - ქ. ხაშური, გორგასალის ქ. N30
17. ზესტაფონი - ზესტაფონის რაიონი, სოფელი არგვეთა
18. ქუთაისი - ქ. ქუთაისი, გუგუნავას ქ. N1
19. სამტრედია - ქ. სამტრედია, სანავარდოს ქ.
20. ქობულეთი - ქობულეთის რაიონი, სოფელი გვარა
21. გორი - ქ. გორი, სტალინის გამზირის დასაწყისი
22. ახალქალაქი - ახალქალაქი, ვაჩიანის გზატკეცილი (ციხესთან)
23. შპს ,,იბერგაზი'' - თბილისი, ქინძმარაულის 12
24. შპს ,,დელტა პე'' - თბილისი, ქსნის ქუჩის დასაწყისი

"ნეოგაზის" მოძრავი სადგურები:

1. გლდანი 1 - ქ. თბილისი, გლდანი მე-5 და მე-6 მკ.რ -ს შორის
2. გლდანი 2 - ქ. თბილისი, გლდანი მე-5 და მე-6 მკ.რ-ს შორის
3. თემქა - ქ. თბილისი, თემქის დას. მე-3 მ/რ, მე-5 კვ. N25 ა
4. რუსთავი - ქ. რუსთავი, აღმაშენებლის და ფანცულაიას ქუჩის მიმდ. ტერიტორია
5. მარტყოფი - გარდაბნის რაიონი, სოფელი მარტყოფი
6. სართიჭალა - გარდაბნის რაიონი, სოფელი სართიჭალა
7. ზემო ხოდაშენი - ახმეტის რაიონი, სოფელი ზემო ხოდაშენი
8. ვარდისუბანი - თელავის რ-ნი, სოფ ვარდისუბანი
9. გურჯაანი - ქ. გურჯაანი, სანაპიროს ქ. N16
10. გომი - ხაშურის რაიონი, სოფელი გომი, საჩხერის გადასახვევი
11. ქარელი - ქარელის რაიონი, სოფ. ბებნისი
12. სამტრედია - ქ. სამტრედია, კოსტავას ქ. N3
13. ოზურგეთი - ქ. ოზურგეთი, აღმაშენებლის ქუჩა N74

დანართი N2
„ნეოგაზის" თხევადი გაზის სადგურების ჩამონათვალი:

1. საბურთალო უნივერსიტეტი - ქ. თბილისი, უნივერსიტეტის ქ. N1
2. აეროპორტი - ქ. თბილისი, კახეთის გზატკეცილზე მშენებარე თხევადი გაზით გასამართი სადგურის მიმებარედ
3. დიღომი - ქ. თბილისი, საქართველოს სამხედრო გზასა და გლდანში გადასახვევი გზის გადაკვეთასთან
4. გლდანი 1 - ქ. თბილისი, გლდანი მე-5 და მე-6 მკ.რ -ს შორის
5. ნატახტარი - მცხეთის რაიონი, სოფელი წეროვანი
6. ლოჭინი - გარდაბნის რაიონი, სოფელი მარტყოფი
7. ზესტაფონი - ზესტაფონის რაიონი, სოფელი არგვეთა
8. სამტრედია - ქ. სამტრედია, სანავარდოს ქ.
9. თელავი - ქ. თელავი თბილისის გზატკეცილი
10. ახალციხე - ქ. ახალციხე, ახალქალაქის გზატკეცილი N2
11. ქუთაისი - ქ. ქუთაისი, გუგუნავას ქ. N1
12. ველისციხე - გურჯაანის რაიონი, სოფელი მუკუზანი
13. ქობულეთი - 74, აღმაშენებელის ქუჩა, ოზურეთი
14. გორი - სტალინის ქუჩის დასაწყისი, გორი

საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკული კორპორაცია ჯგუფი

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება, მმართველობის ანგარიში და დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა 2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისათვის

ჯგუფი საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკული კორპორაცია

სარჩევი

გვერდი

ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობის ანგარიში 2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებისა და მმართველობის ანგარიშის მომზადებასა და დამტკიცებაზე 1

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა 2-4

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება 2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისათვის

კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიში 5
კონსოლიდირებული მოგება-ზარალისა და სხვა სრული შემოსავლების ანგარიში 6
კონსოლიდირებული კაპიტალის ცვლილებების ანგარიში 7
კონსოლიდირებული ფულადი ნაკადების მოძრაობის ანგარიში 8

ახსნა-განმარტებითი შენიშვნები ფინანსურ ანგარიშგებაზე:

1. შესავალი 9
2. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების შეჯამება 10
3. კრიტიკული სააღრიცხვო შეფასებები და შეფასების განუსაზღვრელობის ძირითადი წყაროები 23
4. ახალი და შესწორებული ფინანსური აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტებისა (ფასს) ინტერპრეტაციების გამოყენება 25
5. უწყვეტი საწარმო 29
6. ძირითადი საშუალებები 30
7. გამოყენების უფლების მატარებელი აქტივები და ფინანსური იჯარის ვალდებულებები 31
8. საინვესტიციო ქონება 32
9. გაცემული სესხები 33
10. მარაგები 36
11. სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები 36
12. გასაყიდად განკუთვნილი გრძელვადიანი აქტივები 38
13. ფული და ფულის ეკვივალენტები 39
14. საწესდებო კაპიტალი 39
15. აღებული სესხები 40
16. სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები 41
17. შემოსავალი 42
18. გაყიდული საქონლის თვითღირებულება 43
19. გაყიდვისა და დისტრიბუციის ხარჯები 43
20. ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები 44
21. სხვა საოპერაციო ხარჯები, წმინდა 44
22. ფინანსური ხარჯები 45
23. ფინანსური რისკის მართვა 46
24. ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება 49
25. პირობითი და შესაძლო ვალდებულებები 50
26. ტრანზაქციები დაკავშირებულ მხარეებთან 51
27. მოვლენები საანგარიშგებო თარიღის შემდგომ 54

მმართველობის კონსოლიდირებული ანგარიში 55

ჯგუფი „საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკული კორპორაცია“

ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობის ანგარიში კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და დამტკიცებაზე
2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებაზე, რომელიც სამართლიანად ასახავს „საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკული კორპორაციისა“ და მისი შვილობილების („ჯგუფი“) ფინანსურ მდგომარეობას 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მის მიერ წარმოებული ოპერაციების შედეგებს, მისი ოპერაციების კონსოლიდირებულ შედეგებს, კაპიტალის ცვლილებისა და ფულადი ნაკადების მოძრაობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებას 2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია:

- მართებული ბუღალტრული პრინციპების არჩევასა და მათ თანმიმდევრულ შესრულებაზე;
- ინფორმაციის წარდგენაზე, ბუღალტრული პოლიტიკის ჩათვლით, რომელიც უზრუნველყოფს მართებულ, საიმედო, შესადარის და გასაგებ ინფორმაციას;
- დამატებითი ინფორმაციის წარდგენის უზრუნველყოფაზე, იმ შემთხვევაში, თუ ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების სპეციფიური მოთხოვნები არ არის საკმარისი იმისათვის, რომ მომხმარებელმა გააანალიზოს კონკრეტული გარიგების, სხვა მოვლენებისა და პირობების გავლენა ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ მდგომარეობასა და ფინანსურ შედეგებზე;
- ჯგუფის მიერ ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვების პრინციპის საფუძველზე მუშაობის უნარის შეფასებაზე.

ხელმძღვანელობა აგრეთვე პასუხისმგებელია:

- ჯგუფში ეფექტური და მყარი შიდა კონტროლის სისტემის შემუშავებაზე, დანერგვასა და შენარჩუნებაზე;
- ისეთი ბუღალტრული ჩანაწერების წარმოებაზე, რომელიც წარმოადგენს და ხსნის ჯგუფის გარიგებებს და ნებისმიერ დროს უზრუნველყოფს ჯგუფის კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის საკმარისი სიზუსტით წარდგენას და კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტებთან შესაბამისობას.
- სავალდებულო ბუღალტრული ჩანაწერების წარმოებაზე ადგილობრივი კანონმდებლობისა და ბუღალტრული სტანდარტების შესაბამისად;
- ჯგუფის აქტივების უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფად საჭირო ქმედებების განხორციელებაზე; და
- თაღლითობისა და სხვა დარღვევების აღმოჩენასა და თავიდან აცილებაზე.

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მოთხოვნების შესაბამისად მმართველობის კონსოლიდირებული ანგარიშის მომზადებაზე და ისეთი შიდა კონტროლის არსებობაზე რომელიც, მისი აზრით აუცილებელია თაღლითობისა თუ შეცდომებით გამოწვეული მცდარი ინფორმაციისგან თავისუფალი მმართველობის კონსოლიდირებული ანგარიშის მოსამზადებლად.

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია:

- 2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლის მმართველობის კონსოლიდირებული ანგარიში მზადდება ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მოთხოვნების შესაბამისად;
- 2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლის მმართველობის კონსოლიდირებული ანგარიში მოიცავს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონით გათვალისწინებულ ინფორმაციას;
- მმართველობის კონსოლიდირებულ ანგარიშში მოცემული ინფორმაცია, ყველა არსებითი თვალსაზრისით, შეესაბამება 2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლის აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებას.

ჯგუფის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება და მმართველობის კონსოლიდირებული ანგარიში 2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის დამტკიცებულია მენეჯმენტის მიერ 2020 წლის 28 დეკემბერს.

მენეჯმენტის სახელით:

მალხაზ იასეშვილი ადმინისტრაციული დირექტორი	თეონა კორტი მთავარი ბუღალტერი
2020 წლის 28 დეკემბერი თბილისი, საქართველო	2020 წლის 28 დეკემბერი თბილისი, საქართველო

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

ჯგუფი საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკული კორპორაციის მფლობელებს:

მოსაზრება

ჩვენ ჩავატარეთ შპს „საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკული კორპორაციისა“ („კომპანია“) და მისი შვილობილი კომპანიების („ჯგუფი“) კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც მოიცავს ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშს 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე სხვა სრული შემოსავლების, კაპიტალის ცვლილებებისა და ფულადი ნაკადების მოძრაობის კონსოლიდირებულ ანგარიშებს ამავე თარიღით დასრულებული წლისათვის და ახსნა-განმარტებით შენიშვნებს ბუღალტრული აღრიცხვის პოლიტიკის ძირითადი პრინციპების ჩათვლით.

ჩვენი აზრით, კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ მდგომარეობას 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მისი საქმიანობის შედეგებსა და ფულადი ნაკადების მოძრაობას მოცემული თარიღით დასრულებული წლისათვის ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების (ფასს) შესაბამისად.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტი ჩატარდა აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების (ასს) შესაბამისად. აღნიშნული სტანდარტებით განსაზღვრული ჩვენი პასუხისმგებლობა განმარტებულია ჩვენი ანგარიშის ქვეთავში „აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“. ჩვენ ვმოქმედებდით ჯგუფისგან დამოუკიდებლად, როგორც ამას მოითხოვს ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს დოკუმენტი „პროფესიონალ ბუღალტერთა ეთიკის კოდექსი“ (ბბეკ კოდექსი) და საქართველოში აუდიტის განხორციელებისას საჭირო ეთიკური მოთხოვნები. შესაბამისად, ჩვენ მიერ შესრულებული ეთიკური ვალდებულებები შეესაბამებოდა როგორც ბბეკ კოდექსის, აგრეთვე აღნიშნული მოთხოვნებით განსაზღვრულ სტანდარტებს. ჩვენი ღრმა რწმენით, ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისია პროფესიული დასკვნის გასაკეთებლად.

ხელმძღვანელობისა და კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე პასუხისმგებელ პირთა მოვალეობები

ხელმძღვანელობა მოვალეა, მოამზადოს და ობიექტურად წარმოადგინოს კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად და უზრუნველყოს იმგვარი შიდა კონტროლის სისტემის არსებობა, რომელიც, მისი აზრით, აუცილებელია ისეთი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს შეცდომით და თაღლითობით გამოწვეულ არსებით უზუსტობებს.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, ხელმძღვანელობა მოვალეა, შეაფასოს ჯგუფის მხრიდან საქმიანობის გაგრძელების (უწყვეტი საწარმოს პრინციპის) უნარი, აგრეთვე, აუცილებლობის შემთხვევაში, განმარტოს უწყვეტი საწარმოს პრინციპთან დაკავშირებული საკითხები და აღნიშნული პრინციპი გამოიყენოს ბუღალტრული აღრიცხვის საფუძვლად გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ხელმძღვანელობა ან მიზნად ისახავს ჯგუფის ლიკვიდაციას თუ საქმიანობის შეწყვეტას, ან არ გააჩნია ამისგან განსხვავებული ქმედების რეალისტური ალტერნატივა.

ზედამხედველობაზე პასუხისმგებელი პირები მოვალენი არიან, უზედამხედველონ ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგების პროცესს.

აუდიტორის მოვალეობები კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის პროცესში

ჩვენი ამოცანაა, მოვიპოვოთ იმის საფუძვლიანი რწმუნება, რომ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მთლიანობაში არ შეიცავს შეცდომით და თაღლითობით გამოწვეულ არსებით უზუსტობებს და გავცეთ აუდიტორული დასკვნა, რომელიც ჩვენი თვალსაზრისის გამომხატველი იქნება. საფუძვლიანი რწმუნება მაღალი ხარისხის რწმუნებაა წარმოადგენს, მაგრამ, ამავდროულად, არ არის იმის გარანტია, რომ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტებით ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს არსებითი ხასიათის უზუსტობას ასეთის არსებობის შემთხვევაში. უზუსტობები შეიძლება წარმოიშვას როგორც თაღლითობის, აგრეთვე შეცდომის შედეგად და არსებითად ითვლება მაშინ, როდესაც, დამოუკიდებლად

თუ ერთობლივად, შეიძლება პოტენციურად ზეგავლენას ახდენდეს ამ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების საფუძველზე მის მომხმარებელთა მიერ მიღებულ ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე.

აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების საფუძველზე, აუდიტის მთელი პროცესის განმავლობაში გამოვთქვამთ პროფესიულ თვალსაზრისს და ვინარჩუნებთ პროფესიულ სკეპტიციზმს. გარდა ამისა:

- ჩვენ ამოვიცნობთ და ვაფასებთ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში თაღლითობითა თუ შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობის რისკებს; ვგეგმავთ და ვატარებთ აუდიტის პროცედურებს ამ რისკებზე რეაგირების თვალსაზრისით და მოვიპოვებთ ისეთ აუდიტორულ მტკიცებულებას, რაც საკმარისი და ადეკვატური საფუძველი იქნება ჩვენი დასკვნის ჩამოსაყალიბებლად. თაღლითობით გამოწვეული არსებითი უზუსტობის ვერშემჩნევის რისკი შეცდომის შედეგად გაპარული არსებითი უზუსტობის ვერშემჩნევის რისკს აღემატება, რადგან თაღლითობა შეიძლება ხდებოდეს საიდუმლო გარიგების, გაყალბების, ინფორმაციის წინასწარგანზრახული გამოტოვების, ინფორმაციის არასწორად წარმოდგენის ან შიდა კონტროლის მექანიზმის დარღვევის გზით;
- მოცემული ვითარებისათვის შესაფერისი აუდიტის პროცედურების დაგეგმვის მიზნით, ვიქმნით წარმოდგენას არსებული შიდა კონტროლის მექანიზმების თაობაზე, რაც არ გულისხმობს ჯგუფის შიდა კონტროლის ეფექტურობის თაობაზე აზრის გამოთქმის განზრახვას;
- ვაფასებთ ბუღალტრული აღრიცხვის გამოყენებული პოლიტიკების შესაბამისობას და ხელმძღვანელობის მიერ გაკეთებული ბუღალტრული პროგნოზებისა და განმარტებების მართებულობას;
- ვაკეთებთ დასკვნას ხელმძღვანელობის მხრიდან აღრიცხვის უწყვეტი საწარმოს პრინციპზე საფუძველზე წარმოების თაობაზე და, მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებების საფუძველზე, გამოვთქვამთ თვალსაზრისს, არსებობს თუ არა არსებითი ხასიათის განუსაზღვრელობა ისეთ პირობებთან თუ მოვლენებთან მიმართებაში, რამაც შეიძლება ეჭვქვეშ დააყენოს ჯგუფის უნარი, გააგრძელოს საქმიანობა. თუ ჩვენი დასკვნის მიხედვით, არსებითი განუსაზღვრელობა არსებობს, ჩვენ ვალდებულები ვართ, ჩვენ მიერ შემუშავებულ აუდიტორის ანგარიშში ყურადღება გავამახვილოთ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში მოცემულ განმარტებებზე, ხოლო თუ ამგვარი განმარტებები არასაკმარისია, შევცვალოთ კიდეც დასკვნა. ჩვენი დასკვნები ეფუძნება აუდიტორის ანგარიშის მომზადების თარიღისათვის მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებას. თუმცა, მას შემდეგ, მომავალში დამდგარმა მოვლენებმა თუ გარემოებებმა შეიძლება ჯგუფი აიძულოს, შეწყვიტოს მოქმედი საწარმოს პრინციპით მოქმედება.
- ვაფასებთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მთლიან სტრუქტურას, შინაარსსა და წარმოდგენის ფორმას, მათ შორის განმარტებებს და ასევე იმას, თუ როგორ შეესაბამება კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მიერ შესაბამისი ტრანზაქციებისა და მოვლენების ასახვა ინფორმაციის ობიექტურად წარმოდგენის პრინციპს.

სხვა საკითხებს შორის, ჩვენ ზედამხედველობაზე პასუხისმგებელ პირებს ვატყობინებთ აუდიტის დაგეგმილ შინაარსსა და განრიგს, ასევე აუდიტის შედეგად მოპოვებულ მტკიცებულებებს, მათ შორის, შიდა კონტროლში აუდიტის დროს აღმოჩენილ მნიშვნელოვან ხარვეზებს.

დასკვნა სხვა სამართლებრივი და მარეგულირებელი მოთხოვნების თაობაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მოთხოვნების („კანონი“) შესაბამისად მმართველობის კონსოლიდირებული ანგარიშის მომზადებაზე და ისეთი შიდა კონტროლის არსებობაზე რომელიც, მისი აზრით აუცილებელია თაღლითობისა თუ შეცდომებით გამოწვეული მცდარი ინფორმაციისგან თავისუფალი მმართველობის კონსოლიდირებული ანგარიშის მოსამზადებლად.

ჩვენ ჩავატარეთ პროცედურები იმის შესამოწმებლად, არის თუ არა მმართველობის კონსოლიდირებული ანგარიში მომზადებული კანონის მოთხოვნების შესაბამისად და მოიცავს თუ არა იგი კანონით გათვალისწინებულ ინფორმაციას.
პროცედურები შევარჩიეთ და ჩავატარეთ საკუთარი შეფასებების საფუძველზე მათ შორის, გამოკითხვების, დოკუმენტაციის ანალიზისა და შემოწმების, კანონის მოთხოვნებთან ჯგუფის პოლიტიკების, პროცედურების, მეთოდოლოგიებისა და ანგარიშგებული ინფორმაციის შედარებით, აგრეთვე რაოდენობრივი მონაცემებისა და სხვა ინფორმაციის გადათვლის, შედარებისა და შეჯამების საფუძველზე.

ჩვენი აზრით:

- 2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლის მმართველობის კონსოლიდირებული ანგარიში მომზადებულია ბუღალტრული აღრიცხვის, ფინანსური ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მოთხოვნების შესაბამისად;
- 2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლის მმართველობის კონსოლიდირებულ ანგარიშში შესულია ბუღალტრული აღრიცხვის, ფინანსური ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული ინფორმაცია;
- მმართველობის კონსოლიდირებულ ანგარიშში შესული ინფორმაცია ყველა არსებითი თვალსაზრისით შეესაბამება 2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლის ფინანსურ ანგარიშგებას.

სტუარტ ლეიტონ
დელოიტი და ტუშის სახელით

2020 წლის 28 დეკემბერი
თბილისი, საქართველო

ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიში
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

ათასობით ლარში	შენიშვნები	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი
აქტივები			
გრძელვადიანი აქტივები			
ძირითადი საშუალებები	6	143,112	251,257
არამატერიალური აქტივები		449	535
გამოყენების უფლების მატარებელი აქტივები	7	1,664	-
საინვესტიციო ქონება	8	6,481	6,022
გუდვილი		726	726
ინვესტიციები ასოცირებულ პირებში		688	708
გაცემული სესხები	9	9,988	7
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	11	13,292	-
სხვა გრძელვადიანი აქტივები		369	1,588
სულ გრძელვადიანი აქტივები		**176,769**	**260,843**
მიმდინარე აქტივები			
მარაგები	10	7,993	8,199
გაცემული სესხები	9	27,426	38,135
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	11	29,909	16,750
წინსწრებით დაფარული საგადასახადო ვალდებულებები		1,139	828
გასაყიდად განკუთვნილი გრძელვადიანი აქტივები	12	-	53,532
შეზღუდული ფული	13	14,645	-
ფული და ფულის ეკვივალენტები	13	11,276	1,211
სულ მიმდინარე აქტივები		**92,388**	**118,655**
სულ აქტივები		**269,157**	**379,498**
კაპიტალი			
საწესდებო კაპიტალი	14	7,720	7,720
გაუნაწილებელი მოგება		119,391	243,343
კაპიტალი, რომელიც ეკუთვნის:			
ჯგუფის მფლობელებს		127,111	251,063
არაკონტროლირებადი წილის მფლობელებს		955	1,486
სულ კაპიტალი		**128,066**	**252,549**
ვალდებულებები			
გრძელვადიანი ვალდებულებები			
აღებული სესხები	15	36,560	45,710
საიჯარო ვალდებულება		1,460	-
სულ გრძელვადიანი ვალდებულებები		**38,020**	**45,710**
მიმდინარე ვალდებულებები			
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	16	25,794	20,023
საიჯარო ვალდებულება	7	452	-
საგადასახადო ვალდებულებები		3,707	2,646
აღებული სესხები	15	73,118	58,570
სულ მიმდინარე ვალდებულებები		**103,071**	**81,239**
სულ ვალდებულებები		**141,091**	**126,949**
სულ ვალდებულებები და კაპიტალი		**269,157**	**379,498**

დამტკიცდა და მენეჯმენტის სახელით 2020 წლის 28 დეკემბერს ხელი მოაწერეს:

მალხაზ იასეშვილი
ადმინისტრაციული დირექტორი

2020 წლის 28 დეკემბერი
თბილისი, საქართველო

თეონა კორტი
მთავარი ბუღალტერი

2020 წლის 28 დეკემბერი
თბილისი, საქართველო

9-54 გვერდამდე მოცემული თანხმლები შენიშვნები წარმოადგენს ამ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელ ნაწილს.

მოგება-ზარალისა და სხვა სრული შემოსავლების კონსოლიდირებული ანგარიში
2019 წლის 31 დეკემბრისთვის დამთავრებული წლისთვის

ათასობით ლარში	შენიშვნები	2019	2018
შემოსავალი	17	148,219	126,718
გაყიდული საქონლის თვითღირებულება	18	(116,827)	(85,707)
საერთო მოგება		**31,392**	**41,011**
გაყიდვისა და დისტრიბუციის ხარჯები	19	(13,636)	(13,536)
ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები	20	(11,289)	(9,732)
სხვა საოპერაციო ხარჯები, წმინდა	21	(110,009)	(1,549)
საოპერაციო (ზარალი)/მოგება		**(103,542)**	**16,194**
საინვესტიციო ქონების გადაფასებისგან მიღებული მოგება	8	459	13,204
ფინანსური შემოსავალი		4,564	3,382
ფინანსური ხარჯები	22	(10,358)	(11,591)
ასოცირებული პირების მოგების წილი		84	153
(ზარალი)/მოგება დაბეგვრამდე		**(108,793)**	**21,342**
მოგების გადასახადის შემოსავალი		-	-
მთელი წლის (ზარალი)/მოგება		**(108,793)**	**21,342**
სხვა სრული შემოსავალი		-	-
მთლიანი სრული (ზარალი)/მოგება		**(108,793)**	**21,342**
მთლიანი სრული (ზარალი)/მოგება, რომელიც ეკუთვნის:			
ჯგუფის მფლობელებს		(108,349)	21,590
არაკონტროლირებადი წილის მფლობელებს		(444)	(248)
მთლიანი სრული (ზარალი)/მოგება		**(108,793)**	**21,342**

დამტკიცდა და მენეჯმენტის სახელით 2020 წლის 28 დეკემბერს ხელი მოაწერეს:

მალხაზ იასეშვილი
ადმინისტრაციული დირექტორი

2020 წლის 28 დეკემბერი
თბილისი, საქართველო

თეონა კორტი
მთავარი ბუღალტერი

2020 წლის 28 დეკემბერი
თბილისი, საქართველო

9-54 გვერდამდე მოცემული თანხმლები შენიშვნები წარმოადგენს ამ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელ ნაწილს.

კაპიტალის ცვლილებების კონსოლიდირებული ანგარიში
2019 წლის 31 დეკემბერს დამთავრებული წლისთვის

	მიეკუთვნება ჯგუფის მფლობელს				
ათასობით ლარში	საწესდებო კაპიტალი	გაუნაწილებელი მოგება	სულ	არაკონტროლირებადი წილი	სულ
2018 წლის 1 იანვარს	**7,720**	**226,253**	**233,973**	**1,792**	**235,765**
მთლიანი სრული მოგება	-	21,590	**21,590**	(248)	**21,342**
გამოცხადებული დივიდენდები	-	(4,500)	**(4,500)**	(58)	**(4,558)**
2018 წლის 31 დეკემბერს	**7,720**	**243,343**	**251,063**	**1,486**	**252,549**
მთლიანი სრული ზარალი	-	(108,349)	**(108,349)**	(444)	**(108,793)**
გამოცხადებული დივიდენდები	-	(3,970)	**(3,970)**	(87)	**(4,057)**
სხვა განაწილებები	-	(11,633)	**(11,633)**	-	**(11,633)**
2019 წლის 31 დეკემბერს	**7,720**	**119,391**	**127,111**	**955**	**128,066**

სხვა განაწილებები უკავშირდება ჯგუფის უშუალო მშობელის შვილობილ კომპანიაზე, შპს „საქნახშირზე“ გაცემული სესხების პატიებას 11,583 ათასი ლარის (შენიშვნა #9) ოდენობით. თანხის დანარჩენი ნაწილი უკავშირდება ჯგუფის უშუალო მშობელის შვილობილი კომპანიის, შპს „საქნახშირისათვის“ სავაჭრო მოთხოვნის პატიებას.

დამტკიცდა და მენეჯმენტის სახელით 2020 წლის 28 დეკემბერს ხელი მოაწერეს:

მალხაზ იასეშვილი
ადმინისტრაციული დირექტორი

2020 წლის 28 დეკემბერი
თბილისი, საქართველო

თეონა კორტი
მთავარი ბუღალტერი

2020 წლის 28 დეკემბერი
თბილისი, საქართველო

9-54 გვერდამდე მოცემული თანხმლები შენიშვნები წარმოადგენს ამ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელ ნაწილს.

ფულადი ნაკადების მოძრაობის კონსოლიდირებული ანგარიში
2019 წლის 31 დეკემბერს დამთავრებული წლისთვის

ათასობით ლარში	შენიშვნები	2019	2018
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობიდან			
მომხმარებლებისგან მიღებული ნაღდი ფული		156,247	143,246
მომწოდებლებისთვის გადახდილი ნაღდი ფული		(127,729)	(95,653)
თანამშრომლებისთვის გადახდილი ნაღდი ფული		(9,160)	(8,983)
საოპერაციო საქმიანობიდან გამომუშავებული ფულადი ნაკადები		**19,358**	**38,610**
გადახდილი საპროცენტო ხარჯი		(9,548)	(8,981)
გადახდილი საგადასახადო ვალდებულებები, წმინდა		(9,520)	(16,836)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფული, წმინდა		**290**	**12,793**
ფულადი ნაკადები საინვესტიციო საქმიანობიდან			
შეზღუდული ფულის ზრდა		(13,739)	-
ასოცირებული კომპანიებისგან მიღებული დივიდენდები		104	275
სესხების გაცემა		(40,171)	(16,228)
გაცემული სესხების დაფარვა		14,488	5,329
მიღებული საპროცენტო შემოსავალი		1,940	1,103
არამატერიალური აქტივების შეძენა		(12)	(337)
საინვესტიციო ქონების შეძენა		-	(409)
საინვესტიციო ქონების გაყიდვიდან მიღებული შემოსავალი			2,482
გასაყიდად განკუთვნილი გრძელვადიანი აქტივების რეალიზაცია		54,020	-
ძირითადი საშუალებების შეძენა		(2,642)	(6,309)
ძირითადი საშუალებების გაყიდვიდან მიღებული შემოსავალი		42	161
საინვესტიციო საქმიანობაში მიღებული/(გამოყენებული) ფული, წმინდა		**14,030**	**(13,933)**
ფულადი ნაკადები ფინანსური საქმიანობიდან			
სესხების აღება		32,742	27,495
სესხების დაფარვა		(33,459)	(23,289)
საიჯარო ვალდებულებების დაფარვა		(376)	-
გადახდილი დივიდენდები		(3,919)	(4,514)
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული ფული, წმინდა		**(5,012)**	**(308)**
წმინდა ზრდა/(კლება) ფულსა და ფულის ეკვივალენტებში		**9,308**	**(1,448)**
ფული და ფულის ეკვივალენტები წლის დასაწყისში		**1,211**	**2,652**
გაცვლითი კურსის ცვლილების ეფექტი ფულსა და ფულის ეკვივალენტებზე		757	7
ფული და ფულის ეკვივალენტები წლის ბოლოს		**11,276**	**1,211**

დამტკიცდა და მენეჯმენტის სახელით 2020 წლის 28 დეკემბერს ხელი მოაწერეს:

მალხაზ იასეშვილი
ადმინისტრაციული დირექტორი

2020 წლის 28 დეკემბერი
თბილისი, საქართველო

თეონა კორტი
მთავარი ბუღალტერი

2020 წლის 28 დეკემბერი
თბილისი, საქართველო

9-54 გვერდამდე მოცემული თანხმლები შენიშვნები წარმოადგენს ამ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელ ნაწილს.

1. შესავალი

შპს "საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკული კორპორაცია" ("კომპანია" ან "სსეკ") დაარსდა 2005 წლის 11 ივლისს და მდებარეობს საქართველოში. ჯგუფი და მისი შვილობილი კომპანიები ("ჯგუფი" ან "სსეკ ჯგუფი") ერთობლივად შექმნილია როგორც შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება საქართველოს კანონის შესაბამისად.

2019 და 2018 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფის უშუალო მშობელი კომპანიაა შპს. "ჰოლდინგი საქართველოს ინდუსტრიული ჯგუფი" და ჯგუფს საბოლოოდ აკონტროლებს ბატონი დავით ბეჟუაშვილი.

ძირითადი საქმიანობა. ჯგუფი არის საქართველოში რეგისტრირებული კომპანიების ჯგუფის დამფუძნებელი, რომელთა ძირითადი საქმიანობა მოიცავს მოიცავს ელექტროენერგიის გენერირებას, გაზგასამართი სადგურების ოპერირებას, საინჟინრო და გვერდით საკონსულტაციო საქმიანობას.

ელექტროენერგია გამომუშავდება თბოელექტროსადგურის ("თბილსრესის") და საქართველოს მასშტაბით მდებარე 8 ჰიდროელექტროსადგურის მიერ, რომლებიც კონტროლდება ჯგუფის მიერ. ელექტროენერგია იყიდება სხვადასხვა კერძო ჯგუფსა და სახელმწიფოს მფლობელობაში მყოფ ელექტროენერგიის ბაზრის კომერციულ ოპერატორზე („ესკო“). თბოელექტროსადგურის დადგმული სიმძლავრე 272 მეგავატია და მისი გასაყიდი ტარიფი დგინდება ნორმატიული აქტით. ჯგუფის მფლობელობაში არსებული თითოეული ჰიდროელექტროსადგურის დადგმული სიმძლავრე 13 მგვტ-ზე ნაკლებია და მათი ტარიფები დერეგულირებულია.
ჯგუფი ჩართულია ბარტერულ ტრანზაქციებში სომხეთში მოქმედი თბოელექტროსადგურის ოპერატორთან, რომლის მიხედვითაც სსეკ აწოდებს ელექტროენერგიას ბუნებრივი აირის სანაცვლოდ. ჯგუფი ბუნებრივ აირს ასევე ყიდულობს კავკასიის რეგიონში მოქმედი გაზის მომწოდებლებისგან, რომელთაც შეუძლიათ დიდი მოცულობის აირის მიწოდება. გაზის ძირითადი მომხმარებლები მსხვილი ქართული საწარმოები და გაზგასამართი სადგურების ქსელებია. ჯგუფი ასევე ჩართულია გაზის საცალო ვაჭრობაში საკუთარი გაზგასამართი სადგურების საშუალებით.

ჯგუფი არის საქართველოში რეგისტრირებული კომპანიების ჯგუფის მშობელი, რომელთა ძირითადი საქმიანობა მოიცავს საინვესტიციო ქონების განვითარებასა და გაყიდვას, გაზგასამართი სადგურების ოპერირებას, გაზზე მომუშავე ავტომანქანების ტესტირებას და ელექტროენერგიის გამომუშავებას.

ეს კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მოიცავს შემდეგ ძირითად შვილობილ კომპანიებს:

შვილობილი	2019 წლის 31 დეკემბერი, წილი/ხმის მიცემის უფლება	2018 წლის 31 დეკემბერი, წილი/ხმის მიცემის უფლება	ყიდვის/დაარსების წელი	ინსუსტრია
შპს. ბათუმი სითი	-	100.0%	2011	უძრავი ქონების განვითარება
შპს. ფაუერ თრეიდი	100.0%	100.0%	2012	ელექტროენერგიით ვაჭრობა
შპს. ნეოგაზი	100.0%	100.0%	2014	გაზგასამართი სადგურის მართვა
შპს. სი ფაუერი	100.0%	100.0%	2015	ელექტროენერგიის გამომუშავება
შპს „პაუერ ექსპორტი“	-	100.0%	2017	გაზზე მომუშავე ავტომანქანების ტესტირება
შპს. რიცეულაჰესი	88.5%	88.5%	2008	ელექტროენერგიის გამომუშავება
შპს. აჭარა ავტოგაზი	74.0%	74.0%	2009	გაზგასამართი სადგურის მართვა
შპს. მობილგორიგაზი	55.0%	55.0%	2011	გაზგასამართი სადგურის მართვა
შპს. ჯორჯიან ჰაიდრო ფაუერი - EPC	51.0%	51.0%	2012	ჰესების ინჟინერია
შპს. დელტა პე	50.0%	50.0%	2015	გაზგასამართი სადგურის მართვა
შპს. იქს გაზი	50.0%	50.0%	2012	გაზგასამართი სადგურის მართვა
შპს. ახალგაზი	50.0%	50.0%	2010	გაზგასამართი სადგურის მართვა
შპს. იბერგაზი	50.0%	50.0%	2010	გაზგასამართი სადგურის მართვა
შპს „ჯიეკ სოლუშენსი“	100%	-	2019	საინჟინრო და გვერდითი საკონსულტაციო საქმიანობა
შპს „ჯითი პაუერ ვენჩერსი“	50%	-	2019	საინჟინრო საქმიანობა

2019 წლის განმავლობაში კომპანიამ დააფუძნა ორი შვილობილი კომპანია, შპს „ჯიეკ სოლუშენსი“ და შპს „ჯითი პაუერ ვენჩერსი“, სადაც ფლობს წილის 100% და 50%, შესაბამისად. შპს „ჯითი პაეურ ვენჩერსს“ 2019 წლის განმავლობაში საქმიანობა არ განუხორციელებია.

2019 წლის განმავლობაში, ორი შვილობილი კომპანია, შპს „ბათუმი სითი“ და შპს „პაუერ ექსპორტი“ შეერწყა შპს „საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკულ კორპორაციას“.

რეგისტრირებული მისამართი და ბიზნესის წარმოების ადგილი. ჯგუფის რეგისტრირებული მისამართია სტალინის ქუჩა #66, თეთრიწყაროს რაიონი 2309, საქართველო. ჯგუფის ძირითადი საქმიანობის ადგილია დავით აღმაშენებლის #2, გარდაბანი, 1300, საქართველო.

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფში დასაქმებული იყო 961 თანამშრომელი (2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით - 984 თანამშრომელი).

2. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების შეჯამება

შესაბამისობის განცხადება. კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ფინანსური აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად.

მომზადების საფუძველი. კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ისტორიული ღირებულების საფუძველზე, გარდა იმ საინვესტიციო ქონებისა, რომელიც ფასდება გადაფასებული ღირებულებით. როგორც ეს აღწერილია ქვემოთ მოცემულ სააღრიცხვო პოლიტიკაში.

აქტივების ისტორიული ღირებულება ეფუძნება ამ აქტივების სანაცვლოდ მიცემული ფასეული აქტივების რეალურ ღირებულებას.

ძირითადი სააღრიცხვო პოლიტიკები ჩამოთვლილია ქვემოთ.

სამუშაო და საანგარიშგებო ვალუტა. საქართველოს ეროვნული ვალუტა არის ქართული ლარი ("ლარი"), რაც წარმოადგენს ჯგუფის ფუნქციურ ვალუტას, ასევე მისი შვილობილი კომპანიებისა და ასოცირებული პირებისთვის, რომელშიც წარმოდგენილია ჯგუფის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება. კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ყველა თანხა უახლოეს ათასზეა დამრგვალებული.

კონსოლიდაციის საფუძველი. კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება ითვალისწინებს ჯგუფისა და მისი შვილობილი კომპანიების მიერ კონტროლირებადი ჯგუფისა და ორგანიზაციების (მათ შორის, სტრუქტურული ერთეულების) ფინანსური ანგარიშგებას. კონტროლი მიღწეულია, როდესაც ჯგუფს:

- აქვს ძალაუფლება მეორე კომპანიაზე;
- აქვს უფლება ცვალებად შემოსავლებზე მისი ჩართულობიდან გამომდინარე მეორე ჯგუფში; და
- აქვს შესაძლებლობა გამოიყენოს ძალა, რომ გავლენა მოახდინოს შემოსავლებზე

ჯგუფი მუდმივად აფასებს, რამდენად აკონტროლებს მეორე ჯგუფს და თუ ახალი გარემოებები მიუთითებს, რომ შეიცვალა ერთ ან რამდენიმე კონტროლის გამომწვევი ელემენტი, რომლებიც ნახსენებია ზემოთ.

როდესაც ჯგუფი არ ფლობს ხმის უფლების მქონე აქციების უმრავლესობას ინვესტიციის ობიექტში, მას აქვს უფლებამოსილება ინვესტიციის ობიექტზე იმ შემთხვევაში, როდესაც ხმის უფლება საკმარისია იმისთვის, რომ მისცეს მას პრაქტიკული შესაძლებლობა, განკარგოს ინვესტიციის ობიექტის კონსოლიდირებული საქმიანობა ცალმხრივად. ჯგუფი განიხილავს ყველა შესაბამის ფაქტს და გარემოებებს, იმისათვის, რათა შეაფასოს არის თუ არა მისი ხმის უფლება საკმარისი შესაბამისი უფლებამოსილების, მათ შორის, შემდეგის მისაცემად:

- ჯგუფის მფლობელობაში არსებული ხმის უფლებების მოცულობა სხვა აქციონერების ხმის უფლებების მოცულობასთან და განაწილებასთან შედარებით;
- ჯგუფის, ხმის უფლების მქონე აქციების მფლობელი სხვა კომპანიების ან სხვა მხარეების პოტენციური ხმის უფლებები;
- სხვა საკონტრაქტო გარიგებებიდან წარმოქმნილი უფლებები; და

- რაიმე დამატებითი ფაქტები და გარემოებები, რომლებიც მიუთითებენ იმაზე, რომ ჯგუფს აქვს ან არ აქვს შესაბამისი პროცესების წარმართვის უნარი გადაწყვეტილებების მიღებისას, მათ შორის წინა აქციონერთა კრებებზე დაფიქსირებული ხმათა გადანაწილებები.

შვილობილი ჯგუფის კონსოლიდაცია იწყება, როდესაც ჯგუფი მოიპოვებს კონტროლს შვილობილ კომპანიაზე და წყდება, როდესაც ჯგუფი კარგავს კონტროლს შვილობილ კომპანიაზე. კერძოდ, წლის განმავლობაში შეძენილი ან განთავისუფლებული დამფინანსებლის შემოსავლები და ხარჯები შეტანილია მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში იმ დღიდან, როდესაც ჯგუფმა მოიპოვა კონტროლი შვილობილ კომპანიაზე და წყდება იმ დღიდან, როდესაც ჯგუფმა დაკარგა კონტროლი შვილობილ კომპანიაზე.

მოგება-ზარალისა და სხვა სრული შემოსავლის თითოეული კომპონენტი მიეკუთვნება ჯგუფის მფლობელებსა და არაკონტროლირებადი წილის მფლობელებს. ჯგუფის შვილობილი კომპანიების შემოსავალი მიეკუთვნება ჯგუფის მფლობელებსა და არაკონტროლირებადი წილის მფლობელებს, იმ შემთხვევაშიც კი, თუ არაკონტროლირებადი წილის მფლობელებს აქვთ საბალანსო დეფიციტი.

საჭიროების შემთხვევაში, კორექტირებები შედის შვილობილთა კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებებში, რათა თავიანთი საბუღალტრო პოლიტიკა შესაბამისობაში იყოს ჯგუფის საბუღალტრო პოლიტიკასთან.

ყველა ჯგუფის შიდა აქტივები, ვალდებულებები, კაპიტალი, შემოსავლები, ხარჯები და ფულის ნაკადის მოძრაობები ჯგუფის წევრ კომპანიებს შორის მთლიანად ელიმინირდება კონსოლიდაციისას.

ცვლილებები ჯგუფის საკუთრების წილში არსებულ შვილობილ კომპანიებში. ის ცვლილებები ჯგუფის საკუთრების წილში, რომლებსაც არ მოჰყვება შვილობილ კომპანიაზე კონტროლის დაკარგვა აღირიცხება როგორც კაპიტალის ტრანზაქციები. ჯგუფის ინტერესებისა და არაკონტროლირებადი წილის საბალანსო ღირებულებები იცვლება შვილობილი კომპანიების მიერ მათი ფარდობითი ინტერესების მიხედვით. ნებისმიერი განსხვავება, რომლითაც არაკონტროლირებადი წილი იცვლება და გადახდილი ან მიღებული აქტივის რეალურ ღირებულებას შორის აღიარებულია უშუალოდ კაპიტალში და მიეკუთვნება ჯგუფის მფლობელებს.

როცა ჯგუფი კარგავს კონტროლს შვილობილ კომპანიაზე, მოგება ან ზარალი ტრანზაქციიდან აღიარდება მოგება/ზარალის ანგარიშგებაში და იანგარიშება როგორც სხვაობა i) მიღებული კომპენსაციის და შენარჩუნებული წილის რეალური ღირებულებების ჯამურ თანხასა და ii)კონტროლის დაკარგვამდე არსებული შვილობილის აქტივების (გუდვილის ჩათვლით) და ვალდებულებების ნარჩენ ღირებულებას და არაკონტროლირებად წილს შორის. ყველა თანხა აღიარებული შვილობილთან დაკავშირებით ადრე, როგორც სხვა საერთო შემოსავალი, აღირიცხება ისე როგორც აღირიცხებოდა ჯგუფს რომ პირდაპირ გაეყიდა შვილობილთან დაკავშირებული აქტივები და ვალდებულებები (გადაკლასიფიცირდება მოგება/ზარალში ან კაპიტალის რომელიმე სხვა კატეგორიაში შესაბამისი ფასს-ის შესაბამისი სტანდარტის მიხედვით). კონტროლის დაკარგვის მომენტში, ყოფილ შვილობილში შენარჩუნებული ინვესტიციის რეალური ღირებულება ჩაითვლება შემდგომში როგორც, რეალური ღირებულება თავდაპირველი აღიარებისას, ბასს 39-ის მიხედვით ინვესტიციის შემდგომ პერიოდებში აღრიცხვისათვის, როცა რელევანტურია, ღირებულებად ინვესტიციის ასოცირებულ ჯგუფში ან ერთობლივ საწარმოში.

ბიზნეს კომბინაციები. სხვადასხვა ბიზნესების შეძენა აღირიცხება შესყიდვის მეთოდით. გადაცემული კომპენსაცია ბიზნეს კომბინაციის დროს აღირიცხება რეალური ღირებულებით და იანგარიშება როგორც შეძენის თარიღში არსებული აქტივების რეალური ღირებულებისა ჯამი, რაც ჯგუფმა გასცა, ვალდებულებების რაც ჯგუფმა გასწია ყოფილ მფლობელებზე და კაპიტალისა, რაც ჯგუფმა შეიტანა კონტროლის სანაცვლოდ. შეძენასთან დაკავშირებული ხარჯები ზოგადად აღიარდება მოგება/ზარალში გაწევის მომენტში.

შეძენის თარიღში, შეძენილი იდენტიფიცირებადი აქტივები და ვალდებულებები აღიარდება რეალური ღირებულებით, გარდა ამისა:

- გადავადებული საგადასახადო აქტივები ან ვალდებულებები და თანამშრომელთა სარგებლის პროგრამებთან დაკავშირებული აქტივები ან ვალდებულებები, რომლებიც აღიარდება და იზომება ბასს 12 -ის და ბასს 19-ის მიხედვით შესაბამისად;
- ვალდებულებები ან წილობრივი ინსტრუმენტები, დაკავშირებული შეძენილი ბიზნესის წილებზე დაფუძნებული გადახდის პროგრამებთან ან ჯგუფის წილებზე დაფუძნებული გადახდის

პროგრამებთან, რომელმაც უნდა ჩაანაცვლოს შეძენილი ბიზნესის წილებზე დაფუძნებული გადახდის პროგრამები. ასეთი ვალდებულებები და კაპიტალის ინსტუმენტები აღირიცხება ფასს 2 -ის „წილებზე დაფუძნებული ანაზღაურება“ მიხედვით, შეძენის მომენტში.

- აქტივები (ან გასაყიდი ჯგუფები) რომლებიც კლასიფიცირდება როგორც გასაყიდი ფასს 5-ის „გრძელვადიანი აქტივები გამზადებული გასაყიდად და შეწყვეტილი ოპერაციები „ მიხედვით და შესაბამისად იზომება მოცემული სტანდარტის მიხედვით.

გუდვილი ფასდება როგორც სხვაობა გადაცემული კომპენსაციის, შესყიდვის ობიექტში არაკონტროლირებად წილების მოცულობისა და შემსყიდველის მიერ შესყიდვის ობიექტში მანამდე ფლობილი წილის რეალურ ღირებულების ჯამსა და შესყიდვის დღეს შესყიდული აქტივებისა და ნაკისრი ვალდებულებების ღირებულებების სხვაობას შორის. თუ გადაფასების შემდეგ შესყიდვის დღეს არსებული შესყიდული აქტივებისა და ნაკისრი ვალდებულებების სხვაობა აჭარბებს გადაცემული კომპენსაციის, შესყიდვის ობიექტში არაკონტროლირებადი წილების მოცულობისა და შემსყიდველის მიერ შესყიდვის ობიექტში მანამდე ფლობილი წილის რეალურ ღირებულების ჯამს, ეს სხვაობა დაუყოვნებლივ აისახება მოგება-ზარალში როგორც სარფიანი შესყიდვით მიღებული მოგება.

არაკონტროლირებადი წილები, რომლებიც წარმოადგენს არსებულ წილებს და მფლობელს უფლებას აძლევს, მიიღონ პროპორციული წილი ობიექტის წმინდა აქტივებიდან ლიკვიდაციის შემთხვევაში, შესაძლებელია, თავიდან აისახოს ან რეალური ღირებულებით, ან შესყიდვის ობიექტის არსებული წმინდა ატივების აღიარებული ღირებულების იმ წილით, რომლებიც არაკონტროლირებადი წილების პროპორციულია. აღრიცხვის საფუძელი შეირჩევა თითოეული ტრანზაქციისათვის. არაკონტროლირებადი წილის სხვა სახეობები აისახება რეალური ღირებულებით, ან სხვა ფასს-ით გათვალისწინებული მიდგომით.

როდესაც კომპენსაცია, რომელსაც მყიდველი საწარმო გადასცემს შესყიდული საწარმოს სანაცვლოდ, შეიცავს აქტივებს ან ვალდებულებებს, რომლებიც წარმოშობილია პირობითი კომპენსაციის გარიგებით, მყიდველმა საწარმომ შეძენის თარიღისთვის განსაზღვრული პირობითი კომპენსაციის რეალური ღირებულება უნდა აღიაროს, როგორც შეძენილი საწარმოს სანაცვლოდ გადაცემული კომპენსაციის ნაწილი. შეფასების პერიოდის განმავლობაში, მყიდველმა საწარმომ რეტროსპექტიულად უნდა დააკორექტიროს შეძენის თარიღით აღიარებული პირობითი თანხები გუდვილთან მიმართებით. შეფასების პერიოდის განმავლობაში გაკეთებული კორექტირებები წარმოადგენს კორექტირებებს რომლებიც შეძენის თარიღისთვის არსებული ფაქტებისა და ვითარების შესახებ ახალი ინფორმაციის მიღების შედეგად წარმოიშვა (შეფასების პერიოდმა არ უნდა გადააჭარბოს შეძენის თარიღიდან ერთ წელს).

შეფასების პერიოდის დამთავრების შემდეგ, რეალურ ღირებულებაში ცვლილების აღრიცხვა დამოკიდებულია იმაზე, თუ როგორ კლასიფიცირდება პირობითი კომპენსაცია. თუ ის კლასიფიცირდება როგორც კაპიტალი, გადაფასება არ ხდება, ხოლო თუ კლასიფიცირდება როგორც აქტივი ან ვალდებულება, შეფასება უნდა მოხდეს ბასს 39 ან ბასს 37 სტანდარტების მიხედვით, ხოლო შესაბამისი შემოსულობის ან ზარალის აღიარება უნდა მოხდეს მოგებაში ან ზარალში.

ეტაპობრივად განხორციელებულ საწარმოთა გაერთიანებაში მყიდველმა საწარმომ მისი ადრინდელი სააქციო წილი შეძენილ საწარმოში უნდა გადააფასოს შეძენის თარიღისთვის გამოთვლილ რეალურ ღირებულებამდე და საჭიროებისამებრ, მოგებაში ან ზარალში აღიაროს მიღებული შემოსულობა ან ზარალი თუ ასეთი არსებობს. წინა საანგარიშგებო პერიოდში მყიდველ საწარმოს შეიძლება სხვა სრულ შემოსავალში ჰქონდეს აღიარებული შეძენილ საწარმოში თავისი სააქციო წილის ღირებულების ცვლილებები. ასეთ შემთხვევაში, სხვა სრულ შემოსავალში აღიარებული თანხა იმავე საფუძვლით უნდა აღიარდეს, როგორც იმ შემთხვევაში იქნებოდა საჭირო თუ მყიდველი საწარმო პირდაპირ გაასხვისებდა თავის ადრინდელ სააქციო წილს.

თუ საწარმოთა გაერთიანების საწყისი აღრიცხვა დასრულებული არ არის იმ საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს, როდესაც გაერთიანებას აქვს ადგილი, მყიდველმა საწარმომ ფინანსურ ანგარიშგებაში უნდა აჩვენოს პირობითი თანხები. შეფასების პერიოდის განმავლობაში, პირობითი თანხები შეიძლება დაკორექტირდეს (იხ. ზემოთ), ან საწარმომ უნდა აღიაროს დამატებითი აქტივები და ვალდებულებები, თუ მიღებულია ახალი ინფორმაცია შეძენის თარიღისთვის არსებული ფაქტებისა და ვითარების შესახებ, რომელიც თუ მაშინ იქნებოდა ცნობილი, განაპირობებდა ამ აქტივებისა და ვალდებულებების აღიარებას ამ თარიღისთვის.

გუდვილი. ბიზნესის შესყიდვით წარმოშობილი გუდვილი აღირიცხება შესყიდვის დღეს განსაზღვრული თვითღირებულებით, აკუმულირებული გაუფასურების ზარალის გამოკლებით (ამგვარი ზარალის არსებობისას).

გაუფასურებაზე შემოწმების მიზნებისათვის, ხდება გუდვილის განაწილება ჯგუფის ფულის გამომმუშავებელ ერთეულებზე ან მათ ჯგუფებზე, რომლებიც სავარაუდოდ სარგებელს მიიღებს კომბინაციის სინერგიის შედეგად.

ფულადი ნაკადების გამომმუშავებელი ერთეული, რომელზეც მოხდა გუდვილის განაწილება, გაუფასურებაზე მოწმდება ყოველწლიურად ან იმ შემთხვევაში, როდესაც არსებობს ერთეულის გაუფასურების ნიშანი. თუ ერთეულის აღდგენადი ღირებულება მის საბალანსო ღირებულებაზე ნაკლებია, ამ ერთეულზე განაწილებული გუდვილის საბალანსო ღირებულება მცირდება გაუფასურების ზარალის ოდენობით, იგივე ოდენობით შემდეგ პროპორციულად მცირდება ამ ერთეულის სხვა აქტივები, მათი საბალანსო ღირებულების მიხედვით. გუდვილის გაუფასურების ზარალი აისახება პირდაპირ მოგება-ზარალში. გუდვილზე აღიარებული გაუფასურების ზარალი მომდევნო პერიოდებში არ აღდგება.

ფულადი ნაკადების გამომმუშავებელი ერთეულის გაყიდვისას, მოგება ან ზარალის გამოანგარიშებაში გუდვილის პროპორციული ნაწილიც გაითვალისწინება.

შვილობილი კომპანიების შესყიდვა ერთობლივ კონტროლქვეშ არსებული პირებისგან. შვილობილი კომპანიების შესყიდვა ერთობლივ კონტროლქვეშ არსებული პირებისგან აღირიცხება წინამორბედის ღირებულებების მეთოდით. შესყიდული პირების შედეგების ინტეგრირება ხდება ერთობლივ კონტროლქვეშ არსებულ პირებს შორის ბიზნესების გაერთიანების დღიდან. ერთობლივი კონტროლიდან გადატანილი შვილობილი ჯგუფის აქტივები და ვალდებულებები აღირიცხება წინამორბედი პირის საბალანსო ღირებულებით. წინამორბედ პირად ითვლება ის უმაღლესი ანგარიშმგები პირი, რომლის ანგარიშგებაშიც ხდებოდა შვილობილი ჯგუფის ფასს ფინანსური ინფორმაციის კონსოლიდირება. ამ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში აგრეთვე ასახულია წინამორბედი პირის თავდაპირველი შესყიდვებისათვის დამახასიათებელი გუდვილი. სხვაობა წმინა აქტივების საბალანსო ღირებულებას, წინამორბედი პირის გუდვილის ჩათვლით, და შესყიდვაში გადახდილ კომპენსაციას შორის, ამ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში აღრიცხულია როგორც გაუნაწილებელი მოგების კორექტირება საკუთარ კაპიტალში.

ასოცირებული პირები. ასოცირებული პირები არიან კომპანიები, რომლებზეც ჯგუფს აქვს მნიშვნელოვანი გავლენა (პირდაპირ ან არაპირდაპირ), მაგრამ არა კონტროლი. ასოცირებულ კომპანიებში ინვესტიციების აღრიცხვა ხდება საბუღალტრო კაპიტალის მეთოდით და თავდაპირველად აღიარებულია მისი ღირებულებით. ასოცირებული კომპანიებისგან მიღებული დივიდენდები ამცირებს ასოცირებულ პირებში არსებული ინვესტიციების საბალანსო ღირებულებას. ასოცირებული პირის წმინდა აქტივებში მომხდარი შეძენის შემდგომი სხვა ცვლილებები ჯგუფი წილში აღიარებულია შემდეგნაირად: (1) ასოცირებული ჯგუფის მოგება-ზარალის ჯგუფის წილი ასახულია მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებასა და სხვა სრულ შემოსავალში როგორც ასოცირებული ჯგუფის წილი. (2) სხვა სრული შემოსავლის ჯგუფის წილი აღიარებულია სხვა სრულ შემოსავალში და ცალკე არის წარმოდგენილი. (3) ასოცირებული კომპანიების წმინდა აქტივების საბალანსო ღირებულების ყველა სხვა ცვლილება ჯგუფის წილში აღიარებულია მოგება-ზარალში ასოცირებული კომპანიების შედეგად მიღებული წილის ფარგლებში.

თუმცა, როდესაც ასოცირებული ჯგუფის ზარალი უტოლდება ან აღემატება ჯგუფის წილის პროცენტს ასოცირებულ ჯგუფში, რომელშიც შედის ნებისმიერი სხვა არაუზრუნველყოფილი მოთხოვნები, ჯგუფი არ აღიარებს მასზე მეტ ზარალს, იმ შემთხვევაში თუკი ჯგუფს არ დაუფარავს ვალდებულებები ან არ განახორციელა გადახდა ასოცირებული ჯგუფის ნაცვლად.

ჯგუფსა და ასოცირებულ ჯგუფს შორის განხორციელებული ტრანზაქციებიდან გამოწვეული არარეალიზებული მოგება ბათილდება იმდენად, რამდენიც არის ჯგუფის პროცენტი ასოცირებულ ჯგუფში; არარეალიზებული ზარალი ასევე ბათილდება იმ შემთხვევაში თუ ტრანზაქცია არ ასახავს გადაცემული აქტივის გაუფასურების მტკიცებულებას.

უცხოური ვალუტა. ჯგუფის თითოეული ინდივიდუალური ჯგუფის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, ისეთი ვალუტა რომელიც განსხვავდება ჯგუფის ფუნქციონალური ვალუტისაგან (უცხოური ვალუტა) აღიარებულია ტრანზაქციის თარიღში არსებული საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი გაცვლითი კურსით. ანგარიშგების ყოველი პერიოდის ბოლოს, უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული ფულადი ნაკადები გადაყვანილია მოცემულ თარიღში არსებული საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი კურსით. რეალური ღირებულებით აღიარებული არაფულადი ნაკადები, რომლებიც დენომინირებულია უცხოურ ვალუტაში, გადაყვანილია საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი კურსით იმ თარიღში, როდესაც მატი რეალური ღირებულება იქნა

დადგენილი. გაცვლითი კურსით კონვერტაცია არ ეხება იმ არაფულად ნაკადებს, რომლებიც უცხოურ ვალუტაში განსაზღვრულია ისტორიული ღირებულებით.

ფულადი ნაკადების საკურსო სხვაობები აღიარებულია მოგება-ზარალში იმ პერიოდში რომელშიც ისინი წარმოიშვება, გარდა უცხოურ ვალუტაში არსებული სესხების საკურსო სხვაობებისა, რომლებიც ეხება კონსტრუქციის ქვეშ მყოფ, მომავალში პროდუქტიული გამოყენებისთვის არსებულ აქტივებს, რომლებიც მოცულია იმ აქტივების ღირებულებებში, როდესაც ისინი განიხილება, როგორც უცხოურ ვალუტაში არსებული სესხების საპროცენტო ხარჯების კორექტირება.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას ჯგუფის მიერ გამოყენებული გაცვლითი კურსები შემდეგნაირია:

	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი
ლარი/1 აშშ დოლარი	2.8677	2.6766
ლარი/1 ევრო	3.2095	3.0701

ამჟამად ქართული ლარი საქართველოს გარეთ, ქვეყნების უმრავლესობაში თავისუფლად კონვერტირებადი ვალუტა არ არის.

ძირითადი საშუალებები. ძირითადი საშუალებები წარმოდგენილია როგორც ღირებულებას გამოკლებული აკუმულირებული ცვეთა და სადაც საჭიროა გაუფასურების რეზერვი.

ძირითადი საშუალებების მთავარი ნაწილების ან კომპონენტების გამოცვლის ხარჯები კაპიტალიზირდება და ხდება ჩანაცვლებული ნაწილების თავიდან მოშორება. შემდგომი ხარჯები კაპიტალიზირდება თუკი ხარჯებიდან წარმოიშვება მომავალი ეკონომიკური სარგებელი. შეკეთება შენარჩუნების უმნიშვნელო ღირებულება აღიარდება ხარჯებში განხორციელების დროს.

ანგარიშგების ყოველი პერიოდის ბოლოს მენეჯმენტი აფასებს არის თუ არა ძირითადი საშუალებების გაუფასურების რაიმე ინდიკატორი. ასეთის არსებობის შემთხვევაში, მენეჯმენტი ახორციელებს აღდგენის თანხის ხარჯთაღრიცხვას, რომელიც განსაზღვრულია როგორც აქტივის რეალურ ღირებულებას გამოკლებული ხარჯები და გამოყენების ღირებულებას შორის უფრო მაღალი. საბალანსო ღირებულება აღდგენად ღირებულებამდე მცირდება, ხოლო გაუფასურების ზარალი წლის მოგება-ზარალში აღიარდება. წინა წლებში აქტივზე აღიარებული გაუფასურების ზარალი აღდგება იმ შემთხვევაში, როდესაც ადგილი ჰქონდა ცვლილებას აქტივის გამოყენებული ღირებულების ან რეალური ღირებულებისა და გაყიდვის ხარჯების სხვაობის გაანგარიშებაში.

რეალიზაციიდან მიღებული მოგება-ზარალი განსაზღვრულია საბალანსო ღირებულების ცვლილების შედარებიდან გამომდინარე და აღიარებულია მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებასა და სხვა სრულ შემოსავლებში სხვა საოპერაციო შემოსავალსა და ხარჯების ფარგლებში.

ცვეთა. მიწაზე ცვეთის დარიცხვა არ ხდება. ძირითადი საშუალებების სხვა ნივთებზე ცვეთის კალკულაცია ხდება წრფივი მეთოდით, რათა ღირებულება განაწილდეს მათ სასარგებლო სასიცოცხლო ვადაზე ნარჩენ ღირებულებამდე:

	სასარგებლო გამოყენების ვადა
შენობები და კონსტრუქციები	10-დან 50 წლამდე
ჰიდროტექნიკური სტრუქტურები	5-დან 60 წლამდე
გაზის მილსადენები	5-დან 40 წლამდე
მანქანა დანადგარები	5-დან 30 წლამდე
ავტომობილები - მძიმე სატვირთო მანქანები	5-დან 20 წლამდე
ავტომობილები - მსუბუქი მანქანები	5-დან 15 წლამდე
ავეჯი და სხვა ინვენტარი	2-დან 10 წლამდე

აქტივის ნარჩენი ღირებულება არის განსაზღვრული რაოდენობა, რასაც ჯგუფი მიიღებს აქტივის რეალიზაციიდან გამოკლებული გაყიდვისთვის საჭირო ხარჯები, იმ შემთხვევაში თუკი აქტივი იქნება მისი

სასარგებლო სასიცოცხლო ვადის ამოწურვის პერიოდში. ანგარიშგების ყოველი პერიოდის ბოლოს აქტივის ნარჩენი ღირებულება და სასარგებლო სასიცოცხლო ვადა საჭიროების შემთხვევაში გადაიხედება და კორექტირდება.

საინვესტიციო ქონება. საინვესტიციო ქონება არის ჯგუფის მფლობელობაში მყოფი ქონება, რათა მიიღოს საიჯარო შემოსავალი ან კაპიტალის ზრდა ან ორივე და რომელიც არ არის ჯგუფის მიერ დაკავებული. საინვესტიციო ქონება თავდაპირველად აღიარებულია მისი ღირებულებით და შემდგომ ხდება გადაფასება განახლებული რეალური ღირებულებით რათა ანგარიშგების პერიოდის ბოლოს ასახავდეს საბაზრო პირობებს.

ჯგუფის საინვესტიციო ქონების საბაზრო ღირებულება განისაზღვრება დამოუკიდებელი შემფასებლების საანგარიშო მოხსენებით, რომლებიც ფლობენ შესაბამის აღიარებულ პროფესიულ კვალიფიკაციას და გააჩნიათ უახლესი გამოცდილება მსგავსი მდებარეობისა და კატეგორიის ქონების შეფასებაში.

გამომუშავებული საიჯარო შემოსავალი აღრიცხულია წლის მოგება-ზარალში სხვა საოპერაციო შემოსავლების ფარგლებში. საინვესტიციო ქონების რეალური ღირებულებების ცვლილებიდან გამოწვეული მოგება-ზარალი აღრიცხულია წლის მოგება-ზარალში და წარმოდგენილია ცალკე.

საინვესტიციო ქონების ჩამოწერა ხდება მისი რეალიზაციიდან შემდგომ ან მაშინ როცა საინვესტიციო ქონება მუდმივად გამოუყენებელია და მისგან მომავალი ეკონომიკური სარგებელი მოსალოდნელი არ არის. ქონების ჩამოწერით მიღებული ნებისმიერი მოგება ან ზარალი (გამოითვლება როგორც სხვაობა წმინდა რეალიზაციასა და აქტივის საბალანსო ღირებულებას შორის) შედის მოგება-ზარალში იმ პერიოდში, როდესაც მოხდა ქონების ჩამოწერა.

თუკი საინვესტიციო ქონებას დაიკავებს მფლობელი, ის რეკლასიფიცირდება როგორც ძირითადი საშუალება და რეკლასიფიცირების თარიღში მისი საბალანსო ღირებულება გახდება მისი ჩათვლილი ღირებულება საბუღალტრო მიზნებისთვის.

შემდგომი ხარჯები კაპიტალიზირდება აქტივების საბალანსო ღირებულებაზე მხოლოდ მაშინ, როდესაც ხარჯებთან დაკავშირებული მომავალი ეკონომიკური სარგებლის მოტანა ჯგუფისთვის სავარაუდოა და შესაძლებელია ღირებულების საიმედოდ განსაზღვრა. ყველა სხვა შეკეთება შენარჩუნების ღირებულება აღიარდება ხარჯებში განხორციელების დროს.

გასაყიდად განკუთვნილი გრძელვადიანი აქტივები. გრძელვადიანი აქტივები გასაყიდად განკუთვნილად კლასიფიცირდება, თუ მათი საბალანსო ღირებულების ამოღება უნდა მოხდეს, ძირითადად, გაყიდვის ტრანზაქციის და არა - მოხმარების შედეგად. ეს პირობა დაკმაყოფილებულად ითვლება მხოლოდ მაშინ, როდესაც აქტივი გასაყიდად დაუყოვნებლივ არის მზად არსებულ მდგომარეობაში მხოლოდ ისეთი პირობებით, რომლებიც ჩვეულებრივ დამახასიათებელია ამგვარი აქტივების გაყიდვისას და მისი გაყიდვა საკმარისად სავარაუდოა. ამავდროულად, მენეჯმენტს მტკიცედ უნდა ჰქონდეს გადაწყვეტილი გაყიდვა, რისი დასრულებულ გაყიდვად აღიარებაც უნდა მოხდეს კლასიფიკაციის თარიღიდან ერთი წლის განმავლობაში.

გასაყიდად განკუთვნილად კლასიფიცირებული გრძელვადიანი აქტივები ფასდება მათ წინა საბალანსო ღირებულებასა და რეალური ღირებულებისა და გაყიდვის ხარჯების სხვაობას შორის უმცირესი ოდენობით.

იჯარა - გამოიყენებოდა 2019 წლის 1 იანვრამდე

საოპერაციო იჯარა. როდესაც ჯგუფი არის მოიჯარე იჯარაში, რომელიც არ ითვალისწინებს საკუთრებასთან დაკავშირებული თითქმის ყველა რისკისა და სარგებლის მეიჯარიდან ჯგუფისთვის გადაცემას, მთლიანი გადახდილი საიჯარო თანხები აღირიცხება მოცემული წლის მოგებაში ან ზარალში სწორხაზოვანი მეთოდით საიჯარო ურთიერთობის ვადაში. საიჯარო ვადა არის ის არაგაუქმებადი ვადა, რომლითაც მოიჯარემ ხელშეკრულების საფუძველზე იჯარით აიღო აქტივი იმ დამატებით ვადებთან ერთად, რომლებითაც მოიჯარე უფლებამოსილია გააგრძელოს აქტივის იჯარა შემდგომი ანაზრაურებით თუ მის გარეშე, როცა საიჯარო ურთიერთობის დასაწყისში გონივრულად ნათელია, რომ მოიჯარე ისარგებლებს ამ უფლებამოსილებით.

იჯარა - გამოიყენება 2019 წლის 1 იანვრის შემდეგ

იმას, არის თუ არა კონტრაქტი იჯარა ან შეიცავს თუ არა იგი იჯარას, ჯგუფი ადგენს კონტრაქტის მოქმედების დაწყებისას. გამოყენების უფლების მატარებელი აქტივი და შესაბამისი საიჯარო ვალდებულება აღიარდება ყველა იმ საიჯარო გარიგებაში, რომელშიც კომპანია გამოდის როგორც მოიჯარე. აღნიშნული არ ეხება მოკლევადიან იჯარებს (განიმარტება, როგორც 12 თვიანი ან უფრო მოკლე ვადის იჯარა) და დაბალღირებულებიანი აქტივების იჯარებს (როგორებიცაა ტაბლეტები და პერსონალური კომპიუტერები, მცირე საოფისე ავეჯი და ტელეფონები). ამ უკანასკნელის შემთხვევაში, საიჯარო გადასახადი აღირიცხება როგორც საოპერაციო ხარჯი წრფივად იჯარის მთელი ვადის განმავლობაში, თუ სისტემატიზაციის სხვა საფუძველი უკეთ არ ასახავს იჯარით აღებული აქტივის ეკონომიკური სარგებლის მოხმარების დროით სურათს.

საიჯარო ვალდებულება თავდაპირველად აღირიცხება იმ საიჯარო გადახდების მიმდინარე ღირებულებით, რომლებიც იჯარის დაწყების დღეს არ გადაიხდება. მიმდინარე ღირებულება დისკონტირებულია იჯარაში ნაგულისხმევი განაკვეთით. თუ ამ განაკვეთის დადგენა შეუძლებელია, ჯგუფი იყენებს სესხის მზარდ განაკვეთს.

საიჯარო ვალდებულება ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში წარმოდგენილია ცალკე მუხლად.

იჯარის ვალდებულება შემდგომში აისახება საბალანსო ღირებულების გაზრდით, რაც მიზნად ისახავს საიჯარო ვალდებულებაზე დარიცხული პროცენტის ასახვას (ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით), და უკვე გადახდილი საიჯარო გადასახადის ასახვის მიზნით საბალანსო ღირებულების შესაბამისი შემცირებით.

ჯგუფი საიჯარო ვალდებულებას ხელახლა აფასებს (და გამოყენების უფლების მატარებელ შესაბამის აქტივს აკორექტირებს), თუ:

- იჯარის ვადა შეიცვალა ან ადგილი ჰქონდა მნიშვნელოვან ხდომილებას ან გარემოებათა ისეთ ცვლილებას, რამაც გამოიწვია შესყიდვის ოფციონის რეალიზების შეფასების ცვლილება; ასეთ დროს საიჯარო ვალდებულება გადაფასდება კორექტირებული საიჯარო გადახდების დისკონტირებით (კორექტირებული დისკონტირების განაკვეთით).
- საიჯარო გადახდები შეიცვალა გარანტირებული ნარჩენი ღირებულებიდან გამომდინარე მოსალოდნელი გადახდის ცვლილების ან ინდექსისა თუ განაკვეთის ცვლილების გამო; ასეთ დროს საიჯარო ვალდებულება გადაფასდება კორექტირებული საიჯარო გადახდების ძველი განაკვეთით დისკონტირებით (თუ იჯარის გადასახადის ცვლილება გამოწვეული არაა მცურავი საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებით, რა დროსაც გამოიყენება კორექტირებული დისკონტირების განაკვეთი).
- მოხდა საიჯარო კონტრაქტის მოდიფიცირება და იჯარის მოდიფიკაცია არ აღრიცხულა როგორც დამოუკიდებელი იჯარა; ასეთ დროს საიჯარო ვალდებულება გადაფასდება მოდიფიცირებული იჯარის საიჯარო ვადაზე დაყრდნობით და კორექტირებული გადახდების ასევე კორექტირებული დისკონტირების განაკვეთით დისკონტირების გზით, მოდიფიკაციის ძალაში შესვლის დღეს.

გამოყენების უფლების მატარებელი აქტივები მოიცავს შესაბამისი საიჯარო ვალდებულების საწყის აღიარებას, იჯარის დაწყების დღეს ან მანამდე გადახდილ საიჯარო გადახდებს, და აკლდება მიღებული საიჯარო შეღავათები და საწყისი პირდაპირი ხარჯები. შემდგომში ასეთი აქტივები აისახება თვითღირებულებით, დაგროვილი ცვეთისა და გაუფასურების ზარალის გამოკლებით.

როდესაც ჯგუფს ეკისრება ისეთი ხარჯების გაწევის ვალდებულება, რაც დაკავშირებულია იჯარით აღებული აქტივის დემონტაჟთან და გატანასთან, მისი მდებარეობის ადგილის აღდგენასთან ან შესაბამისი აქტივის იჯარის პირობებით გათვალისწინებულ მდგომარეობაში მოყვანასთან, აღიარდება რეზერვი, რომელიც ფასდება ბასს 37-ის საფუძველზე. თუ ხარჯები გამოყენების უფლების მატარებელ აქტივთანაა დაკავშირებული, ისინი შედის შესაბამისი აქტივის ღირებულებაში, თუ ამ ხარჯების გაწევა მარაგების შექმნასთან არაა დაკავშირებული.

გამოყენების უფლების მატარებელ აქტივებს ცვეთა ერიცხება იჯარის ვადასა და შესაბამისი აქტივის მოხმარების ვადას შორის უმცირესი პერიოდის განმავლობაში. თუ იჯარით ხდება შესაბამისი აქტივის საკუთრების უფლების გადაცემა ან გამოყენების უფლების მატარებელი აქტივის ღირებულებაში ასახლია, რომ ჯგუფი მოელის შესყიდვის ოფციონის რეალიზებას, შესაბამის გამოყენების უფლების მატარებელ აქტივს ცვეთა ერიცხება აქტივის მოხმარების ვადის განმავლობაში. ცვეთის დარიცხვა იწყება იჯარის დაწყებისას.

გამოყენების უფლების მატარებელი აქტივები ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში წარმოდგენილია დამოუკიდებელ მუხლში.

გამოყენების უფლების მატარებელი აქტივის გაუფასურების დასადგენად გამოიყენება ბასს 36. გაუფასურების გამოვლენილი ზარალი აღირიცხება „ძირითადი საშუალებების" პოლიტიკაში აღწერილი წესით.

პრაქტიკული შეღავათის სახით, ფასს 16 მოიჯარეს უფლებას აძლევს, არ დააცალკევოს არასაიჯარო კომპონენტები და საიჯარო და შესაბამისი არასაიჯარო კომპონენტები ერთი გარიგების ფარგლებში აღრიცხოს. ჯგუფმა ამ პრაქტიკული შეღავათით ისარგებლა.

არამატერიალური აქტივები. ჯგუფის არამატერიალურ აქტივებს გარდა გუდვილისა აქვთ განსაზღვრული სასარგებლო გამოყენების ვადა და ძირითადად მოიცავს კომპიუტერულ და საბუღალტრო პროგრამების ლიცენზიებს. ისინი აღიარებულია საწყის ღირებულებას მინუს აკუმულირებული ამორტიზაცია. კომპიუტერული პროგრამების ლიცენზიების დაახლოებითი სასარგებლო გამოყენების ვადა არის 5 წელი, ხოლო საბუღალტრო პროგრამისთვის 10 წელი.

მოგების გადასახადები. 2018 წლის მაისში საქართველოს პარლამენტმა დაამტკიცა კომპანიების დაბეგვრის არსებული მოდელის ცვლილება, რომელიც ყველა პირისათვის, გარდა გარკვეული ფინანსური ინსტიტუტებისა, ძალაში შედის 2019 წლის 1 იანვარს. ახალი მოდელი ითვალისწინებს გაუნაწილებელი მოგების დაბეგვრას 0%-იანი განაკვეთით, ხოლო განაწილებული მოგების დაბეგვრას 15%-იანი მოგების გადასახადით (ადრე მოქმედი მოდელით კომპანიებს მოგებას გადასახადამდე 15%-იანი გადასახადი ერიცხებოდა იმის მიუხედავად, იგი ჯგუფში რჩებოდა თუ დივიდენდების სახით გაიშვებოდა). მოგების გადასახადის დარიცხვის ახალი წელი ჯგუფისათვის ძალაში შევიდა 2019 წლის 1 იანვრიდან. საგადასახადო ბაზა მოიცავს როგორც რეალურ, აგრეთვე ნაგულისხმევ მოგების განაწილებას, მათ შორის:

- განაწილებული მოგება;
- გაწეული ხარჯები ან სხვა გადახდები, რომლებიც არაა კავშირში ეკონომიკურ საქმიანობასთან;
- საქონლის/მომსახურების უფასო მიწოდება ან/და სახსრების გადარიცხვა; და
- წარმომადგენლობითი ხარჯები, რომლებიც აჭარბებს საგადასახადო კოდექსით გათვალისწინებულ მაქსიმალურ ოდენობას.

განაწილებულ მოგებაზე დარიცხული მოგების გადასახადი აღიარდება ხარჯად დივიდენდების გამოცხადების მომენტისათვის და მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში აისახება „მოგების გადასახადის" ჯგუფში. მიმდინარე და წარსული პერიოდების მიმდინარე საგადასახადო აქტივი და საგადასახადო ვალდებულებები აისახება იმ თანხით, რომელიც, სავარაუდოდ უნდა გადაეხადოს საგადასახადო ორგანოებს ან მიღებულ იქნეს მათგან.

ზემოთ ჩამოთვლილ სხვა კომპონენტებზე დაწესებული გადასახადი მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში აისახება ჯგუფში „გადასახადები და მოსაკრებლები".

ახალი კანონმდებლობის ამოქმედების შედეგად, ჯგუფმა შეწყვიტა მოგების გადასახადის ხარჯის აღიარება მოგების მიღების მომენტში და მოგების გადასახადს დაარიცხავს მოგების განაწილების შემთხვევაში.

ყველა გადავადებული საგადასახადო ბალანსი გამოთავისუფლდა და აისახა 2016 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული პერიოდის მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში.

დამატებული ღირებულების გადასახადი. გაყიდულ პროდუქციაზე თუ მომსახურებაზე დარიცხული დამატებული ღირებულების გადასახადი (დღგ) საგადასახადო ორგანოებისისთვის გადახდას ექვემდებარება პროდუქციისა თუ მომსახურების კლიენტებისთვის მიწოდებისთანავე. შეძენილ პროდუქციაზე თუ მომსახურებაზე დარიცხული დღგ-ის დაბრუნება ჩვეულებრივ შესაძლებელია გაყიდულ პროდუქციაზე თუ მომსახურებაზე დარიცხული დღგ-ის ხარჯზე დღგ-ის ანგარიშფაქტურის მიღებისთანავე. საგადასახადო ორგანოები უშვებენ დღგ-ის ნეტო ანგარიშსწორებას. გაყიდვასთან და შესყიდვასთან დაკავშირებული დღგ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშში აღიარება და ასახვა ხორციელდება ნეტო. თუ დებიტორული დავალიანებების გაუფასურების რეზერვი შექმნილია, გაუფასურების ზარალი აღირიცხება მოვალის მთლიანი (ბრუტო) თანხის გათვალისწინებით, დღგ-ის ჩათვლით.

მარაგები. სასაქონლო-მატერიალური მარაგები აღირიცხება ან თვითღირებულებით ან წმინდა რეალიზებადი ღირებულებით – იმის მიხედვით, ამ ორი ღირებულებიდან რომელიც უფრო დაბალია. მარაგების ღირებულება დგინდება საშუალო ღირებულების მეთოდით და მოიცავს გაწეული ხარჯებს მარაგების ყიდვისას და მათი ადგილზე მიტანისას. წმინდა რეალიზებადი ღირებულება არის ჩვეულებრივი საქმიანობის ფარგლებში სავარაუდო სარეალიზაციო ფასი, რომლიდანაც გამოქვითულია დასრულებისა და გაყიდვის საანგარიშო ხარჯები.

ფინანსური ინსტრუმენტები – შეფასების ძირითადი ტერმინები. კლასიფიკაციის მიხედვით, ფინანსური ინსტრუმენტები წარმოდგენილია რეალური ღირებულებით ან ამორტიზირებული ღირებულებით, როგორც ეს აღწერილია ქვემოთ.

რეალური ღირებულება არის ის ფასი, რასაც მიიღებდა აქტივის მფლობელი აქტივის გაყიდვისას ან გადაიხდიდა ვალდებულების მფლობელი ვალდებულების დასაფარად, ჩვეულებრივი ტრანზაქციისას საბაზრო მონაწილეებს შორის შეფასების თარიღის დროს, მიუხედავად იმისა, არის თუ არა ეს ფასი პირდაპირ დაკვირვებადი ან შეფასებული სხვა შეფასების მეთოდით. აქტივის ან ვალდებულების რეალური ღირებულების შეფასებისას, ჯგუფი მხედველობაში იღებს აქტივის ან ვალდებულების მახასიათებლებს, თუ ბაზრის მონაწილეებიც მიიღებდნენ ამ მახასიათებლებს მხედველობაში აქტივის ან ვალდებულების შეფასებისას შეფასების თარიღისთვის. რეალური ღირებულების საუკეთესო მტკიცებულებაა აქტიურ ბაზარზე მოქმედი ფასი. აქტიურია ბაზარი, რომელზეც აქტივზე ან ვალდებულებაზე ტრანზაქციები ტარდება საკმარისი სიხშირითა და მოცულობით, რომ საფასო ინფორმაცია რეგულარულად იქნას მიღებული.

გარდა ამისა, ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისათვის, რეალური ღირებულება შეიძლება გაიზომოს და კლასიფიცირდება 1, 2, 3 დონეების მიხედვით და ეს დამოკიდებულია იმაზე, თუ რამდენად რეალური ღირებულების დასადგენად მნიშვნელოვანი და ბაზარზე ხელმისაწვდომია ის მონაცემები, რომლების მეშვეობითაც დგინდება რეალური ღირებულება. ეს დონეები ახსნილია ქვემოთ:

- 1-ელი დონის კომპონენტებს წარმოადგენს აქტიურ ბაზარზე იდენტურ აქტივებზე ან ვალდებულებებზე კოტირებული ფასები (კორექტირების გარეშე), რომელთა შეფასება პირს შეუძლია გაზომვის დღეს;
- მე-2 დონის კომპონენტებს წარმოადგენს ის კომპონენტები, რომლებიც განსხვავდება 1-ელ დონეში მოცემული კოტირებული ფასებისგან და პირდაპირ ან ირიბად დაკვირვებადია მოცემული აქტივის ან ვალდებულებისათვის; და
- მე-3 დონის კომპონენტებზე დაკვირვება მოცემული აქტივის ან ვალდებულებისათვის შეუძლებელია.

ითვლება, რომ ფინანსური ინსტრუმენტი აქტიურ ბაზარზე კვოტირდება, თუ კვოტირებული ფასები რეგულარულად და პირდაპირ ხელმისაწვდომია ბირჟიდან თუ სხვა დაწესებულებიდან და თუ ეს ფასები წარმოადგენს რეალურ და რეგულარულად ჩატარებულ, პატიოსანი გარიგების ტრანზაქციებს.

იმ ფინანსური ინსტრუმენტის რეალური ღირებულების განსაზღვრის მიზნით, რომელთან დაკავშირებითაც არ მოიპოვება ინფორმაცია გარე საბაზრო ფასის შესახებ, გამოიყენება ისეთი შეფასების მეთოდები, როგორიცაა დისკონტირებული ფულადი ნაკადის მოდელები ან ბოლოდროინდელი კომერციული გარიგებების მოდელები ან ინვესტირებული საწარმოების ფინანსური მონაცემების განხილვა. შეფასების ტექნიკის გამოყენება შეიძლება გულისხმობდეს წინამდებარე კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში ისეთი დაშვებების გაკეთებას, რომლებიც დაკვირვებადი საბაზრო მონაცემებით არ არის გამაგრებული, თუ ამ რომელიმე დაშვების გონივრულად შესაძლო ალტერნატივით შეცვლა გამოიწვევდა მნიშვნელოვნად განსხვავებულ მოგებას, შემოსავალს, მთლიან აქტივებსა და ვალდებულებებს.

ტრანზაქციის ხარჯები არის ის დამატებითი ხარჯები, რომელიც პირდაპირ უკავშირდება ფინანსური ინსტრუმენტის შეძენას, გამოშვებას ან განკარგვას. დამატებითი ხარჯი არის ხარჯი, რომლის გაღებაც არ მოხდებოდა, ოპერაცია რომ არ განხორციელებულიყო. თრანზაქციის ხარჯი მოიცავს აგენტებისთვის (მათ შორის, თანამშრომლებისთვის, რომლებიც მოქმედებენ გაყიდვების აგენტების სახით), კონსულტანტებისთვის, ბროკერებისთვის და დილერებისთვის გადახდილ ჰონორარს და საკომისიოებს, სახელმწიფო მარეგულირებელი ორგანოების და საფონდო ბირჟების მოსაკრებლებს, და გასხვისების გადასახადებს და მოსაკრებლებს. ტრანზაქციის ხარჯი არ მოიცავს სავალო პრემიებს ან დისკაუნტებს, დაფინანსების ხარჯებს ან შიდა ადმინისტრაციულ ან ფლობის ხარჯებს.

ამორტიზირებული ღირებულება არის თანხა, რომლითაც ფინანსური ინსტრუმენტები აღირიცხება თავდაპირველი აღიარებისას, მინუს ნებისმიერი ძირითადი გადახდის თანხები, პლუს დარიცხული პროცენტი და, ფინანსური აქტივების შემთხვევაში, მინუს გაუფასურების ზარალთან დაკავშირებული ჩამოწერა. დარიცხული პროცენტი მოიცავს თავდაპირველი აღიარებისას გადავადებული საოპერაციო ხარჯების ამორტიზაციას და ნებისმიერი დაფარვის თანხის პრემიის ან დისკაუნტის ამორტიზაციას ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით. დარიცხული საპროცენტო შემოსავალი და დარიცხული საპროცენტო ხარჯი, მათ შორის, აღიარებისას გადავადებული საკომისიოები (თუ ასეთი არსებობს) არ არის წარმოდგენილი ცალკე და შეტანილია ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშის შესაბამისი მუხლების საბალანსო ღირებულებებში.

ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდი არის საპროცენტო შემოსავლის ან საპროცენტო ხარჯის შესაბამის პერიოდში განაწილების მეთოდი, საბალანსო ღირებულებაზე მუდმივი პერიოდული საპროცენტო განაკვეთის უზრუნველსაყოფად (ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი). ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი არის განაკვეთი, რომელიც ზუსტად ამცირებს სავარაუდო სამომავლო ნაღდი ანგარიშსწორების ან ფულად შემოსულობების თანხას (მომავალი საკრედიტო დანაკარგების გარდა) ფინანსური ინსტრუმენტის სავარაუდო ვადაში ან უფრო მოკლე პერიოდში ფინანსური ინსტრუმენტის წმინდა საბალანსო ღირებულებამდე. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი ამცირებს ცვალებადი საპროცენტო განაკვეთის მქონე ინსტრუმენტების ფულად ნაკადებს პროცენტის მომდევნო დადგენის დღისთვის პრემიის ან დისკონტის გარდა, რომელიც ასახავს აღნიშნულ ინსტრუმენტში განსაზღვრულ ცვალებად განაკვეთზე საკრედიტო სპრედს, ან სხვა ცვლადებს, რომლებიც არ არის მორგებული საბაზრო განაკვეთებზე. ამგვარი პრემიები ან დისკონტების ამორტიზაცია ხორციელდება ინსტრუმენტის მთელი პერიოდის განმავლობაში. მიმდინარე ღირებულების გაანგარიშება მოიცავს ხელშეკრულების მხარეებს შორის გადახდილ ან მიღებულ ყველა იმ საკომისიოს, რომლებიც ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის შემადგენელი ნაწილია.

ფინანსური ინსტრუმენტი არის ნებისმიერი კონტრაქტი, რომელიც წარმოშობს ერთი პირის ფინანსურ აქტივს და სხვა პირის ფინანსურ ვალდებულებას ან კაპიტალის ინსტრუმენტს.

ფინანსური აქტივების კლასიფიკაცია. ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციით, საწყისი აღიარებისას, დგინდება მათი შემდგომი შეფასება ამორტიზებული ღირებულებით. საწყისი აღიარებისას ფინანსური აქტივების კლასიფიკაცია დამოკიდებულია ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მახასიათებლებსა და მათი მართვის ბიზნეს-მოდელზე. ჯგუფი ფინანსურ აქტივებს ამორტიზებული ღირებულებით აფასებს, თუ დაკმაყოფილდა შემდეგი ორი პირობა:

- ფინანსურ აქტივს ჯგუფი ფლობს ისეთი ბიზნეს-მოდელით, რომლის ამოცანა არის ფინანსური აქტივების ფლობა მათგან სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღების მიზნით; და
- ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტულ თარიღებში წარმოშობს ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს „მხოლოდ ძირი თანხისა და მის დასაფარ ნაწილზე გადასახდელ საპროცენტო გადახდებს (SPPI)“. ამ შეფასებას SPPI ტესტი ეწოდება და ის ინსტრუმენტის დონეზე ხორციელდება.

ჯგუფის ბიზნეს-მოდელის შეფასება მოხდა ფასს 9-ის პირველი გამოყენების დღის, 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით. ჯგუფის ყველა ფინანსური ინსტრუმენტი და მისი ოპერაციები მიზნად ისახავს სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღებას გაზისა და ელექტროენერგიის გაყიდვიდან. ეს ჯგუფის მთავარი ამოცანა და მისი რეგულარული საქმიანობაა. ისტორიულად ჯგუფს კუთვნილი ფინანსური ინსტრუმენტები არასოდეს გაუყიდია. წარსული გამოცდილების საფუძველზე, ყველა ფინანსური ინსტრუმენტის ფლობის მიზანია სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღება და ისინი პირველი ბიზნეს-მოდელით - „ფულადი ნაკადების მიღების მიზნით ფლობა“ (H2C) კლასიფიცირდება. ჯგუფის სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებით მისაღები ფულადი ნაკადები SPPI ტესტს აკმაყოფილებს, რადგან ამ ფინანსურ ინსტრუმენტებზე საპროცენტო განაკვეთი არ ვრცელდება. ამავე კრიტერიუმებს აკმაყოფილებს გაცემული სესხები, რადგან მათზე მოქმედებს მხოლოდ ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთები.

ფინანსური აქტივების აღიარების გაუქმება. ჯგუფი ფინანსური აქტივის აღიარებას აუქმებს მაშინ, როცა: (ა) აქტივები გადახდილია ან უფლებები აღნიშნული აქტივებიდან მისაღებ ფულად ნაკადებზე სხვაგვარად ამოიწურა ან (ბ) ჯგუფმა გადასცა უფლებები ფინანსური აქტივებიდან მისაღებ ფულად ნაკადებზე ან გააფორმა კვალიფიციური გადაცემის ხელშეკრულება და ამასთან ერთად (i) განახორციელა აქტივების საკუთრებასა და კონტროლთან დაკავშირებული არსებითად ყველა რისკის და ჯილდოს გადაცემა ან (ii) საკუთრებასა და კონტროლთან დაკავშირებული არსებითად ყველა რისკი და ჯილდო არც გადაუცია, არც შეუნარჩუნებია, მაგრამ კონტროლი არ შეუნარჩუნებია.

კონტროლის შენარჩუნება ხდება, თუ კონტრაგენტს არ აქვს გაყიდვაზე შეზღუდვების დაწესების გარეშე არადაკავშირებულ მესამე მხარისთვის აქტივის მთლიანად მიყიდვის პრაქტიკული უნარი.

ფინანსური ვალდებულებების კლასიფიკაცია. ფინანსური ვალდებულებები შეფასების შემდეგ კატეგორიებად იყოფა: (ა) სავაჭროდ განკუთვნილი ფინანსური ვალდებულებები, რაც ასევე მოიცავს ფინანსურ დერივატივებს და (ბ) სხვა ფინანსური ვალდებულებები. სავაჭროდ განკუთვნილი ფინანსური ვალდებულებები აღირიცხება რეალური ღირებულებით, ხოლო ღირებულების ცვლილება აისახება შესაბამისი წლის მოგებაში ან ზარალში (ფინანსური შემოსავლის ან ფინანსური ხარჯის სახით) მათი დადგომის პერიოდში. სხვა ფინანსური ვალდებულებები აღირიცხება ამორტიზებული ღირებულებით.

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების თავდაპირველი აღიარება. ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები თავდაპირველად აღირიცხება რეალური ღირებულებისა და ტრანზაქციის ხარჯების ჯამით. თავდაპირველი აღიარებისას რეალური ღირებულების საუკეთესო მტკიცებულებაა გარიგების ფასი. მოგება ან ზარალი თავდაპირველ აღიარებისას აღირიცხება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ რეალურ ღირებულებასა და გარიგების ფასს შორის არსებობს სხვაობა, რომლის დამტკიცება შესაძლებელია იმავე ინსტრუმენტში სხვა ხილული მიმდინარე საბაზრო გარიგებების საფუძველზე ან ისეთი შეფასების მეთოდით, რომლის მონაცემებიც მოიცავს მხოლოდ ხილული ბაზრების მაჩვენებლებს.

იმ ფინანსური აქტივების ყიდვა-გაყიდვა, რომელთა მიწოდება უნდა მოხდეს რეგულირებით ან ბაზარზე შეთანხმებით დადგენილ ვადაში (რეგულარული ყიდვა-გაყიდვა), აისახება ვაჭრობის თარიღში, რომელიც არის ის თარიღი, რომელშიც ჯგუფი კისრულობს ფინანსური აქტივის მიწოდებას. ყველა სხვა შესყიდვა აღიარდება, როდესაც ჯგუფი ხდება ინსტრუმენტის სახელშეკრულებო პირობების მხარე.

ფინანსური ვალდებულებების აღიარების გაუქმება. ჯგუფი ფინანსური ვალდებულების აღიარებას აუქმებს მაშინ, როცა ვალდებულება დაიფარება ან გაუქმდება ან ვადა გასდის. როდესაც არსებულ ფინანსურ ვალდებულებას ანაცვლებს იმავე გამსესხებლის სხვა ფინანსური ვალდებულება არსებითად შეცვლილი პირობებით, ან არსებული ვალდებულების პირობები დიდწილად იცვლება, ამგვარი ჩანაცვლება ან მოდიფიცირება განიხილება როგორც თავდაპირველი ვალდებულების აღიარების შეწყვეტა და ახალი ვალდებულების აღიარება. სხვაობა საბალანსო ღირებულებებს შორის აღიარდება მოგების ან ზარალის ანგარიშგებაში.

ფინანსური აქტივები. ჯგუფის ფინანსური აქტივები მოიცავს ფულსა და ფულის ეკვივალენტებს, სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებს და გაცემულ სესხებს.

ფული და ფულის ეკვივალენტები. ფული და ფულის ეკვივალენტები მოიცავს ნაღდ ფულს, ბანკთაშორის განთავსებულ მოთხოვნამდე დეპოზიტებს და სხვა მოკლევადიან მაღალლიკვიდურ ინვესტიციებს, რომელთა დაფარვის თავდაპირველი ვადა სამი თვე ან უფრო ნაკლებია. ფული და ფულის ეკვივალენტები აღირიცხება ამორტიზირებული ღირებულებით, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით.

სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები და გაცემული სესხები. სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები და გაცემული სესხები აღირიცხება ამორტიზირებული ღირებულებით ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით. ამოუღებელი საპროგნოზო თანხების შესაბამისი რეზერვი მოგებაში ან ზარალში აღიარდება მაშინ, როდესაც არსებობს იმის ობიექტური მტკიცებულება, რომ აქტივი გაუფასურებულია.

ამორტიზირებული ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივების გაუფასურება. ჯგუფი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვებს ყველა სავალო ინსტრუმენტისათვის აღრიცხავს ამორტიზებული ღირებულებით. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (მსზ) ეფუძნება სხვაობას მოსალოდნელ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებსა და ყველა მოსალოდნელ ფულად ნაკადებს შორის, რომელიც დისკონტირებულია თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მიახლოებული მაჩვენებლით. მოსალოდნელ ფულად ნაკადებში შედის ფლობილი უზრუნველყოფის გაყიდვით მიღებული ან ხელშეკრულების პირობებში ჩადებული, კრედიტის გამაძლიერებელი სხვა ინსტრუმენტით წარმოშობილი ფულადი ნაკადები.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის აღიარება ხდება ორ ეტაპად. ისეთი კრედიტებისათვის, რომელთათვისაც საწყისი აღიარების შემდეგ საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან ზრდას ადგილი არ ჰქონია, მსზ რეზერვირდება შემდეგ 12 თვეში შესაძლებელი დეფოლტის მოვლენებით წარმოშობილი საკრედიტო ზარალისათვის (12 თვიანი მსზ). ისეთ შემთხვევაში, როდესაც საწყისი აღიარების შემდეგ ადგილი ჰქონდა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან ზრდას, რეზერვი აუცილებელია კრედიტის არსებობის განმავლობაში

დეფოლტის დროის მიუხედავად (მსზ არსებობის მანძილზე). ნაღდი ფულისა და საბანკო ნაშთების შემთხვევაში ჯგუფში 12 თვიანი მსზ იქმნება.

ჯგუფურად შეფასებული სავაჭრო მოთხოვნების შემთხვევაში, ჯგუფი მსზ-ის გამოთვლის გამარტივებულ მიდგომას იყენებს. ამდენად, ჯგუფი საკრედიტო რისკის ცვლილებას თვალს არ ადევნებს, არამედ დანაკარგების რეზერვს ანარიცხებს აღიარებს თითოეულ საანგარიშგებო დღეს მსზ არსებობის მანძილზე საფუძველზე. ჯგუფმა შექმნა რეზერვირების მატრიცა, რომელიც ისტორიულ საკრედიტო ზარალის გამოცდილებას ეფუძნება და ისეთი ფორვარდული ფაქტორებით კორექტირდება, რომელიც მსესხებლებისა და ეკონომიკური გარემოს სპეციფიურია. გაზის გაყიდვასთან დაკავშირებული სავაჭრო მოთხოვნები ფასდება ჯგუფურად.

ინდივიდუალურად შეფასებული სავაჭრო მოთხოვნების შემთხვევაში, ჯგუფი აფასებს დეფოლტის პარამეტრის ზღვრული ალბათობის რისკის პარამეტრებს, დეფოლტის შემთხვევაში რისკის მოცულობის პარამეტრს და დეფოლტით გამოწვეული ზარალის პარამეტრს. თუ საბაზო ნიშნულის გამოყენება შეუძლებელია, ჯგუფი მოსალოდნელი ზარალის გამოსათვლელად იყენებს ჯგუფური შეფასების რისკის პარამეტრებს. საბაზო ნიშნულის მიდგომის გამოყენების მიზნებისათვის ერთერთი მთავარი მონაცემია გარე რეიტინგები ან მათი საბაზო ნიშნულები კონტრაგენტის ფინანსური კოეფიციენტების ანალიზის გამოყენებით. ჯგუფი გარე რეიტინგების ხელმისაწვდომობას იკვლევს ღია წყაროების საშუალებით, მათ შორის, საერთაშორისო სარეიტინგო სააგენტოების ვებსაიტებზე, როგორებიცაა „მუდისი“, „ფიტჩი“ და „სტანდარდ ენდ ფურზი“. თუ გარე რეიტინგი ხელმისაწვდომი არ არის, ჯგუფი მოიპოვებს კონტრაგენტის ფინანსურ ანგარიშგებებს და საბაზო რეიტინგს ადგენს ფინანსური კოეფიციენტების გამოყენებით, „მუდისის“ ფინანსური კოეფიციენტების კვლევის საშუალებით.

ხელმძღვანელობამ დაასკვნა, რომ საწყისი აღიარებისას შესაბამის თარიღებში თითოეული სესხის საკრედიტო რისკის დადგენა დიდ ხარჯებსა და ძალისხმევას მოითხოვს. ჯგუფმა განსაზღვრა სრული მსზ არსებობის მანძილზე, ანუ ის მსზ არსებობის მანძილზე, რომელიც ფინანსური ინსტრუმენტის მთელი არსებობის მანძილზე ყველა შესაძლო დეფოლტის მოვლენით წარმოიშობა (იგივე - მე-2 და მე-3 ეტაპები). გაცემული სესხები მე-2 ეტაპს ეკუთვნის. დეფოლტის ალბათობის გამოსათვლელად ჯგუფი იყენებს სარეიტინგო სააგენტოების ისტორიულ დეფოლტის ალბათობებს. ჯგუფი სხვა მოთხოვნების მსზ-ს ანგარიშობს ექსპერტის შეფასებით დადგენილი ზარალის განაკვეთების გამოყენებით. ექსპერტის შეფასების გამოყენება მართებულად ჩაითვალა იმის გამო, რომ არ არსებობს ისეთი ისტორიული ინფორმაცია, რომლის მეშვეობით შესაძლებელი იქნებოდა რეზერვების მატრიცის შექმნა. ამოუღებადი თანხების მისაღებად გაუფასურების განაკვეთები მრავლდება შესაბამისი პერიოდის მოთხოვნების ნაშთებზე.

ყველა შემთხვევაში ჯგუფი მიიჩნევს, რომ 30 დღეზე მეტით ვადაგადაცილებული საკონტრაქტო გადახდები წარმოადგენს საკრედიტო რისკის საგრძნობ ზრდას.

ფინანსური აქტივი დეფოლტად ითვლება სახელშეკრულებო გადახდების 90 დღით ვადაგადაცილების შემთხვევაში. თუმცა, ზოგიერთ შემთხვევაში, დეფოლტად შეიძლება აგრეთვე ჩაითვალოს ისეთი ფინანსური აქტივი, რომელზეც, შიდა თუ გარე ინფორმაცია მიუთითებს, რომ ნაკლებ მოსალოდნელი იქნება დარჩენილი სახელშეკრულებო თანხის სრულად მიღება ჯგუფის მიერ ფლობილი კრედიტის გამაძლიერებელი მექანიზმების გაუთვალისწინებლად.

ამოუღებადი (უიმედო) აქტივები ჩამოიწერება შესაბამისი გაუფასურების ზარალის რეზერვის ხარჯზე – ამგვარი თანხები ჩამოიწერება აქტივების დაბრუნების ყველა აუცილებელი პროცედურის დასრულების და ზარალის თანხის განსაზღვრის შემდეგ. მანამდე ჩამოწერილი და შემდგომში ამოღებული თანხები მიეკუთვნება გაუფასურების ზარალის ანგარიშს, მოცემული წლის მოგების ან ზარალის მიხედვით.

ფინანსური ვალდებულებები. ჯგუფის ფინანსური ვალდებულებები მოიცავს სავაჭრო და სხვა ვალდებულებებს და აღებულ სესხებს.

სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები. სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები თავიდან აღირიცხება რეალური ღირებულებით და შემდეგ ამორტიზირებული ღირებულებით ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით. სავაჭრო ვალდებულებები აღრიცხულია დღგ-ის ჩათვლით.

აღებული სესხები. აღებული სესხები თავიდან აღირიცხება რეალურ ღირებულებას მინუს ტრანზაქციის ხარჯები. რეალური ღირებულება დგინდება საბაზრო განაკვეთით მსგავს ინსტრუმენტზე. პირველადი აღიარების შემდეგ, აღებული სესხები აღირიცხება ამორტიზირებული ღირებულებით ეფექტური

საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით, სადაც ყველა სხვაობა თავდაპირველსა და ახლანდელ ღირებულებას შორის აღიარდება იმ პერიოდის მოგება-ზარალის უწყისში საპროცენტო ხარჯად.

ისეთი აქტივების შესყიდვასთან, მშენებლობასთან ან წარმოებასთან პირდაპირ დაკავშირებული სესხის აღების ხარჯები, რომელთა გამოყენებისათვის ან გასაყიდად გამზადება (კვალიფიცირებული აქტივები) დიდი დრო სჭირდება, კაპიტალიზდება როგორც ამ აქტივების ხარჯების ნაწილი.

კაპიტალიზაციის დაწყების დღედ ითვლება დღე, როცა (ა) ჯგუფი გაიღებს ხარჯებს კვალიფიციურ აქტივზე; (ბ) ჯგუფი მიიღებს აღებული სესხების ხარჯებს; და (გ) ჯგუფი განახორციელებს იმ საქმიანობას, რომელიც აუცილებელია აქტივის დანიშნულებისამებრ გამოსაყენებლად ან სარეალიზაციოდ მომზადებისთვის.

აღებული სესხების კაპიტალიზაცია გრძელდება იმ დღემდე, როდესაც აქტივები არსებითად მზადაა დანიშნულებისამებრ გამოსაყენებლად ან სარეალიზაციოდ.

ჯგუფი ახორციელებს იმ აღებული სესხების კაპიტალიზაციას, რომელთა თავიდან აცილებაც შესაძლებელი იქნებოდა იმ შემთხვევაში, თუ ჯგუფი კვალიფიციურ აქტივებზე კაპიტალურ დანახარჯებს არ გასწევდა. კაპიტალური აღებული სესების გაანგარიშება ხორციელდება ჯგუფის საშუალო დაფინანსების ხარჯით (საშუალო შეწონილი საპროცენტო ხარჯი გამოიყენება სათანადო აქტივებზე დანახარჯების მიმართ) გარდა იმ შემთხვევისა, როცა ფინანსური სახსრების სესხად აღება ხდება კვალიფიციური აქტივის მიღების მიზნით. როდესაც ეს მოხდება, კაპიტალიზირდება აღებული სესხების ფაქტობრივად გაღებული ხარჯები, რომლებიდანაც გამოქვითულია ამ აღებული სესხების დროებითი ინვესტიციიდან მიღებული საინვესტიციო შემოსავალი.

გადახდილი ავანსები. გადახდილი ავანსები აღირიცხება თავდაპირველი ღირებულებით გაუფასურების გამოკლებით. გადახდილი ავანსი კლასიფიცირებულია, როგორც გრძელვადიანი, როდესაც გადახდილი ავანსი საქონელისთვის ან მომსახურებისთვის სავარაუდოდ მიიღება ერთი წლის შემდეგ, ან როდესაც გადახდილი ავანსი დაკავშირებულია აქტივთან, რომელიც თავისთავად კლასიფიცირდება როგორც გრძელვადიანი თავდაპირველი აღიარებისას. აქტივების შეძენისთვის წინასწარ გადახდა გადაეცემა აქტივის საბალანსო ღირებულებას, მას შემდეგ, რაც ჯგუფმა კონტროლი მოიპოვა აქტივებე და სავარაუდოა, რომ აქტივთან დაკავშირებული მომავალი ეკონომიკური სარგებელი ჯგუფში შემოვა. სხვა გადახდები ჩამოიწერება მოგება-ზარალში, როდესაც წინასწარ გადახდილი საქონლის ან მომსახურების მიღება ხდება. თუ არსებობს იმის მოლოდინი, რომ წინასწარ გადახდილი საქონელი ან მომსახურება არ მიიღება, გადახდილი ავანსი ღირებულება შემცირდება და შესაბამისი თანხა გატარდება როგორც გაუფასურების ზარალი წლის მოგება-ზარალის უწყისში.

საწესდებო კაპიტალი. საწესდებო კაპიტალის მოცულობა განისაზღვრება ჯგუფის წესდებით. ჯგუფის წესდებაში ცვლილებები შეიძლება განხორციელდეს მხოლოდ ჯგუფის მფლობელის გადაწყვეტილების საფუძველზე. საწესდებო კაპიტალი აღიარებული ჯგუფის კაპიტალში, რადგან ეს არის ის თანხა, რომელიც შემოტანილ იყო ჯგუფის მფლობელის მიერ.

დივიდენდები. დივიდენდები აღირიცხება როგორც ვალდებულება და აკლდება კაპიტალს იმ პერიოდში, როდესაც ისინი გამოაცხადეს და დაამტკიცეს. საანგარიშო პერიოდის შემდეგ გამოცხადებული ნებისმიერი დივიდენდები, რაც კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებების დამტკიცებამდე მოხდა, უნდა გამჟღავნდეს შემდგომ მოვლენებში.

ვალდებულებების და ჯარიმების რეზერვები. ვალდებულებების და ჯარიმების რეზერვები არის არაფინანსური ვალდებულებები გაურკვეველი დროისა და ოდენობის. ისინი დაირიცხება როდესაც ჯგუფს აქვს სამართლებრივი ან კონსტრუქციული ვალდებულება წარსულიდან გამოწვეული, და სავარაუდოა რომ ეკონომიკური სარგებლის შემცველი რესურსებია საჭირო იმისათვის, რომ დაიფაროს ვალდებულება და საიმედო შეფასების გაკეთებაც შესაძლებელია. თუ ეფექტი არსებითია, რეზერვის ოდენობა განისაზღვრება დისკონტირების გზით, სადაც გამოყენებულია დაბეგვრამდე საპროცენტო განაკვეთი, რომელიც ასახავს ბაზრის შეფასებას ფულის დროით ღირებულებაზე და ასევე იმ რისკებს რაც დაკავშირებულია მასთან.

შემოსავლის აღიარება. გაზისა და ელექტროენერგიის რეალიზაციისგან მიღებული შემოსავალი აღიარებულია მომხმარებლების მიერ გამოყენებული გაზომილი რაოდენობის მიხედვით.

გარანტირებული სიმძლავრის საფასური თბილსრესის თბოელექტროსადგურისთვის აღიარებულია დღეები რაოდენობის მიხედვით, რა დროსაც ელექტროსადგურს შეუძლია მიაწოდოს ელელქტროენერგია მისი

დადგმული სიმძლავრის შესაბამისად. დღიური ტარიფი დგინდება საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის მიერ (სემეკი).
შემოსავალი ნაჩვენებია დღგ-ისა და ფასდაკლებების გარეშე.

შემოსავალი იზომება როგორც გაყიდვის შედეგად მიღებული აქტივის რეალური ღირებულება. როდესაც ბარტერულ შეთანხმებაში საიმედოდ ვერ დგინდება მიღებული აქტივის ღირებულება, შემოსავალი აღიარდება იმ აქტივების ან სერვისის ღირებულებით, რომელიც ჯგუფმა გასცა ან გაუწია.

ჯგუფი გაზის გაყიდვასთან დაკავშირებულ შესრულების ვალდებულებას აღიარებს დროის ერთ მომენტში, რადგან არსებობს შესრულების მხოლოდ ერთი ვალდებულება.

ბარტერული გარიგებები და ურთიერთჩათვლები. გაყიდვებისა და შესყიდვების ნაწილზე ანგარიშსწორება ხორციელდება ურთიერთჩათვლის, გაცვლის (ბარტერი) ან უნაღდო ანგარიშსწორების გზით. ამ გარიგებებს ჩვეულებრივ აქვთ შემდეგი ფორმები: პირდაპირი ანგარიშსწორება საბოლოო კლიენტისგან განსხვავებული საქონლით და მომსახურებით (ბარტერი), მხარეთა მიერ ერთმანეთისათვის ბალანსების გაუქმება ან უნაღდო ანგარიშსწორება რამდენიმე საწარმოს მონაწილეობით.

გაყიდვებისა და შესყიდვების აღიარება, რომლებზე ანგარიშსწორებაც მოსალოდნელია ურთიერთანგარიშსწორების, ბარტერის ან სხვა უნაღდო ანგარიშსწორების გზით, ხორციელდება უნაღდო ანგარიშსწორებისას მისაღები ან გადასახდელი რეალური ღირებულების მენეჯმენტისეული გაანგარიშების საფუძველზე. რეალური ღირებულება განისაზღვრება დაკვირვებადი საბაზრო ინფორმაციის გათვალისწინებით.

ფინანსური შემოსავალი და ხარჯები. ფინანსური შემოსავალი და ხარჯები შედგება აღებულ სესხებზე დარიცხული საპროცენტო ხარჯისგან, აღებულ სესხებზე მიღებული საპროცენტო შემოსავლისგან, საბანკო დეპოზიტებზე დარიცხული საპროცენტო შემოსავლებისგან და სავალუტო მოგებისგან და ზარალისგან, რომელიც ეხება სესხებს ან ფულსა და ფულის ექვივალენტებს.

თანამშრომლების სარგებელი. ხელფასები, გადახდილი წლიური შვებულება, ბონუსები და არაფულადი სარგებელი დარიცხული წლის განმავლობაში, რომელშიც ასოცირებული მომსახურება გაწეულია ჯგუფის თანამშრომლების მიერ. ჯგუფს არ აქვს კანონიერი ან კონსტრუქციული ვალდებულება, რომ გასცეს პენსიები ან მსგავსი სარგებელი. 2019 წლის 1 იანვრიდან მოყოლებული, ჯგუფს ექნება სამართლებრივი ვალდებულება, გააკეთოს თანამშრომელთა მთლიანი ხელფასებისა და ბენეფიტების 2%-ის ოდენობის საპენსიო შენატანები.

დაბალანსება. ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები დაბალანსდება და წმინდა თანხა აღირიცხება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშში მხოლოდ მაშინ, როდესაც არსებობს იურიდიულად განხორციელებადი უფლება აღიარებული თანხების ჩათვლაზე, და არსებობს ან ნეტო საფუძველზე დარეგულირების ან აქტივის რეალიზაციის და ვალდებულების დაფარვის ერთდროულად განხორციელების განზრახვა.

3. კრიტიკული სააღრიცხვო შეფასებები და შეფასების განუსაზღვრელობის ძირითადი წყაროები

ჯგუფი აკეთებს შეფასებებს და ვარაუდებს, რაც გავლენას ახდენს კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში წარდგენილ ციფრებსა და მომავალი საანგარიშგებო პერიოდის აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებაზე. შეფასებებისა და ვარაუდების გადახედვა ხდება მუდმივად და თავის მხრივ თითოეული მათგანი დაფუძნებულია მენეჯმენტის გამოცდილებასა და სხვა ფაქტორებზე, მათ შორის მომავალი მოვლენების მოხდენის მოლოდინზე რომელთა წარმოქმნის ალბათობა მოცემული გარემოებების ქვეშ მიიჩნევა ლოგიკურად.

შეფასებების გარდა, მენეჯმენტი ასევე აკეთებს განსაზღვრებებს სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენებისას. განსაზღვრებები ახდენენ ყველაზე მნიშვნელოვან გავლენას კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში წარდგენილ ციფრებზე, ხოლო შეფასებებს შეუძლიათ მნიშვნელოვნად შეცვალონ აქტივებისა და ბალდებულებების საბალანსო ღირებულება.

შვილობილების კონსოლიდაცია. ჯგუფის მენეჯმენტმა გამოიყენა განსაზღვრებები იმ საწარმოებისთვის რომელთა წილის მფლობელობაც წარმოადგენს აქციების 50% (იხ შენიშვნა 1) . ჯგუფს აქვს უფლება დირექტორების დანიშვნისა და განთავისუფლების, ასევე ახორციელებს რელევანტური ფინანსური ოპერაციებისა და საოპერაციო აქტივობების მართვას ვინაიდან როგორც ჯგუფის მენეჯმენტის

წარმომადგენელი სარგებლობს დირექტორის უფლებამოსილებით. შესაბამისად, ჯგუფის მენეჯმენტი მიიჩნევს რომ ჯგუფი ეფექტურად მართავს დაქვემდებარებულ საწარმოებს და აქვს მნიშვნელოვანი კონტროლი მათზე, რის გამოც ჯგუფმა სრულად მოახდინა ასეთი საწარმოების კონსოლიდირება კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში.

იჯარა. იმის დადგენა, იჯარა მოკლევადიანია თუ გრძელვადიანი, ზოგჯერ მენეჯმენტისეულ განსჯას მოითხოვს და ხორციელდება მსგავს ხელშეკრულებებთან და მეიჯარეებთან არსებული გამოცდილების საფუძველზე. კერძოდ, მენეჯმენტმა გაითვალისწინა საიჯარო ხელშეკრულებების ვადის გაგრძელების ოფცია, როდესაც დარწმუნებულია, რომ გამოიყენებს ოფციას ან არ შეწყვეტს იჯარას. თუ იჯარაში საპროცენტო განაკვეთი ჩადებული არ არის, მენეჯმენტი იყენებს სესხის მზარდ განაკვეთს.

დაკავშირებულ მხარეებთან განხორციელებული ტრანზაქციების საწყისი აღიარება. ბიზნესი ჩვეული საქმიანობისას ახორციელებს ტრანზაქციებს დაკავშირებულ მხარეებთან. ბასს 39 მოითხოვს ფინანსური ინსტრუმენტების საწყისს აღიარებას საბაზრო ფასით. როდესაც არ არსებობს აქტიური ბაზარი აქტივისთვის, მენეჯმენტი იყენებს განსაზღვრებებს იმის დადგენაში განხორციელდა თუ არა ტრანზაქცია საბაზრო საპროცენტო განაკვეთით. განსაზღვრისას მენეჯმენტი ეყრდნობა არადაკავშირებულ მხარესთან განხორციელებული მსგავსი ტრანზაქციების ღირებულებას და ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის ანალიზს. დაკავშირებულ მხარეებთან არსებული ნაშთების პირობების და გარემოებები გამჟღავნებულია 25-ე შენიშვნაში.

ძირითადი საშუალებების სარგებლიანობის ვადა. ძირითადი საშუალებების სარგებლიანობის ვადის განსაზღვრა სუბიექტურია და დამოკიდებულია ასეთ აქტივებთან დაკავშირებულ გამოცდილებაზე. აქტივისთვის დამახასიათებელი მომავალი ეკონომიკური სარგებლიანობა ძირითადად გამოყენებისას მოიხმარება. აქტივის ღირებულების შემცირება ხმარებისას სხვა ფაქტორებმაც შეიძლება გამოიწვიოს. მენეჯმენტი აფასებს დარჩენილ სარგებლიანობის ვადას ახლანდელი ტექნიკური მდგომარეობის და აქტივებიდან სარგებლის მიღების სავარაუდო პერიოდის მიხედვით. შეფასებისას ხდება შემდეგი ძირითადი ფაქტორების გათვალისწინება (ა) აქტივების მოსალოდნელი გამოყენება; (ბ) მოსალოდნელი ფიზიკური ცვეთა, რომელიც საოპერაციო ფაქტორებსა და რემონტის პროგრამაზეა დამოკიდებული; და (გ) ტექნიკური და კომერციული მოძველება, რომელიც საბაზრო პირობების ცვლილებით არის განპირობებული.

საინვესტიციო ქონების შეფასება. საინვესტიციო ქონება ფასდება რეალური ღირებულებით დამოუკიდებელი შემფასებლის მიერ გაკეთებული რეპორტის საფუძველზე.

ჯგუფის საინვესტიციო ქონების შეფასების რეპორტების მომზადების პროცესში შესადარისი ფასების გათვალისწინებისას გარე შემფასებელმა გამორიცხა აუქციონით გაყიდვის ტრანზაქციები. საინვესტიციო ქონების თითოეული შემთხვევისათვის გამოვლინდა მსგავსი სამი ტრანზაქცია ბაზარზე. რადგან შესადარი აქტივები მაინც განსხვავდებოდა ჯგუფის აქტივებისგან, მოხდა ფასის დაკორექტირება მდებარეობის, მდგომარეობის, ზომის, მისადგომობის, ასაკისა და გამყიდველთან მოლაპარაკებაში შესაძლო ფასდათმობების გათვალისწინებით. კვადრატული მეტრის ამგვარად განსაზღვრული შესადარისი ფასები შემდეგ გამრავლდა შესაფასებელი ქონების ფართობზე და მიღებული იქნა საინვესტიციო ქონების შეფასებული ღირებულება.

შემოსავლის კაპიტალიზაციის მიდგომის, კერძოდ, დისკონტირებული ფულადი ნაკადების ანალიზის შემთხვევაში, შემფასებელმა ყურადღებით შეაფასა ფულად ნაკადებსა და კაპიტალის საშუალო შეწონილ ღირებულებაში გამოყენებული დაშვებები.

მენეჯმენტი გაეცნო შემფასებელთა მიდგომას შესადარისი ქონების შერჩევისა და კვოტირებული საბაზრო ფასების, ფულადი ნაკადებისა და კაპიტალის საშუალო შეწონილი ღირებულების კორექტირების პრინციპების საკითხში და დაადასტურა, რომ არჩეული მიდგომა და მიღებული დასკვნები მოცემული ვითარების შესაბამისი იყო.

გადასახადები. საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობაში არსებობს ისეთი მუხლები, რომელთა ინტერპრეტაცია სხვადასხვაგვარადაა შესაძლებელი. გარდა ამისა, კანონმდებლობის მენეჯმენტისეული შეფასება საგადასახადო ორგანოების შეფასებისგან შეიძლება განსხვავდებოდეს და ამან გამოიწვიოს საგადასახადო ორგანოთა მიერ ტრანზაქციების ეჭვქვეშ დაყენება, რის გამოც ჯგუფს შეიძლება დაერიცხოს დამატებითი გადასახადები, ჯარიმები და საურავები. ჯგუფის ხელმძღვანელობა მიიჩნევს, რომ მათ გადაიხადეს საგადასახადო კანონით მოთხოვნილი გადასახადები და რომ დამატებითი რეზერვების შექმნა კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში არ არის საჭირო. საგადასახადო ორგანოებს ჯგუფის

საგადასახადო შემოწმება შეუძლიათ სამი წლის განმავლობაში.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი. ჯგუფი მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს ქმნის იმ შეფასებული ზარალის აღსარიცხად, რაც წარმოიშობა კლიენტების მხრიდან სათანადო გადახდების განუხორციელებლობისგან ან მომწოდებლების მხრიდან შეთანხმებული საქონლის ან მომსახურების მოუწოდებლობისგან. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დონის შეფასებისას მენეჯმენტი მხედველობაში იღებს ზოგად ეკონომიკურ ვითარებას, მოთხოვნებისა და გადახდილი ავანსების ვადას, ჩამოწერების ისტორიულ გამოცდილებას, კლიენტებისა და მომწოდებლების კრედიტუნარიანობასა და გადახდის პირობების ცვლილებას. ეკონომიკის, დარგის თუ კონკრეტული კლიენტისა და მომწოდებლის გარემოებების ცვლილებამ შეიძლება გამოიწვიოს კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის კორექტირების აუცილებლობა.

დაუმთავრებელ მშენებლობად კვალიფიცირებული აქტივების გაუფასურების შეფასება (შენიშვნა #6). გარდაბნის მუნიციპალიტეტში ქვანახშირზე მომუშავე, 150-300 მეგავატი სიმძლავრის თბოელექტროსადგურის მშენებლობა ითვალისწინებდა ჯგუფის უშუალო მშობელის შვილობილი კომპანიის, შპს „საქნახშირის“ მიერ მოპოვებული ნახშირის გამოყენებას. 2019 წელს შპს „საქნახშირი“ ფინანსურ სირთულეებს განიცდიდა საოპერაციო საქმიანობის გამო. საქართველოს ინდუსტრიული ჯგუფის ჰოლდინგის მენეჯმენტმა გადაწყვეტილება მიიღო, გაეყიდა შპს „საქანახშირი“. კომპანიას დიდი სოციალური მნიშვნელობა ჰქონდა, როგორც ტყიბულის მუნიციპალიტეტში მსხვილ დამსაქმებელს. ამდენად, შვილობილის გაყიდვაში მონაწილეობდა საქართველოს მთავრობა და პროექტის მშენებლობაც შეჩერდა. პროექტის შეჩერებამ გამოიწვია შპს „სი პაუერის“ კუთვნილი ძირითადი საშუალებების გაუფასურება, 120,072 ათასი ლარის ოდენობით. გაუფასურების ოდენობის დასადგენად მენეჯმენტმა დამოუკიდებელი შემფასებელი დაიქირავა, საბაზრო მიდგომით დაუმთავრებელ მშენებლობად კვალიფიცირებული აქტივების სალიკვიდაციო და საჯართე ღირებულების დასადგენად.

პროექტის შეწყვეტის შედეგად, აუცილებელი გახდა დაუმთავრებელი მშენებლობის და მანქანა-დანადგარების ჯგუფების შიდა რეკლასიფიკაცია მანქანა-დანადგარებში. რეკლასიფიცირებულ აქტივებში შედის გენერატორი და ტურბინა. ჯგუფის მენეჯმენტი განიხილავს შესაძლებლობას, ეს აქტივები სხვა მსგავს პროექტებში გამოიყენოს. აქტივების დაგეგმილი დანიშნულების განუსაზღვრელობა დაკავშირებულია მხოლოდ საშუალოვადიან, განჭვრეტად პერიოდთან.

4. ახალი და შესწორებული ფინანსური აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტებისა (ფასს) ინტერპრეტაციების გამოყენება

მიმდინარე წელს მიღებულ იქნა შემდეგი ახალი და რედაქტირებული სტანდარტები და ინტერპრეტაციები:

- ფასს 16 - იჯარა;
- შესწორება სტანდარტში ფასს 9 - წინასწარი გადახდის მახასიათებლები უარყოფითი ანაზღაურებით.

ფასს 16 - იჯარა

ფასს 16-ში მოცემულია კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარშგებაში საიჯარო გარიგებების გამოვლენისა და იჯარის ხელშეკრულების აღრიცხვის პრინციპები როგორც მოიჯარეთათვის, აგრეთვე მეიჯარეთათვის. ძალაში შესვლისას, 2019 წლის 1 იანვარს ან მის შემდეგ დაწყებულ წლიურ პერიოდებში ეს სტანდარტი ჩაანაცვლებს იჯარის შესახებ ამჟამად მოქმედ პრინციპებს, მათ შორის ბასს 17-სა და მასთან დაკავშირებულ ინტერპრეტაციებს. ჯგუფისათვის ფასს 16-ის საწყისი ამოქმედების თარიღია 2019 წლის 1 იანვარი. ჯგუფმა გადაწყვიტა, ფასს 16 გამოიყენოს მოდიფიცირებული რეტროსპექტიული მიდგომით, ფასს 16:C5(b) შესაბამისად. ამდენად, ჯგუფი შესადარ ინფორმაციას არ გადააფასებს და გამოიყენებს ფასს 16-ზე გადასვლის პრაქტიკულ შეღავათს, რომლის მიხედვით იმის გადაფასება, არის თუ არა კონტრაქტი იჯარა ან მოიცავს თუ არა იგი იჯარას, არ ხდება.

ფასს 16-ში საიჯარო და მომსახურების კონტრაქტები ერთმანეთისგან განსხვავდება იმის მიხედვით, აკონტროლებს თუ არა იდენტიფიცირებულ აქტივს კლიენტი. საოპერაციო იჯარის (არასაბალანსო) და ფინანსური იჯარის (საბალანსო) განსხვავებები უქმდება და ნაცვლდება მოდელით, რომლის მიხედვით გამოყენების უფლების მატარებელი აქტივი და შესაბამისი ვალდებულება, ყველა სახის იჯარის შემთხვევაში, უნდა აღიაროს იჯარის მიმღებმა (ანუ ყველა საბალანსო იჯარისა). აღნიშნული არ ეხება დაბალღირებულებიანი აქტივების იჯარებსა და მოკლევადიან იჯარებს.

გამოყენების უფლების მატარებელი აქტივი თავდაპირველად აისახება თვითღირებულებით, შემდგომში კი (გამონაკლისების გათვალისწინებით) თვითღირებულებისა და დაგროვილი ცვეთისა და გაუფასურების ზარალის სხვაობით, რომელიც საიჯარო ვალდებულების ნებისმიერი გადაფასებისას კორექტირდება. საიჯარო ვალდებულება თავდაპირველად აისახება აღიარების დღეს გადაუხდელი საიჯარო გადახდების მიმდინარე ღირებულებით. ამის შემდგომ საიჯარო ვალდებულება კორექტირდება პროცენტისა და საიჯარო გადახდების ოდენობით, აგრეთვე, სხვა ფაქტორთა შორის, იჯარის ცვლილების გათვალისწინებით. გარდა ამისა, ცვლილება ეხება ფულადი ნაკადების კლასიფიკაციას, რადგან ბასს 17-ით გათვალისწინებული საოპერაციო იჯარის გადახდები საოპერაციო ფულად სახსრებში აისახება; მეორე მხრივ, ფასს 16-ის მოდელით, საიჯარო გადახდები იყოფა ძირითად და პროცენტის ნაწილებად და, შესაბამისად, შედის ფინანსური და საოპერაციო ფულადი ნაკადების გაანგარიშებაში.

იჯარის მიმღების მხარეს არსებული აღრიცხვისგან განსხვავებით, ფასს 16-ში იჯარის გამცემის მხრიდან აღრიცხვიანობის პრინციპები ბასს 17-თან შედარებით დიდწილად იგივეა. აქაც იჯარის გამცემი მოვალეა, იჯარა ან საოპერაციო იჯარად ჩათვალოს ან ფინანსურ იჯარად.

გარდა ამისა, ფასს 16 მასშტაბურ განმარტებებსაც მოითხოვს.

ჯგუფმა დაასრულა კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე სტანდარტის პოტენციური ზემოქმედების საწყისი შეფასება. ჯგუფმა აღიარა ფილიალისა და საოფისე ფართების საოპერაციო ლიზინგიდან წარმოშობილი ახალი აქტივები და ვალდებულებები. აღნიშნულ იჯარებთან დაკავშირებული ხარჯების ბუნება ახლა შეიცვლება, რადგან ფასს 16 წრფივ საოპერაციო იჯარის ხარჯს ანაცვლებს ცვეთის ხარჯით, რომელიც გამოყენების უფლების მატარებელ აქტივებსა და საიჯარო ვალდებულებებზე საპროცენტო ხარჯზე ვრცელდება.

აქამდე ჯგუფი საოპერაციო იჯარის ხარჯს წრფივად აღიარებდა მთელი იჯარის განმავლობაში და აქტივებსა და ვალდებულებებს აღიარებდა მხოლოდ მაშინ, თუ არსებობდა დროითი სხვაობა რეალურ საიჯარო გადახდებსა და აღიარებულ ხარჯებს შორის.

ჯგუფმა ფასს 16 თავდაპირველად გამოიყენა 2019 წლის 1 იანვარს, მოდიფიცირებული რეტროსპექციული მიდგომით. მანამდე საოპერაციო იჯარებად აღიარებულ იჯარებთან დაკავშირებით საიჯარო ვალდებულებად ჯამურად განახლების მიდგომა გამოიყენა სტანდარტის გამოყენების პირველ დღეს. საიჯარო ვალდებულება აისახება დარჩენილი საიჯარო გადახდების მიმდინარე ღირებულებით, რომლებიც დისკონტირებულია თავდაპირველი გამოყენების თარიღში მოიჯარის მზარდი სესხის განაკვეთით.

პრაქტიკული შეღავათის სახით, რომელიც იჯარებზე ინდივიდუალურად ვრცელდება, ჯგუფი არ აღიარებს გამოყენების უფლების მატარებელ აქტივებს ან საიჯარო ვალდებულებებს იმ იჯარებზე, რომლებიც მანამდე საოპერაციო იჯარად იყო გამოყენებული და რომელთა ვადა სრულდება სტანდარტის პირველი გამოყენებიდან 12 თვის განმავლობაში.

წარსულში საოპერაციო იჯარებად აღიარებულ იჯარებზე, სტანდარტის პირველად გამოყენების დღეს, ჯგუფმა, გამოყენების უფლების მატარებელი აქტივების აღიარებისათვის გამოიყენა ჯამურად განახლების მიდგომა. წარსულში საოპერაციო იჯარებად აღიარებული იჯარები აისახება საიჯარო ვალდებულების ტოლი თანხით, რომელიც კორექტირდება წინასწარ გადახდილი ან დარიცხული საიჯარო გადახდებით, რაც დაკავშირებულია უშუალოდ სტანდარტის პირველ გამოყენებამდე კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში აღიარებულ იჯარასთან.

გარდა ამისა, ჯგუფმა, პირველი გამოყენების თარიღში, გამოყენების უფლების მატარებელი აქტივის გაანგარიშებიდან აგრეთვე გამორიცხა საწყისი პირდაპირი ხარჯები.

2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით აღიარებულია გამოყენების უფლების მატარებელი აქტივები და ფინანსური იჯარის ვალდებულებები 1,749 ათასი ლარის ოდენობით. ლარში დენომინირებულ ხელშეკრულებებში გამოყენებულია დისკონტირების განაკვეთი 12%, აშშ დოლარში დენომინირებულში - 8%. საშუალო შეწონილი საიჯარო ვადაა 3.7 წელი.

შესწორება ფასს 9 - წინასწარი გადახდა უარყოფითი ანაზღაურების მახასიათებლებით

ფასს 9-ის შესწორება განმარტავს, რომ იმის დასადგენად, აკმაყოფილებს თუ არა წინასწარი გადახდის მახასიათებელი SPPI პირობას, მხარეს, რომელიც ამ ოფციას გამოიყენებს, შეუძლია სათანადო ანაზღაურება

წინასწარ გადაიხადოს ან მიიღოს წინასწარი გადახდის მიზეზის მიუხედავად. სხვა სიტყვებით, წინასწარი გადახდის მახასიათებლებმა უარყოფითი ანაზღაურებით SPPI ტესტი შეიძლება გაიაროს კიდეც.

ჯგუფის ხელმძღვანელობა არ ელის, რომ ფასს 9-ის შესწორების გამოყენება საგრძნობ ზეგავლენას იქონიებს ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

აღნიშნულ შესწორებებს კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე საგრძნობი ეფექტი არ ჰქონია.

ჯგუფი არ იყენებს შემდეგ ახალ და რედაქტირებულ, გამოქვეყნებულ მაგრამ ძალაში ჯერ არშესულ ფასს-ებს:

- ფასს 17 - სადაზღვევო კონტრაქტები;
- ფასს 10 და ბასს 28 (შესწორებები) - აქტივების გაყიდვა ან შეწირვა ინვესტორსა და მის ასოცირებულ პირს ან ერთობლივ საწარმოს შორის;
- შესწორება ფასს 3 - ბიზნესის განსაზღვრება
- შესწორება ბასს 1 და ბასს 8 - არსებითობის განსაზღვრება
- ფასს-ების გაუმჯობესების წლიური ციკლი (2010-2012 წლების ციკლი; შესწორებები ბასს 1 - ვალდებულებების კლასიფიკაცია მიმდინარე და გრძელვადიან ვალდებულებებად).

ფასს 17 სადაზღვევო კონტრაქტები

ახალი სტანდარტით დგინდება სადაზღვევო კონტრაქტების აღიარების, გაზომვის, წარმოდგენისა და განმარტების პრინციპები. ის ფასს 4-ს - სადაზღვევო კონტრაქტებს ჩაანაცვლებს.

სტანდარტი იძლევა „ზოგად მოდელს“, რომელიც მოდიფიცირდება ისეთი სადაზღვევო კონტრაქტებისათვის, რომლებიც პირდაპირ მონაწილეობას ითვალისწინებს, რაც „ცვლადი ანაზღაურების მიდგომად“ განისაზღვრება. „ზოგადი მოდელი“ მარტივდება „პრემიუმის განაწილების მიდგომის“ გამოყენებით დარჩენილი სადაზღვევო პერიოდის ვალდებულებათა შეფასების კონკრეტული კრიტერიუმების დაკმაყოფილების შემთხვევაში.

„ზოგად მოდელში“ გამოყენებულია მიმდინარე დაშვებები სამომავლო ფულადი ნაკადების ოდენობასთან, დროსა და არასარწმუნოებასთან დაკავშირებით. მოდელი მკაფიოდ ზომავს ამ არასარწმუნოების ღირებულებას; მოდელი ეფუძნება საბაზრო საპროცენტო განაკვეთებსა და პოლისის მფლობელის ოფციონებისა და გარანტიების ზეგავლენას.

ახალი სტანდარტი ძალაში შევა 2021 წლის 1 იანვარს ან მის შემდეგ დაწყებული წლიური პერიოდებისათვის. ვადამდელი გამოყენების უფლება დაშვებულია. კომპანიამ ფასს 17 რეტროსპექტიულად უნდა გამოიყენოს, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ეს შეუძლებელია. ასეთ დროს გამოყენებული იქნება რეალური ღირებულების მიდგომა ან მოდიფიცირებული რეტროსპექტიული მიდგომა. ფასს 17-ის შესწორებათა წარმოდგენილი პროექტი მიზნად ისახავს განხორციელების იმ სირთულეების გადაჭრას, რომლებიც ფასს 17-ის გამოქვეყნების შემდეგ გაჩნდა. ერთერთი შემოთავაზებული ცვლილება ითვალისწინებს ფასს 17-ის პირველი გამოყენების თარიღის გადადებას ერთი წლით, 2022 წლის 1 იანვარს ან მის შემდეგ დაწყებული პერიოდებისათვის.

გარდამავლობის მოთხოვნების მიზნებისათვის, თავდაპირველი გამოყენების თარიღად ითვლება პირის მიერ სტანდარტის პირველად გამოყენების წლიური საანგარიშგებო პერიოდის დასაწყისი, ხოლო სტანდარტზე გადასვლის თარიღი არის პირველი გამოყენების თარიღის უშუალოდ წინმსწრები პერიოდის დაწყების თარიღი.

ჯგუფის მენეჯმენტი არ მოელის, რომ სტანდარტის გამოყენება მნიშვნელოვან ზეგავლენას იქონიებს ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახულ თანხებზე.

შესწორება ფასს 3 - ბიზნესის განსაზღვრება

შესწორებები განმარტავს, რომ თუმცა, ბიზნესი ხასიათდება პროდუქტით, იმისათვის, რომ საქმიანობისა და აქტივების ინტეგრირებული სიმრავლე ბიზნესად ჩაითვალოს, პროდუქტის არსებობა აუცილებელი არ არის. იმისათვის, რათა მიღებული საქმიანობისა და აქტივების ინტეგრირებული სიმრავლე ბიზნესად ჩაითვალოს, ის უნდა ხასიათდებოდეს, სულ მცირე, შემავალი კომპონენტი და არსობრივი პროცესი, რაც ერთობლივად მნიშვნელოვნად ეხმარება მის უნარს, შექმნას პროდუქტი.

გარდა ამისა, შესწორებაში მოცემულია დამატებითი მითითებები, რომლებიც პირს ეხმარება იმის განსაზღვრაში, მიღებული აქვს თუ არა მას არსობრივი პროცესი.

შესწორებაში მოცემულია ნებაყოფლობითი კონცენტრაციის ტესტი, რომელიც გამარტივებული წესით აფასებს, არის თუ არა საქმიანობათა და აქტივების მიღებული სიმრავლე ბიზნესი. კონცენტრაციის ნებაყოფლობითი ტესტით, საქმიანობათა და აქტივების მიღებული სიმრავლე ბიზნესი არ არის, თუ მიღებული მთლიანი აქტივების არსებითად მთლიანი რეალური ღირებულება კონცენტრირებულია ერთ ხილულ აქტივში ან მსგავსი აქტივების ჯგუფში.

შესწორება რეტროსპექტიულად ვრცელდება ყველა ბიზნეს-კომბინაციასა და აქტივების შესყიდვაზე, რომელთა შესყიდვა მოხდა 2020 წლის 1 იანვარს ან მას შემდეგ დაწყებულ პირველ საანგარიშგებო პერიოდში, ვადამდელი გამოყენების ნებართვით.

ჯგუფის მენეჯმენტი არ მოელის, რომ სტანდარტის გამოყენება მნიშვნელოვან ზეგავლენას იქონიებს ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახულ თანხებზე.

შესწორებები ბასს 1 და ბასს 8 არსებითობის განსაზღვრება

შესწორებათა მიზანია, ბასს 1-ით მოცემული არსებითობის განსაზღვრება გახადოს უფრო გასაგები და არ ისახავს მიზნად, შეცვალოს ფასს სტანდარტებში მნიშვნელოვანების საბაზისო ცნება. ახალ განსაზღვრებაში შევიდა უმნიშვნელო ინფორმაციით არსებითი ინფორმაციის „მიჩქმალვის“ ცნება.

მომხმარებლებზე არსებითი ინფორმაციის ზემოქმედების ზღვარი შეიცვალა „შეიძლება ზეგავლენა იქონიოს“ ხარისხიდან „გონივრულად მოსალოდნელია, რომ ზეგავლენა იქონიოს“ ხარისხით.

არსებითობის განსაზღვრება ბასს 8-ში შეიცვალა არსებითობის განსაზღვრებით, რომელიც ბასს 1-შია მოცემული. გარდა ამისა, სტანდარტების საბჭომ ჩაასწორა სხვა სტანდარტები და კონცეპტუალური ჩარჩო, რომელშიც მოცემულია არსებითობის განსაზღვრება ან მოიხმარს ტერმინს „არსებითი“ თანმიმდევრულობის მიზნით.

შესწორება რეტროსპექტიულად ვრცელდება 2020 წლის 1 იანვარს ან მას შემდეგ დაწყებულ წლიურ პერიოდებზე, ვადამდელი გამოყენების ნებართვით.

ჯგუფის მენეჯმენტი არ მოელის, რომ სტანდარტის გამოყენება მნიშვნელოვან ზეგავლენას იქონიებს ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახულ თანხებზე.

ფასს-ების წლიური რედაქტირების ციკლი (2010-2012); შესწორებები სტანდარტში „ბასს 1 - ვალდებულებათა კლასიფიკაცია მიმდინარე და გრძელვადიან ვალდებულებებად“

ამ შესწორებათა მიზანია, განმარტონ, რომ ვალდებულება გრძელვადიანად ითვლება, თუ არსებული სასესხო ხელშეკრულების საფუძველზე, პირი მოელის ან აქვს უფლებამოსილება, მოახდინოს ვალდებულების რეფინანსირება ან გადავადება საანგარიშგებო პერიოდის შემდეგ სულ მცირე თორმეტი თვით, იმავე გამსესხებელთან, იმავე ან მსგავსი პირობებით.

შესწორება მოქმედებს მხოლოდ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში ვალდებულებათა წარმოდგენის ფორმაზე და არა ოდენობაზე, აღიარების დროზე თუ იმ ინფორმაციაზე, რასაც პირი განმარტავს ამ მუხლების თაობაზე.

შესწორება განმარტავს, რომ კლასიფიკაცია უნდა ეფუძნებოდეს საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს უკვე არსებულ უფლებას, ანგარიშსწორება გადავადდეს სულ მცირე თორმეტი თვით. შესწორება აგრეთვე მკაფიოდ ადგენს, რომ ვალდებულებათა კლასიფიკაციაზე მოქმედებს მხოლოდ „საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს არსებული უფლებები“. კლასიფიკაციაზე არ იმოქმედებს იმის მოლოდინი, გამოიყენებს თუ არა პირი უფლებას, გადაავადოს ვალდებულების დაფარვა; და რომ ანგარიშსწორება გულისხმობს კონტრაგენტისათვის ნაღდი ფულის, კაპიტალის ინსტრუმენტების, სხვა აქტივებისა თუ მომსახურებების გადაცემას.

შესწორებები ძალაშია 2022 წლის 1 იანვარს ან მის შემდეგ დაწყებული წლიური საანგარიშგებო პერიოდებისათვის და უნდა გამოყენებულ იქნეს რეტროსპექტიულად. ვადამდელი გამოყენება ნებადართულია.

ჯგუფის მენეჯმენტი არ მოელის, რომ სტანდარტის გამოყენება მნიშვნელოვან ზეგავლენას იქონიებს ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახულ თანხებზე.

5. უწყვეტი საწარმო

წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია იმ დაშვებით, რომ ჯგუფი უწყვეტი საწარმოს სტატუსს შეინარჩუნებს განჭვრეტად მომავალში, რაც გულისხმობს, რომ ჯგუფი შეძლებს აქტივების რეალიზებას და ვალდებულებების დაფარვას ბიზნესის ნორმალურად ფუნქციონირების პროცესში. ამგვარად განსჯისას მენეჯმენტმა მხედველობაში მიიღო ჯგუფის ფინანსური მდგომარეობა, არსებული განზრახვები, ოპერაციათა მომგებიანობა და ფინანსურ რესურსებზე წვდომა და გაანალიზა ჯგუფის ოპერაციებზე ფინანსურ ბაზრებზე არსებული სიტუაციის ზეგავლენა.

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფის 103,071 ათასი ლარის ოდენობის მიმდინარე ვალდებულებები 10,683 ათასი ლარით აღემატებოდა მის 92,388 ათასი ლარის ოდენობის მიმდინარე აქტივებს. 2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლის განმავლობაში ჯგუფმა განიცადა წმინდა ზარალი 108,793 ათასი ლარის ოდენობით (2018: წმინდა მოგება - 21,342 ათასი ლარი). 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფს ჰქონდა გაუნაწილებელი მოგება 119,391 ათასი ლარის ოდენობით. 2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლის განმავლობაში ჯგუფმა საოპერაციო საქმიანობიდან მიიღო 290 ათასი ლარის ოდენობის წმინდა ნაღდი ფული.

ჯგუფის მენეჯმენტი დარწმუნებულია, რომ თანდართული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადება უწყვეტი საწარმოს პრინციპის საფუძველზე მართებულია, შემდეგი გარემოებების გამო:

- მიმდინარე ვალდებულებების უდიდესი ნაწილი წარმოდგენილია ისეთი კერძო პირებისგან აღებული სესხების მოკლევადიანი ნაწილით, რომლებიც არიან ჯგუფის აქციონერები და მათი ოჯახის წევრები და შეადგენს 8,519 ათას ლარს. ასევე 2,807 ათას ლარს და 2,009 ათას ლარს, Global International Energy Corporationდა შპს „მტკვარი ენერჯის" მიმართ. შპს Global International Energy Corporation და შპს „მტკვარი ენერჯი" არიან სხვა დაკავშირებული მხარე და ერთობლივ კონტროლქვეშ მყოფი კომპანია;

- სს „საქართველოს ბანკთან", სს „თიბისი ბანკთან", სს „ვითიბი ბანკთან" და სს „პაშა ბანკთან" არსებული სასესხო ხელშეკრულებებით გათვალისწინებული პირობების 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შესრულებასთან დაკავშირებით, ჯგუფმა ბანკებიდან მიიღო კომფორტის წერილი საანგარიშგებო თარიღამდე, რომლითაც ბანკებმა გამოხატეს მზადყოფნა, არ მოითხოვონ სესხის დაფარვა სახელშეკრულებო ვადის დადგომამდე.

- 2020 წლის დასაწყისიდან მოყოლებული, მსოფლიოში სწრაფად ვრცელდება ახალი კორონავირუსული დაავადება (კოვიდ-19), რის შედეგადაც, 2020 წლის მარტში ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციამ გამოაცხადა პანდემიის მდგომარეობა. ჯგუფის ოპერაციებზე კოვიდ-19-ის ზემოქმედების სიდიდე დიდწილად დამოკიდებულია მსოფლიოსა და საქართველოს ეკონომიკებზე პანდემიის ეფექტის ხანგრძლივობასა და მის ინტენსივობაზე.

  საქართველომ, კოვიდ-19-ის გავრცელების საპასუხოდ, 2020 წლის 21 მარტს საგანგებო მდგომარეობა გამოაცხადა. თავდაპირველად საგანგებო მდგომარეობა 2020 წლის 21 აპრილამდე გამოცხადდა, მაგრამ შემდეგ ის 2020 წლის 21 მაისამდე გაგრძელდა. შეწყდა ყველა სახის საზოგადოებრივი ტრანსპორტის მოძრაობა (მუნიციპალიტეტებს შიგნით და შორის). 2020 წლის 17 აპრილიდან 2020 წლის 26 აპრილამდე მთავრობამ აგრეთვე შეზღუდა კერძო ავტომანქანების გამოყენება, რამაც სერიოზულად შეამცირა ჯგუფის საცალო ბუნებრივი აირის რეალიზაცია, მაგრამ მას საკმარისი რესურსები ჰქონდა ოპერაციების გასაგრძელებლად. 2020 წლის 29 მაისიდან ყველა სახის საზოგადოებრივი ტრანსპორტის მოძრაობა აღდგა. კოვიდ-19-ის პანდემიით გამოწვეული ჩაკეტვის ზომებს ელექტროენერგიის გენერირებასა და მოხმარებაზე მნიშვნელოვანი ზეგავლენა არ ჰქონია.

6. ძირითადი საშუალებები

შემდეგი ცხრილი აჩვენებს ძირითადი საშუალებების მოძრაობას 31 დეკემბერს დამთავრებული 2018 და 2019 წლებისთვის:

ათასობით ლარში	მიწა, შენობები და ნაგებობები	ჰიდროტექნიკური ნაგებობები	გაზის მილსადენები	მანქანა-დანადგარები	სატრანსპორტო საშუალებები	ავეჯი და სხვა ინვენტარი	სულ
ღირებულება 2018 წლის 1 იანვარი	**203,187**	**29,782**	**3,306**	**53,156**	**3,887**	**2,556**	**295,874**
დამატება	3,475	194	206	3,034	93	462	7,464
ჩამოწერა	(315)	-	-	(209)	(21)	(124)	(669)
გადატანა სხვა გრძელვადიან აქტივებში	(2)	-	-	(220)	-	-	(222)
ღირებულება 2018 წლის 31 დეკემბერს	**206,345**	**29,976**	**3,512**	**55,761**	**3,959**	**2,894**	**302,447**
დამატება	6,191	155	5	16,790	103	235	23,479
ჩამოწერა	(2,295)	-	(43)	(3,326)	(28)	(105)	(5,797)
ჯგუფის შიდა რეკლასიფიკაციები	(24,820)	107	-	24,716	-	(3)	-
2019 წლის 31 დეკემბერს	**185,421**	**30,238**	**3,474**	**93,941**	**4,034**	**3,021**	**320,129**
აკუმულირებული ცვეთა **2018 წლის 1 იანვარს**	**7,513**	**6,945**	**2,755**	**25,589**	**1,522**	**1,503**	**45,827**
ცვეთა	1,116	643	280	2,932	310	318	5,599
აკუმულირებული ცვეთა ჩამოწერილ აქტივებზე	(32)	-	-	(147)	(13)	(44)	(236)
2018 წლის 31 დეკემბერს	**8,597**	**7,588**	**3,035**	**28,374**	**1,819**	**1,777**	**51,190**
ცვეთა	1,242	628	59	3,765	305	325	6,324
„სი-პაურს" აქტივების გაუფასურება	120,060	-	-	-	8	4	120,072
აკუმულირებული ცვეთა ჩამოწერილ აქტივებზე	(95)	-	(43)	(349)	(20)	(62)	(569)
ჯგუფის შიდა რეკლასიფიკაციები	2	-	-	(1)	-	(1)	-
2019 წლის 31 დეკემბერს	**129,806**	**8,216**	**3,051**	**31,789**	**2,112**	**2,043**	**177,017**
საბალანსო ღირებულება							
2018 წლის 31 დეკემბერს	**197,748**	**22,388**	**477**	**27,387**	**2,140**	**1,117**	**251,257**
2019 წლის 31 დეკემბერს	**55,615**	**22,022**	**423**	**62,152**	**1,922**	**978**	**143,112**

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ძირითადი საშუალებები, რომელთა ღირებულება 129,818 ათას ლარს შეადგენდა (2018 წლის 31 დეკემბრისთვის: 224,340 ათას ლარს) დაგირავებული იყო სესხების უზრუნველყოფის მიზნით მესამე პირებზე. (იხილეთ შენიშვნა 15).

გარდაბნის მუნიციპალიტეტში ქვანახშირზე მომუშავე, 150-300 მეგავატი სიმძლავრის თბოელექტროსადგურის მშენებლობა ითვალისწინებდა ჯგუფის უშუალო მშობელის შვილობილი კომპანიის, შპს „საქნახშირის" მიერ წარმოებული ნახშირის გამოყენებას. 2019 წელს შპს „საქნახშირი" ფინანსური სირთულეებს განიცდიდასაოპერაციო საქმიანობის გამო. საქართველოს ინდუსტრიული ჯგუფი ჰოლდინგის მენეჯმენტმა გადაწყვეტილება მიიღო, გაეყიდა შპს „საქანახშირი". კომპანიას დიდი სოციალური მნიშვნელობა ჰქონდა, როგორც ტყიბულის მუნიციპალიტეტში მსხვილ დამსაქმებელს. ამდენად, შვილობილის გაყიდვაში მონაწილეობდა საქართველოს მთავრობა და პროექტის მშენებლობაც შეჩერდა. პროექტის შეჩერებამ გამოიწვია შპს „სი პაუერის" კუთვნილი ძირითადი საშუალებების გაუფასურება,

120,072 ათასი ლარის ოდენობით. გაუფასურების ოდენობის დასადგენად მენეჯმენტმა დამოუკიდებელი შემფასებელი დაიქირავა, საბაზრო მიდგომით, დაუმთავრებელ მშენებლობად კვალიფიცირებული აქტივების სალიკვიდაციო და საჯართე ღირებულების დასადგენად.

2019 წლის სექტემბერში შპს „საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკულმა კორპორაციამ" 16,621 ათას ლარად, დღგ-ის ჩათვლით, შპს „საქნახშირისგან" შეისყიდა თბოელექტროსადგურის კუთვნილი ძირითადი საშუალებები. იმავდროულად, შპს „საქნახშირმა" შპს „საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკული კორპორაციისგან" 5,311 ათას ლარად, დღგ-ის ჩათვლით, შეისყიდა ძირითადი საშუალებები, რომლებიც დაკავშირებული იყო ქვანახშირის გადამუშავებასთან. შესყიდული და გაყიდული ძირითადი საშუალებების სამართლიანი ღირებულება მიღებული იქნა ჯგუფისგან დამოუკიდებელი შემფასებლის მიერ ჩატარებული შეფასებით. ამ ორი ტრანსაქციის შედეგად, წარმოიშვა ვალდებულება შპს „საქნახშირის" მიმართ 11,310 ათასი ლარის ოდენობით, რომელიც გაიქვითა შპს „საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკული კორპორაციის" მიერ შპს „საქნახშირზე" გაცემულ სესხებთან.

აღნიშნულის შედეგად, შპს „საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკული კორპორაციის" მიერ გაცემული სესხების ნაშთმა შეადგინა 3,790 ათასი ლარი.

იმის გამო, რომ ჯგუფის უშუალო მშობელის შვილობილი, შპს „საქნახშირი" საოპერაციო საქმიანობის გამო ფინანსურ სირთულეებს განიცდიდა, შპს „საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკულმა კორპორაციამ" მას აპატია დარჩენილი სესხები, იმის გამო რომ შპს „საქართველოს ინდუსტრიული ჯგუფი ჰოლდინგის" მენეჯმენტმა მიიღო შპს „საქნახშირის" გაყიდვის გადაწყვეტილება.

აღნიშნული ტრანსაქციის გამო შპს „საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკულ კორპორაციას" დაერიცხა მოგების გადასახადი 669 ათასი ლარის ოდენობით (შენიშვნა 21).

7. გამოყენების უფლების მატარებელი აქტივები და ფინანსური იჯარის ვალდებულებები

	მიწა, შენობა-ნაგებობები და მანქანა-დანადგარები გაზ-გასამართი სადგურებისათვის	სულ
ღირებულება		
1 იანვარი 2019	1,749	1,749
დამატება	467	467
31 დეკემბერი 2019	**2,216**	**2,216**
დაგროვილი ცვეთა		
1 იანვარი 2019	-	-
წლის დარიცხვა	552	552
31 დეკემბერი 2019	**552**	**552**
წმინდა საბალანსო ღირებულება		
31 დეკემბერი 2019	**1,664**	**1,664**
31 დეკემბერი 2018	**-**	**-**

მოძრაობა საიჯარო ვალდებულებებში	2019
სულ მომავალი მინიმალური საიჯარო გადახდები უწყვეტ საოპერაციო იჯარებზე 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	2,271
მიმდინარე ღირებულებამდე დისკონტირების ეფექტი	(522)
თავდაპირველი აღიარება - 1 იანვარი 2019	**1,749**
საიჯარო ვალდებულებების აღიარება	467
საპროცენტო ხარჯი საიჯარო ვალდებულებებზე	168
ვალუტის გაცვლის ეფექტი	118
საპროცენტო ხარჯის დაფარვა	(168)
საიჯარო ვალდებულებების დაფარვა	(422)
საიჯარო ვალდებულება 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	**1,912**

გამოყენების უფლების მატარებელი აქტივების საშუალო შეწონილი საიჯარო ვადაა 3.7 წელი, ხოლო საიჯარო ვალდებულებებზე მოქმედი მოიჯარის საშუალო შეწონილი სესხის განაკვეთი - 8.6%.

მოგება-ზარალში აღიარებული თანხები	2019
ცვეთის ხარჯი გამოყენების უფლების მატარებელ აქტივებზე	552
საპროცენტო ხარჯი საიჯარო ვალდებულებებზე	168
ვალუტის გაცვლის ეფექტი	118
სულ	**838**

საიჯარო ვალდებულება	31 დეკემბერი 2019	
ვადიანობის ანალიზი	ფინანსური იჯარებით გადასახდელი თანხები	მომავალი ფინანსური დარიცხვები
პირველი წელი	452	140
მეორე წელი	455	105
მესამე წელი	395	69
მეოთხე წელი	375	40
მეხუთე წელი	80	20
მეხუთე წლიდან	155	24
სულ საიჯარო ვალდებულება	**1,912**	**398**

8. საინვესტიციო ქონება

ჯგუფის საინვესტიციო ქონების საბალანსო ღირებულების მოძრაობა შემდეგნაირია:

ათასობით ლარში	2019	2018
საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულება 1 იანვარს	**6,022**	**41,475**
დამატება	-	4,875
საინვესტიციო ქონების გადაფასებისგან მიღებული მოგება	459	13,204
საინვესტიციო ქონებიდან გასაყიდად განკუთვნილ გრძელვადიან აქტივებში გადატანა		(53,532)
	-	
საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულება 31 დეკემბერს		
	6,481	**6,022**

2019 და 2018 წლების 31 დეკემბრისთვის, საინვესტიციო ქონება, რომლის ღირებულება 6,481 ათას ლარს შეადგენდა (2018 წლის 31 დეკემბერს: 6,022 ათას ლარს) დაგირავებული იყო სესხების უზრუნველყოფის მიზნით მესამე პირებზე. (იხილეთ შენიშვნა 15).

ჯგუფის საინვესტიციო ქონების რეალური ღირებულება 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით დადგინდა შპს „მურის“ მიერ, რომელიც არ არის ჯგუფთან დაკავშირებული. ხსენებულ დამოუკიდებელ

შემფასებელს აქვს მსგავს მდებარეობებზე არსებული ქონების შეფასების შესაბამისი კვალიფიკაცია და გამოცდილება.

შეფასებული ქონება წარმოადგენს ზოგადი დანიშნულების, არასპეციალიზებულ შენობებს - კომერციულ ფართებსა და მიწის ნაკვეთებს. რეალური ღირებულების დადგენის მიზნით, შემფასებელმა გამოიყენა შემოსავლის კაპიტალიზაციის მეთოდი, კერძოდ, დისკონტირებული ფულადი ნაკადების ანალიზი, რომელიც ღია ბაზარზე არასაკმარისი შესადარი მონაცემების არსებობის პირობებში, უძრავი ქონების შეფასების აღიარებული მეთოდია.

ჯგუფის საინვესტიციო ქონების - ძირითადად, ბათუმში მშენებარე საცხოვრებელი კომპლექსის - რეალური ღირებულება მიღებული იქნა შპს „მორისონ ჯორჯიას" მიერ ჩატარებული შეფასებით. შეფასებული ქონება წარმოადგენს ზოგადი დანიშნულების, არასპეციალიზებულ შენობებს - საცხოვრებელ კომპლექსს პირველ სართულზე კომერციულ ფართებით, ძირითადად, შავი კარკასის მდგომარეობაში. რეალური ღირებულების დადგენის მიზნით, შემფასებელმა გამოიყენა გაყიდვების შედარებითი მეთოდი, რაც უძრავი ქონების შეფასების ფართოდ გავრცელებული მეთოდია ისეთ შემთხვევაში, როდესაც არსებობს ღია ბაზარზე ხელმისაწვდომი საკმარისი შესადარი მონაცემები. 2019 წლის მიწურულს მენეჯმენტმა გადაწყვიტა, გაეყიდა საცხოვრებელი კომპლექსი, შეიმუშავა გაყიდვის გეგმა და აქტიურად შეუდგა მყიდველის ძებნას. წლის ბოლომდე მყიდველი ნაპოვნი იქნა და ჯგუფსა და პოტენციურ მყიდველს შორის გაფორმდა მემორანდუმი შესყიდვის ხელშეკრულების თაობაზე, რაც გაფორმდა საანგარიშგებო პერიოდის შემდეგ.

ათასობით ქართულ ლარში	რეალური ღირებულების იერარქია	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი
მიწა და შენობები თბილისში, კოსტავას ქუჩაზე	დონე 3	6,481	6,022
საინვესტიციო ქონების რეალური ღირებულება		**6,481**	**6,022**

2019 წლის 1 თებერვალს ჯგუფსა და შპს „ალიანს სიტის" შორის გაფორმდა ყიდვის ხელშეკრულება 29,500 ათას (დღგ-ის ჩათვლით) აშშ დოლარად ბათუმში მდებარე საცხოვრებელი კომპლექსის შესყიდვის თაობაზე. ქონების სამართლიანი ღირებულება იყო 53,532 ათასი ლარი, საკონტრაქტო გასაყიდი ფასი - 66,380 ათასი ლარი, ამდენად, გასაყიდად განკუთვნილი გრძელვადიანი აქტივის გაყიდვის შედეგად აღიარებული იქნა მოგება 12,848 ათასი ლარის ოდენობით. მისი აღიარება მოხდა გასაყიდად განკუთვნილი გრძელვადიანი აქტის გაყიდვის შედეგად მიღებული გრძელვადიანი მოთხოვნის დისკონტირების ეფექტთან ერთად რამაც შეადგინა 11,527 ათასი ლარის მოგება(შენიშვნა 21).

9. გაცემული სესხები

ათასობით ლარში	საპროცენტო განაკვეთი	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი
გრძელვადიანი			
შპს „ ჰოლდინგი საქართველოს ინდუსტრიული ჯგუფი"	7.70%	10,037	-
ფიზიკური პირები	13.0% - 20.0%	4	10
სულ გრძელვადიანი გაცემული სესხები, ბრუტო		**10,041**	**10**
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი გრძელვადიან სესხებზე		(53)	(3)
სულ გრძელვადიანი გაცემული სესხები, წმინდა		**9,988**	**7**

ახსნა-განმარტებითი შენიშვნები კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე
2019 წლის 31 დეკემბერს დამთავრებული წლისთვის (გაგრძელება)

ათასობით ლარში	საპროცენტო განაკვეთი	**2019** წლის **31** დეკემბერი	**2018** წლის **31** დეკემბერი
მიმდინარე			
შპს ლურაქ ინვესთმენთსი	9.60%	10,244	9,139
შპს „ჯეო დეველოპმენტი“	8.3% - 11.3%	9,438	9,028
შპს „მეცნიერება“	7.70%	3,266	-
შპს „ჰოლდინგი საქართველოს ინდუსტრიული ჯგუფი“	7.7% - 11.00%	2,244	-
სს ხაშურის მინის ტარა	15.00%	1,331	1,076
შპს 1 სტერეო	15.00%	474	409
შპს ავტოგაზი (შპს „ავტოკოლონა“)	15.00%	357	338
შპს გლობალტრანსი	14.10%	273	285
ფიზიკური პირები	9.00% - 22.4%	265	234
შპს „ევროფარმი“	10.80%	31	13
შპს „საქნახშირი“	13.60% - 16.00%	-	17,305
შპს „ჯეო ინვესტმენტსი“	11.10%	-	754
სულ მოკლევადიანი გაცემული სესხები, ბრუტო		**27,923**	**38,581**
გაუფასურების რეზერვი მოკლევადიან სესხებზე		(497)	(446)
სულ მოკლევადიანი გაცემული სესხები, წმინდა		**27,426**	**38,135**

2019 და 2018 წლების 31 დეკემბრისთვის, დარიცხული პროცენტი გაცემულ სესხებზე იყო 3,075 ათასი ლარი და 6,519 ათასი ლარი, შესაბამისად.

გაცემული სესხები მოიცავს დაკავშირებულ მხარეთა ბალანსებს და ფინანსურ ანგარიშგებაში მიმდინარედ არის ასახული საკონტრაქტო პირობების საფუძველზე, რომლებიც დაკავშირებულ მხარეებთან შეიძლება შეიცვალოს. დაკავშირებული მხარეების ბალანსების პირობები განმარტებულია შენიშვნაში 26.

გაცემული სესხების სამართლიანი ღირებულება 2019 წლის 31 დეკემბერს მიახლოებული იყო მათს საბალანსო ღირებულებასთან. სესხებზე საპროცენტო განაკვეთები ფიქსირებულია.

გაცემული სესხები ვალუტების მიხედვით შემდეგნაირადაა გადანაწილებული:

ათასობით ლარში	**2019** წლის **31** დეკემბერი	**2018** წლის **31** დეკემბერი
გაცემული სესხები დენომინირებული:		
- ლარში	3,603	21,971
- აშშ დოლარში	33,267	15,709
- ევროში	544	462
გაცემული სესხები, წმინდა	**37,414**	**38,142**

გაცემული სესხების ვადიანობა შემდეგნაირია:

ახსნა-განმარტებითი შენიშვნები კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე
2019 წლის 31 დეკემბერს დამთავრებული წლისთვის (გაგრძელება)

ათასობით ლარში	**2019 წლის 31 დეკემბერი**	**2018 წლის 31 დეკემბერი**
ერთ წელზე ნაკლები	27,923	38,581
ერთიდან ორ წლამდე	10,040	7
ორიდან ხუთ წლამდე	1	3
ხუთ წელზე მეტი	-	-
სულ გაცემული სესხები, ბრუტო	**37,964**	**38,591**
მინუს: გაუფასურების რეზერვი	(550)	(449)
გაცემული სესხები, წმინდა	**37,414**	**38,142**

საანგარიშო პერიოდში გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვის მოძრაობა შემდეგნაირი იყო:

ათასობით ლარში	**2019 წლის 31 დეკემბერი**	**2018 წლის 31 დეკემბერი**
გაუფასურების რეზერვი 1-ელ იანვარს	**449**	**319**
გაცემულ სესხებზე გაუფასურების რეზერვის აღდგენა	(49)	-
გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი	150	130
გაუფასურების რეზერვი 31 დეკემბერს	**550**	**449**

იმის გამო, რომ ჯგუფის უშუალო მშობელის შვილობილი კომპანია შპს „საქნახშირი“ საოპერაციო საქმიანობის გამო ფინანსურ სირთულეებს განიცდიდა და კომპანიას დიდი მნიშვნელობა გააჩნდა, როგორც ქვეყნის მოცემულ რეგიონში მსხვილ დამსაქმებელს, საქართველოს მთავრობამ შპს „ნეოგაზს“ შესთავაზა 5,107 ათასი ლარის ოდენობის საგადასახადო შეღავათი შპს „საქნახშირზე“ გაცემული სესხების პატიების სანაცვლოდ, რომელთა დანიშნულება იყო კომპანიის თანამშრომელთა ბენეფიტების დაფინანსება.

2019 წლის განმავლობაში შპს „ნეოგაზის“ მხრიდან შპს „საქნახშირზე“ განხორციელდა დამატებითი გაცემები არსებული სასესხო ხელშეკრულების ფარგლებში და შპს „ნეოგაზისგან“ ნაპატიები მთლიანი თანხა შეადგენს 7,793 ათას ლარს (შენიშვნა 21).

2019 წლის სექტემბერში შპს „საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკულმა კორპორაციამ“ 16,621 ათას ლარად, დღგ-ის ჩათვლით, შპს „საქნახშირისგან“ შეისყიდა თბოელექტროსადგურის კუთვნილი ძირითადი საშუალებები. იმავდროულად, შპს „საქნახშირმა“ შპს „საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკული კორპორაციისგან“ 5,311 ათას ლარად, დღგ-ის ჩათვლით, შეისყიდა ძირითადი საშუალებები, რომლებიც დაკავშირებული იყო ქვანახშირის გადამუშავებასთან. შესყიდული და გაყიდული ძირითადი საშუალებების სამართლიანი ღირებულება მიღებული იქნა ჯგუფისგან დამოუკიდებელი შემფასებლის მიერ ჩატარებული შეფასებით. ამ ორი ტრანსაქციის შედეგად, წარმოიშვა ვალდებულება შპს „საქნახშირის“ მიმართ 11,310 ათასი ლარის ოდენობით, რომელიც გაიქვითა შპს „საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკული კორპორაციის“ მიერ შპს „საქნახშირზე“ გაცემულ სესხებთან.

აღნიშნული შედეგად, შპს „საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკული კორპორაციის“ მიერ გაცემული სესხების დარჩენილმა ნაშთმა შეადგინა 3,790 ათასი ლარი.

იმის გამო, რომ ჯგუფის უშუალო მშობელის შვილობილი შპს „საქნახშირი“ საოპერაციო საქმიანობის გამო ფინანსურ სირთულეებს განიცდიდა, შპს „საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკულმა კორპორაციამ“ მას აპატია დარჩენილი სესხები, იმის გამო რომ შპს „საქართველოს ინდუსტრიული ჯგუფი ჰოლდინგის“ მენეჯმენტმა მიიღო შპს „საქნახშირის“ გაყიდვის გადაწყვეტილება.

აღნიშნული ტრანსაქციის გამო შპს „საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკულ კორპორაციას“ დაერიცხა მოგების გადასახადი 669 ათასი ლარის ოდენობით (შენიშვნა 21).

10. მარაგები

ათასობით ლარში	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი
სათადარიგო ნაწილები და სახარჯი მასალები	7,724	7,906
ჯართი და სხვა მასალები	269	293
სულ მარაგები	**7,993**	**8,199**

11. სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები

ათასობით ლარში	**2019 წლის 31** დეკემბერი	**2018 წლის 31** დეკემბერი
მიმდინარე		
სავაჭრო მოთხოვნები	22,946	15,422
სხვა მოთხოვნები	508	508
მინუს: გაუფასურების რეზერვი	(1,665)	(1,418)
გრძელვადიანი		
სავაჭრო მოთხოვნები	13,292	-
სულ ფინანსური აქტივები სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებში	**35,081**	**14,512**
გადახდილი ავანსები	4,908	2,043
სავაჭრო მოთხოვნები	3,651	-
თანამშრომლებზე გაცემული ავანსები	160	162
სხვა მოთხოვნები	35	33
მინუს: გაუფასურების რეზერვი	(634)	-
სულ სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	**43,201**	**16,750**

2019 წლის 31 დეკემბერს, ჯამური სავაჭრო მოთხოვნები დენომინირებული აშშ დოლარში იყო 18,195 ლარი (2018 წლის 31 დეკემბერს: 1,678 ათასი ლარი), 1,123 ათასი ლარის სავაჭრო მოთხოვნები დენომინირებული იყო ევროში (2018 წლის 31 დეკემბერს: ნული). ყველა დანარჩენი სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები იყო დენომინირებული ლარში. არცერთ სავაჭრო მოთხოვნაზე კონტრაგენტებს არ ჰქონდათ გადასახდელი არც პროცენტი და არც ჯარიმა.

ზოგ შემთხვევაში მენეჯმენტმა შეიძლება ნება მისცეს გარკვეულ დაკავშირებულ-მხარე დებიტორებს, რომ დააგვიანონ გადახდები. სავაჭრო და სხვა მოთხოვნების გაუფასურების რეზერვი დათვლილია მომხმარებელთა გადახდების, თანხის შემდგომი მიღებისა და მომავალი ფულის სახსრების მოძრაობის ანალიზის გზით თითოეული მნიშვნელოვანი კლიენტის ჭრილში.

2019 წლის 1 თებერვალს ჯგუფსა და შპს „ალიანს სიტის“ შორის გაფორმდა ყიდვის ხელშეკრულება 29,500 ათას (დღგ-ის ჩათვლით) აშშ დოლარად ბათუმში მდებარე საცხოვრებელი კომპლექსის შესყიდვის თაობაზე. ქონების სამართლიანი ღირებულება იყო 53,532 ათასი ლარი, საკონტრაქტო გასაყიდი ფასი - 66,380 ათასი ლარი, ამდენად, გასაყიდად განკუთვნილი გრძელვადიანი აქტივის გაყიდვის შედეგად აღიარებული იქნა მოგება 12,848 ათასი ლარის ოდენობით. მისი აღიარება მოხდა გასაყიდად განკუთვნილი გრძელვადიანი აქტივის გაყიდვის შედეგად მიღებული გრძელვადიანი მოთხოვნის დისკონტირების ეფექტთან ერთად, რამაც შეადგინა 11,527 ათასი ლარის ოდენობის მოგება. (შენიშვნა 21).

გადახდები იყოფა ტრანშებად, რომელთაგან დარჩენილი მოთხოვნა გადახდილი უნდა იქნას აქტივის გაყიდვის თარიღიდან 5 წლის განმავლობაში. ჯგუფმა თანხა აღიარა დროში ფულის ღირებულების გათვალისწინებით. გრძელვადიანი მოთხოვნის ნაშთი 14,339 ათას ლარს შეადგენს (5 მილიონი აშშ დოლარი), რომელიც, მიმდინარე ღირებულებამდე დისკონტირებისას, 13,292 ათას ლარს შეადგენს.

სავაჭრო და სხვა მოთხოვნების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოძრაობა შემდეგნაირია:

ათასობით ლარში	**2019**	**2018**
გაუფასურების რეზერვი 1-ელ იანვარს	**1,418**	**1,311**
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნების გაუფასურების რეზერვი	278	116
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნების გაუფასურების რეზერვის ამოღება	(31)	(9)
გაუფასურების რეზერვი 31 დეკემბერს	**1,665**	**1,418**

სავაჭრო მოთხოვნების ანალიზი ვადიანობის მიხედვით შემდეგია:

31 დეკემბერი 2019 (ათასი ლარი)	ვადაგადაუცილებელი	- 30 დღეზე ნაკლები ვადაგადაცილება	- 30-90 დღე ვადაგადაცილება	- 90-180 დღე ვადაგადაცილება	- 180 დღეზე მეტი ვადაგადაცილება	სულ
შეფასებული მთლიანი საბალანსო ღირებულება დეფოლტისას, სულ	16,048	2,143	143	189	18,223	**36,746**
მსზ არსებობის მანძილზე	(50)	(183)	(25)	(35)	(1,372)	**(1,665)**

31 დეკემბერი 2018 (ათასი ლარი)	ვადაგადაუცილებელი	- 30 დღეზე ნაკლები ვადაგადაცილება	- 30-90 დღე ვადაგადაცილება	- 90-180 დღე ვადაგადაცილება	- 180 დღეზე მეტი ვადაგადაცილება	სულ
შეფასებული მთლიანი საბალანსო ღირებულება დეფოლტისას, სულ	10,661	441	136	148	4,544	**15,930**
მსზ არსებობის მანძილზე	(33)	(13)	(6)	(16)	(1,350)	**(1,418)**

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში ნაჩვენებია საკრედიტო რისკის რეიტინგის განმარტებები:

	31 დეკემბერი 2019		
(ათასი ლარი)	მე-2 ეტაპი მსზ არსებობის მანძილზე - კრედიტის გაუარესების გარეშე	მე-3 ეტაპი მსზ არსებობის მანძილზე - კრედიტგაუარესებული	სულ
ვადაგადაცილების გარეშე	(50)	-	**(50)**
0-30 დღით ვადაგადაცილება	(183)	-	**(183)**
30-90 დღით ვადაგადაცილება	(25)	-	**(25)**
90-180 დღით ვადაგადაცილება		(35)	**(35)**
180> დღით ვადაგადაცილება		(1,372)	**(1,372)**
სულ	**(258)**	**(1,407)**	**(1,665)**

	1 იანვარი 2019		
(ათასი ლარი)	მე-2 ეტაპი მსზ არსებობის მანძილზე - კრედიტის გაუარესების გარეშე	მე-3 ეტაპი მსზ არსებობის მანძილზე - კრედიტგაუარესებული	სულ
ვადაგადაცილების გარეშე	(33)	-	**(33)**
0-30 დღით ვადაგადაცილება	(13)	-	**(13)**
30-90 დღით ვადაგადაცილება	(6)	-	**(6)**
90-180 დღით ვადაგადაცილება	-	(16)	**(16)**
180> დღით ვადაგადაცილება	-	(1,350)	**(1,350)**
სულ	**(52)**	**(1,366)**	**(1,418)**

12. გასაყიდად განკუთვნილი გრძელვადიანი აქტივები

მოძრაობა ჯგუფის გასაყიდად განკუთვნილი გრძელვადიანი აქტივების საბალანსო ღირებულებებში იყო:

ათასი ქართული ლარი	2019	2018
გასაყიდად განკუთვნილი გრძელვადიანი აქტივების რეალური ღირებულებით 1 იანვარს	**53,532**	**-**
გადატანილია საინვესტიციო ქონებიდან	-	53,532
რეალიზაცია	(53,532)	
გასაყიდად განკუთვნილი გრძელვადიანი აქტივების რეალური ღირებულებით 31 დეკემბერს	**-**	**53,532**

გასაყიდად განკუთვნილი გრძელვადიანი აქტივები წარმოადგენს ბათუმში მდებარე საცხოვრებელ კომპლექსს, რომელიც 2018 წლის განმავლობაში გადატანილი იქნა საინვესტიციო ქონებიდან (შენიშვნა #8). 2018 წლის მიწურულს მენეჯმენტმა გადაწყვიტა, გაეყიდა საცხოვრებელი კომპლექსი, შეიმუშავა გაყიდვის გეგმა და აქტიურად შეუდგა მყიდველის ძებნას. წლის ბოლომდე მყიდველი ნაპოვნი იქნა და ჯგუფსა და პოტენციურ მყიდველს შორის გაფორმდა მემორანდუმი შესყიდვის ხელშეკრულების თაობაზე, რაც გაფორმდა საანგარიშგებო პერიოდის შემდეგ.

2019 წლის 1 თებერვალს ჯგუფსა და შპს „ალიანს სიტის“ შორის გაფორმდა ყიდვის ხელშეკრულება 29,500 ათას (დღგ-ის ჩათვლით) აშშ დოლარად ბათუმში მდებარე საცხოვრებელი კომპლექსის შესყიდვის თაობაზე.

13. ფული და ფულის ეკვივალენტები

ათასობით ლარში	**2019 წლის 31 დეკემბერი**	**2018 წლის 31 დეკემბერი**
ფული ხელზე	79	60
ფული ბანკებში	11,139	1,107
ფული გზაში	58	44
სულ ფული და ფულის ეკვივალენტები	**11,276**	**1,211**

ბანკებს, რომლებშიც ჯგუფს ფული ჰქონდა შენახული ჰქონდათ შემდეგნაირი საკრედიტო რეიტინგები "Fitch"-ის შეფასებით. იმ შვილობილი საქართველოში არსებული ბანკების საკრედიტო რეიტინგები, რომლებიც შეფასებული არ იყო, მშობელი ბანკების რეიტინგია აღებული ქვემოთ მოცემული ცხრილისთვის:

ათასობით ლარში	**2019 წლის 31 დეკემბერი**	**2018 წლის 31 დეკემბერი**
BB-	11,082	1,098
BB+	54	7
B+	3	2
A	-	-
სულ ნაღდი ფული ბანკებში	**11,139**	**1,107**

ყველა ფული და ფულის ეკვივალენტები კლასიფიცირებულია როგორც მიმდინარე და არაგაუფასურებული. 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის 10,547 ათასი ლარის ეკვივალენტი ჰქონდა ჯგუფს აშშ დოლარში (2018 წლის 31 დეკემბერს: 10 ათასი ლარის), ხოლო 3 ათასი ლარის ეკვივალენტი ევროში (2018 წელს: 11 ათასი ლარის).

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, შეზღუდული ფული 9,770 ათასი და 4,875 ათასი ლარის ოდენობით დარეზერვებული იყო შპს „საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკულ კორპორაციასა" და სს „თიბისი ბანკს" შორის ხელმოწერილი ხელშეკრულების შესაბამისად, დაკავშირებული მხარეების აკრედიტივის უზრუნველსაყოფად. შესაბამისი ხელშეკრულებების თანახმად, ნაღდი ფულის ნაშთები შეზღუდვაში რჩება 2020 წლის 6 მარტამდე და 2020 წლის 21 თებერვლამდე, შესაბამისად.

14. საწესდებო კაპიტალი

ათასობით ლარში	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი
1-ელ იანვარს	7,720	7,720
ზრდა საწესდებო კაპიტალში	-	-
სულ საწესდებო კაპიტალი	**7,720**	**7,720**

2019 წლის 31 დეკემბრისთვის, ჯგუფის 100%-იანი (2018 წლის 31 დეკემბრისთვის 100%) წილის მფლობელი იყო შპს. „საქართველოს ინდუსტრიული ჯგუფი ჰოლდინგი".

15. აღებული სესხები

ათასობით ლარში	საკონტრაქტო წლიური საპროცენტო განაკვეთი	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი
გრძელვადიანი			
სესხები არადაკავშირებული პირებისგან			
სს. თიბისი ბანკი	7.41% - 13.25%	33,887	41,065
სს „პაშა-ბანკი“	8.90%	1,660	1,914
სს „საქართველოს ბანკი“	8.00% - 10.92%	1,013	2,731
სულ გრძელვადიანი აღებული სესხები		**36,560**	**45,710**
მიმდინარე			
სესხები არადაკავშირებული პირებისგან			
სს „თიბისი ბანკი“	7.41% - 13.25%	24,117	21,653
სს „საქართველოს ბანკი“	8.00% - 10.92%	20,090	15,048
სს „ვითიბი ბანკი საქართველო“	6.5% - 7.00%	14,609	12,833
ფიზიკური პირები	13.00%	515	482
სს „პაშა-ბანკი“	8.90%	394	331
სესხები დაკავშირებული პირებისგან			
ფიზიკური პირები	15.00%-15.50%	8,519	8,168
Global International Energy Corporation	7.10%	2,807	-
შპს „მტკვარი ენერჯი“	11.00%	2,009	-
შპს „ეარ პომპანი“	16.00%	54	51
შპს „ენჯიეს წნორი“	16.00%	4	4
სულ მიმდინარე აღებული სესხები		**73,118**	**58,570**
სულ აღებული სესხები		**109,678**	**104,280**

ყველა სესხის საპროცენტო განაკვეთი ფიქსირებულია გარდა სს „თიბისი ბანკისგან“, სს „საქართველოს ბანკისგან“ და სს „ფაშა-ბანკ ჯორჯიასგან“ აღებული სესხებისა, რომელიც არის 6 თვიანი LIBOR + 7.81%, 6.03% და 5.5% სს „თიბისი ბანკის“ შემთხვევაში; 6 თვიანი LIBOR + 9% და 6% სს „საქართველოს ბანკის“ შემთხვევაში და 6 თვიანი LIBOR + 7% სს „ფაშა ბანკის“ შემთხვევაში. შესაბამისად. 2019 წლის 31 დეკემბერს სესხების დაახლოებით შეფასებული რეალური ღირებულება იყო 109,678 ათასი ლარი (2018 წლის 31 დეკემბერს: 104,280 ათასი ლარი).

ჯგუფის სესხები შემდეგნაირადაა ვალუტების მიხედვით გადანაწილებული:

ათასობით ლარში	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი
აშშ დოლარი	94,591	91,925
ევრო	4,982	4,766
ლარი	10,105	7,589
სულ აღებული სესხები	**109,678**	**104,280**

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ძირითადი საშუალებები, რომელთა ღირებულება 129,818 ათას ლარს შეადგენდა (2018 წლის 31 დეკემბრისთვის: 224,620 ათას ლარს) და საინვესტიციო ქონება, რომლის ღირებულება 6,481 ათას ლარს შეადგენდა (2018 წლის 31 დეკემბერს: 6,022 ათას ლარს) დაგირავებული იყო სესხების უზრუნველყოფის მიზნით მესამე პირებზე (შენიშვნა 6 და 8).

2019 და 2018 წლების 31 დეკემბრისთვის აღებულ სესხებზე დარიცხული პროცენტი იყო 837 ათასი და 764 ათასი ლარი, შესაბამისად.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში ნაჩვენებია ფინანსური საქმიანობიდან წარმოშობილი ვალდებულებების, მათ შორის, ფულადი და არაფულადი ცვლილებები. ფინანსური საქმიანობიდან წარმოშობილია ვალდებულებები, რომელთა ფულადი ნაკადები, ჯგუფის ფულადი ნაკადების მოძრაობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში უკვე იქნა ან მომავალში იქნება კლასიფიცირებული როგორც ფულადი ნაკადები ფინანსური საქმიანობიდან.

	1 იანვარი 2019	ფულადი ნაკადები ფინანსური საქმიანობიდან (i)	პროცენტის ცვლილება (ii)	საკურსო სხვაობის ცვლილებით მიღებული მოგება	31 დეკემბერი 2019
აღებული სესხები	104,280	(717)	73	6,042	**109,678**

i) დაკავშირებული მხარეებისგან აღებული სესხების ფულადი ნაკადები წარმოადგენს აღებული სესხებით მიღებულ წმინდა შემოსავალს და აღებული სესხების დაფარვას ფულადი ნაკადების მოძრაობის ანგარიშგებაში.
ii) პროცენტის ცვლილება მოიცავს პროცენტის დარიცხვას და გადახდას.

16. სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები

ათასობით ლარში	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი
სავაჭრო ვალდებულებები	24,584	18,977
გადასახდელი დივიდენდები	257	136
გადასახდელი ხელფასები	35	44
სხვა ვალდებულებები	-	-
სულ ფინანსური ვალდებულებები სავაჭრო და სხვა გადასახდელებში	**24,876**	**19,157**
მომხმარებლებისგან მიღებული ავანსები	401	388
გადავადებული შემოსავალი	517	478
სულ სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	**25,794**	**20,023**

2019 წლის 31 დეკემბრისთვის, სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები დენომინირებული აშშ დოლარში იყო 197 ათასი ლარის (2018 წლის 31 დეკემბრისთვის 199 ათასი ლარის), ხოლო დენომინირებული ევროში იყო 2 ათასი ლარის ეკვივალენტი (2018 წლის 31 დეკემბრისთვის 314 ლარის). ყველა სხვა სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები დენომინირებული იყო ლარში.

გადავადებული შემოსავალი წარმოადგენს ლოიალობის ბარათებზე დარიცხულ ჯგუფის ვალდებულებას. 2015 წლის ოქტომბერში ჯგუფმა დაიწყო მარკეტინგული კამპანია და გამოუშვა ლოიალობის ბარათბი, რათა გაზის საცალო გაყიდვების სტიმულირება მოეხდინა. საცალო კლიენტები ფულს აგროვებენ ბუნებრივი აირის შესყიდვის გზით და ეს თანხა მათ შემდეგ შეუძლიათ გამოიყენონ დამატებითი ბუნებრივი აირის შესყიდვისთვის. დარიცხული თანხა ხელმისაწვდომია თითოეული ლოიალობის ბარათისათვის დაგროვების ბოლო ტრანზაქციის თარიღიდან ერთ წლამდე ვადით.

2019 წლის განმავლობაში ჯგუფმა გამოაცხადა დივიდენდები 4,057 ათასი ლარის ოდენობით. 3,936 ათასი ლარის ოდენობის დივიდენდები გადახდილ იქნა ნაღდ ფულად.

2018 წლის განმავლობაში ჯგუფმა გამოაცხადა დივიდენდები 4,558 ათასი ლარის ოდენობით. 4,525 ათასი ლარის ოდენობის დივიდენდები გადახდილ იქნა ნაღდ ფულად.

17. შემოსავალი

ათასობით ლარში	2019	2018
გაზის გაყიდვა		
გაზის გაყიდვა - საცალო	39,951	45,673
გაზის გაყიდვა - საბითუმო - ადგილობრივი კლიენტები	9,982	20,559
გაზის გაყიდვა - საცალო, ლოიალობის ბარათით	1,142	1,470
გაზის გაყიდვა - საბითუმო - ექსპორტი	-	-
	51,075	**67,702**
ელექტროენერგიის გაყიდვა		
ელექტროენერგიის გაყიდვა - ადგილობრივი კლიენტები	72,901	39,927
თბილსრესის თბოელექტროსადგურის გარანტირებული სიმძლავრის საფასური	12,545	11,698
ელექტროენერგიის გაყიდვა - ელექტროენერგიის ექსპორტი (ვაჭრობა)	4,128	24
ელექტროენერგიის გაყიდვა - თავისუფალი ინდუსტრიული ზონა	2,817	-
ელექტროენერგიის გაყიდვა - ელექტროენერგიის ექსპორტი (გენერაცია)	1,632	4,304
ელექტროენერგიის გაყიდვა - ქვეყნის შიგნით შესყიდული (ვაჭრობა)	1,517	-
ელექტროენერგიის გაყიდვა - ქვეყნის გარეთ შესყიდული (ვაჭრობა)	-	3,026
	95,540	**58,979**
სხვა შემოსავალი		
მომსახურების გაწევა	1,604	37
სულ შემოსავალი	**1,604**	**37**
	148,219	**126,718**

ჯგუფი იღებს თბილსრესის თბოელექტროსადგურის შენარჩუნებისათვის გარანტირებული სიმძლავრის საფასურს სახელმწიფოს მფლობელობაში მყოფ ელექტროენერგეტიკული სისტემის კომერციული ოპერატორის მოთხოვნის საფუძველზე. ელექტროენერგიის საექსპორტო გაყიდვები მოიცავს სომხეთის თბოელექტროსადგურის ოპერატორთან ბარტერული ხელშეკრულების მიხედვით მიღებულ გაყიდვებს. ჯგუფი იღებს ბუნებრივ აირს ბარტერული შეთანხმების საშუალებით ელექტროენერგიის სანაცვლოდ.

2019 და 2018 წლების 31 დეკემბერს დასრულებული წლების ელექტროენერგიის გაყიდვა ადგილობრივ კლიენტებზე მოიცავს თბილსრესი თეს-ის მიერ გამომუშავებულ შემოსავალს 58,047 ათასი და 22,538 ათასი ლარის ოდენობით, შესაბამისად.

ელექტროენერგიის გაყიდვა ექსპორტზე მოიცავს ბარტერულ გაყიდვებს. 2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლის განმავლობაში ჯგუფმა აღიარა ბარტერული ტრანსაქციით მიღებული შემოსავალი 3,651 ათასი ლარის ოდენობით. ჯგუფი ბარტერის ხელშეკრულებით ელექტროენერგიის სანაცვლოდ იღებს ბუნებრივ გაზს.

18. გაყიდული საქონლის თვითღირებულება

ათასობით ლარში	2019	2018
ელექტროენერგიის თვითღირებულება		
თბოსადგურისთვის ნაყიდი გაზის ღირებულება (თბილსრესი)	58,987	23,800
ქვეყნის შიგნით გასაყიდად შესყიდული ელექტროენერგიის თვითღირებულება	1,042	-
ექსპორტზე გასაყიდად შესყიდული ელექტროენერგიის თვითღირებულება	1,256	34
ქვეყნის გარეთ შესყიდული ელექტროენერგიის თვითღირებულება	-	3,268
იმპორტზე გასაყიდად შესყიდული ელექტროენერგიის თვითღირებულება	-	-
	61,285	**27,102**
გაზის თვითღირებულება		
გასაყიდად შესყიდული გაზის თვითღირებულება	39,356	42,574
	39,356	**42,574**
ზედნადები ხარჯები		
თანამშრომელთა ხელფასები	5,366	5,301
ძირითადი საშუალებებისა და არამატერიალური აქტივების ცვეთა და ამორტიზაცია	3,308	3,168
სარემონტო და ტექნიკური სამუშაოების ხარჯი	1,678	1,628
კომუნალური ხარჯები	729	706
დაზღვევის ხარჯი	706	684
მასალები და სახარჯი მასალები	526	308
საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიისა და სხვა მარეგულირებლების ხარჯები	449	385
წყლით მომარაგების ხარჯები	439	459
ტრანსპორტირებისა და ავტომანქანების ხარჯები	323	257
დაცვის ხარჯები	296	287
ძირითადი საშუალებების საოპერაციო იჯარის ხარჯი	253	328
ინფორმაციის, საკონსულტაციო და სხვა პროფესიული ხარჯები	92	62
სხვა ხარჯები	2,021	2,458
	16,186	**16,031**
სულ გაყიდული საქონლის თვითღირებულება	**116,827**	**85,707**

19. გაყიდვისა და დისტრიბუციის ხარჯები

ათასობით ლარში	2019	2018
თანამშრომელთა ხელფასები	3,566	3,533
ძირითადი საშუალებებისა და არამატერიალური აქტივების ცვეთა და ამორტიზაცია	2,183	1,780
ელექტროენერგიის გატარების ხარჯი	2,052	1,447
კომუნალური ხარჯები	1,951	2,141
ძირითადი საშუალებების საოპერაციო იჯარა	836	1,213
სარემონტო და ტექნიკური სამუშაოების ხარჯი	712	823
ტრანსპორტირებისა და ავტომანქანების ხარჯები	541	530
რეკლამის ხარჯები	336	438
მასალები და სახარჯი მასალები	307	320
დაზღვევის ხარჯი	306	280
ინფორმაციის, საკონსულტაციო და სხვა პროფესიული ხარჯები	260	352
საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიისა და სხვა მარეგულირებლების ხარჯები	97	112
სხვა ხარჯები	489	567
სულ გაყიდვისა და დისტრიბუციის ხარჯები	**13,636**	**13,536**

20. ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები

ათასობით ლარში	2019	2018
ინფორმაციის, საკონსულტაციო და სხვა პროფესიული ხარჯები	4,054	3,974
თანამშრომელთა ხელფასები	2,727	2,515
ძირითადი საშუალებებისა და არამატერიალური აქტივების ცვეთა და ამორტიზაცია	1,487	766
წარმომადგენლობითი ხარჯები	1,297	976
მივლინებები	873	565
ტრანსპორტირებისა და ავტომანქანების ხარჯები	252	231
დაზღვევის ხარჯი	146	128
კომუნალური ხარჯები	134	155
ტელეკომუნიკაციის ხარჯები	116	109
ძირითადი საშუალებების საოპერაციო იჯარა	52	49
სარემონტო და ტექნიკური სამუშაოების ხარჯი	10	26
სხვა ხარჯები	141	238
სულ ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები	**11,289**	**9,732**

21. სხვა საოპერაციო ხარჯები, წმინდა

ათასობით ლარში	2019	2018
გასაყიდად განკუთვნილი გრძელვადიანი აქტივის გაყიდვით მიღებული წმინდა მოგება	11,527	-
ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა, წმინდა	4,918	651
შემოსავალი იჯარიდან	663	481
შემოსავალი მომსახურების გაწევიდან	111	131
მოგება სათადარიგო ნაწილების, მასალებისა და ჯართის გაყიდვიდან/ჩამოწერიდან-	39	106
მოგება ძირითადი საშუალებების გაყიდვიდან/ჩამოწერიდან	19	(41)
შემოსავალი ჯარიმებიდან	3	15
გრძელვადიანი აქტივების გაუფასურება	(120,072)	-
გადასახადები და მოსაკრებლები	(4,576)	(2,246)
სხვა გრძელვადიანი აქტივების გაუფასურების რეზერვი	(980)	-
გაუფასურებული სავაჭრო და სხვა მოთხოვნების რეზერვი	(881)	(107)
დარიცხული ჯარიმები	(806)	(52)
გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი	(101)	(130)
ქველმოქმედებისა და სპონსორობის ხარჯი	(91)	(178)
სხვა, წმინდა	218	(179)
სულ სხვა საოპერაციო ხარჯები, წმინდა	**(110,009)**	**(1,549)**

2019 და 2018 წლებში ჯარიმები წარმოადგენს სავაჭრო ვალდებულებების დაგვიანებული გადახდით და კონტრაგენტებისათვის საქონლის არასაკონტრაქტო მიწოდებით გამოწვეულ ჯარიმებს.

გარდაბნის მუნიციპალიტეტში ქვანახშირზე მომუშავე, 150-300 მეგავატი სიმძლავრის თბოელექტროსადგურის მშენებლობა ითვალისწინებდა ჯგუფის უშუალო მშობელის შვილობილი კომპანიის, შპს „საქნახშირის“ მიერ წარმოებული ნახშირის გამოყენებას. 2019 წელს შპს „საქნახშირი“ ფინანსურ სირთულეებს განიცდიდა საოპერაციო საქმიანობის გამო. საქართველოს ინდუსტრიული ჯგუფის ჰოლდინგის მენეჯმენტმა გადაწყვეტილება მიიღო, გაეყიდა შპს „საქანახშირი“. კომპანიას დიდი სოციალური დატვირთვა ჰქონდა, რადგან ტყიბულის მუნიციპალიტეტში მსხვილი დამსაქმებელი იყო. ამდენად, შვილობილის გაყიდვაში მონაწილეობდა საქართველოს მთავრობა და პროექტის მშენებლობა შეჩერდა. პროექტის შეჩერებამ გამოიწვია შპს „სი პაუერის“ კუთვნილი ძირითადი საშუალებების გაუფასურება, 120,072 ათასი ლარის ოდენობით.

გაუფასურების ოდენობის დასადგენად მენეჯმენტმა დამოუკიდებელი შემფასებელი დაიქირავა, საბაზრო მიდგომით დაუმთავრებელ მშენებლობად კვალიფიცირებული აქტივების სალიკვიდაციო და საჯარეთ

ღირებულების დასადგენად.

2019 წლის 1 თებერვალს ჯგუფსა და შპს „ალიანს სიტის" შორის გაფორმდა ყიდვის ხელშეკრულება 29,500 ათას (დღგ-ის ჩათვლით) აშშ დოლარად ბათუმში მდებარე საცხოვრებელი კომპლექსის შესყიდვის თაობაზე. ქონების სამართლიანი ღირებულება იყო 53,532 ათასი ლარი, საკონტრაქტო გასაყიდი ფასი - 66,380 ათასი ლარი, ამდენად, გასაყიდად განკუთვნილი გრძელვადიანი აქტივის გაყიდვის შედეგად აღიარებული იქნა მოგება 12,848 ათასი ლარის ოდენობით. მისი აღიარება მოხდა გასაყიდად განკუთვნილი გრძელვადიანი აქტივის გაყიდვის შედეგად მიღებული გრძელვადიანი მოთხოვნის დისკონტირების ეფექტთან ერთად, რამაც შეადგინა 11,527 ათასი ლარის ოდენობის მოგება.

2019 წლის სექტემბერში შპს „საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკულმა კორპორაციამ" 16,621 ათას ლარად, დღგ-ის ჩათვლით, შპს „საქნახშირისგან" შეისყიდა თბოელექტროსადგურის კუთვნილი ძირითადი საშუალებები. იმავდროულად, შპს „საქნახშირმა" შპს „საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკული კორპორაციისგან" 5,311 ათას ლარად, დღგ-ის ჩათვლით, შეისყიდა ძირითადი საშუალებები, რომლებიც დაკავშირებული იყო ქვანახშირის გადამუშავებასთან. შესყიდული და გაყიდული ძირითადი საშუალებების სამართლიანი ღირებულება მიღებული იქნა ჯგუფისგან დამოუკიდებელი შემფასებლის მიერ ჩატარებული შეფასებით. ამ ორი ტრანსაქციის შედეგად, წარმოიშვა ვალდებულება შპს „საქნახშირის" მიმართ 11,310 ათასი ლარის ოდენობით, რომელიც გაიქვითა შპს „საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკული კორპორაციის" მიერ შპს „საქნახშირზე" გაცემულ სესხებთან.

აღნიშნულის შედეგად, შპს „საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკული კორპორაციის" მიერ გაცემული სესხების ნაშთმა შეადგინა 3,790 ათასი ლარი.

იმის გამო, რომ ჯგუფის უშუალო მშობელის შვილობილი შპს „საქნახშირი" საოპერაციო საქმიანობის გამო ფინანსურ სირთულეებს განიცდიდა, შპს „საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკულმა კორპორაციამ" მას აპატია დარჩენილი სესხები, იმის გამო რომ შპს „საქართველოს ინდუსტრიული ჯგუფი ჰოლდინგის" მენეჯმენტმა მიიღო შპს „საქნახშირის" გაყიდვის გადაწყვეტილება.

აღნიშნული ტრანსაქციის გამო შპს „საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკულ კორპორაციას" დაერიცხა მოგების გადასახადი 669 ათასი ლარის ოდენობით.

იმის გამო, რომ ჯგუფის უშუალო მშობელის შვილობილი კომპანია შპს „საქნახშირი" საოპერაციო საქმიანობის გამო ფინანსურ სირთულეებს განიცდიდა და კომპანიას დიდი მნიშვნელობა გააჩნდა, როგორც ქვეყნის მოცემულ რეგიონში მსხვილ დამსაქმებელს, საქართველოს მთავრობამ შპს „ნეოგაზს" შესთავაზა 5,107 ათასი ლარის ოდენობის საგადასახადო შეღავათი შპს „საქნახშირზე" გაცემული სესხების პატიების სანაცვლოდ, რომელთა დანიშნულება იყო კომპანიის თანამშრომელთა ბენეფიტების დაფინანსება. აღნიშნული ტრანზაქციის ეფექტი აისახა მოთხოვნების/ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტის მუხლში.

2019 წლის განმავლობაში შპს „ნეოგაზის" მხრიდან შპს „საქნახშირზე" განხორციელდა დამატებითი გაცემები არსებული სასესხო ხელშეკრულების ფარგლებში. შპს „ნეოგაზისგან" ნაპატიები მთლიანი თანხა შეადგენს 7,793 ათას ლარს.

შპს ნეოგაზისთვის ამ ოპერაციასთან დაკავშირებულმა მოგების გადასახადმა შეადგინა 1,375 ათასი ლარი.

22. ფინანსური ხარჯები

ათასობით ლარში	2019	2018
საპროცენტო ხარჯები	9,676	8,788
სავალუტო დანაკარგები, წმინდა	500	2,631
ბანკის საკომისიოები	182	172
სულ ფინანსური ხარჯები	**10,358**	**11,591**

23. ფინანსური რისკის მართვა

საკრედიტო რისკი. ჯგუფზე მოქმედებს საკრედიტო რისკი, რაც რისკია იმისა, რომ კონტრაგენტი ვერ გადაუხდის ჯგუფს საკუთარ ვალდებულებებს, როდესაც გადახდის დრო მოვა. ფინანსური აქტივები, რომლებიც საკრედიტო რისკის მთავარი გამომწვევი არიან ძირითადად შედგება გაცემული სესხებისგან, სავაჭრო მოთხოვნებისგან და ფულისა და ფულის ეკვივალენტებისგან. ჯგუფს აქვს პროცედურები იმის უზრუნველსაყოფად, რომ მხოლოდ კარგი საკრედიტო ისტორიის მქონე კონტრაგენტებს მიაწოდოს საქონელი ან შესთავაზოს გადახდის ალტერნატიული გზები (მაგალითად წინასწარ გადახდები). დებიტორული დავალიანების საბალანსო ღირებულება, ფული და ფულის ეკვივალენტები და გაცემული სესხები წარმოადგენენ საკრედიტო რისკის მაქსიმალურ ოდენობას. მიუხედავად იმისა, რომ დებიტორული დავალიანებისა და გაცემული სესხების შეგროვებაზე შეიძლება გავლენა იქონიოს ეკონომიკურმა ფაქტორებმა, ხელმძღვანელობა მიიჩნევს, რომ ჯგუფისთვის ზიანის მნიშვნელოვანი რისკი არ არსებობს, გარდა იმისა, რაც აღრიცხულია როგორც ფინანსური აქტივების გაუფასურების რეზერვი.

ჯგუფს აქვს საკრედიტო რისკის მაღალი კონცენტრაცია, რადგან კლიენტთა პორტფელი შედგება რამდენიმე მსხვილი ბუნებრივი აირისა და ელექტროენერგიის შემსყიდველისგან ქვემოთ მოყვანილი ცხრილი გვიჩვენებს, რომ საანგარიშო თარიღების მიხედვით 10 ძირითადი კლიენტის სავაჭრო დებიტორული ნაშთები, გაუფასურების რეზერვის გათვალისწინებით, 88% და 24%-ია მთლიანი სავაჭრო და სხვა მოთხოვნების 2019 და 2018 წლების ბოლოსთვის.

ათასობით ლარში	**2019 წლის 31 დეკემბერი**	**2018 წლის 31 დეკემბერი**
შპს „ალიანს სიტი“	13,292	-
სს „თელასი“	12,224	20
„ენერგაიმპექსი“	3,651	-
„არეტი ენერჯი“	2,591	-
კერძო პირები	1,712	1,606
შპს „ჰაიდელბერგცემენტი ჯორჯია“	1,140	264
შპს „უკრაინიან ენერ სოლუშენსი 2018“	1,118	-
ესკო	772	1,022
შპს „ჯორჯიან მედია ჰოლდინგი“	762	510
შპს „გლობალ ტრანსი“	600	614
სულ	**37,862**	**4,036**

მნიშვნელოვანი გაცემული სესხების დეტალებზე იხილეთ შენიშვნა 8. ფულადი ნაკადების ზედმეტი ნაშთები დადებულია ფინანსურ ინსტიტუტებში, რომლებიც ითვლებიან დეპოზიტის განთავსების დროს მინიმალური დეფოლტის რისკის მქონედ.

საბაზრო რისკი. ჯგუფი იღებს ბაზრის რისკებს. საბაზრო რისკები უპირატესად უკავშირდება საბაზრო ძალებით განსაზღვრულ ფასებს საქონელზე და ამით ქმნის ლიმიტებს ფასზე, რომელიც შეიძლება დააკისრო მომხმარებელს. მიუხედავად იმისა, რომ ჯგუფს აქვს ამ ფასებზე საბითუმო მომხმარებლებისთვის, მისი გავლენა იზღუდება ისეთი კონკურენტების ქმედებებით, როგორიცაა შპს. სოკარ გაზი (მთავარი ეროვნული საბითუმო გაზის მომწოდებლები). საცალო გაზის გაყიდვებში ჯგუფი თანხმდება ბაზარზე არსებულ ფასებს, სადაც მისი ძირითადი კონკურენტები არიან შპს. ვისოლ პეტროლიუმი და შპს. სოკარ გაზი.

საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში, ბუნებრივი აირი ძირითადად შესყიდული იყო შპს „გაზ ტრეიდინგისგან“ ფულადი ანაზღაურებით.

გარდა ამისა, ჯგუფს აქვს ღია სავალუტო პოზიცია, რომელიც მერყეობს ზოგადი და კონკრეტული ბაზრის მოძრაობების შესაბამისად. მენეჯმენტი ადგენს ლიმიტებს რისკის იმ ოდენობაზე, რომელიც შეიძლება რომ ტოლერილებულ იქნას, რაც რეგულარულად მონიტორინგის ქვეშაა. თუმცა, ამ მიდგომის გამოყენებამ შეიძლება ვერ შეზღუდოს ზარალი ამ ფარგლებს მიღმა უფრო მნიშვნელოვნად ბაზრის არახელსაყრელად მოძრაობის შემთხვევაში.

გეოგრაფიული რისკი. ჯგუფის აქტივები საქართველოში მდებარეობს. ქვეყანა განაგრძობს განვითარებადი ბაზრის გარკვეული მახასიათებლების ჩვენებას. ამგვარად, ჯგუფი ექვემდებარება საქართველოში არსებული ბიზნეს გარემოს გაუარესების რისკებს.

ჯგუფი ასევე ნაწილობრივ დამოკიდებულია საქართველოსა და რეგიონის სხვა ქვეყნების ურთიერთობების განვითარებაზე. ნებისმიერი მოვლენა, რომელიც გავლენას მოახდენს ბუნებრივი აირის ფასზე, შეიძლება საფრთხე შეუქმნას ჯგუფს განაგრძოს ბიზნესი ჩვეულებისამებრ. ამასთანავე, ჯგუფზე ცუდი ზეგავლენა შეიძლება იქონიოს იმ ფაქტმა, თუ მთავრობა შეზღუდავს ელექტროენერგიის ექსპორტს საქართველოდან და ჯგუფის მომგებიანი ბარტერული ტრანზაქციები შეიზღუდება.

სავალუტო რისკი. სავალუტო რისკი არის საფრთხე, რომ ფინანსური ინსტრუმენტების ღირებულება სავალუტო კურსის ცვლილების გამო შეიცვლება. ჯგუფის ფინანსური პოზიციისა და ფულადი ნაკადების მოძრაობის უწყისებში ჩანს, რომ ჯგუფი შეიძლება დაუცველი იყოს სავალუტო რისკებისგან. 2019 და 2018 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფს ჰქონდა მნიშვნელოვანი აქტივები რამდენიმე გაცემული სესხისა და სავაჭრო მოთხოვნების მხრივ, რომლებიც დენომინირებული იყო აშშ დოლარსა და ევროში.

2019 წლის 31 დეკემბერს, ქართული ლარი რომ გაუფასურებულიყო/გაძლიერებულიყო 20%-ით აშშ დოლარის მიმართ, (და სხვა ყველა ცვლადი დარჩენილიყო იგივე) ჯგუფის გაუნაწილებელი მოგება იქნებოდა 6,835 ათასი ლარით (2018 წლის 31 დეკემბრისთვის 14,936 ათასი ლარით) დაბალი/მაღალი, ძირითადად საკურსო ზარალით/მოგებით გამოწვეული დოლარში დენომინირებულ საბანკო ბალანსების, მოთხოვნების, გაცემული სესხების, აღებული სესხებისა და სავაჭრო ვალდებულებების გამო.

2019 წლის 31 დეკემბერს, ქართული ლარი რომ დასუსტებულიყო/გაძლიერებულიყო 20%-ით ევროს მიმართ, (და სხვა ყველა ცვლადი დარჩენილიყო იგივე) ჯგუფის გაუნაწილებელი მოგება იქნებოდა 662 ათასი ლარით (2018 წლის 31 დეკემბრისთვის 921 ათასი ლარით) ნაკლები/მეტი, ძირითადად საკურსო ზარალით/მოგებით გამოწვეული ევროში დენომინირებულ სესხების გამო.

ქვემოთ მოყვანილ ცხრილზე ნაჩვენებია საანგარიშო პერიოდის ბოლოს ჯგუფის უცხოური ვალუტის კურსის მიმართ რისკი:

ათასობით ლარში	**2019 წლის 31 დეკემბერი**	**2018 წლის 31 დეკემბერი**
დენომინირებლი აშშ დოლარში:		
მონეტარული ფინანსური აქტივები	62,179	17,446
მონეტარული ფინანსური ვალდებულებები	(96,354)	(92,124)
დენომინირებული ევროში:	1,673	
მონეტარული ფინანსური აქტივები	(4,983)	473
მონეტარული ფინანსური ვალდებულებები		(5,080)
წმინდა პოზიცია აშშ დოლარში	**(34,175)**	**(74,678)**
წმინდა პოზიცია ევროში	**(3,310)**	**(4,607)**

კაპიტალის რისკის მართვა. ჯგუფი კაპიტალს მართავს იმის უზრუნველსაყოფად, რომ ჯგუფში შემავალმა კომპანიებმა შეძლონ ფუნქციონირებადი საწარმოს სტატუსით საქმიანობის გაგრძელება, ხოლო აქციონერებმა, სესხისა და საკუთარი კაპიტალის ბალანსის ოპტიმიზების გზით, მაქსიმალურად გაზარდონ თავისი უკუგება.

როგორც სხვები ამავე ინდუსტრიაში, ჯგუფი კაპიტალის მონიტორინგს ახორციელებს „Gearing Ratio"-ს საფუძველზე. ეს თანაფარდობა გამოითვლება როგორც წმინდა ვალი გაყოფილი მთლიანი კაპიტალით. წმინდა ვალი გამოითვლება მთლიან სესხებს (მათ შორის "მიმდინარე და გრძელვადიანი სესხები", როგორც ეს ნაჩვენებია კონსოლიდირებულ ფინანსური მდგომარეობის უწყისში) მინუს ფული და ფულის ეკვივალენტები. მთლიანი კაპიტალი გამოითვლება როგორც "კაპიტალი", როგორც ეს ნაჩვენებია კონსოლიდირებულ ფინანსური მდგომარეობის უწყისში პლუს წმინდა ვალი.

ახსნა-განმარტებითი შენიშვნები კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე
2019 წლის 31 დეკემბერს დამთავრებული წლისთვის (გაგრძელება)

ათასობით ლარში	**2019 წლის 31 დეკემბერი**	**2018 წლის 31 დეკემბერი**
სულ სესხები (შენიშვნა 15)	109,678	104,280
მინუს: ფული და ფულის ეკვივალენტები (შენიშვნა 13)	(11,276)	(1,211)
წმინდა სესხები	98,402	103,069
სულ კაპიტალი	128,066	252,549
სულ კაპიტალი	226,468	355,618
წმინდა სესხის ფარდობა საკუთარ კაპიტალთან	**77%**	**41%**
წმინდა სესხების ფარდობა კაპიტალთან	**43%**	**29%**

ლიკვიდობის რისკი. გონივრული ლიკვიდობის რისკის მართვა გულისხმობს საკმარისი ფულადი ნაკადების შენარჩუნებას და დაფინანსების ხელმისაწვდომობას ერთობლივი საკრედიტო ობიექტების ადეკვატური თანხის ოდენობით.

ჯგუფი ახდენს ლიკვიდობის რისკის მართვას სესხებზე წვდომის შენარჩუნებით და მუდმივი პროგნოზირებისა და რეალურ ფულადი ნაკადების მოძრაობის მონიტორინგის გზით. ფულადი ნაკადების მოძრაობის პროგნოზირება ხორციელდება ჯგუფის საოპერაციო ერთეულებში და ჯამდება ჯგუფის ფინანსების მიხედვით. ასეთი პროგნოზები ითვალისწინებენ ჯგუფის რეფინანსირების გეგმებს. ჯგუფის ფინანსების განყოფილება მონიტორინგს უწევს ჯგუფის ლიკვიდობის მოთხოვნებს რომ უზრუნველყოს საკმარისი ფულის ქონა საკუთარი საოპერაციო მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად და დაიტოვოს საკმარისი არეალი იმისათვის, რომ არ დაარღვიოს სესხების ლიმიტები.

ჯგუფის ლიკვიდობის რეზერვი შედგებოდა გამოუყენებელი საკრედიტო ლიმიტებისა და ფულისა და ფულის ეკვივალენტებისგან (შენიშვნა 13). 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით „სსეკ“ ჯგუფს ჰქონდა გამოუყენებელი საკრედიტო ლიმიტები 65 ათასი ლარის ოდენობით (2018 წლის 31 დეკემბერს: 1,340 ათასი ლარის ოდენობით)

ქვემოთ მოყვანილ ცხრილში ვალდებულებები გაანალიზებულია მათი დარჩენილი საკონტრაქტო ვადების მიხედვით. დაფარვის ცხრილში გაწერილი თანხები არის ხელშეკრულების არადისკონტირებული ფულადი ნაკადები, მათ შორის სესხის ვალდებულებები. ასეთი არადისკონტირებული ოდენობები ფინანსურ უწყისებში ნაჩვენები ოდენობებისგან, რადგან იქ მოცემული ოდენობები დისკონტირებულია.

როდესაც გადასახდელი თანხა არ არის ფიქსირებული, თანხის გამჟღავნება განისაზღვრება საანგარიშგებო თარიღში არსებული პირობების მითითებით. უცხოური ვალუტის გადახდები გადაყვანილია საანგარიშგებო თარიღში არსებული გაცვლითი კურსებით.

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სახელშეკრულებო გადახდების ვადიანობის ანალიზი შემდეგნაირია:

ათასობით ლარში	1 წელზე ნაკლები	1-იდან 2 წლამდე	2-იდან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	(24,876)	-	-	-	(24,876)
გადასახადები	(3,707)	-	-	-	(3,707)
საიჯარო ვალდებულება	(592)	(560)	(979)	(179)	(2,310)
აღებული სესხები	(76,516)	(15,068)	(26,860)	-	(118,444)
სულ ფინანსური ვალდებულებები	**(105,691)**	**(15,628)**	**(27,839)**	**(179)**	**(149,337)**

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით სახელშეკრულებო გადახდების ვადიანობის ანალიზი შემდეგნაირია:

ათასობით ლარში	1 წელზე ნაკლები	1-იდან 2 წლამდე	2-იდან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	(19,157)	-	-	-	**(19,157)**
გადასახადები	(2,646)	-	-	-	**(2,646)**
აღებული სესხები	(62,875)	(15,130)	(32,280)	(7,254)	**(117,539)**
სულ ფინანსური ვალდებულებები	**(84,678)**	**(15,130)**	**(32,280)**	**(7,254)**	**(139,342)**

მენეჯმენტი მიიჩნევს, რომ ჯგუფის ლიკვიდობის გაზრდა მოხდება კომერციული ბანკების მიერ ახალი საკრედიტო ხაზების მოპოვებით ან არსებული სესხების საპროცენტო განაკვეთების შემცირებით, ხარჯების მართვის გაუმჯობესებით, აქტივობის გაზრდით და აქტიურად ახალი კონტრაქტების მოძიებით.

საპროცენტო განაკვეთის რისკი. საპროცენტო განაკვეთის რისკი არის ჯგუფის ფინანსური მდგომარეობის ცვლილება საპროცენტო განაკვეთების უარყოფითი მოძრაობის მიმართ, რაც გამოიხატება მოზიდული სახსრების ან/და ფულადი ნაკადებიდან მიღებული შემოსავლების შემცირებით. ჯგუფს არ გააჩნია ფორმალური პოლიტიკა, თუ რა პროპორციით უნდა იყოს ფიქსირებული და ცვლადი სესხები ჯგუფში. თუმცა, ყველა სესხის საპროცენტო განაკვეთი ფიქსირებულია გარდა „თიბისი ბანკისგან“, საქართველოს ბანკისგან და სს „ფაშა-ბანკ ჯორჯიასგან“ აღებული სესხებისა, რომელიც არის 6 თვიანი LIBOR + 7.81%, 6.03% და 5.5% სს „თიბისი ბანკის“ შემთხვევაში; 6 თვიანი LIBOR + 9% და 6% სს „საქართველოს ბანკის“ შემთხვევაში და 6 თვიანი LIBOR + 7% სს „ფაშა ბანკის“ შემთხვევაში.

ამ ცვლილებების შედეგად შეიძლება გაიზარდოს საპროცენტო მარჟები, მაგრამ შეიძლება შემცირდეს ან წავიდეს ზარალში იმ შემთხვევაში, როდესაც მოულოდნელი მოძრაობები წარმოიქმნება ბაზარზე. ჯგუფი არ აკეთებს მისი საპროცენტო განაკვეთის რისკის ჰეჯირებას.

ქვემოთ მოყვანილ ცხრილში შეჯამებულია საშუალო შეწონილი საპროცენტო განაკვეთები პროცენტიან ფინანსურ აქტივებსა და ვალდებულებებზე საანგარიშო თარიღებისთვის, იმ რეპორტებზე დაყრდნობით, რომელიც მთავარი მენეჯერების მიერ არის განხილული:

	2019 წლის 31 დეკემბერი			**2018 წლის 31 დეკემბერი**		
საშუალო შეწონილი წლიური %	ლარი	აშშ დოლარი	ევრო	ლარი	აშშ დოლარი	ევრო
გაცემული სესხები						
დაკავშირებული მხარეები	12.97%	8.59%	14.28%	14.08%	9.06%	14.38%
არადაკავშირებული მხარეები	22.04%	10.81%	-	22.04%	10.92%	-
აღებული სესხები						
დაკავშირებული მხარეები	12.78%	10.40%	15.22%	15.04%	15.00%	15.22%
არადაკავშირებული მხარეები	13.23%	7.73%	-	11.85%	8.36%	-

24. ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება

„ფასს“-ი განსაზღვრავს სამართლიან ღირებულებას, როგორც იმ ფასს, რასაც მიიღებდა აქტივის მფლობელი აქტივის გაყიდვისას ან გადაიხდიდა ვალდებულების მფლობელი ვალდებულების დასაფარად, ჩვეულებრივი ტრანზაქციისას საბაზრო მონაწილეებს შორის შეფასების თარიღის დროს, მიუხედავად იმისა, არის თუ არა ეს ფასი პირდაპირ დაკვირვებადი ან შეფასებული სხვა შეფასების მეთოდით. მიახლოებითი სამართლიანი ღირებულებები დადგინდა ჯგუფის მიერ ბაზარზე არსებული ინფორმაციისა და შეფასების მეთოდოლოგიების მიხედვით. თუმცა, მაინც სუბიექტურობა არის საჭირო რომ გაშიფრო საბაზრო ინფორმაცია და დათვალო მიახლოებითი სამართლიანი ღირებლება. საქართველო ჯერ კიდევ ამჟღავნებს განვითარებადი ბაზრის მახასიათებლებს და ეკონომიკური მდგომარეობა ჯერ კიდევ ზღუდავს ფინანსური ბაზრების საქმიანობის მოცულობას. ბაზრების კვოტირებული ფასები შეიძლება იყოს მოძველებული და ამიტომ შესაძლოა სწორად ვერ ასახავდეს ფინანსური ინსტრუმენტის რეალურ ღირებულებას. მენეჯმენტმა

გამოიყენა ყველა არსებული საბაზრო ინფორმაცია ფინანსური ინსტრუმენტების რეალური ღირებულები დასადგენად.

ამორტიზირებული ღირებულებით აღიარებული ფინანსური აქტივები. სავარაუდო რეალური ღირებულება ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთების მქონე ფინანსური ინსტრუმენტებისთვის დამოკიდებულია დადისკონტირებულ სავარაუდო ფულის ნაკადის შემოდინებაზე. დისკონტირებისას გამოყენებული საპროცენტო განაკვეთი დამოკიდებულია კონტრაგენტის საკრედიტო რისკზე. სავაჭრო მოთხოვნებისა და სხვა ფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულება ახლოსაა მათ რეალურ ღირებულებასთან მათი მოკლე ვადიანობის გამო.

ამორტიზირებული ღირებულებით აღიარებული ფინანსური ვალდებულებები.
სავარაუდო რეალური ღირებულება ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთების მქონე ფინანსური ვალდებულებებისთვის დამოკიდებულია დადისკონტირებულ სავარაუდო ფულის ნაკადის გადინებაზე. დისკონტირებისას გამოყენებული საპროცენტო განაკვეთი არის მსგავსი საკრედიტო რისკისა და ვადიანობის მქონე ვალდებულების მიხედვით აღებული. ჯგუფის მენეჯმენტი მიიჩნევს რომ ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება ახლოსაა მათ რეალურ ღირებულებასთან.
რეალური ღირებულება ფულისა და ფულის ეკვივალენტებისთვის განისაზღვრა 1-ლი დონის შეფასების მიხედვით, ხოლო სხვა ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებებისთვის კი მე-3 დონის შეფასების მიხედვით.

25. პირობითი და შესაძლო ვალდებულებები

სამართლებრივი დავები. დროდადრო და ბიზნესის ნორმალურ კურსში შეიძლება ჯგუფის წინააღმდეგ პრეტენზიები იქნას წაყენებული. საკუთარი შეფასების საფუძველზე, აგრეთვე შიდა და გარე პროფესიული კონსულტაციების საფუძველზე, მენეჯმენტი მიიჩნევს, რომ არანაირი არსებითი დანაკარგი არ იქნება გამოწვეული რაიმე სასამართლო დავის გამო. აქედან გამომდინარე, ამ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში არ გაკეთებულა არანაირი რეზერვი შესაძლო ჯარიმებთან დაკავშირებით.

გადასახადები. საქართველოს სამეწარმეო და საგადასახადო კანონმდებლობაში არსებობს ისეთი მუხლები, რომელთა ინტერპრეტაცია სხვადასხვაგვარადაა შესაძლებელი. ასევე არსებობს საგადასახადო ორგანოების მიერ სუბიექტური გადაწყვეტილებების მიღების პრაქტიკა. აქედან გამომდინარე, იმ შემთხვევაში, თუ რომელიმე კონკრეტული ქმედება, რომელიც ეფუძნება ხელმძღვანელობის მიერ ჯგუფის ბიზნეს საქმიანობის თავისებურად განსჯას, არ იქნება მოწონებული საგადასახადო ორგანოების მიერ, ჯგუფს შეიძლება დაერიცხოს დამატებითი გადასახადები, ჯარიმები და საურავები. ჯგუფის ხელმძღვანელობა მიიჩნევს, რომ მათ გადაიხადეს საგადასახადო კანონით მოთხოვნილი გადასახადები და რომ დამატებითი რეზერვების შექმნა შუალედურ შემოკლებულ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში არ არის საჭირო. საგადასახადო ორგანოებს ჯგუფის შემოწმება შეუძლია ბოლო სამი წლის განმავლობაში.

თბილსრესი აქტივების აუქციონის მოგებიდან აღებული ვალდებულებები

2010 წლის 23 თებერვალს სს "თბილსრესის" აქტივების აუქციონში გამარჯვების შედეგად, სხვა ვალდებულებებთან ერთად, ჯგუფმა ვალდებულება აიღო რომ უზრუნველყო შემდეგი საკითხები:

- ელექტროენერგიის გამომუშავების ერთეულების სათანადო ფუნქციონირება ლიცენზირების ორგანოების მოთხოვნის შესაბამისად;
- არსებული სიმძლავრის (272 მეგავატი) მოვლა და შენარჩუნება მინიმუმ 2025 წლამდე;
- ქვანახშირის ქარხნის მშენებლობა გარდაბანში 100-150 მეგავატის სიმძლავრის და მისი ექსპლუატაციაში მიღება არა უგვიანეს 2013 წლის 31 დეკემბრისა;
- სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული ნავთობის შენახვა მის რეზერვუარებში უფასოდ.

2015 წლის 23 ოქტომბერს ჯგუფმა ხელი მოაწერა შეთანხმებას საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროსთან და ენერგეტიკის სამინისტროსთან ერთად, 2010 წლის 23 თებერვალს სს "თბილსრესის" აქტივების აუქციონიდან გამომდინარე ვალდებულებების შესწორებისა და განმარტების მიზნით. შესაბამისად ჯგუფი ვალდებულია:

- 2020 წლის 30 ივლისამდე ტყიბულის მუნიციპალიტეტში 100-150 მგვტ სიმძლავრის თბოელექტროსადგური ექსპლუატაციაში მიიღოს;
- დაიწყოს ქვანახშირის თბოელექტროსადგურის მშენებლობა 2016 წლის 30 სექტემბრის ჩათვლით.

2016 წლის 4 ივლისს ჯგუფმა ხელი მოაწერა ცვლილებას თბოელქტროსადგურის ტყიბულის მუნიციპალიტეტში აშენებასთან დაკავშირებით, ენერგეტიკის სამინისტროსა და „ესკო"-სთან. ცვლილების მიხედვით, ჯგუფმა აიღო ვალდებულება რომ ააშენებს და ოპერირებას გაუწევს ქვანახშირის თბოელექტროსადგურს დადგმული სიმძლავრით 150-300 მგვტ (+/-10%) გარდაბანის მუნიციპალიტეტში 2020 წლის 31 ივლისამდე.

პროექტი ითვალისწინებდა ჯგუფის უშუალო მშობელის შვილობილი კომპანიის, შპს „საქნახშირის" მიერ მოპოვებული ნახშირის გამოყენებას ქვანახშირზე მომუშავე თბოელექტროსადგურისთვის. 2019 წელს შპს „საქნახშირი"საოპერაციო საქმიანობის გამო ფინანსურ სირთულეებს განიცდიდა .საქართველოს ინდუსტრიული ჯგუფი ჰოლდინგის მენეჯმენტმა გადაწყვეტილება მიიღო, გაეყიდა შპს „საქანახშირი". კომპანიას დიდი სოციალური მნიშვნელობა ჰქონდა, როგორც ტყიბულის მუნიციპალიტეტში მსხვილ დამსაქმებელს. ამდენად, შვილობილის გაყიდვაში მონაწილეობდა საქართველოს მთავრობა და პროექტის მშენებლობაც შეჩერდა. მენეჯმენტი არ ელის აღნიშნული პროექტიდან რაიმე ვალდებულებების დადგომას.

გარემოსდაცვითი საკითხები. – საქართველო, როგორც განვითარებადი ბაზარი, ხასიათდება ისეთი რისკებით, მათ შორის ეკონომიკური, პოლიტიკური და სოციალური, იურიდიული და საკანონმდებლო რისკებით, რომლებიც არ არსებობს განვითარებულ ბაზარზე. წესები და კანონები, რომლებიც გავლენას ახდენს ბიზნესზე საქართველოში, სწრაფად ვითარდება. საგადასახადო და მარეგულირებელ კანონმდებლობას ახასიათებს სხვადასხვაგვარი ინტერპრეტაცია. საქართველოს ეკონომიკის მომავალი მიმართულება მნიშვნელოვნადაა დამოკიდებული ხელისუფლების მიერ განხორციელებული ეკონომიკური, ფისკალური და მონეთარული ღონისძიებების ეფექტურობაზე, საკანონმდებლო, მარეგულირებელი და პოლიტიკური მოვლენების პარალელურად.

ბოლო ორი წლის განმავლობაში საქართველოში რამდენიმე საკანონმდებლო ცვლილება განხორციელდა, რომლებიც დიდწილად ევროკავშირთან ასოცირების შეთანხმებასთანაა დაკავშირებული. 2018 და 2019 წლებში განხორციელებული ეს ცვლილებები გარკვეულწილად ნიადაგის შემამზადებელი ხასიათისაა და მომავალში მეტი ცვლილებაა მოსალოდნელი ევროკავშირთან დაახლოების სამოქმედო გეგმის განხორციელების პარალელურად.

ამასთან, 2020 წლის დასაწყისიდან მოყოლებული, მსოფლიოში სწრაფად ვრცელდება ახალი კორონავირუსული დაავადება (კოვიდ-19), რის შედეგადაც, 2020 წლის მარტში ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციამ გამოაცხადა პანდემიის მდგომარეობა. კოვიდ-19-ის გავრცელების შესაფერხებლად ბევრი ქვეყნის მიერ მიღებული ზომები ბევრ კომპანიას ოპერაციებს მნიშვნელოვნად ურთულებს და დიდი ზეგავლენა აქვს გლობალურ ფინანსურ ბაზრებზე. სწრაფად ცვალებადმა სიტუაციამ შეიძლება საგრძნობი ეფექტი იქონიოს მრავალ სექტორში მოღვაწე ბევრ კომპანიაზე, მათ შორის, წარმოების შეწყვეტისა თუ ინფრასტრუქტურის დახურვის, მიწოდების შეფერხების, პერსონალის კარანტინში გადასვლის, მოთხოვნის შემცირებისა და დაფინანსების მოძიების გართულების გამო ბიზნესის ოპერირების შეფერხების თვალსაზრისით. შესაძლებელია, ჯგუფი დაექვემდებაროს კოვიდ-19-ის მზარდ ეფექტს გლობალურ ეკონომიკასა და მსხვილ ფინანსურ ბაზრებზე ზემოქმედების გამო. ჯგუფის ოპერაციებზე კოვიდ-19-ის ზემოქმედების სიდიდე დიდწილად დამოკიდებულია მსოფლიოსა და საქართველოს ეკონომიკებზე პანდემიის ეფექტის ხანგრძლივობასა და მის ინტენსივობაზე.

26. ტრანზაქციები დაკავშირებულ მხარეებთან

მაკონტროლებელი ურთიერთობები. ჯგუფის უშუალო მშობელია შპს. საქართველოს ინდუსტრიული ჯგუფი ჰოლდინგი, რომელიც დაარსდა ქართული კანონმდებლობის შესაბამისად და იურიდიული მისამართია გახაფხულის ქუჩა 18, თბილისი, 0177, საქართველო. შპს. საქართველოს ინდუსტრიული ჯგუფი ჰოლდინგი კონტროლდება „ჩემექსიმ ინთერნეიშენალ ლიმითედ, ბ.ვ.-ის მიერ, რომელიც დაარსებულია მარშალის კუნძულების კანონმდებლობის შესაბამისად და იურიდიული მისამართია, თრასთ ქომფანი კომპლექს, აჯელტაკეს ქუჩა, აჯელტაკეს კუნძული, მაჯურო, მარშალის კუნძულები MH96960. ჩემექსიმინთერნეიშენალ ლიმითედი კონტროლდება ბატონი დავით ბეჟუაშვილის მიერ, რომელიც ჯგუფის საბოლოო მაკონტროლებელი პირია.

ყველაზე მნიშვნელოვანი ტრანზაქციები დაკავშირებულია სესხებისა გაცემასა და იმ აქტივობებთან, რომლებიც არის ჯგუფის მთავარი საქმიანობა, მაგალით ბუნებრივი აირის მიწოდება.

დაკავშირებულ მხარეებთან ტრანზაქციები და ბალანსები. მხარეები ზოგადად არიან დაკავშირებული იმ შემთხვევაში, თუ ისინი ერთი და იმავე პირის კონტროლის ქვეშ არიან, ან თუ ერთ-ერთ მათგანს აქვს შესაძლებლობა რომ გააკონტროლოს მეორე ან აქვს მასზე მნიშვნელოვანი ზეგავლენა, ან არის საერთო კონტროლში ფინანსური და საოპერაციო გადაწყვეტილების მიღებისას. ყურადღება უნდა მიექცეს ურთიერთდამოკიდებულების ბუნებას და არა მხოლოდ იურიდიულ ფორმას.

2019 წლის 31 დეკემბერს, ბალანსები დაკავშირებულ მხარეებთან შემდეგნაირი იყო:

ათასობით ლარში	უშუალო ან შუამავალი მშობელი კომპანიები	კომპანიები საერთო კონტროლის ქვეშ	ასოცირებული პირები	სხვა დაკავშირებული მხარეები*
სავაჭრო მოთხოვნები, ბრუტო	19	2,878	353	1,730
გაუფასურების რეზერვი სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებზე	-	48	2	8
გაცემული სესხები, ბრუტო (საკონტრაქტო საპროცენტო განაკვეთი: 7.7%%-15.0% წლიურად)	12,281	11,848	-	13,586
გაუფასურების რეზერვი გაცემულ სესხებზე	59	56	-	421
აღებული სესხები	-	2,009	58	11,326
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	257	816	-	55

შემოსავლისა და ხარჯების მუხლები დაკავშირებულ მხარეებთან 2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისათვის შემდეგნაირია:

ათასობით ლარში	უშუალო ან შუამავალი მშობელი კომპანიები	კომპანიები საერთო კონტროლის ქვეშ	ასოცირებული პირები	სხვა დაკავშირებული მხარეები*
გაზის გაყიდვა - საბითუმო - ადგილობრივი კლიენტები	-	1,169	-	-
გაზის გაყიდვა - საცალო	-	-	-	4
ელექტროენერგიის გაყიდვა - ადგილობრივი კლიენტები	-	76	-	-
ელექტროენერგიის გაყიდვა - გასაყიდად შესყიდული ელექტროენერგიის ექსპორტი	-	-	-	1,530
ელექტროენერგიის გაყიდვა - საკუთარი გამომუშავების ელექტროენერგიის ექსპორტი	-	-	-	578
საიჯარო შემოსავალი	8	307	-	1
გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი/(აღდგენა)	59	(18)	-	57
საპროცენტო შემოსავალი	648	2,197	-	989
საპროცენტო ხარჯი	-	26	3	1,307
მომსახურების გაწევა	-	1,123	-	-
სხვა შემოსავალი და ხარჯები	-	-	-	20
წმინდა მოგება ძირითადი საშუალებების გაყიდვიდან/ჩამოწერიდან	-	57	-	9
წმინდა მოგება სათადარიგო ნაწილების, მასალებისა და ჯართის გაყიდვიდან/ჩამოწერიდან	-	37	-	-
შემოსავალი მომსახურების გაწევიდან	-	65	-	4
შემოსავალი დივიდენდებიდან	-	-	104	-
ძირითადი საშუალებების საოპერაციო იჯარა	-	38	-	1
საინფორმაციო, საკონსულტაციო და სხვა პროფესიული ხარჯები	-	3,154	-	-
წყალმომარაგების ხარჯები	-	134	-	-
სარემონტო და ტექნიკური სამუშაოების ხარჯი	-	584	-	-
დაზღვევა	-	-	-	93
სხვა	-	2	-	-
წარმომადგენლობითი ხარჯები	-	-	-	4
ტრანსპორტირებისა და ავტომანქანის ხარჯები	-	5	-	-

2018 წლის 31 დეკემბერს, ბალანსები დაკავშირებულ მხარეებთან შემდეგნაირი იყო:

ათასობით ლარში	უშუალო ან შუამავალი მშობელი კომპანიები	კომპანიები საერთო კონტროლის ქვეშ	ასოცირებული პირები	სხვა დაკავშირებული მხარეები*
სავაჭრო მოთხოვნები, ბრუტო	13	1,795	353	1,613
გაუფასურების რეზერვი სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებზე	-	39	1	4
გაცემული სესხები, ბრუტო (საკონტრაქტო საპროცენტო განაკვეთი: 8.30%-18.0% წლიურად)	-	27,806	-	10,568
გაუფასურების რეზერვი გაცემულ სესხებზე	-	74	-	366
აღებული სესხები	-	-	55	8,168
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	333	1,115	-	-

შემოსავლისა და ხარჯების მუხლები დაკავშირებულ მხარეებთან 2018 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლის განმავლობაში შემდეგნაირია:

ათასობით ლარში	უშუალო ან შუამავალი მშობელი კომპანიები	კომპანიები საერთო კონტროლის ქვეშ	ასოცირებული პირები	სხვა დაკავშირებული მხარეები*
გაზის გაყიდვა - საბითუმო - ადგილობრივი კლიენტები	-	1,121	2	-
გაზის გაყიდვა - საცალო	-	1	-	-
ელექტროენერგიის გაყიდვა - ადგილობრივი კლიენტები	-	418	-	-
საიჯარო შემოსავალი	8	188	-	-
გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი	-	74	-	56
საპროცენტო შემოსავალი	-	2,544	-	697
საპროცენტო ხარჯი	-	-	3	1,188
სხვა შემოსავალი და ხარჯები	-	-	-	12
წმინდა მოგება ძირითადი საშუალებების გაყიდვიდან/ჩამოწერიდან	-	22	-	-
წმინდა მოგება სათადარიგო ნაწილების, მასალებისა და ჯართის გაყიდვიდან	-	21	-	-
შემოსავალი მომსახურების გაწევიდან	-	72	-	7
ძირითადი საშუალებების საოპერაციო იჯარა	-	68	-	-
საინფორმაციო, საკონსულტაციო და სხვა პროფესიული ხარჯები	-	2,614	-	-
წყალმომარაგების ხარჯები	-	127	-	-
სარემონტო და ტექნიკური სამუშაოების ხარჯი	-	585	-	-
დაზღვევა	-	-	-	225
ქველმოქმედება და სპონსორობა	-	-	-	85
რეკლამა	-	-	-	15
კომუნალური ხარჯები	-	2	-	-
წარმომადგენლობითი ხარჯები	-	2	-	-
სხვა	-	1	-	-

მთავარი მენეჯმენტის კომპენსაცია. მთავარი მენეჯმენტი მოიცავს დირექტორთა საბჭოს წევრებს. მათთვის გადასახდელი კომპენსაცია შედგება საკონტრაქტო ხელფასისგან, ფინანსური მიზნების შესრულებასთან დაკავშირებული ბონუსისგან და სხვა კომპენსაციებისგან, მივლინების ხარჯების ანაზღაურების სახით. მთლიანი მთავარი მენეჯმენტის კომპენსაცია 2019 წელს იყო 1,070 ათასი ლარი (2018 წელს: 635 ათასი ლარი) და მთლიანად შედგებოდა მოკლევადიანი სარგებლისგან.

27. მოვლენები საანგარიშგებო თარიღის შემდგომ

სავალუტო ბაზრის გაზრდილი მერყეობა და სხვა ვალუტების მიმართ ქართული ლარის გაუფასურება ასახავს კორონავირუსით გამოწვეულ ეკონომიკურ შოკსა და პანდემიისა და საქართველოს ეკონომიკაზე მისი ზემოქმედების მომავალი განვითარების მოლოდინებს.

ამჟამად არსებული მრავალი განუსაზღვრელობის მიუხედავად, ეროვნული ბანკი კვლავაც ინტენსიურად მუშაობს მოქალაქეებსა და კომპანიებზე პანდემიის ნეგატიური ზემოქმედების შესამცირებლად.

წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების გამოშვების თარიღისათვის გაცვლითი კურსი იყო 3.2699.

საქართველომ, კოვიდ-19-ის გავრცელების საპასუხოდ, 2020 წლის 21 მარტს საგანგებო მდგომარეობა გამოაცხადა. თავდაპირველად საგანგებო მდგომარეობა 2020 წლის 21 აპრილამდე გამოცხადდა, მაგრამ შემდეგ ის 2020 წლის 21 მაისამდე გაგრძელდა. შეწყდა ყველა სახის საზოგადოებრივი ტრანსპორტის მოძრაობა (მუნიციპალიტეტებს შიგნით და შორის). 2020 წლის 17 აპრილიდან 2020 წლის 26 აპრილამდე მთავრობამ აგრეთვე შეზღუდა კერძო ავტომანქანების გამოყენება, რამაც სერიოზულად შეამცირა ჯგუფის გაზის გაყიდვები, მაგრამ მას საკმარისი რესურსები ჰქონდა ოპერაციების გასაგრძელებლად. 2020 წლის 29 მაისიდან ყველა სახის საზოგადოებრივი ტრანსპორტის მოძრაობა აღდგა. კოვიდ-19-ის პანდემიით გამოწვეული ჩაკეტვის ღონისძიებებს ელექტროენერგიის მოხმარებაზე საგრძნობი ეფექტი არ ჰქონია.

კოვიდ-19-ის მეორე ტალღა საქართველოში გაჩნდა 2020 წლის სექტემბრიდან. საქართველოს მთავრობამ კიდევ ერთხელ დააწესა რამდენიმე შეზღუდვა ბიზნესისთვის და ზოგადად მოსახლეობისთვის.

2020 წლის 26 ნოემბერს, საქართველოს პრემიერ-მინისტრმა გააკეთა განცხადება მეორედ ჩაკეტვის და მომავალი შეზღუდვის შესახებ, რომელიც დაწესდა 2020 წლის 28 ნოემბრიდან 2021 წლის 31 იანვრამდე. შეზღუდვები მნიშვნელოვნად მსუბუქი ხასიათისაა გაზაფხულთან შედარებით, რამაც მცირედით შეამცირა ჯგუფის ბუნებრივი აირის საცალო რეალიზაცია, მაგრამ მას საკმარისი რესურსები ჰქონდა ოპერაციების გასაგრძელებლად.

საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომ ჯგუფმა ბანკებიდან მიიღო კომფორტის წერილები, რომელთა მიხედვით, ბანკები თანახმანი არიან, არ მოითხოვონ სესხის დაფარვა საკონტრაქტო ვადის ამოწურვამდე.

2020 წელს ჯგუფმა დაიწყო საწვავის საბითუმო გაყიდვა, რაც ახალ საქმიანობას წარმოადგენს.

2020 წლის განმავლობაში შპს „რიცეულაჰესმა“ გამოაცხადა დივიდენდი თავის ორ აქციონერზე, შპს „საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკულ კორპორაციასა“ და ერთ კერძო პირზე 477 ათასი ლარისა და 62 ათასი ლარის ოდენობით, შესაბამისად.

მმართველობის კონსოლიდირებული ანგარიში

საქმიანობის განვითარება, შედეგები და მდგომარეობა

შპს "საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკული კორპორაცია" (სსეკ) დაარსდა 2005 წლის 11 ივლისს. კომპანია არის საქართველოში რეგისტრირებული კომპანიების ჯგუფის მშობელი, რომელთა ძირითადი საქმიანობა მოიცავს ელექტროენერგიის გამომუშავებას, გაზგასამართი სადგურების ოპერირებას, საინჟინრო და შესაბამის საკონსულტაციო საქმიანობას.

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კომპანიის უშუალო მშობელი კომპანია და წილის 100% მფლობელი იყო საქართველოში რეგისტრირებული შპს „ჰოლდინგი საქართველოს ინდუსტრიული ჯგუფი“ (“GIG”).

რაც შეეხება ელექტროენერგიის გენერაციას, მისი გამომუშავება ხდება საქართველოს ტერიტორიაზე არსებული 8 ჰიდროელექტროსადგურისა და გარდაბანში მდებარე თბოელექტროსადგურის (“თბილსრესის“) ორი ენერგო ბლოკის მეშვეობით. ელექტროენერგია იყიდება ელექტროენერგიის ბაზრის კომერციულ ოპერატორზე („ესკო“) და გამანაწილებელ კომპანიებზე (თელასი, ენერგოპრო). თბოელექტროსადგურის დადგმული სიმძლავრე შეადგენს 272 მეგავატს და მისი გასაყიდი ფასი დგინდება სემეკის ნორმატიული აქტით. ჰიდროელექტროსადგურების დადგმული სიმძლავრე ჯამში 48.743 მეგავატია. მათი ტარიფები კანონის მიხედვით („საქართველოს კანონი ელექტროენერგეტიკისა და ბუნებრივი გაზის შესახებ“) დერეგულირებულია და ტარიფს ადგენს თავისუფალი ბაზარი.

თბოელექტროსადგურების მიერ ესკოსა და გამანაწილებელ კომპანიებზე მიყიდულმა ელექტროენერგიის რაოდენობამ 2019 წელს შეადგინა 451,433,400 კვტ/სთ, ტარიფი იყო 12.762 თეთრი კვტ/სთ-ზე და 13.233 თეთრი კვტ/სთ-ზე 2019 წლის დეკემბერში.

ჰიდროელექტროსადგურების მიერ გამომუშავებულმა და გაყიდული ელექტროენერგიის რაოდენობამ 2019 წელს შეადგინა 162,940,182 კვტ/სთ.

სსეკ-ის საქმიანობა ასევე მოიცავს ჰიდრო და თბოელექტროსადგურებზე გამომუშავებულ, სხვის სადგურებზე გამომუშავებულ, ქვეყანაში იმპორტირებული ელ. ენერგიის საბითუმო ყიდვა-გაყიდვას საქართველოს ადგილობრივ ბაზარზე და ექსპორტს (ტრანზიტი) მეზობელ ქვეყნებში და ელექტროენერგიის გაყიდვას თავისუფალ ინდუსტრიულ ზონაში.

ელექტროენერგიის საექსპორტო გაყიდვა მოიცავს ბარტერულ გარიგებას სომხეთში მდებარე თბოელექტროსადგურის ოპერატორთან. კომპანია ბუნებრივ გაზს იღებს ბარტერული გარიგებით, ელექტროენერგიის სანაცვლოდ.

გაზის ძირითადი მომხმარებლები მსხვილი ქართული სამრეწველო საწარმოები, მათ შორის ცემენტის ქარხნები და გაზგასამართი სადგურების ქსელები. ჯგუფი ასევე ჩართულია გაზის საცალო ვაჭრობაში საკუთარი გაზგასამართი სადგურების საშუალებით.

საქართველოს ელექტროენერგიის ბაზრის სტრუქტურა

ენერგო-სექტორში ელექტროენერგიის გენერირება ძირითადად ჰიდროელექტრო სადგურების (ჰესი) და თბოელექტრო სადგურების (თესი) საშუალებით ხდება. საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკული კორპორაციის მფლობელობაშია მცირე ჰესების მიერ გამომუშავებული ელექტროენერგიის 25.08% და თესების მიერ გამომუშავებული ელექტრო ენერგიის დაახლოებით 16.76%. ასევე გარდაბნის თბოსადგური მთელი წლის განმავლობაში, გარდა რემონტის დღეებისა წარმოადგენს ქვეყნის გარანტირებული სიმძლავრის წყაროს.

გაზგასამართი სადგურების ოპერირება

რაც შეეხება ჯგუფის მეორე ძირითად საქმიანობას, გაზგასამართი სადგურების ოპერირებას, ახორციელებს ენერგეტიკული ჯგუფის შვილობილი კომპანია „ნეოგაზი“ ჯგუფი, რომელიც საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე შეკუმშული ბუნებრივი აირის რეალიზაციას ახდენს. 10 წელზე მეტია რაც ბაზარზე ოპერირებს, 2015 წლიდან კი რებრენდინგის შემდეგ, ,,ნეოგაზის'' სახელით არის წარმოდგენილი და სფეროში ერთ-ერთი წამყვანი ბრენდია. ბრენდის შექმნასთან ერთად შემუშავდა და ეტაპობრივად დაინერგა სადგურების ახალი ვიზუალური კონცეფცია, ერთიანი სამეურნეო და მომსახურების სტანდარტი.

„ნეოგაზი'' ერთ-ერთი ყველაზე ფართო ქსელის მფლობელია, რომელიც 24 ავტოგაზგასამართ სადგურს (მათ შორის შვილობილები) და 13 მოძრავ სადგურს აერთიანებს (იხ. დანართი N1). „ნეოგაზის'' სადგურები აღჭურვილია თანამედროვე ტექნოლოგიებით და სრულად დაცულია უსაფრთხოების ნორმები.
სსეკ-ის ჯგუფი მოიცავს შემდეგ შვილობილ კომპანიებს:

შვილობილი	2019 წლის 31 დეკემბერი, წილი/ხმის მიცემის უფლება	2018 წლის 31 დეკემბერი, წილი/ხმის მიცემის უფლება	ყიდვის/დაარსების წელი	ინდუსტრია
შპს. ბათუმი სითი	-	100.0%	2011	უძრავი ქონების განვითარება
შპს. ფაუერ თრეიდი	100.0%	100.0%	2012	ელექტროენერგიით ვაჭრობა
შპს. ნეოგაზი	100.0%	100.0%	2014	გაზგასამართი სადგურის მართვა
შპს. სიპაუერი	100.0%	100.0%	2016	ელექტროენერგიის გამომუშავება
შპს ფაუერ ექსპორტი	-	100.0%	2017	გაზზე მომუშავე ავტომანქანების ტესტირება
შპს. რიცეულაჰესი	88.5%	88.5%	2008	ელექტროენერგიის გამომუშავება
შპს. აჭარა ავტოგაზი	74.0%	74.0%	2009	გაზგასამართი სადგურის მართვა
შპს. მობილგორიგაზი	55.0%	55.0%	2011	გაზგასამართი სადგურის მართვა
შპს. ჯორჯიან ჰიდრო პაუერ - EPC	51.0%	51.0%	2012	ჰესების ინჟინერია
შპს. დელტა პე	50.0%	50.0%	2015	გაზგასამართი სადგურის მართვა
შპს. იქს გაზი	50.0%	50.0%	2012	გაზგასამართი სადგურის მართვა
შპს. ახალგაზი	50.0%	50.0%	2010	გაზგასამართი სადგურის მართვა
შპს. იბერგაზი	50.0%	50.0%	2010	გაზგასამართი სადგურის მართვა
შპს „ჯიეკ სოლუშენსი“	100%	-	2019	საინჟინრო და საკონსულტაციო საქმიანობა
შპს „ჯითი პაუერ ვენჩერსი“	50%	-	2019	საინჟინრო საქმიანობა

ჯგუფის მომავალი განვითარების გეგმები

2018 წლის მთავრობის დადგენილების შედეგად, 2019 წლის მაისიდან საცალო მომხმარებელი, რომელიც აკმაყოფილებს ამავე დადგენილებით ელექტროენერგიის პირდაპირი მომხმარებლისათვის განსაზღვრულ სავალდებულო კრიტერიუმებს, უნდა დარეგისტრირდეს საბითუმო ვაჭრობაში, როგორც პირდაპირი მომხმარებელი. აღნიშნული დადგენილება საშუალებას მისცემს სსეკ-ს აწარმოოს მოლაპარაკებები პირდაპირ მომხმარებლებთან და გააფორმოს ხელშეკრულებები ელექტროენერგიის პირდაპირი წესით მიყიდვაზე.

რაც შეეხება განვითარების გეგმებს გაზგასამართი სადგურების ოპერირებასთან დაკავშირებით, რასაც „ნეოგაზი ჯგუფი“ ახორციელებს, მდგომარეობს შემდეგში:

ქსელის გაფართოება

„ნეოგაზის" გაზგასამართი სადგურების ტერიტორიულად ხელსაყრელ ადგილზე არსებობა და ქსელის სიდიდე გაზგასამართი კომპანიის შერჩევის წამყვანი კრიტერიუმია. იმისათვის, რომ „ნეოგაზმა" შეძლოს კიდევ უფრო დიდი რაოდენობის მომხმარებლის მოზიდვა, კომპანია მიზნად ისახავს გადახედოს არსებული ქსელის სიდიდეს, სადგურების ლოკაციებს და დაამატოს სადგურები ახალ, ტერიტორიულად ოპტიმალურ ლოკაციებზე. ამისათვის მიზანშეწონილია, ქსელის გეოგრაფიული დაფარვის არეალის გაზრდა და ქსელის გაფართოება საქართველოს იმ რეგიონებსა და ლოკაციებზე, სადაც არ არის წარმოდგენილი „ნეოგაზი".

სადგურზე დამატებითი სერვისის განვითარება

სამომხმარებლო ბაზრისათვის მიმზიდველია სადგურებზე არსებობდეს დამატებითი როგორც უფასო, ასევე ფასიანი მომსახურებები. იმისათვის რომ კომპანია „ნეოგაზმა" კონკურენცია გაუწიოს კონკურენტ ქსელებს, რეკომენდირებულია საკუთარ ქსელში დანერგოს დამატებითი სერვისები, როგორიც არის:

- მარკეტი
- სწრაფი კვების ობიექტი
- ავტო სამრეცხაოები
- და სხვა მომსახურებები

2020 წლის აგვისტოში შპს „ნეოგაზმა" რამდენიმე სადგურზე გახსნა მარკეტები და გეგმავს, ამ საქმიანობით სხვა სადგურებიც მოიცვას.

ლოიალობის ბარათზე დამატებითი ფუნქციების განვითარება

ზოგადად ლოიალობის ბარათები გავლენას ახდენს, არამხოლოდ ბრენდის შერჩევაზე, არამედ შემდეგ ბრენდის მიმართ ლოიალობაზეც. კომპანია „ნეოგაზის" მომხმარებლები აქტიურად იყენებენ „ნეოქარდს" და დადებითად აფასებენ მიღებულ სარგებელს. იმისათვის, რომ ლოიალობის ბარათი „ნეოქარდის" პირობები მიმზიდველი გახდეს უფრო მეტი მომხმარებლისთვის კომპანია გეგმავს მისი პირობების გამრავალფეროვნებას.

ჯგუფის მიერ წარმოებული კვლევებისა და განვითარების მიმოხილვა

2019 წლის განმავლობაში ჯგუფი არ ყოფილა ჩართული რაიმე კვლევის და განვითარების აქტივობაში.

ჯგუფის ფილიალების მიმოხილვა

ჰესები
2007 წლიდან სსეკ-მ დაიწყო ჰიდროელექტროსადგურების შეძენა და 2019 წლისათვის მის მფლობელობაშია უკვე 8 ჰიდროელექტრო სადგური. აქედან კომპანიის მიერ აშენდა რაჭა ჰესი და ალაზანი 2 ჰესი, ხოლო ალაზანი 1 ჰესს ჩაუტარდა სრული რეაბილიტაცია. 8 ჰიდრო სადგურის დადგმული სიმძლავრე 48.743 მგვტ-ია:

რიწეულა ჰესი - ექსპლუატაციაში 1956 წელს შევიდა, სამივე ჰიდრო აგრეგატის დადგმული სიმძლავრეა ჯამში 6.32 მგვტ.
რაჭა ჰესი - აშენდა ენერგეტიკული კორპორაციის მიერ და ექსპლუატაციაში შევიდა 2013 წელს და დადგმული სიმძლავრეა 11 მგვტ.
ბჟუჟა ჰესი - 1956 წლიდანაა ექსპლუატაციაში შესული და შეუძლია 12.24 მგვტ. ელექტროენერგია გამოიმუშაოს.
ალაზანი 1 - ჰესს სსეკ-მ ჩაუტარა რეაბილიტაცია და განახლებული ჰესი ექსპლუატაციაში 2011 წლიდან შევიდა. მისი დადგმული სიმძლავრე ჯამში შეადგენს 6.064 მგვტ-ს.
ალაზანი 2 - ჰესი აშენდა ასევე 2011 წელს და მისი დადგმული სიმძლავრეა 6.064 მგვტ.
კახარეთი ჰესი - აშენდა 1949 წელს და 1950 წლიდან გამოიმუშავებს 2.08 მგვტ. ელექტროენერგიას.
იგოეთი ჰესი - ექსპლუტაციაშია 1955 წლიდან 1.775 მგვტ. სიმძლავრით.
ტირიფონი ჰესი - მშენებლობა დასრულდა 1950 წელს და ორი ჰიდროაგრეგატი გამოიმუშავებს ჯამში 3.2 მგვტ. ელექტრონერგიას.

თბოსადგურები
სსეკ-ს მფლობელობაშია გარდაბანში მდებარე თბოელექტროსადგურის მესამე და მეოთხე ბლოკები.
მესამე ბლოკი აშენდა და ექსპლუტაციაში შევიდა 1965 წელს და 2019 წელს მისმა გენერაციამ შეადგინა 225,368,880 კვტ/სთ.

მეოთხე ბლოკი ფუნქციონირებს 1967 წლიდან და 2019 წელს გამოიმუშავა 226,064,520 კვტ/სთ. ელექტროენერგია.

გაზგასამართი სადგურები

ასევე ენერგეტიკულის ჯგუფი მოიცავს თავის მხრივ „ნეოგაზი" ჯგუფს, რომელიც წარმოადგენს ენერგეტიკულის შვილობილ კომპანიას. „ნეოგაზი" ჯგუფი აერთიანებს 24 გაზგასამართ სადგურს (შვილობილების ჩათვლით) საქართველოს სხვადასხვა რეგიონში. (იხ. დანართი N1) მათ მთავარ საოპერაციო საქმიანობას წარმოადგენს შეკუმშული ბუნებრივი აირის რეალიზაცია, თუმცა 2019 წელს დაემატა ახალი პროდუქტი თხევადი გაზის სახით, რისი რეალიზაციაც ასევე ხდება მოცემულ სადგურებზე. (იხ. დანართი N2)
ასევე საქართველოს სხვადასხვა ტერიტორიაზე მდებარეობის ჯგუფის სხვა შვილობილები, როგორებიცაა შპს „სიპაუერი", შპს „ფაუერ თრეიდი", შპს „ჯორჯიან ჰიდრო ფაუერი, შპს „იქს გაზი", შპს „პაუერ ექსპორტი" და შპს „ჯიეკ სოლუშენსი".

ჯგუფის ძირითადი ფინანსური და არაფინანსური მაჩვენებლები

(თანხები გამოხატულია ათას ლარში)

	2019 წელი	2018 წელი
შემოსავალი	**148,219**	**126,718**
მთლიანი (ზარალი)/მოგება	**31,392**	**41,011**
წმინდა მოგება	**(108,793)**	**21,342**
მთლიანი მოგება (%)	**21.18%**	**32,36 %**

წმინდა ზარალის ზრდა 2019 წელს უმეტესწილად გამოწვეულია შვილობილი კომპანიის, შპს „სი პაუერის" ძირითადი საშუალებების გაუფასურებით.

რაც შეეხება არაფინანსურ მაჩვენებლებს, დიდი ყურადღება ექცევა გარემოს დაცვის საკითხებს, როგორც ძირითად ტერიტორიაზე ასევე ინფრასტრუქტურულ ერთეულებში. შემუშავებულია: ნარჩენების მართვის გეგმა და შესაბამისად სახიფათო და არასახიფათო ნარჩენების სეპარირება და გეგმის შესაბამისად განკარგვა, გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმა, ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების გეგმა, ტარდება ღონისძიებები გარემოზე ზემოქმედების შესაბამისი დოკუმენტაციის დასკვნით ნაწილში რეკომენდაციების შესრულებაზე,

ინფორმაცია საანგარიშგებო პერიოდში კომპანიის მიერ საკუთარი აქციების შეძენის შესახებ

2019 წლის განმავლობაში შპს „საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკულმა კომპანიამ" დააფუძნა ორი შვილობილი კომპანია: შპს „ჯიეკ სოლუშენსი" და შპს „ჯითი პაუერ ვენჩერსი", რომლებშიც ფლობს 100% და 50%, შესაბამისად. შპს „ჯითი პაუერ ვენჩერსს" 2019 წლის განმავლობაში ოპერაციები არ უწარმოებია.

კომპანიის ფინანსური და არაფინანსური რისკების მიმოხილვა და შესაბამისი მექანიზმები რისკების მენეჯმენტისთვის

ჯგუფში რისკების მართვა ხორციელდება ფინანსურ, ოპერაციულ და იურიდიულ რისკებთან დაკავშირებით.
ფინანსური რისკის ერთ-ერთ შემადგენელ ნაწილს წარმოადგენს **საკრედიტო რისკი,** რაც რისკია იმისა, რომ კონტრაგენტი ვერ გადაუხდის კომპანიას საკუთარ ვალდებულებებს, როდესაც გადახდის დრო მოვა. ფინანსური აქტივები, რომლებიც საკრედიტო რისკის მთავარ გამომწვევ ფაქტორებს წარმოადგენენ ძირითადად შედგება გაცემული სესხებისგან, სავაჭრო მოთხოვნებისა და ფულისა და ფულის ეკვივალენტებისგან. ჯგუფს შემუშავებული აქვს პროცედურები იმის უზრუნველსაყოფად, რომ მხოლოდ დადებითი საკრედიტო ისტორიის მქონე კონტრაგენტებს მიაწოდოს საქონელი ან შესთავაზოს გადახდის ალტერნატიული გზები (მაგალითად წინასწარ გადახდები). დებიტორული დავალიანების საბალანსო ღირებულება, ფული და ფულის ეკვივალენტები და გაცემული სესხები წარმოადგენენ საკრედიტო რისკის მაქსიმალურ ოდენობას. მიუხედავად იმისა, რომ დებიტორული დავალიანებისა და გაცემული სესხების შეგროვებაზე შეიძლება გავლენა იქონიოს ეკონომიკურმა ფაქტორებმა, ხელმძღვანელობა მიიჩნევს, რომ ჯგუფისთვის ზიანის მნიშვნელოვანი რისკი არ არსებობს, გარდა იმისა, რაც აღრიცხულია როგორც ფინანსური აქტივების გაუფასურების რეზერვი.

საბაზრო რისკი. ჯგუფზე გავლენას ახდენს ბაზარზე არსებული რისკებიც. საბაზრო რისკები უმეტესად უკავშირდება საბაზრო ძალებით განსაზღვრულ ფასებს საქონელზე და ამით ქმნის ლიმიტებს ფასზე, რომელიც შეიძლება დააკისრო მომხმარებელს. მიუხედავად იმისა, რომ ჯგუფს აქვს გავლენა ამ ფასებზე, საბითუმო

მომხმარებლებისთვის, მისი გავლენა იზღუდება ისეთი კონკურენტების ქმედებებით, როგორიცაა შპს „სოკარ გაზი“ (მთავარი ეროვნული საბითუმო გაზის მომწოდებლები).

საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში, ბუნებრივი აირი ძირითადად შესყიდული იყო შპს. „გაზ თრეიდინგისგან“ და შპს. „სოკარ გაზ ექსპორტ-იმპორტისგან“ ფულადი ანაზღაურებით. მათგან ბუნებრივი აირის შესყიდვის ფასი შეთანხმებულია წინასწარ.

გარდა ამისა, ჯგუფს აქვს ღია სავალუტო პოზიცია, რომელიც მერყეობს ზოგადი და კონკრეტული ბაზრის მოძრაობების შესაბამისად. მენეჯმენტი ადგენს ლიმიტებს რისკის იმ ოდენობაზე, რომელიც შეიძლება რომ ტოლერილებულ იქნას, რაც რეგულარულად მონიტორინგის ქვეშაა. თუმცა, ამ მიდგომის გამოყენებამ შეიძლება ვერ შეზღუდოს ზარალი ამ ფარგლებს მიღმა, უფრო მნიშვნელოვნად, ბაზრის არახელსაყრელად მოძრაობის შემთხვევაში.

გეოგრაფიული რისკი. ჯგუფის აქტივები მდებარეობს საქართველოში. ქვეყანა განაგრძობს განვითარებადი ბაზრის გარკვეული მახასიათებლების ჩვენებას. ამგვარად, კომპანიაზე ზემოქმედებას ახდენს საქართველოში არსებული ბიზნეს გარემოს გაუარესების რისკები.

ჯგუფი ასევე, ნაწილობრივ დამოკიდებულია საქართველოსა და რეგიონის ქვეყნების ურთიერთობების განვითარებაზე. ნებისმიერმა მოვლენამ, რომელიც გავლენას მოახდენს ბუნებრივი აირის ფასზე, შეიძლება საფრთხე შეუქმნას კომპანიას, განაგრძოს ბიზნესი ჩვეულებისამებრ. ამასთანავე, ჯგუფზე ცუდი ზეგავლენა შეიძლება იქონიოს იმ ფაქტმა, რომ თუ მთავრობა შეზღუდავს ელექტროენერგიის ექსპორტს საქართველოდან, ჯგუფის მომგებიანი ბარტერული ტრანზაქციები შეიზღუდება.

სავალუტო რისკი

სავალუტო რისკთან დაკავშირებით, ხელმძღვანელობა ადგენს ლიმიტებს რისკის დონეზე ვალუტასთან დაკავშირებით და მთლიანობაში. პოზიციების მონიტორინგი ხორციელდება ყოველთვიურად.

ლიკვიდობის რისკი. გონივრული ლიკვიდობის რისკის მართვა გულისხმობს საკმარისი ფულადი სახსრების შენარჩუნებას და დაფინანსების ხელმისაწვდომობას ერთობლივი საკრედიტო ობიექტების ადეკვატური თანხის ოდენობით.

ჯგუფი ახდენს ლიკვიდობის რისკის მართვას სესხებზე წვდომის შენარჩუნებით და მუდმივი პროგნოზირებისა და რეალური ფულადი ნაკადების მოძრაობის მონიტორინგის გზით. ფულადი ნაკადების მოძრაობის პროგნოზირება ხორციელდება ჯგუფის საოპერაციო ერთეულებში და ჯამდება ჯგუფის ფინანსების მიხედვით. ასეთი პროგნოზები ითვალისწინებენ ჯგუფის რეფინანსირების გეგმებს. ჯგუფის ფინანსების განყოფილება მონიტორინგს უწევს ჯგუფის ლიკვიდობის მოთხოვნებს, რომ უზრუნველყოს საკმარისი ფულის ქონა საკუთარი საოპერაციო მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად და დაიტოვოს საკმარისი არეალი იმისათვის, რომ არ დაარღვიოს სესხების ლიმიტები.

ქვემოთ მოყვანილ ცხრილში ვალდებულებები გაანალიზებულია მათი დარჩენილი საკონტრაქტო ვადების მიხედვით. დაფარვის ცხრილში გაწერილი თანხები არის ხელშეკრულების არადისკონტირებული ფულადი ნაკადები, მათ შორის სესხის ვალდებულებები. ასეთი არადისკონტირებული ოდენობები განსხვავდება ფინანსურ უწყისებში ნაჩვენები ოდენობებისგან, რადგან იქ მოცემული ოდენობები დისკონტირებულია.
როდესაც გადასახდელი თანხა არ არის ფიქსირებული, თანხა წარმოდგენილია საანგარიშგებო თარიღში არსებული პირობების მითითებით. უცხოური ვალუტის გადახდები გადაყვანილია საანგარიშგებო თარიღში არსებული გაცვლითი კურსებით.

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ვადიანობის ანალიზი შემდეგნაირია:

ათასობით ლარში	1 წელზე ნაკლები	1-იდან 2 წლამდე	2-იდან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	24,876	-	-	-	**24,876**
აღებული სესხები	76,516	15,068	26,860	-	**118,444**
სულ ფინანსური ვალდებულებები	**101,392**	**15,068**	**26,860**	-	**143,320**

მენეჯმენტი მიიჩნევს, რომ ჯგუფის ლიკვიდობის გაზრდა მოხდება კომერციული ბანკების მიერ ახალი საკრედიტო ხაზების მოპოვებით ან არსებული სესხების საპროცენტო განაკვეთების შემცირებით, ხარჯების მართვის გაუმჯობესებით, აქტივობის გაზრდით და აქტიურად ახალი კონტრაქტების მოძიებით.

საპროცენტო განაკვეთის რისკი. საპროცენტო განაკვეთის რისკი არის ჯგუფის ფინანსური მდგომარეობის ცვლილება საპროცენტო განაკვეთების უარყოფითი მოძრაობის მიმართ, რაც გამოიხატება მოზიდული სახსრების ან/და ფულადი სახსრებიდან მიღებული შემოსავლების შემცირებით. ჯგუფს არ გააჩნია ფორმალური პოლიტიკა, თუ რა პროპორციით უნდა იყოს ფიქსირებული და ცვლადი სესხები ჯგუფში. თუმცა, ყველა სესხის საპროცენტო განაკვეთი ფიქსირებულია გარდა „თიბისი ბანკისგან“ (ყოფილი ბანკი რესპუბლიკის სესხი), საქართველოს ბანკისგან და სს. პაშა ბანკ ჯორჯიასგან აღებული სესხებისა, რომელთა საპროცენტო განაკვეთი 6 თვიან LIBOR-ზეა მიბმული.

ამ ცვლილებების შედეგად შეიძლება გაიზარდოს საპროცენტო მარჟები, მაგრამ შეიძლება შემცირდეს ან წავიდეს ზარალში იმ შემთხვევაში, როდესაც მოულოდნელი მოძრაობები წარმოიქმნება ბაზარზე. ჯგუფი არ აკეთებს მისი საპროცენტო განაკვეთის რისკის ჰეჯირებას.

დამატებითი ინფორმაცია კომპანიის შესახებ

ახალი პროგრამები
„ქსელის წესების“ მოთხოვნის თანახმად, 2019 წელს დაიწყო ახალი ტირისტორული აღგზნების სისტემების მონტაჟი სსეკ-ს კუთვნილ ჰესებსა და თბოელექტრო სადგურის ბლოკებზე. აღნიშნული სისტემის დამონტაჟება ჰესებზე და ბლოკზე უზრუნველყოფს ოპერაციის საიმედოობას, სტაბილურობას და იძლევა სწრაფი რეაგირების საშუალებას.

SCADA სისტემის დანერგვა
დისპეჩერიზაციის ლიცენზიატსა და ელექტროენერგეტიკული სისტემის მონაწილეებს შორის კომუნიკაციის გაუმჯობესების მიზნით სსეკ-მ დაიწყო SCADA-ს მონაცემთა გადაცემის სისტემის განთავსება ჰესებზე, რომლის დანიშნულებაა ჰესებში მიმდინარე სამრეწველო პროცესის მეთვალყურეობა რეალურ დროში. 2018 წელს აღნიშნული სისტემა მოეწყო რაჭის, რიცეულას და ბჟუჟა ჰესებზე.

სოციალური პასუხისმგებლობა
საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკული კორპორაცია როგორც ჰოლდინგი საქართველოს ინდუსტრიული ჯგუფის შვილობილი კომპანია აქტიურადაა ჩართული მშობელი კომპანიის ქოლგის ქვეშ განხორციელებულ სხვადასხვა სოციალურ თუ საქველმოქმედო აქტივობებში. იქნება ეს სოციალური თემატიკის, საგანმანათლებლო, სპორტული თუ ეკოლოგიური.

დანართი N1

"ნეოგაზის" ავტო გაზგასამართი სადგურების მისამართები

"ნეოგაზის" სტაციონარი სადგურები:

1. საბურთალო უნივერსიტეტი 1 - ქ. თბილისი, უნივერსიტეტის ქ. N6
2. საბურთალო უნივერსიტეტი 2 - ქ. თბილისი, უნივერსიტეტის ქ. N6
3. საბურთალო ქავთარაძე 1 - ქ. თბილისი, ქავთარაძის ქ. N19
4. საბურთალო ხიდები - ქ. თბილისი, მდ. მტკვრის მარჯვენა სანაპირო ბაქტერიოფაგისკენ ჩასასვლელი გზის მიმდებარედ
5. ორთაჭალა - ქ. თბილისი, გულუას ქ. N22
6. ვარკეთილი - ქ. თბილისი ჯავახეთის ქუჩაზე ვარკეთილის 3-ის საცხოვრებელი რაიონის III მ/რ - ის მოპირდაპირედ
7. აეროპორტი - ქ. თბილისი, კახეთის გზატკეცილზე მშენებარე თხევადი გაზით გასამართი სადგურის მიმებარედ
8. დიღომი - ქ. თბილისი, საქართველოს სამხედრო გზასა და გლდანში გადასახვევი გზის გადაკვეთასთან
9. ავჭალა - ქ. თბილისი, სარაჯიშვილის გამზირი N 39
10. ლოჭინი - გარდაბნის რაიონი, სოფელი მარტყოფი
11. მარნეული - ქ. მარნეული, 26 მაისის ქ.
12. ველისციხე - გურჯაანის რაიონი, სოფელი მუკუზანი
13. თელავი - ქ. თელავი თბილისის გზატკეცილი
14. ნატახტარი - მცხეთის რაიონი, სოფელი წეროვანი
15. ახალციხე - ქ. ახალციხე, ახალქალაქის გზატკეცილი N2
16. ხაშური - ქ. ხაშური, გორგასალის ქ. N30
17. ზესტაფონი - ზესტაფონის რაიონი, სოფელი არგვეთა
18. ქუთაისი - ქ. ქუთაისი, გუგუნავას ქ. N1
19. სამტრედია - ქ. სამტრედია, სანავარდოს ქ.
20. ქობულეთი - ქობულეთის რაიონი, სოფელი გვარა
21. გორი - ქ. გორი, სტალინის გამზირის დასაწყისი
22. ახალქალაქი - ახალქალაქი, ვაჩიანის გზატკეცილი (ციხესთან)
23. შპს ,,იბერგაზი'' - თბილისი, ქინძმარაულის 12
24. შპს ,,დელტა პე'' - თბილისი, ქსნის ქუჩის დასაწყისი

"ნეოგაზის" მოძრავი სადგურები:

1. გლდანი 1 - ქ. თბილისი, გლდანი მე-5 და მე-6 მკ.რ -ს შორის
2. გლდანი 2 - ქ. თბილისი, გლდანი მე-5 და მე-6 მკ.რ-ს შორის
3. თემქა - ქ. თბილისი, თემქის დას. მე-3 მ/რ, მე-5 კვ. N25 ა
4. რუსთავი - ქ. რუსთავი, აღმაშენებლის და ფანცულაიას ქუჩის მიმდ. ტერიტორია
5. მარტყოფი - გარდაბნის რაიონი, სოფელი მარტყოფი
6. სართიჭალა - გარდაბნის რაიონი, სოფელი სართიჭალა
7. ზემო ხოდაშენი - ახმეტის რაიონი, სოფელი ზემო ხოდაშენი
8. ვარდისუბანი - თელავის რ-ნი, სოფ ვარდისუბანი
9. გურჯაანი - ქ. გურჯაანი, სანაპიროს ქ. N16
10. გომი - ხაშურის რაიონი, სოფელი გომი, საჩხერის გადასახვევი
11. ქარელი - ქარელის რაიონი, სოფ. ბებნისი
12. სამტრედია - ქ. სამტრედია, კოსტავას ქ. N3
13. ოზურგეთი - ქ. ოზურგეთი, აღმაშენებლის ქუჩა N74

დანართი N2
„ნეოგაზის" თხევადი გაზის სადგურების ჩამონათვალი:

1. საბურთალო უნივერსიტეტი - ქ. თბილისი, უნივერსიტეტის ქ. N1
2. აეროპორტი - ქ. თბილისი, კახეთის გზატკეცილზე მშენებარე თხევადი გაზით გასამართი სადგურის მიმებარედ
3. დიღომი - ქ. თბილისი, საქართველოს სამხედრო გზასა და გლდანში გადასახვევი გზის გადაკვეთასთან
4. გლდანი 1 - ქ. თბილისი, გლდანი მე-5 და მე-6 მკ.რ -ს შორის
5. ნატახტარი - მცხეთის რაიონი, სოფელი წეროვანი
6. ლოჭინი - გარდაბნის რაიონი, სოფელი მარტყოფი
7. ზესტაფონი - ზესტაფონის რაიონი, სოფელი არგვეთა
8. სამტრედია - ქ. სამტრედია, სანავარდოს ქ.
9. თელავი - ქ. თელავი თბილისის გზატკეცილი
10. ახალციხე - ქ. ახალციხე, ახალქალაქის გზატკეცილი N2
11. ქუთაისი - ქ. ქუთაისი, გუგუნავას ქ. N1
12. ველისციხე - გურჯაანის რაიონი, სოფელი მუკუზანი
13. ქობულეთი - 74, აღმაშენებელის ქუჩა, ოზურეთი
14. გორი - სტალინის ქუჩის დასაწყისი, გორი

სანოტარო მოქმედების რეგისტრაციის ნომერი	N210029969
სანოტარო მოქმედების რეგისტრაციის თარიღი	20.01.2021 წ
სანოტარო მოქმედების დასახელება	დოკუმენტის თარგმანზე დიპლომირებული მთარგმნელის ხელმოწერის დამოწმება
ნოტარიუსი	სალომე სალუქვაძე
სანოტარო ბიუროს მისამართი	ქ. თბილისი, მერაბ ალექსიძის ქ. #13, I სართული, კომერციული ფართი #4, 3ა
სანოტარო ბიუროს ტელეფონი	577921111
სანოტარო მოქმედების ინდივიდუალური ნომერი	35085628116221

ორიათას ოცდაერთი წლის ოც იანვარს, მე, სალომე სალუქვაძე, ნოტარიუსი ქ. თბილისში, რომლის სანოტარო ბიურო მდებარეობს მისამართზე: ქ. თბილისი, ქ. თბილისი, მერაბ ალექსიძის ქ. #13, 1 სართული, კომერციულ ფართ #4, 3ა-ში, ვამოწმებ თარჯიმნის მარიამ სლანიშვილის, დაბ. 05.02.1997წ. პირადი #01011085598, პირადობის მოწმობა #15IA01044/დიპლომი #IBSU #000441, გაცემული შავი ზღვის საერთაშორისო უნივერსიტეტის მიერ 28.11.2019წ./ ხელმოწერის ნამდვილობას, მის მიერ წარმოდგენილი დოკუმენტის - საქართველოს საერთაშორისო ენერგეტიკული კორპორაცია ჯგუფი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება, მმართველობის ანგარიში და დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა 2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისათვის - თარგმნაზე. მე ნოტარიუსმა გავაფრთხილე თარჯიმანი, რომ იგი პასუხს აგებს თარგმნის სისწორეზე. მან დამიდასტურა, რომ ჯეროვნად ფლობს ინგლისურ ენას და უზრუნველყოფს თარგმნის სიზუსტეს. თარგმანი შესრულებულია ინგლისური ენიდან ქართულ ენაზე. მე, ნოტარიუსი ვამოწმებ თარჯიმნის ხელისმოწერის სინამდვილეს და არა დოკუმენტში წარმოდგენილი სამართლებრივი ფაქტების სიზუსტეს ან დოკუმენტის ნამდვილობას.

გადახდილია საზღაური: "სანოტარო მოქმედებათა შესრულულებისათვის საზღაურისა და საქართველოს ნოტარიუსთა პალატისათვის დადგენილი საფასურის ოდენობების, მათი გადახდევინების წესისა და მომსახურების ვადების დამტკიცების შესახებ" საქართველოს მთავრობის 2011 წლის 29 დეკემბერს მიღებული #507-ე დადგენილების 31.3-ე მუხლის თანახმად 128.00 ლარი და 39.1. მუხლის თანახმად ელექტრონულ რეესტრში რეგისტრაციისათვის 2.00 ლარი. სულ გადახდილია 130 (ას ოცდაათი) ლარი.

ნოტარიუსი სალომე სალუქვაძე

სანოტარო მოქმედებისა და სანოტარო აქტის შესახებ ინფორმაციის (მისი შექმნის, შეცვლის და/ან გაუქმების შესახებ) მიღება–გადამოწმება შეგიძლიათ საქართველოს ნოტარიუსთა პალატის ვებ–გვერდზე: www.notary.ge ასევე შეგიძლიათ დარეკოთ ტელეფონზე: +995(32) 2 66 19 18